

1 oktober 1933 **Financieel Weekblad voor de Fondsenhandel, Amsterdam. 28-11 -'33.**

In aand. *Buitenlandsche Bankvereniging* kwam het opnieuw niet tot een notering. Wij weten nu, wie het meerendeel der aandelen in zijn bezit heeft gekregen en kunnen slechts adviseeren, dat een ieder, die nog stukken in eigendom mocht hebben, deze zoo

mogelijk nog verkoope. Want niet alleen zijn wij van gevoelen, dat de intrinsieke waarde der aandelen reeds lang gelijk is aan nul komma nul, doch bovendien laat het zich aanzien, dat deze onderneming in een dusdanige sfeer is komen te verkeerren, dat het niet meer aangenaam kan zijn, zich aandeelhouder er van te weten. Een br. handelsman zond ons dit knipsel toe met een omslag van het weekblad *De Broederketen* van 18-11-'33, waarin een advertentie van deze N.V. *Buitenlandsche Bankvereniging* voorkomt. Kommentaar kunnen we op deze zaak, als volslagen ondeskundig, niet geven, zoodat we met het ter kennis brengen van de lezers moeten volstaan. [uit *Indisch maçonniek tijdschrift*]

20 april 1934 **Redjang Lebong**

De laatste maanden hebben aandelen *Redjang Lebong* nu en dan in het middelpunt der beursbelangstelling gestaan. Feit is het, dat een internationaal georiënteerde bankinstelling, vroeger nauw verbonden met het *Kreugerconcern*, op order van onbekende, vermoedelijk *buitenlandsche* opdrachtgevers, zeer groote posten aandelen heeft aangekocht, in hoofdzaak tusschen de 110 en 140 pCt. Ten slotte is het lang verbeide jaarverslag verschenen, hetwelk beweest, dat deze koers gerechtvaardigd was, maar ook niet meer. Per ult. 1933 zag de verkorte balans er a.v. uit: Baten: realiseerbare middelen: f3.3 millioen; credit: kapitaal 2½ millioen, dividend en crediteuren ½ millioen. Saldo voor aandeelhouders ca. 110 pCt. Over 1934 kan nog met volle kracht worden doorgewerkt. De ertsreserve bedroeg begin 1934 nog 84.000 tons à 5.85 dwt. goud tegen 87.000 à 5.95 ult. 1932 en 92.400 à 6.56 ult. 1921. In verband met de gedaalde exploitatiekosten kan 1934 dus wel weer een dividend van ca 15 pCt. brengen. Maakt totaal 125 pCt. Men mag wel zeggen, dat de kans op verdere loonende exploitatie met 15 pCt. extra behoorlijk is betaald, daar de directie te dien aanzien zelf niet zeer optimistisch is. Het verslag zegt hierover: "Hoewel wij verwachten, dat deze hoeveelheid erts nog geheel met winst zal kunnen worden afgebouwd, dient er met nog meer aandrang dan verleden jaar voor gewaarschuwd te worden, dat zich in het laatste stadium van den afbouw moeilijkheden kunnen voordoen, die een abrupt beëindigen der werkzaamheden noodzakelijk of raadzaam kunnen maken." Bij de groote diepte, waarop men zich thans reeds bevindt, is zulks wel te begrijpen.

De mogelijkheid bluft natuurlijk altijd bestaan, dat men nog nieuwe ertslichamen aantreft. Ieder moet maar met zich zelf uitmaken, hoeveel hij voor die kans, welke het bestuur zelf voor gering houdt, over heeft. Van voordeelige realisatie der kostbare machinerieën kan slechts hij, die niets weet van de plaatselijke situatie, zich iets voorstellen. Uit het *Sumatraansche* binnenland vervoert men nu eenmaal geen zware installaties zonder enorme kosten. Resteert deelneming door de maatschappij in nieuwe goudexploraties elders in den Archipel. Dit ligt in ieder geval buiten het oude bedrijf als zoodanig. Of de groep, die door aankoop ter beurze een zoo aanzienlijk belang verwierf, de groote kasmiddelen der m.pij. voor bepaalde, alsnog onbekende doeleinden wil gebruiken, in stede van op de normale liquidatie aan te sturen, zal later pas kunnen blijken (b.v. op een aandeelhoudersvergadering, waarin een voorstel tot liquidatie zou worden behandeld). Sommigen meenen, dat die groep reeds de meerderheid verwierf. Deze gansche beursbeweging is in ieder geval met een waas van geheimzinnigheid omgeven, die door het jaarverslag niet is opgeheven. Integendeel. Maar de bereikte koers van bijna 200 pCt. was in het licht der sindsdien bekend geworden feiten zeer zeker te hoog. De laatste etappe van 50 pCt. koersstijging is dan ook vermoedelijk afgelegd door aankopen van medeloopende speculanten, die zich bij het woord goudmijn en de eerste gangmaking te veel fantaseerden, en nu het gelag hebben moeten betalen. Het beste wat men ten aanzien dezer aandelen op het bereikte koerspeil kan zeggen is: In dubio abstinence.

DIKAIOS

8 februari 1935 **LUCHTVAART DE INDIË POSTVLUCHTEN.**

De *Oehoe* (*Frijns*) is gistermiddag te 15.21 op *Schiphol* geland.

De *IJsvogel* (*Soer*) thuisr. 7 te *Bangkok*.

De *Pelikaan* (*Sillevis*) uitreis is gisteren te *Rome* aangekomen.

Aan boord bevinden zich mr. J. C. *Vollgraff*, juridisch adviseur van de *Nederlandsche Handelsbank*, verder de heer H. *Creighton*, die in *Indië* op jacht gaat en een *Duitsch* koopman, de heer A. *Miedl*.

Verder maakt de heer B. *Goodsell*, rechter bij het Hof van *Allahabad*, de reis mee van *Londen* tot zijn standplaats. Te *Karatsji* komt de heer J. V. *Waterhouse* aan boord,

luitenant-kolonel van het Britsch-Indische leger, die de vlucht tot Singapore meemaakt.

70 In het geheel zijn 58.735 passagiers/kilometers verkocht, d.w.z.. de Pelikaan is voor de heele reis volgeboekt. Er bevinden zich verder aan boord 102 K.G. bagage, 63½ KG. goederen, 19.8 K.G. dienstgoederen, 326½ K.G. briefpost en 4 K.G pakketpost. De Rijstvogel (te Roller) uitreis 7 te Jodphoer.

15 maart 1935 **REDJANG LEBONG**

75 Nieuwe concessies.

Naar de Loc. in aansluiting op het bericht omtrent den aankoop van aandelen Redjang Lebong nader verneemt, is reeds gedurende twee jaar van Nederland uit de actie gevoerd om de meerderheid der aandelen.

80 Thans wordt aangenomen, dat een nieuw concern over ongeveer 1½ miljoen gulden nominaal van het in totaal 2½ miljoen toedragende kapitaal en dus over de meerderheid beschikt.

Het was ook voor deze groep, dat onlangs een onderzoek werd ingesteld door een deskundige, dr. Miedl, en met machtiging der meerderheid werd ook de hoofdingenieur Ledeboer van de Mijnbouw Mij Paleleh geraadpleegd.

85 Naar het blad verneemt, ligt het in de bedoeling van de nieuwe meerderheid, een liquidatie van Redjang Lebong te voorkomen.

Als het om de liquidatie te doen was, zou vermoedelijk de prijs, voor de aandelen betaald, te hoog zijn. De liquidatiewaarde wordt geschat neer te komen op een koers van 125.

90 Weliswaar heeft de nieuwe kongsi ook tot lager koers gekocht, maar men neemt aan, dat zij nieuwe exploitatie voordeliger acht.

In dit verband herinneren wij er aan, dat een nieuwe mijnbouw-onderneming, Atmos, reeds doende is met concessies te verkrijgen en te koopen, o.a. in het Korintjische. Waar de liquidatiewaarde van Redjang Lebong meer dan 3 miljoen bedraagt, zou het de bedoeling van het concern, dat de meerderheid verkreeg, zijn, dit kapitaal dienstbaar te maken aan verderen mijnbouw op Sumatra.

21 maart 1935 **Redjang Lebong.**

GEHEIMZINNIGE GROEP.

100 De "Loc." bracht het bericht: "dat de vertegenwoordiger der koopersgroep, welke het laatste half jaar de aandelen der Mynbouw Maatschappij Redjang-Lebong heeft opgekocht, aldaar besprekingen voert met belanghebbenden. Onze inlichtingen luiden, dat die groep getracht heeft te Londen, bij de Europeesche relatie der directie invloed uit te oefenen op den gang van zaken. Thans na mislukking der pogingen heeft men besprekingen gevoerd met den firmant den heer Fechner, waarbij men speciaal den nadruk legt op uitbreiding der belangen, o.m. in Bantam.

105 Het is te verwachten, dat de groep, welke ongetwijfeld de meerderheid der aandelen bezit statutair een buitengewoon algemeene vergadering zal aanvragen, en het valt te betwijfelen of de tegenwoordige directie zich zal weten te handhaven, zoo de plannen doorgezet zouden worden, welke een verandering van tactiek beoogen."

110 Hieraan is nog het volgende toe te voegen, schrijft "de Java Bode". Reeds bijna twee jaren werd vanuit Holland eene actie ingezet tot aankoop van aandelen Redjang Lebong. Het kapitaal is f2.500.000, en men mag aannemen dat daarvan ongeveer fl.500.000, in het bezit is gekomen van het nieuwe, totdusver zeer

115 geheimzinnige concern, dat eenigen tijd geleden den heer Miedl met volmacht naar Indië zond. De heer Miedl heeft hier allerlei besprekingen gehouden en zich o.m, in relatie gesteld met den heer Ledeboer, hoofdingenieur en oud-leider der mijnbouwmaatschappij Paleleh. Men moet aannemen dat het de nieuwe groep is te doen om liquidatie van

120 Redjang Lebong te voorkomen, hetgeen alleen van nut kan zijn indien men nieuwe mijnbouwbedrijven wil beginnen. Hiermee is men doende, wij vernamen onlangs reeds dat de heer Miedl, als representant van het concern "Athmos" (?) zich in relatie ging stellen met houders van concessies, en ook over exploratie in Korintji dacht.

125 Men bedenke hierbij dat de heer Miedl voor het nieuwe concern alleen in financiële zaken optreedt, vermoedelijk hierom heeft hij zich met ir. Ledeboer geassumeerd. Bij liquidatie van Redjang Lebong – de jaarverslagen toonen dit aan – mag worden gerekend op eene uitkeering van zeker 125 pct. zoodat dus een kapitaal van rond f3.100.000 beschikbaar komt, waarmee de nieuwe meerderheid kan werken. Dit is zeer attractief... als er goede objecten zijn voor het werk, anders gaat hetgeen anders

130 als liquidatieuitkeering den aandeelhouders zou toevallen, in nieuwe ondernemingen verloren.

Hoewel de berichten zeer tegenstrijdig zijn begint, naar onze meening, de situatie

zich toch wel duidelijk – zij het voorloopig goeddeels hypothetisch – te teekenen. Het heeft geen nut hierover op dit moment dieper in te gaan.

135 Natuurlijk kan de thans in eene groep gebonden meerderheid trachten, de directie aan zich te trekken; de statuten zeggen dat het bezit van de helft (of meer) der aandeelen recht geeft op het bijeenroepen eener buitengewone algemeene vergadering, waarin dan kan worden gestemd over de te behandelen onderwerpen. Er zijn echter ook
140 nog zeer vele "wilde" aandeelhouders, en daar geen aandeelenbiljet, hoe groot ook, recht kan geven op meer dan 6 stemmen, blijft het altijd nog de vraag hoe zoo'n vergadering verloopt.

25 maart 1935 **Burgerlijke Stand van Batavia.**

Vestigingen:

145 A Miedl, Molenvliet West 46

1 april 1935 **Redjang-Lehong.**

Algemeene vergadering

150 Naar de *Loc.* verneemt, trekt de algemeene aandeelhouders-vergadering van Redjang-Lebong in de tweede helft van April groote belangstelling, in verband met de plannen van de minderheid om zoo sterk mogelijk uit te komen als tegenwicht tegen eventueele plannen van de meerderheid, waarover de heer Miedl gemachtigde is.

7 april 1936 **De Redjang-prognose**

155 Wat zal de groep-Miedl bereiken?

Het "Amsterdamsch Effectenblad" geeft in een artikel over de Redjang Lebong als zijn meening dat de invloed van de groep, welke onder leiding van den heer Miedl staat, aan de toekomst van deze mijnbouwmaatschappij meer goed dan kwaad zal doen, daar volgens het blad de tegenwoordige directie een zekere weifelmoedigheid toont, welke
160 blijkt uit de aarzeling of zij de exploitatie zal stoppen dan wel zal voortzetten. Het "Amsterdamsch Effectenblad" vindt het zeer wel mogelijk, dat de nieuwe stuwkracht welke van de groep Miedl uitgaat, de balans zal doen doorslaan naar den kant van verdere exploitatie.

165 8 april 1935 **OPVALLENDE COMBINATIE. Aneta en nog wat.**

Uit Nederland ontving de *Java-Bode* bericht, dat een paar maanden geleden de heer Miedl, door tusschenkomst van een Nederlandsch rechtsgelerde, pogingen heeft aangewend, het gansche aandeelenbezit van Aneta op te koopen. Er zijn althans
170 informaties in deze richting gedaan. In Indië, waarheen de heer Miedl zich sedert begaf, is gebleken, dat deze heer gemachtigde was van de groep, welke over ruim de helft der aandeelen van Redjang Lebong beschikt. Het blad wees hierop onlangs reeds, en op de *démarches*, welke door genoemden zakenman werden gedaan voor de verkrijging van objecten voor goud-exploitatie. Sindsdien vernam het blad, dat een groot Duitsch kapitaal, hetwelk zich om
175 verschillende redenen van Duitschland afwendt, in den heer Miedl zijn representant vindt.

Het blad heet dit kapitaal van harte welkom, evenals alle kapitaal, dat in Indië wil werken. Dit land kan hiervan alleen voordeel hebben.

180 Het bevreemdt het blad alleen, dat het destijds pogingen aanwendde, zich ook toe te leggen op de exploitatie van een persbureau.

15 april 1935 **Duitsch-Joodsch kapitaal?**

ACTIVITEIT IN INDIE.

185 De *Javabode* ontving van den heer Miedl de positieve verklaring – waaraan het blad zegt gaarne geloof te hechten – dat hij geen enkel Duitsche-Joodsch kapitaalbelang behartigt.

Het kapitaal, voor welke belangen hij in Indie vertoeft, is internationaal, doch niet in den zin als hierboven bedoeld.

190 Wat betreft de pogingen om Aneta te koopen, verklaarde de heer Miedl dat mr. van Krimpen (de door het blad genoemde Amsterdamsche advocaat) wel den aankoop van dit persbureau had ter sprake gebracht, doch dat het concern geen moment daaraan had gedacht.

24 april 1936 **Herr Miedl en de Indische pers**

195 Duistere invloeden?

Onder de talrijke merkwaardige jaarverslagen, die in de zoete lente het licht zien, trok dat der Redjang Lebong Mijnbouw Mpij. in meer dan gewone mate onze aandacht. Men weet, dat in deze aandeelen op schrikbarende wijze is gemanipuleerd.

200 In vroeger dagen stonden de directie en/of de met haar gelieerde kringen er voor bekend, dat zij de koersen met veel fantasie op en neer lieten dansen, terwijl er weinig maatschappijen waren, waarbij vóórwetenschap nopens erstvondsten etc. zoo regelmatig door insiders werd uitgebuit als hier. In de laatste jaren echter heeft een Duitse groep onder leiding van Herr Miedl de volstreckte meerderheid weten te verwerven, hetgeen niet alleen gepaard ging met koortsachtige koersbewegingen, maar 205 ook met een ietwat ridicule controversie aangaande het al of niet uitgeput zijn van de onderwerpelijke goudmijnen. Wat de koersen betreft kon ieder ter zake kundige reeds twee à drie jaar geleden met een lei en een griffel narekenen, dat de aandelen in het licht der **zichtbare gegevens** nooit meer dan 110 à 140 pCt. waard konden zijn, omdat het feitelijk een liquidatiepapier was geworden, d.w.z. een mijnaandeel in 't 210 voorlaatste stadium. In 1933 en 1934 zijn in deze aandelen ter beurze enorme premietransacties voor manipulatie-doeleinden afgesloten. Vooral voor drie-maands opties werden naar verhouding groote bedragen betaald, waarvan de buitenstaanders niet veel begrepen, daar de fluctuaties betrekkelijk gering bleven. Nu is het een feit dat de directie de laatste jaren al menigmaal op Bilderdijsche manier van 215 laatste en allerlaatste oprakeling in de jaarverslagen betoogde, dat de mijn op haar eind liep, en dat men dan toch weer een jaar doorwerkte met een aardige winst, maar de afnemende ertsreserves en lager gehalte spraken toch voor zich zelf. Ditmaal is aan het verslag de verklaring van een bij uitstek deskundige toegevoegd, dat het nu heusch fini is.

220 Dit alles zou op zich zelf nog niet zoo wereldschokkend zijn, want ten eerste geraakt ten slotte iedere mijn, zelfs een met zulk een fraaien staat van dienst als de onderhavige, uitgeput, en ten tweede zijn er wel meer manipulatoren geweest, die in troebel water poogden te visschen. Maar met de Miedl-groep, die hier de lakens uitdeelt, is het toch wel een bijzonder geval. Het geeft reeds te denken, dat zij op 225 zoo goeden voet staat met de Duitse regeering, dat zij er in slaagde om kort geleden haar meerderheidspakket door een paar uitgeholde Duitse maatschappijen te doen overnemen, die daarvoor hun vlot verhandelbare aandelen Eastman Kodak Company in ruil afstonden, een op zich zelf onzinnige transactie, omdat aand. Redjang Lebong ter beurze te Amsterdam bij aanbod van eenigen omvang direct tientallen punten omlaag 230 tuimelen, terwijl Eastman Kodak gelijk bekend te New-York een zeer breede markt hebben. De "groep" heeft echter aan de Duitse regeering, die haar toestemming moest verleen, een zeer blijmoedig deskundigenrapport nopens de toekomst der Redjang Lebong uitgebracht. Niet alleen heet de oude mijn nog groote mogelijkheden te bieden (hetgeen even hardnekkig wordt ontkend door hen, die sinds lange jaren de mijn in 235 alle schuilhoeken hebben nagevorsch), en het dus wel beter zullen weten, maar ook wordt hoog opgegeven van andere geheel of gedeeltelijk in het bezit der Redjang zijnde concessies, waarin het bestuur echter slechts een slappe kans schijnt te zien. Onder den grond kijken kunnen wij natuurlijk ook niet, maar het is duidelijk, dat voor de exploratie en de exploitatie van zulke nieuwe objecten weer heel wat geld 240 noodig is. Nu heeft de Redjang in haar huidig "liquidatiestadium" blijkens de laatste balanscijfers slechts weinig meer dan 100 pCt. voor de aandeelhouders beschikbaar. Echter: van tweeën een: of zij liquideert, en dan staan de aandelen 100 pCt. te hoog, of zij liquideert **niet**; dan echter zijn de beschikbare gelden goeddeels voor de ontginning der andere concessies noodig, en moet ieder maar voor zich zelf 245 beoordeelen of hij voor zulk een onzekere kans nu maar aanstonds ruim 2 maal pari wil betalen.

In ieder geval is het een uiterst vreemde zaak, dat de Nazi-regeering, die anders zoo op den penning is ten aanzien van uitheemsch kapitaal, nu plotseling zulk een royale hand heeft met een minst genomen twijfelachtig pakket aandelen Redjang Lebong. Nog 250 vreemder echter wordt de zaak, als men weet, dat de hiermede verbonden **groep-Miedl sinds lang een uiterst verdachte belangstelling aan den dag legt voor Indische publiciteitsorganen**. Het is ons bekend, dat de heer Miedl en zijn groep direct na het verscheiden van den heer Beretti door de Uiver-ramp gegadigde was voor diens aandelen ANETA, in welke preliminariën later ook nog een zeer prominente Indische bankinstelling gemengd is geweest. De calamiteit, dat nazi's in onze Indische 255 berichtgeving zulk een voorname "finger in the pie" zouden hebben gekregen is toen door handig manoeuvreeren voorkomen, maar dit neemt niet weg, dat er teekenen zijn die er op wijzen, dat de Miedl-groep geenszins onschuldig is aan bepaalde pro-Duitse en pro-nazi-stroomingen, die sinds eenigen tijd in voorname Indische 260 persorganen tot uiting komen. Gelet op de koloniale aspiraties van Hitler en hun wonderlijke opvatting op ieder gebied, alsmede op het vitale landsbelang, dat er mede is gemoeid om onze Indische pers vrij te houden van verkapte nazi-invloeden, zou het o. i. wel aanbeveling verdienen als een onzer parlementariërs deze kat eens de bel aanbond.

265 De mérites der betrokken goudmijnen kunnen onze volksvertegenwoordiging natuurlijk
koud laten. Niet echter het verdachte Duitsche gescharrel met een meerderheidspakket
aandeelen Redjang Lebong onder de oogen der nazi-regeering, en allermintst mogelijke
relaties van dezelfde meerderheidsgroep met Indische persorganen.
Ons regeering is mans genoeg om desgewenscht volkomen achter de waarheid te komen,
270 als zij er zich eens ernstig voor zet. De openbare meening in onze koloniën is in het
licht der Duitsche expansiepolitiek en de spanningen in het Verre Oosten een ver van
onschuldige aangelegenheid, en met alle respect voor onze niet hoog genoeg te
waardeeren persvrijheden zou publicatie van een regeeringsrapport, waarin duidelijk
wordt aangetoond, of, en indien ja, welke wolven zich in schaapsvachten hebben
275 gehuld, de atmosfeer rondom de Miedl-groep, die vrij stellig niet alleen in
goudmijnaandeeien manipuleert, kunnen zuiveren.
Zulk een voorlichting der openbare meening klemt te meer, daar anders de lezers van
Indische couranten voor redactioneële meeningen zouden verslijten wat indirect door
Herr Goebbels is ingeblazen.
280 DIKAIOS.

24 april 1935 **De Leiding van "Redjang Lebong".**

Leiding Onveranderd.
Men weet, dat er sprake van was dat de Mijnbouw Mij. Redjang Lebong onder andere
285 leiding zou komen. Er was een groep gevormd, die zich een meerderheids-aandeelenbezit
wilde verschaffen. Aan het hoofd hiervan stond de heer Miedl, wiens naam ook in ander
verband den laatsten tijd is genoemd. De *Pr. Bode* verneemt thans, dat men na eene
conferentie tot een compromis is gekomen, waarbij de bestaande directie zich
handhaven zal. De heer Miedl vertrekt binnenkort naar Zuid-Afrika, waar hij ook
290 belangen heeft te behartigen.

Mijnbouw Maatschappij Redjang Lebong.

Gedurende de week van 14 tot 20 April '35 werden te Lebong Donok 1850 ton erts
vermalen van gemiddeld 46 dwts goud per ton en 26 dwts zilver per ton.

295 30 juli 1935 **SUMATRA-GOUD.**

Van der Haas in actie.
Een paar malen in het jaar komt de heer Van der Haas de eigenaar, of directeur, van
"Sumatra's Goudmijn" met verslagen of circulaire, over zijn wonderdadig rijke
300 goudertsconcessie op Sumatra.
Soms wil hij geld van belangstellenden, maar dikwijls ook brengt hij geld, en men
moet eigenlijk een dubbele idioot zijn om niet, onder zijn beproefde leiding, snel
rijk te willen worden, schrijft de *Javabode*.
Hij is er nu weer, met een jaarslag, en een circulaire.
305 Het blijkt dat twee "gegadigden" – de heeren Miedl en ir. Ledeboer – op het
Boelangsi-terrein zijn geweest, ook om monsters te nemen. En natuurlijk kregen zij er
ruzie met den concessionaris, zoodat zij zich ook weer terugtrokken.
Ook hoort het blad nu weer, dat er 150 millioen kub. meter erts ligt, van f15 tot f20
de ton. Maar dit zijn de armere erts; vermoedelijk zit in de diepere lagen alleen
310 zuiver goud, hier en daar door zand of klei een beetje verontreinigd.
Verder stelt de heer Van der Haas, dat de heele wereld graag goud heeft, over welk
nieuwteje ieder zich de oogen zal uitwrijven.
En van zijn concessie-terrein zegt hij, dat het eigenlijk Ophir moet heeten, of
Taprobane, of misschien Rengasdengklok. Men kan al die vreemde namen niet onthouden.
315 De *J.B.* adviseert: burgers, houdt de beurzen dicht.

23 december 1935 **Het Redjang Lebong-Mysterie.**

Anip-Aneta seint uit Den Haag, dat de heer Miedl, bekend uit den vorigen aankoop van
Redjang-aandeelen door Duitsche belangen, in een telegrafisch interview verklaarde,
320 niets met de fluctuaties van den Redjang-koers te hebben uit te staan. Eveneens sprak
hij de geruchten tegen, als zou zijn groep een meerderheid wenschen, aangezien deze
meerderheid reeds twee jaar geleden op naam van een Zwitsersche groep – welke het
grootste aantal aandeelen in Redjang bezit – en een Nederlandsche groep stond.
Het Duitsche kapitaal, dat in Redjang is gestoken, bestaat slechts in zijn
325 persoonlijke deelname. Miedl laakte de afzijdigheid van Nederlandsch kapitaal voor
den Indischen mijnbouw, ten aanzien waarvan hij optimistisch is gestemd. Voorts
deelde hij mede, dat zijn groep Redjang tot een grooter lichaam wenscht uit te bouwen
en de mijnbouw-ontginning op grooter schaal en snellere wijze wenscht ter hand te
nemen.
330

4 januari 1936 **De hausse in Redjang Lebong.**

Een onderhoud met den heer Miedl. De leider der meerderheidsgroep zet zijn plannen uiteen. Indië's minerale rijkdom verwaarloosd.

335 Onze correspondent te Amsterdam schrijft dd. 21 dezer: De mijnafdeeling is plots uit haar schijndood ontwaakt, zij is de eenige hoek op de beurs, waar flink wat omgaat.

– Wat is er aan de hand?

– Redjangs!

– Hoe zijn ze?

– Tweehonderd vijf en twintig – gisteren 204 – Maandag 193.

340 – Is er wat nieuws?

– Niets!

345 Men gist, speculeert, combineert, mompelt, noemt namen. Wij hebben, om een minder hoffelijke uitdrukking te gebruiken, den stier bij de horens gepakt en ons gewend tot den man, die ter beurze genoemd werd als de "auctor intellectualis" van de hausse in Redjang Lebong van 158 op den 13en tot 228 op Woensdag.

"Neen", verklaarde de heer A. Miedl ons, "met deze koersfluctuatie heb ik niets uit te staan en ik heb er met geen stuk aan meegedaan. Zou ik Woensdag in Amsterdam zijn geweest, dan zou ik waarschijnlijk wel op die hoge koersen hebben ingegrepen – maar ik was in Londen.

350 "De Telegraaf" heeft de mededeeling gepubliceerd van den vertegenwoordiger der Redjang Lebong te Londen, dat hem geen oorzaken bekend waren, die een plotselinge koersstijging konden verklaren. Ik meen, dat er geen enkele reden is om aan die verklaring te twijfelen.

355 Een andere mededeeling van Uw blad moet ik echter tegenspreken: wij trachten niet de meerderheid in de Redjang Lebong te verkrijgen. De groep, of beter de groepen, welke ik vertegenwoordig, hebben reeds twee jaar geleden de meerderheid in de maatschappij verkregen.

360 Welke die groepen zijn? Namen kan ik niet noemen, wel kan ik U zeggen, dat zij bestaan uit een Zwitsersche groep – deze is de grootste – en een Nederlandsche. Duitsch kapitaal is er slechts in zooverre bij betrokken als mijn persoonlijke deelneming betreft.

365 Omtrent de reden van de jongste hausse, die inmiddels weer aan het bekoelen schijnt te zijn, tast ik in het duister. Persoonlijk geloof ik, dat de stoot van Indië is uitgegaan, dat, zooals ook vroeger wel geschiedde, een Indisch baissier bang geworden is en zich hals over kop heeft willen dekken. Op de kleine markt van Batavia heeft dit een fiksche stijging ten gevolge gehad, die door Amsterdam is overgenomen en toen de stijging hier kwam, zijn er vermoedelijk velen meegeloopen, omdat het nu eenmaal Redjangs waren, waarvan men "alles kan verwachten". Ik vind het in dit verband opmerkelijk, dat de hoogste koers van 245 ook in Batavia gemaakt is – maar meer dan 370 een vermoeden is deze zienswijze niet. Ik voor mij zie in den slechten roep, die Indische mijnfondsen, zooals ook Redjangs, hebben als uiterst speculatieve papieren, 'n ongeluk, zoowel voor Nederland als voor Indië.

375 Redjangs zijn inderdaad een echt gokfonds geweest, met geweldige sprongen. Fluctuaties van 400 punten in één jaar – maar er was dan ook een jaar, dat 100 pct. dividend kon worden uitgekeerd – zijn voorgekomen. Sommige menschen hebben een voorliefde voor een fonds, juist "omdat er leven in zit", maar voor de belangstelling van den belegger voor de betreffende industrie is zulk een toestand op den duur verderfelijk. En Redjang is nog een gelukkige uitzondering. Omstreeks 1900 zijn in 380 Indië talloze mijnbouwmaatschappijen opgericht, die, om zoo te zeggen, bij de onderteekening van de acte op Zaterdag 100 noteerden en Maandag daaropvolgend al 500 pct. – zonder dat er zelfs nog één paal in den grond geslagen was. De débacle kon niet uitblijven en is dan ook niet uitgebleven, tientallen "ondernemingen" zijn te gronde gegaan, nog voordat de machines in Indië waren aangekomen.

385 Ook Redjang Lebong is feitelijk door het oog van een naald gekropen – als een inlandsch werkmans niet voor f300 had verteld, waar hij goud gevonden had, was er zeer waarschijnlijk ook niets van terechtgekomen.

Het Nederlandsche publiek heeft daarmee een les gehad – maar, naar mijn meening, een veel te strenge. De klap is zoo geweldig aangekomen, dat den gemiddelden 390 Nederlandschen belegger de schrik voor Indische mijnen nog steeds in de knieën zit.

395 En dat is om twee redenen zeer te betreuren. In de eerste plaats om den belegger, die er geen been in ziet, aandelen te koopen van buitenlandsche mijnen, b.v. in Amerika of Mexico, waarvan hij feitelijk alleen den naam kent, en op welker beleid hij niet den geringsten invloed kan uitoefenen. Zou hij zich er inderdaad toe zetten de omstandigheden, vooruitzichten, ertsreserves en last not least de balansen eens te vergelijken met de ondernemingen in zijn eigen koloniën, dan zou hij volgens mijn 400 meening zien, dat talrijke buitenlandsche mijnen niet in de schaduw van de Indische

kunnen staan. Millioenen zijn er in de cultures, in de petroleum en in de tin belegd – voor een Indische goudmijn blijven de beurzen gesloten.

400 En het is mijn vaste overtuiging, dat dit tot schade is van Nederland en Indië, omdat er wel degelijk uitstekende objecten zijn. In 1900 heeft men het kind met het waschwater weggegooid, er waren inderdaad veel roekeloos opgezette maatschappijen, maar er zijn in de débâcle ook verschillende ondernemingen ten onder gegaan, die wel degelijk reden van bestaan hadden. Ik zou verder willen gaan, er zijn op het oogenblik verschillende mijnprojecten, waarbij de ertsvoorraden en het gehalte bekend 405 zijn, waarvan men kan aantonen, dat zij op grond van de reeds bekende gegevens een rendabele belegging zijn, zonder nog de kans op meevallers te rekenen en waaraan toch ook nu niets gedaan wordt. De schrik zit er nog in, men durft het hoeveel niet ter hand te nemen.

410 Ik ben zeer optimistisch ten aanzien van den mijnbouw – mits er energiek en vooral serieus en zuinig gewerkt wordt.

En ja – dat is eigenlijk de ondergrond voor de deelneming van mijn groep in de Redjang Lebong. Wij hebben vertrouwen in den Indischen mijnbouw en ook in de Redjang Lebong.

415 Herhaaldelijk is en wordt het binnenkort te wachten overlijden der Redjang Lebong voorspeld. Laat mij U dit zeggen, de Redjang Lebong heeft nog leven genoeg en gaat voorloopig niet dicht.

420 Groote verwachtingen heb ik ook voor de Lebong-Simpang, welke concessie verleden jaar voor 40.000 gulden door de Redjang Lebong is gekocht. Sinds eenige weken werken hier eenige honderden menschen aan wegen- en bruggenbouw en aan de installatie van de mijn.

425 De Moeara Sipongi komt eind Januari in productie. Dit is een van de "Hundeshagen"-concessies. Hundeshagen was een oude Duitsche pionier, die zoowel in Peru als in Indië concessies had. Veel plezier heeft hij van de Moeara Sipongi niet beleefd; hij vroeg er tevergeefs 100.000 gulden voor en na zijn dood is deze concessie plus nog zeven andere voor 250 gulden verkocht.

430 U weet, dat de Moeara Sipongi slechts één van acht groote aanéénliggende concessies is. Mijn groep acht het niet gewenscht, dat voor die concessies aparte ondernemingen worden opgericht, zij wil ze in de Redjang Lebong hebben. Op deze wijze is ten eerste een betere risico-verdeeling mogelijk; als de eene concessie teleurstelt, kan het resultaat van een andere dat goed maken. Een belangrijk vraagstuk daarbij is, waar de 435 voorzetting van het groote Lebong-erts-"vorkommen" zal zijn, een kwestie, die de geologen meer dan ooit bezighoudt, doch tot dusver zonder succes. En ten tweede zal het voor een groote maatschappij gemakkelijker zijn om kapitaal te verkrijgen.

440 Mijn groep wenscht dus, in het kort, de Redjang Lebong tot een groter lichaam uit te bouwen en de ontginning op mijnbouwkundig gebied in Indië op groter schaal, sneller, doch even degelijk als thans ter hand te nemen. Te dien einde heb ik nadere 445 onderhandelingen aangeknoopt met de firma Erdmann & Sielcken, de directie van de Redjang Lebong, welker groote ervaring in mijnzaken algemeen bekend is.

440 Of het mij lukken zal de onderhandelingen over een nadere samenwerking tot een goed einde te brengen? Wie zal het zeggen? Ik zelf ben in dit opzicht niet pessimistisch. In ieder geval vertrek ik in Januari weer naar Indië om nader overleg te plegen – of mijn bezoek succes zal hebben, zal ook ik moeten afwachten. Het schijnt verstandig 445 daar niet op vooruit te loopen."

445 Met deze woorden besloot de heer Miedl zijn uiteenzetting, die ons, hoezeer ook vertuigd van het feit, dat "mining a chance" is en blijft, stellig voor onze lezers van belang leek.

Redjang Lebong lag doodsch en luier.

450 28 maart 1936 **TRANSACTIE VAN SCHERING UND KAHLEBAUM**

Amsterdam, 27 Maart (Aneta). Het "Amsterdamsch Effectenblad" verneemt, dat de ruiltransactie van het bezit van Schering und Kahlbaum, bestaande uit Eastman Kodak 455 stukken, tegen aandelen Redjang Lebong, tot 60 pCt. Van het kapitaal van Redjang Lebong thans definitief.

455 De geruilde aandelen van Redjang Lebong waren in het bezit van een concern onder leiding van Miedl, waarin Zwitsersche, Fransche, Luxemburgsche en Nederlandsche belangen zijn vertegenwoordigd.

De ruil vond plaats, daar de Redjang Lebongs kansrijker worden geacht dan de Eastmans.

460 De Redjangs Lebongs gaan over cum dividend 1935 en de Eastmans gaan over ex-dividend 1935.

Redjangs waren niet contant te koop in verband met de deviezenbepalingen, waarom ruil

plaats had.

465 De heer Miedl gaat 4 April per K.L.M. Naar Indië voor onderhandelingen met Erdmann omtrent de voortzetting van de exploitatie van Lebong.

De heer Miedl verwacht een gunstig resultaat van de onderhandelingen.

Amsterdam, 27 Maart (Aneta). Het "Amsterdamsch Effectenblad" meldt nog, dat de Eastmans door Miedl zijn doorverkocht aan een Amerikaansch concern.

470 Miedl heeft nog een post Redjangs in handen.

De hier Miedl bekleedt ook een functie in het Kahlbaum-concern.

7 april 1936 **REDJANG LEBONG.**

Stopzetting of voortzetting der exploitatie?

475 Amsterdam, 6 April (Aneta). "Het Amsterdamsch Effectenblad", dat een artikel bevatte over Redjang Lebong neemt aan, dat de invloed van de Miedl-groep aan de toekomst van Redjang Lebong meer goed, dan kwaad zal doen, daar de leiding weifelmoedigheid toont, hetgeen blijkt uit de aarzeling tusschen een stopzetten of een voortzetten van de exploitatie.

480 Het bland is van meening, dat mogelijk de nieuwe stuwkracht de balans zal doen doorslaan in de richting van een verdere exploitatie.

14 april 1936 **Zaterdag 11 April 1936**

Redjang Lebong-magnaat

De heer A. Miedl gisteren aangekomen.

485 Gisteren is per vliegtuig uit Amsterdam alhier aangekomen de heer A. Miedl, die zijn intrek in het Hotel des Indes genomen heeft, doch hedenmorgen naar Soerabaja vertrokken is.

Het mag een bizondere coïncidentie heeten, dat de aankomst van den heer Miedl vrijwel samenviel met het verschijnen van het jaarverslag van de Mijnbouw Mij. Redjang

490 Lebong. Zoals men weet is de heer Miedl een in Amsterdamsche kringen bekende financier, die van zich heeft doen spreken als leider van de groote groep, bestaande uit Nederlandsche, Duitsche en Luxemburgsche belanghebbenden en welke in den loop der jaren de meerderheid der aandeden van Redjang Lebong heeft verworven.

495 Eenige maanden geleden heeft de houding, welke deze groep aannam ten opzichte van het eventueel stopzetten der exploitatie van Redjang Lebong, eenige sensatie verwekt op de Amsterdamsche en Bataviasche beurzen.

Zij heeft namelijk in tegenstelling met de meening van de directie vrij onomwonden verklaard, dat een verdere exploitatie der ontginningen nog loonend zal blijken.

500 Vervolgens kwam als een tweede verrassing, nu twee weken geleden, het bericht dat de groep Miedl haar bezit in Redjang Lebong, hetwelk 60% van het aandelenkapitaal bedraagt, overgedaan had aan de groep Scheering-Kahlbaum, welke o.m. fototechnische fabrieken in Duitschland beheert, in ruil voor een groote post aandeelen van de Eastman Kodak.

505 Op deze wijze zou de groep Miedl dan alle zeggingschap bij de Redjang Lebong, welke uit haar vorig aandeelenbezit voortsproot, verloren hebben, indien niet de heer Miedl tevens groote belangen bij de groep Scheering-Kahlbaum had.

510 Men mag dus als waarschijnlijk aannemen, dat de heer Miedl in Indië is aangekomen als vertegenwoordiger van de groep Scheering-Kahlbaum, de nieuwe bezitster der meerderheid van Redjang Lebong-aandeelen, en dat hij als zoodanig zal optreden op de algemeene vergadering van aandeelhouders der Mijnbouwmaatschappij Redjang Lebong, welke 29 April zal gehouden worden.

16 april 1936 **Mijnbouw Mij. "Redjang Lebong".**

515 Nadere bijzonderheden omtrent de omwisseling van Eastman-Kodak-aanaeelen door Ned. consortium.

Omtrent het voorstel aan aandeelhouders van de Vereingde Fabriken Photographischer Papiere der Dresdner Albumin Papierfabrik en der Fabrik Photographischer Papiere vormals Dr. A. Kurz, behoorende tot het Schering-Kahlbaumconcern, tot omwisseling van

520 het bezit van aandeelen Eastman Kodak in aandeelen Mijnbouw Maatschappij "Redjang Lebong", schreef de *Frankfurter Zeitung* volgens de *Tel.* nog het volgende: Begin Januari verklaarde de maatschappij, dat de exploratie gestaakt zou worden in verband met de voortdurend negatieve resultaten. Verwacht wordt, dat in 1936 de voorhanden ertsvoorraad op gebruikelijke wijze verder bewerkt zal worden, doch dat

525 het goudgehalte lager zal zijn. De huidige beurskoers schijnt met het bovenstaande in strijd te zijn. Onderscheid moet worden gemaakt tusschen twee kwesties: de omwisseling van aandeelen Eastman-Kodak in aandeelen Redjang Lebong en het aanbod van het bankiershuis Hardy

tot aankoop van aandelen der drie ondernemingen in contanten.

530 De waarde der aandelen Redjang Lebong is niet nauwkeurig vast te stellen. De laatste balans toont aan, dat de vlottende activa het kapitaal overtreffen. De *Fr. Zeitung* wijst er on, dat een consortium een meerderheid van 60% in de Redjang Lebong heeft verworven. De aankopen in verband hierin de zijn mede verantwoordelijk voor de koersstijging in het laatste jaar. Het consortium is er in geslaagd om in

535 ruil voor haar speculatieve aandelen Redjang Lebong de aandelen Eastman Kodak, die internationaal een goede reputatie genieten, te verwerven, welke zij thans tracht te verkopen – alleen reeds ter dekking van de bankverplichtingen in Nederland. Koopers zullen gemakkelijk worden gevonden. Aangenomen mag wel worden, dat de financieele groep, die de aankoop- en omruiltransactie op de beurs te Amsterdam heeft verricht,

540 in nauwe verbinding staat met het onbekende consortium, dat het aanbod tot inkoop der drie fotografie-maatschappijen deed. De transacties vereischen groote bedragen. Indien 75% der aandeelhouders van het aanbod gebruik maken – dan eerst wordt het aanbod van kracht, – zijn ruim R. M. 9

545 miljoen benoodigd. Indien alle aandeelhouders toestemmen, is R. M. 12,25 miljoen benoodigd. De waarde der Eastman Kodak-aandelen belooft f3.400.000 of R. M. 5,5 miljoen. Bovendien bezitten de maatschappijen nog diverse activa ten bedrage van R. M. 2,2 miljoen. De hooge aankoopprijs kan alleen verklaard worden door de toekomstkansen, die de buitenlandsche aandelen bieden. Het Schering-Oberkoks-concern heeft verkozen door aanvaarding van het aanbod tot aankoop van aandelen deze kansen

550 prijs te geven. De wijze aandeelhouders kunnen zulks thans ook doen. De groep, die de aandelen wenscht over te nemen, moet natuurlijk van meening zijn, dat de bezittingen der drie maatschappijen, inclusief het meerderheidsbelang in de Redjang Lebong, bizondere mogelijkheden bieden.

555 **Shantung Handelsgesellschaft.** Nauw gelieerd aan het consortium, dat in Nederland de aandelen Redjang Lebong heeft opgekocht, is de Shantung Handelsgesellschaft, die blijkens de laatste balans de beschikking heeft over de volgende activa: R. M. 1 miljoen aan deelnemingen in Oost-Afrikaansche plantages, Nederlandsche handelsmaatschappijen en de Textil-Druckerei

560 Moritz Ribbert A. G. en R. M. 2,66 miljoen banksaldi. De Nederlandsche dochteronderneming, de Veeland Import- en Export Handel Maatschappij werd in 1933 met een kapitaal van f500.000 opgericht ter financiering van "zusatzlicher" Deutsche exporttransacties. In hoeverre de Shantung Gesellschaft betrokken is bij de transacties betreffende de fotografie-maatschappijen, is niet bekend. De aandelen

565 Shantung Gesellschaft zijn in de laatste weken scherp gestegen. Ter completeering van het bovenstaande, nemen we nog het volgend bericht uit de *Maasbode* over: De Shantung Handels A. G. deelt mede, dat er voor 1935 niet op een hervatting van de dividendbetaling gerekend kan worden. Er worden momenteel

570 onderhandelingen gevoerd over een uitbreiding van het terrein, dat de werkzaamheden der maatschappij momenteel bestrijkt. In bankierskringen vermoedt men, dat het hierbij gaat om deelneming in de transacties van het Sachsische fotoconcern. Zoals reeds gemeld, had zich n.l. een consortium, dat tot dusver onbekend bleef, bereid verklaard via de bankinstelling Hardy & Co. 60 pct. van het aandelenkapitaal der Vereenigde Fabrieken Photographischer Papiere over te nemen, welk aanbod

575 afhankelijk werd gesteld van een voorwaarde, dat tevens de in het bezit van genoemd concern zijnde aandelen Eastman Kodak zouden worden omgewisseld tegen aandelen Mijnbouw Mij. Redjang Lebong. Ook de groep, die deze aandelen Eastman Kodak overneemt, is tot dusver onbekend gebleven. Men vermoedt thans, dat beide groepen identiek zijn. Er wordt in dit verband op

580 gewezen, dat Shantung eind 1934 een bankierscrediet van R. M. 2,6 miljoen bij de Münchener bankfirma Witzig & Co. had lopen, welke firma tevens grootaandeelhouder van Shantung is. Laatstgenoemde firma zou dus over de noodige liquide middelen beschikken. Voorts wordt er op gewezen, dat de heer Miedl, lid van den raad van beheer der Shantung, in Amsterdam onderhandelingen heeft gevoerd de uitbreiding van

585 de zaken der Shantung. Tevens zij er aan herinnerd, dat deze maatschappij een dochtermaatschappij in Nederland bezit, de Veeland Import en Export Handel Mij., welke een kapitaal bezit van f500.000. Men meent te weten, dat de heer Miedl de leider is van genoemde Nederlandsche maatschappij, welke deze transacties uitvoerde. In dit verband schrijft de *Frankfurter Zeitung*, dat aandelen Redjang Lebong, waarom

590 het bij de transactie van het Schering-concern gaat, een speculatief fonds zijn. De koers, welke momenteel 225 bedraagt, zou volgens het blad door meerderheidsaankopen zijn opgevoerd en ten zeerste in tegenspraak zijn met de intrinsieke waarde.

595 Fortführung der im Jahre 1805 gegründeten, von der früheren Einzelfirma Moritz
Ribbert in Hohenlimburg und Frankenberg betriebenen Fabriken; Herstellung und Verkauf
roher, bedruckter und gefärbter Textilwaren in klassischer und modischer Ausführung
für Kleider, Wäsche und Fensterbehang; GS-Modedrucke auf Kunstseide und Zellwolle;
600 Export-Kollektionen, Spezialität: Afrikadrucke. Gegründet am 15.11.1904 mit Wirkung
ab 1.8.1904; eingetragen am 30.11.1904.

Die Firma lautete bis 3.8.1938: Moritz Ribbert AG, danach: Göcke & Sohn vormals
Moritz Ribbert, AG, Bleicherei, Färberei, Druckerei. Entwicklung: Im Hohenlimburger
Werk wurden 1916/17 bis 1918/19 und 1921-1926 größere Neubauten und Neueinrichtungen
ausgeführt. 1916 Angliederung der im Jahre 1783 gegründeten Firma Joh. Gottfr.

605 Brügelmann GmbH, Baumwoll-Spinnerei und Weberei in Ratingen-Cromford (1943 bereits
wieder abgestoßen).

1926 Erwerb der Firma Ferdinand Möhlau & Söhne in Düsseldorf. 1938 "Wechsel der
Aktienmehrheit", in Verbindung damit Neubesetzung des Vorstandes. Zusätzliche
Umstellung des Betriebes auf modische Artikel und deutsche Faserstoffe (Zellwolle,
610 Kunstseide usw.). Ein umfassendes, über mehrere Jahre sich erstreckendes
Reorganisations- und Ausbauprogramm wurde in Angriff genommen. Ende 1943 nahm die
Firma die Herstellung von Heck- und Ruderanlagen für die Flugbombe Fiesler 103 (die
spätere "Vergeltungswaffe" V 1) auf.

Nach dem 2. Weltkrieg war die Bayerische Staatsbank in München lange Zeit
615 Großaktionär. Anfang der 1970-er Jahre führten Umsatz- und Gewinnrückgänge zum
Konkurs und anschließender Auflösung. Quelle : Dr. Busso Peus

12 mei 2018 **Miedl, Alois**

620 Zie <http://www.iisg.nl/ondernemers/pdf/pers-1020-02.pdf>

21 april 1936 **DE RUIL VAN REDJANG IN EASTMAN.**

Overijld optimisme van Duitschen expert?

Den Haag, 20 April (Aneta). De "dagelijksche Beurscourant" wijst op het verband
625 tusschen het jaarverslag van Redjang Lebong en de afwijkende rapporten van Ledeboer
en den Duitschen expert. Het blad vraagt zich af, waarom de Deutsche expert overijld
optimistische gevolgtrekkingen nam, wetende, dat hij hiervoor eventueel door de
Duitsche regeering ter verantwoording zou kunnen worden geroepen, daar deze op zijn
rapport toestemming gaf voor den ruil van Redjang in Eastman.

630 Hst blad meldt, dat Miedl thans onderhandelingen voert voor een omzetting van Redjang
in een financieel centrum voor een exploitatie van de activa van Redjang plus de
concessie van Hundes Hagen, waarvan "een" zoover is geëxploreerd dat deze bij
Moearasipongi is in te brengen,

28 april 1936 **Een bijzondere vergadering van "Redjang Lebong".**

635 Speciale maatschappijen, opgericht voor stem-vergadering, niet ter vergadering
toegelaten.

BATAVIA, 28 April (Aneta). Alvorens de vergadering van de Mijnbouw-maatschappij
"Redjang Lebong" zal plaats hebben, waarvoor de datum op 29 April is bepaald,
640 besliste de president van den Raad van Justitie in kort geding omtrent de vraag of,
namens een aantal daartoe opgerichte speciale maatschappijen, toegang kan worden
verleend aan den vertegenwoordiger dezer maatschappijen, den heer Miedl, die aldus
meer stemmen zou kunnen uitbrengen, dan overeenkomt met hetgeen in de statuten
daaromtrent is bedoeld. Namens de firma Erdman en Sielcken verzette zich tegen de
645 toelating mr. Krijger, terwijl namens den heer Miedl mr. van Hasselt een beslissing
in kort geding verzocht. Deze beslissing is heden gevallen en luidt, dat de speciale
maatschappijen, opgericht om stemrecht uit te oefenen niet bewezen zijn reële
aandeelhoudsters te zijn, zoodat toegang namens die maatschappijen tot de vergadering
werd geweigerd. Practisch staat dus vast, dat de heer Miedl slechts zes stemmen kan
650 uitbrengen.

28 april 1936 **PERSVRIJHEID IN INDIË.**

Gevaar voor Deutsche invloeden?

In de aandelen van de Redjang Landbouw Maatschappij is op schrikbarende wijze
gemanipuleerd. In de laatste jaren heeft een Deutsche groep onder leiding van Herr
655 Miedl de volstrekte meerderheid weten te verwerven, hetgeen niet alleen gepaard ging
met koortsachtige koersbewegingen, maar ook met een ietwat ridicule controversie
aangaande het al of niet uitgeput zijn van de onderwerpelijke goudmijnen. Deze
Duitsche groep schijnt zeer goede relaties te hebben met de Deutsche Regeering, die
haar in staat stelde haar meerderheidspakket te verhandelen voor andere aandelen,
660 die veiliger stonden.

In "De Tijd" noemt Dikaios het een uiterst vreemde zaak, dat de Nazi-regeering, die anders zoo op den penning is ten aanzien van uitheemsch kapitaal, nu plotseling zulk een royale hand heeft met een minst genomen twijfelachtig pakket aandeelen Redjang Lebong.

665 Nog vreemder echter wordt de zaak, als men weet, dat de hiermede verbonden groep-Miedl sinds lang een uiterst verdachte belangstelling aan den dag legt voor Indische publiciteitsorganen. Het is ons bekend, dat de heer Miedl en zijn groep direct na het verscheiden van den heer Beretti door de Uiver-ramp gegadigde was voor diens aandeelen Aneta, in welke preliminariën later ook nog een zeer prominente Indische bankinstelling gemengd is geweest. De calamiteit, dat nazi's in onze Indische berichtgeving zulk een voorname "finger in the pie" zouden hebben gekregen is toen door handig manoeuvreeren voorkomen, maar dit neemt niet weg, dat er teekenen zijn die er op wijzen, dat de Miedl-groep geenszins onschuldig is aan bepaalde pro-Duitsche en pro-nazi-stroomingen, die sinds eenigen tijd in voorname Indische persorganen tot uiting komen. Gelet op de koloniale aspiraties van Hitler en hun wonderlijke opvatting op ieder gebied, alsmede op het vitale landsbelang, dat er mede is gemoeid om onze Indische pers vrij te houden van verkapte nazi-invloeden, zou het o.i. wel aanbeveling verdienen als een onzer parlementariërs deze kat eens de bel

680 De mérites der betrokken goudmijnen kunnen onze volksvertegenwoordiging natuurlijk koud laten. Niet echter het verdachte Duitsche gescharrel met een meerderheidspakket aandeelen Redjang Lebong onder de oogen der nazi-regeering, en allermintst mogelijke relaties van dezelfde meerderheidsgroep met Indische persorganen. Onze regeering is mans genoeg om desgewenscht volkomen achter de waarheid te komen, als zij er zich eens ernstig voor zet. De openbare meening in onze koloniën is in het licht der Duitsche expansiepolitiek en de spanningen in het Verre Oosten een ver van onschuldige aangelegenheid, en met alle respect voor onze niet hoog genoeg te waardeeren persvrijheden zou publicatie van een regeeringsrapport, waarin duidelijk wordt aangetoond, of, en indien ja, welke wolven zich in schaapsvachten hebben gehuld, de atmosfeer rondom de Miedl-groep, die vrij stellig niet alleen in goudmijnaandeelen manipuleert, kunnen zuiveren. Zulk een voorlichting der openbare meening klemt te meer, daar anders de lezers van Indische couranten voor redactioneële meeningen zouden verslijten wat indirect door Herr Goebbels is ingeblazen.

695 29 april 1936 **De Redjang-affaire**

Geen stemrecht voor Lutetiaconcern.

Naar wij reeds gemeld hebben, zal de Mijnbouw Mij. Redjang Lebong morgen (29 dezer) haar jaarlijksche aandeelhoudersvergadering houden.

700 Naar aanleiding van de komst van den heer Miedl, die zooals gemeld eenige weken geleden per vliegmachine uit Amsterdam alhier is aangekomen, hebben wij reeds medegedeeld, dat hij zeer waarschijnlijk de vergadering van Redjang Lebong zou bijwonen in zijn qualiteit van vertegenwoordiger der verschillende buitenlandse holdingmaatschappijen, welke aandeelhoudsters zijn van Redjang Lebong.

705 Men kent de geschiedenis welke hieraan vooraf is gegaan en resulteerde in het feit dat het groot-aandeelenbezit der Redjang Lebong-aandeelen van de z.g. groep Miedl overging naar het z.g. "Scheering-Kahlbaum"-concern in ruil voor aandeelen Eastman Kodak.

710 Het is niet alleen het Scheering-Kahlbaum concern dat aandeelhoudster is van Redjang Lebong, doch er zijn tal van kleinere holding-maatschappijen, welke onder Luxemburgsche wet opgericht zijn, en alle houdsters zijn van Redjang Lebong-aandeelen. Men noemt deze minuscule maatschappijtjes – er zijn er als wij ons niet vergissen een kleine honderd – bij elkaar: het "Lutetia-concern".

715 Elk dezer holdingmaatschappijtjes is eigenaar van 6 aandeelen Redjang Lebong. Als vertegenwoordiger van dit Lutetia-concern, met andere woorden van houders van 600 aandeelen Redjang Lebong, zou de heer Miedl als grootste stemgerechtigde een overwegenden, zoo niet den grootsten, invloed op de aandeelhoudersvergadering kunnen uitoefenen.

720 Wij hebben dit eenige weken geleden reeds als onze verwachting uitgesproken, en voorzien, dat de directie hiertegen wel maatregelen zou nemen.

De firma Erdmann & Sielcken heeft dit inderdaad gedaan door het deponeeren dezer 600 aandeelen door den heer Miedl in zijn qualiteit van vertegenwoordiger der Lutetiagroep te weigeren.

725 Mr. van Hasselt heeft als advocaat en procureur van den heer Miedl hieromtrent onmiddellijk een beslissing van den Raad van Justitie in kort geding verzocht, welke heden door den president van den Raad gegeven is.

730 Volgens diens uitspraak kunnen deze kleine holding-maatschappijen niet als reële
aandeelhoudsters van Redjang Lebong beschouwd worden, zoodat het deponeeren van
bedoelde 600 aandelen ter verkrijging van stemrecht op de vergadering van 28 dezer
730 terecht door de directie geweigerd is. De heer Miedl zal dus de vergadering wel als
aandeelhouder kunnen bijwonen doch in geen geval meer dan 6 stemmen kunnen
uitbrengen.

735 29 april 1936 **MIJNBOUW MIJ. REDJANG LEBONG.**

735 Jaarstukken goedgekeurd. – Miedl zal protesteeren tegen beslissing in zake toegang
vergadering.
BATAVIA, 29 April. (Aneta). – Heden werd hier ter stede de algemeene jaarlijksche
740 vergadering van aandeelhouders van de Mijnbouw Maatschappij Kedjang Lebong gehouden.
Op deze vergadering werden alle voorstellen, welke op de agenda voorkwamen,
goedgekeurd met 160 stemmen voor en 6 stemmen tegen; deze voorstellen omvatten o.a.
740 goedkeuring van de balans, de winst- en verliesrekening, de dividendbetaling, de
herbenoeming van de firma Erdmann en Sielcken als directie, zoomede de machtiging om
over te gaan tot de instelling van een afzonderlijk voorzieningsfonds. De heer Miedl
745 verklaarde tegenover een vertegenwoordiger van Aneta dat hij op verschillende, nader
te publiceeren gronden tegen de beslissing in zake Redjang Lebong – men zie ons
Avondblad van 28 dezer – zal protest eeren.

1 mei 1936 **Protest van Miedl**

750 Batavia, 1 Mei (Aneta). Miedl verklaarde aan Aneta, op nader te publiceeren gronden
te protesteeren tegen de beslissing van Redjang.

1 mei 1936 **Redjang en de heer Miedl**

755 In aansluiting op hetgeen wij gisteren gemeld hebben omtrent de beslissing van den
president van den Raad van Justitie in kort geding ten aanzien van de Redjang Lebong-
aandelen, welke in het bezit zijn van de diverse Lutetia-holdingmaatschappijen,
kunnen wij mededeelen, dat de heer Miedl, vergezeld van zijn advocaat mr. van
Hasselt, de heden gehouden aandeelhoudersvergadering bijgewoond heeft.
760 Mr. Van Hasselt heeft namens den heer Miedl in deze vergadering medegedeeld, dat de
uitspraak in kort geding slechts een voorloopige beslissing geeft en dat door een
proces voor den gewonen rechter, mocht dit gewonnen worden, de besluiten, op deze
vergadering genomen, onwettig verklaard kunnen worden.
765 Overigens had de vergadering een normaal verloop, waarbij alle punten welke op de
agenda voorkwamen, o.a. de balans, winst- en verliesrekening, de herkiezing der
directie (de firma Erdmann en Sielcken) met 160 tegen 6 stemmen aangenomen werden.
Verder machtigde de vergadering de directie tot de instelling van een afzonderlijk
verkiezingsfonds.
770 Na de vergadering heeft de heer Miedl aan een vertegenwoordiger van Aneta verklaard,
dat hij op later te publiceeren gronden tegen de besluiten der vergadering
protesteeren zal.

5 mei 1936 **Redjang Lebong.**

De actie voortgezet.
775 Het N. v. d. D. verneemt, dat de heer Miedl zijn plan om de aandeelhouders van
Redjang Lebong, welke hij vertegenwoordigt, erkend te krijgen, zal doorzetten.
Voor deze erkenning zal hij een proces voeren. Bij gunstigen uitslag van dit proces
voor de Miedl-groep, volgt vanzelf ongeldig-verklaring van de
aandeelhoudersvergadering, welke 29 April werd gehouden en nietig-verklaring van de
op die vergadering genomen besluiten.
780 Deze affaire betreffende Redjang Lebong vertoont veel overeenkomst met een
soortgelijke moeilijkheid welks zich indertijd bij de A. K. U. heeft voorgedaan. Ook
toen waren er tal van kleine maatschappijtjes opgericht, welke tezamen één
vertegenwoordiger aanwezen, die ter vergadering het totaal aantal stemmen van de
maatschappijtjes kon uitbrengen.
785 Ook de heer Miedl vertegenwoordigt zeer vele maatschappijtjes – de zoonnaamde Lutetia-
maatschappijen – en als zoodanig maakt hij aanspraak op het aantal stemmen waarover
degenen die hem als vertegenwoordiger aanwezen, kunnen beschikken.
Het blad heeft er op gewezen, dat een der moeilijkheden voor den heer Miedl was om
eventueel een geschikte directie te vinden in stede van de firma Erdmann en Sielcken,
welke over groote mijnbouw-ervaring beschikt.
790 Ter aandeelhoudersvergadering werd door den heer Miedl voor de directie voorgedragen
de heer Ledeboer.
Door uitschakeling echter der stemmen welke de heer Miedl vertegenwoordigde, werden

de voorstellen der directie aangenomen. Met belangstelling wordt het verloop van het proces dat door de Miedl-groep voor erkenning begonnen wordt, tegemoet gezien.

795

12 mei 1936 **De Miedl-sensaties**

De heer Miedl, de groote Redjang Lebong-man zorgt wel voor sensaties.

Men herinnert zich de verbazing in Amsterdam en ook hier te Batavia, toen bekend werd, dat met het Scheering-Kahlbaum-concern een ruil aangegaan was, waarbij een groote post van het aandeelenkapitaal van Redjang Lebong ingewisseld werd tegen een aantal Eastman-Kodak-shares.

800

De tweede verrassing, welke de heer Miedl ons gaf was zijn plotselinge aankomst te Tjililitan, nog géén week nadat hij de barter afgesloten had.

Toen kwam de "topic of the day", dat hij als vertegenwoordiger van de verschillende Lutetia-concerns toegang tot de algemeene aandeelhoudersvergadering verzocht, welke hem bij uitspraak van den president van den Raad van Justitie in kort geding echter geweigerd werd.

805

Daarop volgde zijn verklaring, dat hij binnenkort de directie der firma Erdmann Sielcken een proces zou aandoen, waarop de heele Kali Besar zich reeds spitste, en verleden week verraste hij deze firma door een bezoek om met een tweetal geologen de terreinen van Redjang Lebong te mogen onderzoeken.

810

De grootste sensatie tot nu toe heeft de heer Miedl echter gebracht door plotseling zonder er eenige ruchtbaarheid aan te geven, verleden Zaterdag per vliegtuig naar Amsterdam terug te keeren.

815

Indien wij juist zijn ingelicht, mag Indië nog verdere interessante verwickelingen verwachten, want het is zeer waarschijnlijk, dat wij den heer Miedl binnen niet al te langen tijd hier weer terug zien, wanneer hij in Europa met de verschillende concerns, welke hij vertegenwoordigt, zijn volgende plan de campagne heeft gesproken.

820

12 mei 2018 **Schering AG**

Zie o.a. https://de.wikipedia.org/wiki/Schering_AG

Anfang der 1920er Jahre übernahm Schering die Firma W. Spindler im Berliner Bezirk Köpenick. 1922 erwarb das Management die Aktienmehrheit der Chemischen Fabrik auf Actien (vormals E. Schering) von den Oberschlesische Kokswerke und Chemische Fabriken AG. Damit wurde Schering Teil eines aus mehreren Bereichen bestehenden Konzerns und fusionierte 1927 mit der Adlershofer Firma Kahlbaum zur Schering-Kahlbaum AG. Bis 1929 baute sie eine neue Produktionsstätte in Berlin-Grünau, Cöpenicker Straße auf einem früheren Lagerplatz der Chem. Fabrik Kahlbaum. Daneben entstand ein Wohnhaus für leitende Angestellte. 1937 schlossen sich die Kokswerke und Chemische Fabriken AG mit ihrer Tochtergesellschaft Schering-Kahlbaum AG zusammen und benannten sich am selben Tage wegen des international bereits geachteten Namens Schering in Schering Aktiengesellschaft um. Zugleich führten die Gesellschafter zum Schutz vor feindlichen Übernahmen eine Stimmrechtsbeschränkung für Großaktionäre ein, die bis 1998 Bestand hatte. Das Pharmaziegeschäft wurde so zum Teil eines Bergbau- und Chemiekonzerns, der außerdem noch Röntgenbedarfsartikel und Pflanzenschutzmittel herstellte.

825

830

835

5 juni 1936 **Redjang Lebong.**

VERANDERLIJKE OPINIE.

In verband met de nieuwe actie van de Miedl-groep en het heronderzoek nopens de werkelijke goudreserve van Redjang Lebong, welke door de directie is overgenomen, verneemt de Loc., dat zulks verband houdt met de onderstelling, dat aan de Zuid-West-zijde der rhyoliet-pijp, aan welker Oost-zijde de Donok-rif ligt, een storing in het gesteente mogelijk is.

840

De directie meent, op grond van in vroeger jaren aangelegde werken, dat daar geen storings-gebled is.

845

De jongste actie van de Miedl-groep houdt verband met een volte face van ir. Ledeboer, die eveneens op verzoek van den heer Miedl in Augustus 1935 een onderzoek voor Redjang Lebong instelde en wiens conclusies, vervat in het jaarverslag 1935, zeer positief uitwijzen, dat de mijn slechts enkele maanden voor een totale uitputting stond en dat de voortgezette ondergrondse exploratie practisch nihil was.

850

Eveneens werden de kansen voor een verdere bovenaardsche exploratie nihil geacht, zoodat een algeheele uitputting van de mijn in de naaste toekomst voorspeld werd, zonder kans op verandering.

855

Op den morgen van de algemeene vergadering zond de heer Ledeboer een brief aan de directie, waarin een geheele ommekeer mogelijk geacht werd.

30 juni 1936 **DE LEBONG DONOK-MIJN.**

Geen kans voor verdere exploratie.

860 Batavia, 29 Juni (Aneta). Een door Erdmann & Sielcken aangewezen, buiten het Lebong Donok-bedrijf staand onafhankelijk geoloog, die met twee door de Miedl-groep aangewezen technici, de heeren F. Kuntz en dr. M. Müller, een nieuw onderzoek heeft ingesteld naar den toestand van de mijn Lebong Donok en omgeving, heeft voorloopig telegrafisch gerapporteerd:

865 "Ik verklaar na nieuw bezoek aan de mijnwerken en grondige analyse van de mijnkaarten, dat er in geen enkele richting kansen zijn voor verdere exploratie. Het mijnbouwkundig onderzoek aan den Westkant van de dacietspijp is voltooid zonder resultaat en perspectieven. Het oordeel van den heer Kuntz is ten vroegste midden Juli te verwachten."

870 30 juni 1936 **De kansen voor "Lebong Donok"**.

Meening van expert.

De firma Erdmann en Sielcken richtte als directie van de Mijnbouw Mij. Redjang Lebong de volgende mededeeling aan aandeelhouders:

875 Met ons laatste jaarverslag publiceerden wij het uitvoerig rapport ddo. 15 Augustus 1935 van Ir. J. L. A. Ledeboer, mijnningenieur, nopens diens plaatselijk onderzoek van de mijn te Lebong Donok en eene - naar mocht worden verwacht - grondige studie van alle kaarten en bescheiden, welke betrekking hadden op de mijn en hare onmiddellijke omgeving.

880 De heer Ledeboer kwam omtrent de kansen voor eene voortzetting van het bedrijf te Lebong Donok, aan het eind van zijn rapport, tot de volgende conclusie:
"... dat de mijn staat voor algeheele uitputting in eene nabije toekomst en dat noch ondergrondsche noch bovengrondsche voortgezette exploratie daarin verandering zullen kunnen brengen..."

885 Vermelding verdient, dat speciaal Ir. Ledeboer door ons tot het uitbrengen van bovenbedoeld rapport werd uitgenoodigd, omdat wij rekening hebben willen houden met de ons kenbaar genaakte wenschen van een groep aandeelhouders, waarvan de heer A. Miedl als vertegenwoordiger optrad.

890 Bovenstaand oordeel van Ir. Ledeboer stemde in elk opzicht overeen met dat van onze eigen bedrijfsleiders.

Niettemin bleven allerhande geruchten de gunstige vooruitzichten op een veel langeren levensduur voor het bedrijf te Lebong Donok hardnekkig standhouden, in tegenstelling met onze eigen publicaties ter zake. Blijkbaar geschiedde dit op grond van eene theorie, welke, in verband met reeds in vroegere jaren uitgevoerde exploratie-
895 werkzaamheden door onze eigen deskundigen, kansloos en onaanvaardbaar moest worden geacht.

Weinige oogenblikken vóór den aanvang der Algemeene Vergadering op 29 April jl. werd ons het volgende, aan ons gerichte schrijven van Ir. Ledeboer ter hand gesteld:

900 "Naar aanleiding van de door den heer Miedl mij medegedeelde, op suggestie van den mijnningenieur G. Kapteyn, aan de orde gestelde vraag of aan de Zuidwestzijde van het Rhyolietvoorkomen tegen welks Noordoostzijde het Lebong Donokvoorkomen ligt, ook goudhoudende afzettingen zouden kunnen voorkomen, verklaar ik hierbij gaarne, dat, naar mijne meening, de mogelijkheid daarvan niet ontkend kan worden.

905 "Gezien de groote storingen, die geconstateerd zijn op het contact van de Rhyoliet met het nevangesteente, daar, waar zich het Lebong Donok-rif bevindt, is het waarschijnlijk te achten, dat ditzelfde contact aan de andere zijde van het Rhyolietvoorkomen ook gestoord is geworden. Daarbij kunnen spleten zijn ontstaan, welke aanleiding kunnen gegeven hebben tot minerale afzettingen. Over het goudgehalte van dergelijke afzettingen is, zonder onderzoek, vooruit niets te zeggen, maar ik kan
910 geen reden aangeven om dit onderzoek te voren als vruchteloos te bestempelen. In verband met het hedenmorgen door den heer Miedl aan mij overgebrachte verzoek van U aan hem, om mijne meening over dit vraagstuk schriftelijk bekend te maken, doe ik U dit schrijven toekomen, en verzoek ik U deze mededeeling te beschouwen als een aanvulling van mijn rapport aan U van 15 Augustus 1935".

915 Waar het oorspronkelijk rapport van Ir. Ledeboer in ons jaarverslag werd gepubliceerd, achten wij ons verplicht de als aanvulling van gemeld rapport aangeduide mededeelingen eveneens openbaar te maken.

In verband met de ons onverklaarbaar voorkomende "volte face" van Ir. Ledeboer, meenen wij ons er van te mogen onthouden de waarde van diens meening in deze
920 aangelegenheid hier aan een nadere beoordeeling te onderwerpen.

Intusschen hebben wij ons bereid verklaard twee door bovenbedoelde aandeelhoudersgroep naar Indië uitgezonden technici in de gelegenheid te stellen den toestand op de mijn te Lebong Donok en van hare omgeving te onderzoeken, met opdracht ons daarna over hunne bevindingen schriftelijk verslag uit te brengen.

925 Eén daarvan, de heer J. Kuntz, Dipl. Ing., moet over uitgebreide ervaringen op het gebied van ertsgeologie beschikken, terwijl de andere, Dr. M. Müller, door toepassing van eene nieuwe geophysische methode klaarheid in deze aangelegenheid wil trachten te brengen.

930 Aan onze bereidverklaring verbonden wij slechts de voorwaarde, dat een door ons aangewezen, buiten het bedrijf te Lebong Donok staande, dus onafhankelijk geoloog, aan deze expertise zou deelnemen, om gezamenlijk met beide voornoemde heeren dan wel afzonderlijk over hunne bevindingen te rapporteeren.

Van den door ons aangewezen expert, ontvingen wij dezer dagen de volgende voorloopige telegrafische mededeeling:

935 *"Verklaar na hernieuwd bezoek mijnwerken en grondige analyse mijnkaarten in geen enkele richting kansen verdere exploratie. Mijnbouwkundig onderzoek westkant dacietspijp voltooid zonder resultaat en perspectieven. Oordeel Kuntz vroegstens midden Juli verwachtbaar"*.

940 12 mei 2018 **Fechner, Herbert**

Zie <http://www.iisg.nl/ondernemers//pdf/pers-0467-01.pdf>

12 augustus 1936 **Herr Miedl**

945 Naar wij vernemen vliegt de heer Miedl, vertegenwoordiger van een belangrijke groep der aandeelhouders van Redjang Lebong, op 16 dezer naar Batavia, waar hij den 21sten hoopt aan te komen. Denkelijk zal dan een beslissing genomen worden inzake verdere exploratie, cq. exploitatie van de terreinen in Madioen, waarover wij indertijd berichtten naar aanleiding van de opzienbarende rijkdom welke enkele der daar gevonden goud-erts monsters bevatten. Laten wij er hier dadelijk aan toevoegen, dat

950 latere essai's verre beneden de eerste bleven. In hoever de terugkomst van den heer Miedl verband houdt met de bekende Redjang Lebong-aangelegenheid, wist men ons niet te vertellen. Wel dat de Duitsche ingenieur Muller aan wien het geophysisch onderzoek ter plaatse was opgedragen, wegens een acute hartaandoening met spoed naar Europa moest terugkeeren.

955 Erg voorspoedig is de campagne van de groote groep der Redjang-aandeelhouders tot dusver niet verlopen!

8 september 1936 **MIEDL EN REDJANG LEBONG.**

Terugkomst verstraagd.

960 Naar het *Bat. Nwsbld.* verneemt, is de terugkeer van den heer Miedl, die zooals bekend voor een groep aandeelhouders van Redjang Lebong optreedt, verstraagd.

Hij zal nu terugkomen met het K.L.M.-vliegtuig, dat 14 dezer op Tjililitan landt.

14 september 1936 **Redjang Lebong**

965 Arbitraire Experts zijn het niet eens

Van gewoonlijk nogal goed ingelichte zijde schrijft men ons:

Nu er, door de spoedig te verwachten komst van den heer Miedl weldra een nieuwe fase zal intreden in de bekende Redjang Lebong-affaire, achten wij het niet zonder belang de aandacht te vestigen op het volgende:

970 Teneinde de uitspraak der R. L.-directie dat de mijn, practisch gesproken, zoo goed als geheel uitgeput zoude wezen, aan eene arbitrage te onderwerpen, werden, zooals men zich zal herinneren, twee geologen naar de mijn gezonden om hun oordeel ter zake te doen kennen.

975 Voor de firma Erdmann & Sielcken trad op dr. Z., erkend deskundige van Mijnbouw; voor de "aandeelengroep Miedl" dr. K.

Het onderzoek beëindigd zijnde, werd al spoedig bekend, dat een der arbiters als zijn oordeel uitsprak dat de mijn geheel was uitgeput, terwijl de andere deskundige zijn oordeel ter zake voorloopig in reserve hield. Thans verluidt het, dat diens oordeel is dat, enkel aan reserve erts, denkelijk nog wel voor een paar jaar voldoende

980 voorraad is. Evenwel er is nog iets anders: het wordt volstrekt niet uitgesloten, ja zelfs zeer waarschijnlijk geacht, dat oude, plotseling afgebroken ertslagen nog kunnen worden vervolgd, daar het opsporen van verdwenen riffen, krachtens ter zake

opgedane nieuwe ervaringen en op grond van nieuwe methoden, thans heel veel kansen van welslagen biedt. In dit verband werd verwezen naar de verrassende resultaten in de laatste jaren opgedaan in Zuid-Afrika en ook in Duitschland, waar oude, reeds lang verlaten mijnen, wederom tot productie konden worden gebracht. Om terug te komen op den heer Miedl en diens spoedig te verwachten gestie, vernamen wij nog nader dat de

985 heer M. wel degelijk de meerderheid der aandeelhouders van Redjang Lebong vertegenwoordigt. Het zou echter een bezwaar zijn om eventueel de aandelen alhier te produceeren omdat het in strijd is met de Duitsche deviezen-ordonnantie, geldswaardig

papier naar het buitenland te brengen.

Naar het ons voorkomt, zal het eventueel overleggen van bank-garanties etc. voldoende worden geacht om de plaats in te nemen van de aandelen zelve.

Hoe het ook zij: er staan ons nog eenige interessante momenten te wachten.

995

29 oktober 1936 **De aandeden Redjang Lebong**

Groote belangstelling voor Lutetiazaak

1000 Hedenmorgen bood de zittingszaal van bet Hooggerechtshof een zeer bizonderen aanblik door de enorme belangstelling, welke er heerschte voor de pleidooien in de zaak van de Redjang Lebong-aandeelen welke zijn gehouden.

Onder de aanwezigen bevonden zich de professoren Zeylemaker en Wertheim, vele andere rechtsgeleerden, de heer Michielsen, directeur der Javasche Bank, enz., enz.

1005 Mr. Van Hasselt kwam op voor de rechten der in Luxemburg opgerichte Lutetia-vennootschappen, de z.g. holding-companies, die elk zes aandelen Redjang Lebong bezitten en daardoor elk zes stemmen kunnen uitbrengen, indien zij niet beschouwd dienen te worden als stroo-vennootschappen, die slechts een ontduiking zijn van de bepaling dat dezelfde persoon niet meer dan zes, indien er honderd of meer, en niet meer dan drie stemmen kan uitbrengen indien er minder dan honderd aandelen zijn.

1010 Mr Krijger was procureur voor de andere partij en betoogde dus dat de Lutetia-vennootschappen wel degelijk als stroo-vennootschappen zijn te beschouwen.

Men weet dat de Lutetia-vennootschappen den heer Miedl als vertegenwoordiger naar Indië zonden om de vergadering van aandeelhouders bij te wonen; de directie, de firma Erdmann en Sielcken, wenschte de vennootschappen echter niet te erkennen.

1015 In eerste instantie werd de heer Miedl in het gelijk gesteld. Het Hof zou 4 Februari a.s. uitspraak doen of zooveel eerder als het college zou beschikken.

30 oktober 1936 **De Redjang Lebong-aandeelen**

1020 In het verslagje van de behandeling van het geschil over de Lutetia-aandeelen in het nummer van gisteren stond dat de heer Miedl in eerste instantie in het gelijk was gesteld; hier had moeten staan dat de heer M. in het ongelijk gesteld is; dit geschiedde in kort geding voor den president van den raad van justitie.

10 november 1936 **Sluiting van Lebong Donok niet door aandeelhouders gewenscht.**

NAAR DE VERANTWOORDELIJKHEID ZAL EEN ONDERZOEK WORDEN INGESTELD.

1025 Aneta seint ons d.d. 9 Nov. uit Den Haag, dat de Telegraaf van den heer Miedl o.a. heeft vernomen, dat met de sluiting van de mijn Lebong Donok (waarover gisteren reeds het een en ander werd geseind, Red. S.P.), gehandeld is tegen den wil van de meerderheid der aandeelhouders.

1030 De algemeene vergadering van aandeelhouders, binnenkort door de meerderheid bijeen te roepen) zal een definitief besluit nemen omtrent de schade door de onderneming geleken en de verantwoordelijkheid daarvoor.

21 november 1936 **Redjang Lebong**

De strijd tusschen de directie en de meerderheidsgroep

1035 De jongste berichten over de Redjang Lebong hebben zooals men weet een gevoelige koersdaling voor de betreffende aandelen tot gevolg gehad.

1040 "Ons heeft het steeds toegeleken, dat het oorspronkelijke doel, hetwelk bij de aankopen heeft voorgezet, geen ander is geweest dan het behalen van koerswinst door de stukken, zoo mogelijk, na eenigen tijd weer ter beurze te spuien, Duitschers ondernemen gaarne zulke transacties en hebben er in het verleden wel eens aanzienlijke winsten mee kunnen behalen. Des te gereeder nemen wij aan, dat ook de heer Miedl - die waarschijnlijk ook de controle over de Buitenlandsche Bankvereniging heeft verworven en daarvan al even weinig plezier zal ondervinden als van zijn Redjang Lebongs - niets anders dan zoo iets op het oog heeft gehad, omdat bij Redjang Lebong alles zich verzette tegen het nemen van een blijvend belang en tot voorzichtigheid maande.

1045 Een klein kind toch wist, dat de mijn vrijwel uitgeput was en dat het stopzetten van de exploitatie een kwestie van maanden moest worden geacht.

1050 Zou dus niet gehoopt zijn dat, als de koers van Redjang Lebongs eenmaal een flink stuk was opgelopen, het publiek, niettegenstaande zijn bekendheid met de snel naderende bedrijfsstopzetting, wel weer op de aandelen zou losvliegen, omdat men het nooit kan weten!"?

Wij voor ons achten het waarschijnlijk, zoo niet vrijwel zeker, dat de heer Miedl op een dergelijke mogelijkheid heeft gespeculeerd en dus een geweldige misrekening heeft gemaakt.

1055 Daarom kunnen wij ook in het geheele gebeuren niets dan een volkomen mislukte speculatie zien.

Men herinnert zich de kwestie van de jaarvergadering en de poging van den heer Miedl om daar met behulp van een groot aantal kleine vennootschappen, welke hij tot eigenaresse van een aantal Redjang Lebongs had gemaakt, zijn haan koning te doen kraaien. Dat is toen niet gelukt, over welken tegenslag de heer Miedl te Batavia een proces tegen de maatschappij is begonnen. Hoe die zaak echter ook afloopt, alles duidt er op, dat het oogenblik, waarop de heer Miedl zijn verlies zal moeten nemen, angstig begint te naderen. Men weet, dat ongeveer twee maanden geleden verluide, dat volgens een door ingenieurs van dezen ingesteld onderzoek er nog wel een ertsvoorraad aanwezig was, welke het mogelijk zou maken, de exploitatie nog een paar jaar voort te zetten. En als sausje werd daarover heen gegoten de kans op het terugvinden van verloren riffen. Echter deelt de maatschappij thans mede dat het eigenlijke oude bedrijf der maatschappij dezer dagen zal moeten worden stopgezet.

De heer Miedl dreigt dus een leelijke pijp met zijn aankopen te rooken. Redjang Lebong heeft nu nog Lebong Simpang, waar het bedrijf opnieuw ter hand genomen wordt. Het betreft hier een oude mijn, voor welker concessies de maatschappij nog niet zoo heel lang geleden 40 mille heeft betaald. Gouden bergen moet nren zich van Lebong Simpang echter maar niet meer voorstellen.

De Maatschappij was tevens bezitster van f200.000 aand. Exploratie Mij. "Nederlandsch-Indië" en f100.000 Mijnbouw Mij. "Moeara Sipongi", maar verleden jaar is met de liquidatie van deze holdings begonnen, terwijl het plan was, deze tot het geheele bezit zich te doen uitstrekken".

1080 **Rechtszaak van Alois Miedl**

1 januari 1937 Indisch tijdschrift van het recht; Deel honderd vijf en veertig

HOOGERECHTSHOF (Eerste Kamer), mrs. J. K. Onnen, E. F. R. A. Nierstrasz en J. R. L. Jansen; arrest in prorogatie van 21 Januari 1927.

AR TT. 324 Rv.; 54 Kh.; 1337 B. W.

OVEREENKOMST VAN PROROGATIE — RECHTSSUBJECT — OVEREENKOMST, WAARBIJ DE ERKENNING VAN EEN RECHT AFHANKELIJK IS GESTELD VAN EEN ONDERZOEK DOOR EEN DERDE — NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN — SIMULATIE.

De overeenkomst van prorogatie brengt mede de erkenning van de tegenpartij als rechtsgeldig bestaand rechtssubject. 1)

De rechter is, beslissende op een prorogatie, gebonden aan de overeenkomst en derhalve ook aan de erkenning van het rechtsgeldig bestaan van de rechtssubjecten, die deze overeenkomst impliceert. 2)

Bij een eisch strekkende tot erkenning van recht, kan en mag de rechter geen rekening houden met een overeenkomst van partijen, welke deze erkenning afhankelijk stelt van een onderzoek door een derde, terwijl zulk een erkenning mede niet gevraagd kan worden als uitvloeisel van een overeenkomst tusschen partijen. 3)

De levering van aandelen op volkomen gelijke wijze en bij één handeling aan een aantal klaarblijkelijk tot het verkrijgen van die aandelen gelijktijdig opgerichte, volkomen aan elkaar gelijke naamlooze vennootschappen is een gesimuleerde handeling (zie voor de juiste feiten-toedracht het arrest. 4)

1) Zie het naschrift onder 1. 2) zie het naschrift onder 2. 3) Zie het naschrift onder 3. 4) Zie het naschrift onder 4.

De Naamlooze Vennootschappen volgens de Luxemburgsche wet

1°. de Société Anonyme Lutetia I en

2°. de Société Anonyme Lutetia II, beide gevestigd te Luxemburg, eischeressen in prorogatie bij dagvaarding ddo. 21 Juli 1936, verschonende bij den advocaat en procureur mr. J. Ph. van Hasselt, tegen

De Naamlooze Vennootschap Mijnbouw Maatschappij "Redjang Lebong", gevestigd te Batavia, gedaagde bij gemeld exploit, verschijnende bij den advocaat en procureur mr. J. G. Krijger

Het Hooggerechtshof (enz.);

Ten aanzien van de feiten:

O. dat, nadat partijen bij onderhandsche akte van 15 Juli 1936 waren overeengekomen de daarin omschreven geschilpunten bij wijze van prorogatie aan het oordeel van het Hof te onderwerpen, eischeressen bij dagvaarding van 21 Juli 1936 gedaagde voor het

Hof hebben getrokken en daarbij en bij de daarmede overeenstemmende conclusie van eisch stellende:
1125 dat eischeressen waren en zijn eigenaressen-bezitsters, ieder van zes aandeelen aan toonder, elk ten bedrage van nominaal éénehondërd gulden, in de gedaagde vennootschap, van welke aandeelen de mantels hierbij worden overgelegd;
dat de gedaagde vennootschap op 14 April 1935 een Algemeene Vergadering heeft
1130 aangekondigd tegen Woensdag 29 April 1936 des voormiddags te elf ure, te houden in het vergaderlokaal van de Handelsvereniging te Batavia, luidende de betrokken advertentie als volgt:

"N.V. MIJNBOW MAATSCHAPPIJ REDJANG LEBONG.

1135 Algemeene vergadering van aandeelhouders op Woensdag 29 April 1936, des voormiddags te 11 uur in het vergaderlokaal van de Handelsvereniging te Batavia

PUNTEN VAN BEHANDELING

1. Jaarverslag
2. Goedkeuring der Rekening en Verantwoording
1140 3. Vaststelling van het Dividend
4. Benoeming van een Directeur in de plaats der firma Erdmann & Sielcken, die echter herkiesbaar is
5. Het verleenen van machtiging aan de Directie om over te gaan tot oprichting van
1145 een afzonderlijk voorzieningsfonds ten behoeve van het personeel van de maatschappij. Aandeelhouders die stemrecht wenschen uit te oefenen worden herinnerd aan het bepaalde in art. 18 der Statuten. Deponeering van aandeelbewijzen kan geschieden ten kantore van de firma Erdmann & Sielcken te Batavia, Semarang en/of Soerabaja, gedurende de kantooruren en uiterlijk tot acht dagen vóór den datum der algemeene vergadering. Het uit te reiken ontvangstbewijs moet ter vergadering worden
1150 overgelegd.
Batavia, 14 April 1936. ERDMANN & SIELCKEN
Directeur."

dat art. 18 der Statuten terzake van het deponeeren van aandeelen bepaalt:
1155 "Zij die als stemgerechtigden de algemeene vergadering wenschen bij te wonen, moeten minstens acht dagen vóór de vergadering hunne aandeelen deponeeren, te hunner keuze ten kantore van den directeur te Batavia, dan wel op zoodanige plaatsen te Semarang en te Soerabaja als de Directeur bij de oproeping der vergadering zal bekend stellen";
1160 dat de Ned. Ind. Handelsbank voor en namens elk der eischeressen (die voornemens waren als aandeelhouders die vergadering bij te wonen en aldaar stemrecht uit te oefenen) op 21 April 1936 en dus tijdig nominaal f600.- aandeelen in de gedaagde vennootschap – statutair recht gevende op het uitbrengen van 6 stemmen: – ten kantore van de Directrice te Batavia der gedaagde vennootschap, immers ten kantore te Batavia
1165 van de firma Erdmann & Sielcken heeft aangeboden en ze aldaar willen deponeeren, gelijk de Handelsbank dit ook heeft gedaan namens 98 – op het nummer na – gelijknamige zustermaatschappijen van eischeressen, elk eveneens eigenares van nominaal f600.- aandeelen Redjang Lebong en dus gerechtigd tot het uitbrengen van 6 stemmen, doch gedaagde heeft geantwoord eischeressen en hare zustermaatschappijen
1170 niet als reëele aandeelhoudsters in de gedaagde vennootschap te kunnen erkennen en dus de deponeering van aandeelen Redjang Lebong ten name van eischeressen en hare zustermaatschappijen] te moeten weigeren;
dat de genoemde honderd Lutetiavennootschappen (waaronder eischeressen) reeds in April 1935 elk de haar toebehoorende nominaal f600.- aandeelen in gedaagde hebben
1175 gedeponereerd voor een tegen achttien April 1935 uitgeschreven algemeene vergadering van gedaagde en gedaagde's Directie toenmaals dezelfde bezwaren heeft geopperd, waarop tusschen gedaagde en den heer Miedl als gemachtigde der Lutetia-vennootschappen op 17 April 1935 een overeenkomst werd gesloten als volgt:
Art. 1. De heer Miedl nam op zich er voor zorg te dragen dat ter vergadering van 18
1180 April 1935 de gedeponereerde aandeelen niet vertegenwoordigd zouden worden.
Art. 2. Gedaagde's Directie verbond zich om aan de accountants Frese & Hogeweg te Batavia en Amsterdam een opdracht te verstrekken om aan gedaagde een rapport uit te brengen over de volgende punten (geciteerd):
1185 "1. de inschrijving in het "Firma register" te Luxemburg en de rechtskracht volgens de Luxemburgsche wetgeving;
2. de volmachten gebruikt bij de oprichting der genoemde vennootschappen Lutetia 1 t/m 100;
3. de storting van kapitaal door de aandeelhouders dier vennootschappen;

1190 4. de tegenwoordige verdeling van de aandelen der vennootschappen (is sedert de oprichting de meerderheid der aandelen in handen der oprichters gebleven?);

5. de wijze van eigendomsverkrijging van de 600 Redjang Lebongaandelen door Lutetia 1/m 100 (koop? schenking? inbreng?);

6. de levering der aandelen (hoe en wanneer?);

1195 "De Heer Miedl neemt aan alle door de Heeren Frese & Hogeweg in verband met de uitvoering van deze opdracht gewenschte inlichtingen en gegevens te verstrekken dan wel zorg te dragen voor derzelve verstrekking.

Art. 3. Wanneer hem middels het rapport der Heeren Frese & Hogeweg het bewijs der feiten wordt geleverd in den zin, waarin opgemelde punten zijn gesteld, zal de Directeur van de N. V. Mijnbouw Maatschappij "Redjang Lebong" de gemelde honderd

1200 vennootschappen als werkelijke aandeelhouders van die maatschappij erkennen". dat het in deze overeenkomst bedoelde onderzoek met volledige medewerking van eischeressen en de overige Lutetia-vennootschappen heeft plaats gehad en op 29 Juli 1935 door Frese & Hogeweg een rapport is uitgebracht aan gedaagde geheel "in den zin

1205 waarin opgemelde punten zijn gesteld", immers daardoor bevestigd is dat eischeressen en de overige Lutetia-vennootschappen in Maart 1935 zijn opgericht door een zevental personen als in de acte van oprichting van elke vennootschap genoemd, die elk in het kapitaal hebben deelgenomen voor bedragen als in die acten genoemd (de acten van oprichting van eischeressen zijn aan gedaagde reeds bekend en worden bij eisch

1210 overgelegd, zoodat korthedshalve daarnaar kan worden verwezen). Voorts is bevestigd dat de zeven oprichters het kapitaal ad veertienduizend francs hebben volgestort, elk voor het bedrag waarin zij daarin deelnamen, dat de volmachten – gebezigd bij de oprichting – in orde waren, dat de vennootschappen in het "firmaregister" te

Luxemburg werden ingeschreven en dat de vennootschappen op volkomen regelmatige en wettige wijze te Luxemburg zijn opgericht, ingeschreven en dus wettig zijn tot stand

1215 gekomen en bestaan; ten slotte bleek dat tijdens het onderzoek de verdeling der aandelen in die vennootschappen dezelfde was gebleven als bij de oprichting; dat voorts uit gemeld rapport is gebleken dat elk der Lutetia-maatschappijen den eigendom van zes aandelen Redjang Lebong verkreeg door koop van de Société

1220 Financière et Commerciale S. A. Luxemburg, zulks tegen een Koers van 155%, is f930.- of (omgerekend tegen een koers van 14.48) frs. 13.486.40. Eischeressen en hare zuster-vennootschappen hebben dezen prijs betaald door tusschenkomst van de N. V. Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, aan welke de aandelen ten behoeve van eischeressen c.s. werden geleverd. Elk der Lutetia-vennootschappen (dus ook de eischeressen) werd op de stukkenrekening bij de N. V. Hollandsche Koopmansbank

1225 gecrediteerd voor nom. f600.- aandelen Redjang Lebong; dat dus zowel het wettig bestaan van eischeressen c.s. als ook haar wettig eigendomsrecht op nominaal f600.- aandelen Redjang Lebong was en is komen vast te staan;

dat eischeressen c.s. zich op 21 April 1936 dan ook niet konden neerleggen bij

1230 gedaagde's weigering van de deponering van de door de Handelsbank voor en namens eischeressen c.s. aangeboden aandeelbewijzen Redjang Lebong, welke weigering ten onrechte is geschied, primo omdat gedaagde zich contractueel verbonden had eischeressen als werkelijke aandeelhouders te erkennen wanneer het gemelde onderzoek het bewijs der feiten zou leveren zooals dit geleverd is, secundo aangezien noch het bestaan van eischeressen c.s., noch haar eigendom en wettig houderschap der Redjang

1235 Lebongaandelen op goede gronden kon worden betwist; dat tweede eischeres tegen gedaagde een kort geding voor den President van den Raad van Justitie te Batavia heeft aangevangen met verzoek te bevelen dat gedaagde voorshands de deponering van nominaal f600.- aandelen in de gedaagde vennootschap

1240 ten name van eischeres zou hebben te aanvaarden en dat gedaagde eischeres op de Algemeene Vergadering als reëel aandeelhoudster zou hebben aan te merken en dat deze aldaar alle rechten van aandeelhoudster (meer speciaal van stemrecht) zou mogen uitoefenen, doch 's Raads President dezen eisch heeft afgewezen;

dat gedaagde vervolgens de aangekondigde Algemeene Vergadering heeft gehouden en de

1245 heeren A. Miedl en Mr. J. Ph. van Hasselt die vergadering hebben bijgewoond, zowel voor nominaal f5000.- aandelen in gedaagde van den heer Miedl, die deze te eigen name had gedeponerd (recht gevende op zes stemmen), als voor de aandelen der honderd Lutetia-vennootschappen – waaronder eischeressen – aan welke die deponering door gedaagde was geweigerd, terwijl zij bij zich hadden van elke Lutetia-

1250 vennootschap zes aandelen van f100.- Redjang Lebong en de volmachten van die vennootschappen op de Heeren Miedl en van Hasselt, doch de notuleerende notaris (de heer A. E. Prosée) weigerde deze stukken na te tellen en te controleren; dat, op het mondeling verzoek van eischeressen c.s. om alsnog tot de vergadering en het stemrecht te worden toegelaten, gedaagde's Directie verklaarde bij haar standpunt

1255 te blijven en, aan eischeressen c.s. het stemrecht te weigeren, waarop eischeressen
c.s. verzochten te doen notuleeren (geciteerd)

"1e. dat zij geacht willen worden gestemd te hebben tegen alle voorstellen die in
deze vergadering worden gedaan;

2e. dat zij alle besluiten, die heden mochten worden genomen nietig achten omdat 600
1260 stemmen ten onrechte buiten beschouwing werden gelaten bij de beoordeeling of een
voorstel al dan niet is aangenomen en

3e. dat zij zich al hare rechten voorbehouden om als wezenlijke aandeelhouders erkend
te worden en de heden genomen besluiten vernietigd te krijgen";

dat na ampel debat de Directie van gedaagde in stemming bracht of voornoemde
1265 verklaring in de notulen zou worden opgenomen, waarop de vergadering met 160 tegen 6
stemmen (de zes van den heer Miedl privé) besliste dat zulks niet zou geschieden;
dat vervolgens alle punten van de Agenda zijn behandeld en met dezelfde stemmen-
verhouding zijn aangenomen (het jaarverslag en de rekening en verantwoording werden
goedgekeurd; het dividend werd conform het voorstel der Directie vastgesteld; de
1270 firma Erdmann & Sielcken werd als Directeur van gedaagde herkozen en kreeg machtiging
om over te gaan tot oprichting van een afzonderlijk voorzieningsfonds ten behoeve van
gedaagde's personeel);

dat eischeressen c.s. bij exploit, denzelfden dag aan gedaagde uitgebracht, hebben
vastgelegd dat zij ter vergadering waren verschenen doch dat aan haar het stemrecht
1275 en de notuleering van de door haar ter vergadering afgelegde verklaring was
geweigerd, terwijl zij daarbij herhaalden:

(geciteerd)

"1e. dat zij alle in de huidige Algemeene Vergadering genomen besluiten nietig
achten, omdat 600 stemmen van mijn requiranten (zijnde de overgrootste meerderheid)
1280 buiten beschouwing zijn gelaten bij de beoordeeling of een voorstel al dan niet is
aangenomen.

2e. dat zij zich alle rechten voorbehouden om als aandeelhouders erkend te worden en
de heden genomen besluiten vernietigd te krijgen";

dat – zoo het Hof mocht beslissen dat gedaagde aan de eischeressen c.s. ten onrechte
1285 de deponering harer aandelen Redjang Lebong en het stemrecht heeft geweigerd (ten
onrechte daar zij zich toch volledig als werkelijke aandeelhouders hadden
gelegitimeerd!) – op gemelde vergadering ongeldig is en alle daarin genomen besluiten
nietig zijn, omdat aan honderd aandeelhouders, gerechtigd tot het uitbrengen van 600
stemmen, toegang tot de vergadering en stemrecht is geweigerd, terwijl – waar die
1290 vennootschappen tegen alle voorstellen gestemd zouden hebben – alle voorstellen
verworpen zouden zijn geweest met een meerderheid van 606 tegen 160 stemmen en
eischeressen willen vorderen dat deze vergadering en de daarin genomen besluiten
worden nietig verklaard;

dat de Handelsbank de door haar in 1935 namens eischeressen, c.s. aan gedaagde ter
1295 deponering aangeboden 600 toonderaandeelen Redjang Lebong na de terugontvangst
daarvan ten behoeve van eischeressen c.s. in depôt heeft gehouden, doch de nummers
dier aandelen niet afzonderlijk heeft geadministreerd ten name van elke relatie
afzonderlijk en er mutaties in dat depôt hebben plaats gevonden, waardoor een
gedeelte van de 600 aandelen Redjang Lebong door aandelen van andere nummers zijn
1300 vervangen;

dat de zes aandelen, die eerste eischeres thans van de Handelsbank terugontving,
andere nummers dragen dan de aandelen die ze ruim een jaar geleden aan de
Handelsbank in bewaring gaf (Tweede eischeresse kon van de Handelsbank nog dezelfde
aandelen terugontvangen die ze een jaar geleden in bewaring gaf);

1305 dat aan toonderaandeelen – ongeacht de nummers – dezelfde rechten verbonden zijn en
eerste eischeres dan ook van oordeel is dat de verwisseling van haar aandelen (welke
buiten haar weten en toedoen bij de Handelsbank plaats vond), volstrekt irrelevant is
voor de beslissing van dit geding;

dat de geschilpunten tusschen partijen zijn:

1310 1e. of eischeressen (c.s.) als reële aandeelhouders in de gedaagde vennootschap
moeten en op 21 April en 29 April 1936 moesten, worden beschouwd (dit mede in verband
met de aangehaalde overeenkomst)

2e. of eischeressen (c.s.) al dan niet terecht geweerd zijn van ds algemeene
vergadering en of aan haar al dan niet terecht stemrecht is geweigerd

1315 3e. of mitsdien de algemeene vergadering van 29 April 1936 ongeldig is en alle op die
vergadering genomen besluiten nietig zijn of nietig moeten worden verklaard;

dat partijen besloten hebben deze geschilpunten bij prorogatie aan het Hof voor te
leggen;

op die gronden vordert, dat het den Hove behage om:

1320 1. te verklaren voor recht dat eischeressen thans en ook op 21 en 29 April 1936 als

wettige en werkelijke aandeelhouders in de gedaagde vennootschap – elk voor zes aandelen – moeten en moesten worden aangemerkt en dat eischeressen mitsdien ten onrechte zijn geweerd van de algemeene vergadering van gedaagde van 29 April 1936 en dat gedaagde ten onrechte de deponering van de aan elk der eischeressen toebehoorende 6 aandelen Redjang Lebong heeft geweigerd en haar den toegang tot – en met stemrecht in – de vergadering van 29 April 1936 heeft ontzegd; 1325

2. ongeldig te verklaren de op 29 April 1936 gehouden algemeene vergadering van gedaagde en te vernietigen, althans nietig te verklaren alle de in die vergadering genomen besluiten als in het lichaam der dagvaarding opgesomd, 1330

kosten rechtens; Enz. dat gedaagde bij conclusie van antwoord heeft doen aanvoeren het navolgende: Gedaagde kan erkennen, dat zij op 14 April 1936 een Algemeene Vergadering van Aandeelhouders heeft aangekondigd tegen Woensdag 29 April 1936, op welke vergadering 1335 behandeld zouden worden de punten als in de desbetreffende advertentie opgenomen, welke advertentie door eischeressen bij dagvaarding en eisch is geciteerd, alsmede dat de Handelsbank tijdig heeft getracht om voor en namens eischeressen en nog 98, op het nummer na, gelijknamige vennootschappen aandelen in gedaagde te deponeren ten kantore van hare Directie en wel voor elk dier vennootschappen zes, teneinde de 1340 Algemeene Vergadering te kunnen bijwonen en op die vergadering 100 X 6 stemmen te kunnen uitbrengen.

Voorts kan gedaagde erkennen dat die deponering van aandelen en wel voor elk dier honderd Maatschappijen zes, door de Directie van gedaagde is geweigerd op grond, dat 1345 die vennootschappen niet als reële aandeelhoudsters in gedaagde konden worden erkend, terwijl gedaagde eveneens erkent, dat tweede eischeresse een kort geding voor den President van den Raad van Justitie te Batavia heeft aangevangen teneinde een bevel van dien President uit te lokken, dat gedaagdetweede eischeresse en dus implicite ook de 99 andere vennootschappen als reële aandeelhoudsters in gedaagde 1350 had te erkennen en de deponering der aandelen alsnog had te aanvaarden, zoodat tweede eischeresse en dus implicite ook de 99 zustermaatschappijen op die algemeene vergadering alle aan aandeelhouders toekomende rechten zouden kunnen uitoefenen o.a. het stemrecht, welke eisch 's Raads President echter heeft afgewezen, wordende het ter zake in kort geding gewezen vonnis hierbij overgelegd.

Gedaagde erkent eveneens dat de Heer Miedl voor zich in privé en Mr. J. Ph. van Hasselt als gemachtigde van den Heer Miedl – dus niet als gemachtigde(n) of als 1355 vertegenwoordiger(s) der Lutetia Maatschappijen – de Algemeene Vergadering van gedaagde op 29 April 1936 hebben bijgewoond en Mr. van Hasselt aldaar voor en namens de Lutetia Maatschappijen een verklaring heeft willen afleggen als bij dagvaarding en eisch gesteld, hetwelk door de Directie van gedaagde werd geweigerd, welke weigering 1360 door de Algemeene Vergadering van aandeelhouders werd bekrachtigd, alsmede dat bij exploit van dienzelfden datum de 100 Lutetia Maatschappijen die verklaring aan gedaagde hebben doen beteekenen.

Vervolgens erkent gedaagde dat de Algemeene Vergadering voortgang heeft gehad en alle punten van de Agenda zijn behandeld en aangenomen als door de Directie voorgesteld 1365 met een stemmenverhouding 160 tegen 6 nl. de zes stemmen welke Mr. van Hasselt voor en namens den Heer Miedl uitbracht.

Tenslotte erkent gedaagde dat partijen zijn overeengekomen om de kwesties, welke haar verdeeld houden, bij prorogatie aan het Hof voor te leggen.

Al het overige door eischeressen gestelde, bijzonderlijk, dat eischeressen en haar 98 1370 zustermaatschappijen aandeelhoudsters althans reële aandeelhoudsters in gedaagde zouden zijn, alsmede dat zij reële eigenaressen waren en zijn ieder van zes aandelen aan toonder in gedaagde, wordt door gedaagde ontkend.

Het allesoverheerschende geschilpunt, hetwelk partijen verdeeld houdt, is wel de vraag of eischeressen en dus implicite ook hare 98 zustermaatschappijen 1375 aandeelhoudsters althans reële aandeelhoudsters in gedaagde zijn en als zoodanig door gedaagde hadden en ook thans nog moeten worden erkend met als gevolg dat zij bevoegd waren en zijn om alle bij de statuten aan aandeelhouders toegekend rechten w.o. stemrecht uit te oefenen.

De beslissing toch van de andere door eischeressen gestelde geschilpunten is geheel 1380 en al afhankelijk van de beantwoording van de zoo juist gestelde vraag.

Eischeressen stellen zich op het standpunt, dat zij aandeelhoudsters en zeer zeker reële aandeelhoudsters in gedaagde zijn, dat gedaagde haar als zoodanig had moeten erkennen en had moeten toelaten tot deponering van de beweerde aan elk harer in eigendom toebehoorende aandelen, alsmede dat gedaagde haar had moeten toelaten tot 1385 de Algemeene Vergadering van Aandeelhouders in gedaagde, teneinde aldaar mede van haar wil te doen blijken en het aan werkelijke aandeelhouders toekomende stemrecht

uit te oefenen.

1390 Eischeressen beroepen zich in de eerste plaats op het feit, dat zich reeds in April 1935 moeilijkheden hebben voorgedaan met betrekking tot hare erkenning als reële
aandeelhoudsters, doch die moeilijkheden hare oplossing zouden hebben gevonden in de
op 17 April 1935 gesloten overeenkomst. Immers het naar aanleiding van die
overeenkomst ter zake opgemaakte rapport van de firma Frese & Hogeweg ddo. 29 Juli
1395 1935, zou volgens eischeressen tot gevolg moeten hebben, dat gedaagde eischeressen en
haar 98 zustersvennootschappen als reële aandeelhoudsters had en nu nog heeft te
erkennen.

Dit wordt door gedaagde ten stelligste ontkend.

Eischeressen stellen, dat de door haar geciteerde overeenkomst is tot stand gekomen
tusschen gedaagde en den Heer Miedl als gemachtigde der Lutetia Maatschappijen.
1400 Noch het een noch het ander is juist, waar eenerzijds is opgetreden de Heer H.
Fechner handelende in zijn hoedanigheid van beheerend vennoot van de firma Erdmann &
Sielcken en deze firma vertegenwoordigende als directeur van gedaagde; anderzijds is
opgetreden de Heer Miedl handelende "zoo voor zich in privé als voor en namens een
niet nader te noemen groep van aandeelhouders in" gedaagde.

1405 Hoewel de firma Erdmann & Sielcken deze overeenkomst in hare hoedanigheid van
directeur van gedaagde heeft aangegaan, kan deze overeenkomst toch niet geacht worden
door gedaagde te zijn gesloten en gedaagde te binden, waar uit de overeenkomst ten
duidelijkste blijkt dat de firma Erdmann & Sielcken niet gedaagde doch alleen
1410 zichzelf in hare kwaliteit heeft willen binden en alleen voor zichzelf een bepaalde
toezegging aan de wederpartij heeft willen doen, zoodat tegenover gedaagde geen
beroep op deze overeenkomst kan worden gedaan.

Deze overeenkomst is niet anders en is ook niet anders bedoeld dan als een
gentlemen's-agreement tusschen de firma Erdmann & Sielcken in hare functie van
Directeur en den Heer Miedl als vertegenwoordiger van een onbekende groep-
aandeelhouders.

1415 Zoo het Hof echter van oordeel mocht zijn dat de firma Erdmann & Sielcken, waar zij
handelde in kwaliteit van directeur van gedaagde, wel heeft willen binden, dan zal
gedaagde toch niet geacht kunnen worden aan die overeenkomst te zijn gebonden waar,
zoals de President van den Raad van Justitie terecht bij zijn vonnis in kort geding
1420 heeft overwogen, haar directeur met het aangaan van deze overeenkomst niet handelde
binnen den kring van zijn bevoegdheden, immers het aangaan van deze overeenkomst,
welke voor gedaagde van veel verder strekkenden aard was, niet is te begrijpen onder
daden van dagelijksch beheer en vertegenwoordiging, waartoe de bevoegdheden van den
directeur zijn beperkt bij de Statuten.

Eischeressen zelf kunnen voorts aan deze overeenkomst geen rechten ontleenen,
1425 aangezien zij bij die overeenkomst geen partij zijn geweest, immers de Heer Miedl wel
heeft verklaard voor een niet nader te noemen groep van aandeelhouders te handelen,
doch uit niets blijkt dat tot die groep de Lutetia Maatschappijen zouden hebben
behoord.

Integendeel gedaagde heeft alle redenen om aan te nemen dat de door den Heer Miedl
1430 vermelde groep een andere is geweest dan de Lutetia-groep.

Dit alles neemt niet weg dat ook gedaagde zich tegenover den Heer Miedl steeds moreel
gebonden heeft geacht aan de haar inziens in rechte niet afdwingbare verplichtingen,
die haar directeur bij opgemaakte gentlemen's agreement op zich heeft genomen.

1435 De firma Erdmann & Sielcken en gedaagde hebben zich steeds stipt aan die
verplichtingen gehouden en voor de door eischeressen aan gedaagde's adres gedane
verwijten bestaat geen redelijke grond.

Al zou deze overeenkomst van 17 April 1935 tusschen partijen, zijnde eischeressen en
gedaagde, zijn gesloten en in rechte afdwingbare verplichtingen hebben gecreëerd, dan
1440 nog zou gedaagde eerst verplicht zijn eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen
als werkelijke aandeelhoudsters te erkennen, zoo het bewijs der feiten zou geleverd
zijn in den zin, waarin de in de overeenkomst vermelde punten waren gesteld.

En dit bewijs is niet geleverd.

Eischeressen zijn van oordeel, dat dit bewijs wèl is geleverd en stellen
1445 dienaangaande, dat het rapport van de firma Frese & Hogeweg, hetwelk naar aanleiding
van die overeenkomst is opgemaakt en waarin behandeld de verschillende punten, als in
de overeenkomst opgenomen – hierbij overgelegd – het bewijs heeft opgeleverd, dat
eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen op rechtsgeldige wijze – tenminste
volgens de dienaangaande geldende Luxemburgsche wet – tot stand waren gekomen en elk
1450 op wettige wijze nl. door koop gevolgd door levering, den eigendom van zes aandelen
in gedaagde hadden verkregen, zoodat hiermede het bewijs der feiten was geleverd in
den zin als gesteld en gedaagde eischeressen mitsdien als reële aandeelhoudsters had
te erkennen.

1455 Hiermede wordt de bedoeling van de overeenkomst ten eenenmale miskend, waar partijen en zeer zeker gedaagde's directeur met die overeenkomst alleen beoogden een antwoord te vinden op de vragen of de Lutetia-vennootschappen als reëele en wettig bestaande vennootschappen moesten worden aangemerkt alsmede of deze vennootschappen op reëele en wettige wijze elk den eigendom van zes aandelen hadden verkregen. Eenerzijds zegde de Heer Miedl toe om alle medewerking bij het te houden onderzoek te zullen verleenen, anderzijds verplichtte gedaagde's directeur zich om het in te stellen onderzoek te beperken tot de in de overeenkomst vermelde punten, door het bedingen van welke beperking de Heer Miedl voorkwam, dat de directie van gedaagde hem, door telkens nieuwe punten aan te voeren, aan het lijntje zou kunnen houden. De directie van gedaagde had nl. het ernstige vermoeden ten deze te doen te hebben met z.g. stroovennootschappen en wenschte zich slechts te verplichten om de Lutetia-Maatschappijen als reëele aandeelhoudsters te erkennen, zoo op grond van het ingestelde onderzoek naar die bepaalde punten aangenomen kon worden dat ten deze geen sprake was van z.g. stroovennootschappen. Zoo de overeenkomst de strekking en bedoeling zou hebben, welke eischeressen er thans aan toekennen, zou aan deze overeenkomst als zijnde in strijd met de openbare orde elke rechtskracht moeten worden ontzegd. Het op gedaagde's kosten, gehouden onderzoek nu heeft uitgewezen en het dienaangaande door eischeressen gestelde bewijst dit nog te allen overvloede, dat hier inderdaad sprake is van z.g. stroovennootschappen, en dat de Lutetia-Maatschappijen geenszins op reëele en wettige wijze den eigendom van elk zes aandelen in gedaagde hebben verkregen, zoodat de Directie van gedaagde na kennisneming van het ter zake uitgebracht rapport terecht geweigerd heeft om eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen als werkelijke aandeelhoudsters van gedaagde te erkennen, immers het bewijs der feiten was niet geleverd in den zin, waarin de te onderzoeken punten, waren gesteld. Doch zelfs al zou aangenomen moeten worden, dat de litigieuse overeenkomst bindende kracht tusschen partijen heeft en al zou het Hof met de door eischeressen aan deze overeenkomst toegekende bedoeling en met den door haar gegeven uitleg accoord gaan en. al zou aangenomen moeten worden dat het bewijs der feiten geleverd zou zijn in den zin, waarin de in de overeenkomst opgenomen punten zijn gesteld, dan vermag het dienaangaande door eischeressen gestelde het petitum niet te dragen, waar eischeressen niet vorderen een veroordeeling van gedaagde tot nakoming dier overeenkomst, dus een veroordeeling, dat gedaagde verplicht is eischeressen als werkelijke aandeelhouders te erkennen, doch eischeressen den Rechter een verklaring voor recht vragen, dat eischeressen waren en zijn wettige en werkelijke aandeelhoudsters in gedaagde, dat eischeressen ten onrechte niet tot de Algemeene Vergadering van gedaagde zijn toegelaten en haar op die vergadering geen stemrecht is toegekend, alsmede een ongeldig-verklaring van de gehouden vergadering en nietig-verklaring van de genomen besluiten, welke vorderingen niet kunnen voortvloeien uit de gestelde overeenkomst en omtrent alle welke vorderingen de Rechter eerst vermag te beslissen na in een beoordeeling te zijn getreden buiten de litigieuse overeenkomst om of eischeressen inderdaad werkelijke en reëele aandeelhoudsters in gedaagde zijn. Thans komt de vraag aan de orde of eischeressen buiten de overeenkomst van April 1935 om, als aandeelhoudsters althans als reëele aandeelhoudsters in gedaagde moeten worden erkend. Deze vraag wordt door gedaagde op twee gronden ontkennend beantwoord. Eischeressen zijn van oordeel, dat waar zij en hare 98 zustermaatschappijen volgens de dienaangaande, in Luxemburg geldende wettelijke bepalingen rechtsgeldig zouden zijn opgericht en bestaan en waar zij op rechtsgeldige wijze nl. koop gevolgd door levering elk de beschikking over zes toonder-aandelen in gedaagde zouden hebben verkregen, zij recht hebben om als reëele, werkelijke aandeelhoudsters in gedaagde te worden erkend. Bij arrest van den H.R. ddo. 4 Juni 1920 W. 10605 en eveneens bij arrest van het Hof ddo. 1 Maart 1934 T. 139 pag. 841 werd definitief afgerekend met het z.g. stroomanneninstituut. De gedachte, welke aan de niet-erkenning van den strooman als reëel aandeelhouder ten grondslag lag, was deze, dat de strooman wel formeel – schijnbaar – eigenaar was van de aandelen, doch in werkelijkheid de eigendom was gebleven bij den oorspronkelijken aandeelhouder. De werkelijke aandeelhouder maakte gebruik van stroomannen enkel en alleen om middels hen een grooter aantal stemmen uit te kunnen brengen dan de wet en de statuten hem in verband met zijn aandelen-bezit toestonden; deze stroolieden hadden hun stem uit te brengen conform den wil van den werkelijken eigenaar der aandelen. Immers de strooman had te dansen naar het pijpen van zijn meester, die de met de

1520 aandeelen, waarvan de eigendom schijnbaar overgegaan was op den strooman, uit te brengen stemmen bleef beheerschen. Aan dezen beheerschingsvorm hebben hooger gemelde arresten terecht een einde gemaakt. De transactie, koop, schenking enz. welke aan de verkrijging van het aandeel door den strooman ten grondslag lag, werd als een schijnhandeling beschouwd en werd geacht niet tot gevolg te hebben dat de strooman als aandeelhouder laat staan als reëel

1525 aandeelhouder, bevoegd om de aan aandeelhouders bij de statuten toegekende rechten o.a. stemrecht uit te oefenen, kon worden aangemerkt. Nu de creëering van meer stemmen middels stroomannen door den Rechter niet meer werd gesanctionneerd, is gezocht geworden naar een middel om ditzelfde doel te bereiken en wel door het gebruik van rechtspersonen als stroomannen, doch ook dit middel zal

1530 hetzelfde lot moeten deelen als het stroomanneninstituut. Immers in wezen is er geen verschil tusschen het gebruik van natuurlijke personen als stroomannen en het gebruik van rechtspersonen als stroomannen, waar bij beiden de rechtshandeling, welke de formeele eigendomsoverdracht tengevolge heeft, slechts schijn is en de reële eigendom bij den oorspronkelijken aandeelhouder is gebleven.

1535 Zoowel de natuurlijke strooman als de rechtspersoonlijke strooman worden slechts door den werkelijken aandeelhouder gebruikt om middels hen een grooter aantal stemmen uit te brengen dan hem ingevolge de wet en de statuten geoorloofd zou zijn. Formeel – schijnbaar – zijn de natuurlijke strooman en de rechtspersoonlijke strooman eigenaren, doch reëel is de eigendom verbleven bij den werkelijken eigenaar, die aan

1540 zijn stroomannen zijn wil oplegt. In schijn zijn mitsdien eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen eigenaressen, in schijn is er een veelheid, zooals Prof. van der Heyden in zijn bekend artikel, dit zoo juist stelt, doch in werkelijkheid is er een éénheid en wel de persoon die zijn aandeelenbezit over zulk een groot aantal vennootschappen heeft verdeeld.

1545 En in casu is niet alleen de verkrijging der aandeelen schijn, doch zelfs het geheele complex van handelingen, vanaf de oprichting van eischeressen en hare zustermaatschappijen tot en met de verkrijgingshandeling der aandeelen toe, is schijn omdat eischeressen en hare zustervennootschappen zijn z.g. stroovenootschappen, welke vennootschappen uitsluitend zijn opgericht om de professie van stroomannen te

1550 vervullen, dus uitsluitend met het doel om als rechtspersoonlijke stroomannen dienst te doen, en zodoende den werkelijken aandeelhouder middels haar en middels het door ieder harer uit te oefenen stemrecht een door de wet en door de Statuten niet toelaatbaar geachte machtspositie te verzekeren. Dat eischeressen en hare zustervennootschappen niet alleen (rechtspersoonlijke-) stroomannen zijn, maar bovendien z.g. stroovenootschappen zijn (hetgeen door

1555 eischeresse sub n reeds met zoovele woorden is erkend in de voor den President van den Raad in kort geding gevoerde procedure) blijkt ten duidelijkste uit het ter zake uitgebracht rapport van de firma Frese & Hogeweg van 29 Juli 1935 immers: le. Door dezelfde zeven personen, die allen twee zelfde personen bij gelijkkluidende

1560 volmachten hadden gemachtigd werden te Luxemburg op denzelfden dag voor denzelfden notaris 500 denzelfden naam dragende, doch alleen in nummers verschillende, vennootschappen opgericht. 2e. Deze 500 Lutetia-vennootschappen hadden allen dezelfde plaats van vestiging, hetzelfde doel, hetzelfde kapitaal, dezelfde deelnemers in iedere vennootschap voor

1565 precies gelijke deelname in het kapitaal, dezelfde directie en letterlijk dezelfde statutaire bepalingen. 3e. De storting op de aandeelen der 100 Lutetia-vennootschappen (die later aandeelhoudsters in gedaagde pretendeerden te zijn) geschiedde bij een en dezelfde bankinstelling – de N.V. Hollandsche Koopmansbank – die het geheele kapitaal van

1570 ieder dier vennootschappen bij een en dezelfde remise (bestaande uit een chèque op die Bank zelf ad 1.346.640 Fr. B. en een chèque op Brussel ad 53.360 Fr. B.) remitteerde aan de Banque Commerciale S.A. te Luxemburg, die alle aandeelen van al die 100 Lutetia vennootschappen nog in den oorspronkelijken toestand onder zich heeft; bij geen der 100 Lutetia-vennootschappen heeft enig aandeelhouder ooit een

1575 aandeel in die vennootschappen in handen gehad (vide blz. 6 t/m blz. 8 van het rapport); 4e. Ieder der 100 Lutetia-vennootschappen kocht van een en dezelfde verkoopster (de Société Financière et Commerciale S.A. Luxemburg), hierna de Sofico te noemen, die in hetzelfde gebouw gevestigd is als de Banque Commerciale S.A. tegen denzelfden koers

1580 op denzelfden dag een zelfde aantal toonderaandeelen in gedaagde; 5e. De gekochte toonderaandeelen in gedaagde werden door verkoopster op denzelfden dag, op dezelfde wijze, alle bij dezelfde tusschenpersoon (?) t.w. de N.V. Hollandsche Koopmansbank, geleverd aan de 100 koopende Lutetia-vennootschappen; 6e. De betaling van de door de Lutetia-vennootschappen pretenselijk gekochte Redjang

1585 Lebong-aandeelen is geschied met één en dezelfde chèque, voor alle honderd Lutetia-
vennootschappen tegelijk, afkomstig van dezelfde bankinstelling – N.V. Hollandsche
Koopmansbank – en door die bankinstelling op zichzelf getrokken en die reeds dienst
had gedaan voor de remise, hierboven vermeld sub 3e.

1590 Waar op grond van het boven betoogde eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen
slechts in schijn bestaan althans slechts in schijn eigenaressen zijn van elk zes
aandeelen in gedaagde, zullen zij niet als werkelijke aandeelhoudsters in gedaagde
erkend kunnen en mogen worden en heeft gedaagde haar terecht niet toegelaten tot de
Algemeene Vergadering in gedaagde en haar terecht het stemrecht geweigerd.

1595 2e. Zoo het Hof mocht aannemen, dat eischeressen en haar 98 zustermaatschappijen
reëel bestaan en reëel eigenaressen van elk zes aandeelen in gedaagde zijn geworden,
dan nog zal het Hof de vordering moeten afwijzen.

1600 De oprichting toch van deze talrijke Lutetia-vennootschappen alsmede en in elk geval
de verkrijging door elk dier vennootschappen van zes aandeelen in gedaagde is
geschied in fraudem. legis en wel om het stellige voorschrift van artikel 54 W.v.K.
te ontduiken.

1605 Aan dit stellige van openbare orde zijnde voorschrift wordt thans door een
aandeelhouder getracht te ontkomen door zijn aandeelenbezit over te hevelen naar en
te verspreiden over een groot aantal uitsluitend voor dit doel opgerichte
vennootschappen, teneinde middels die vennootschappen zich een overweldigend aantal
stemmen te verwerven en zich zodoende een machtspositie in gedaagde te verwerven,
welke positie in strijd is met de gedachte, die ten grondslag ligt aan gemeld
wetsvoorschrift en de statuten van gedaagde.

1610 De oprichting van de Lutetia-vennootschappen en de verkrijging door elk dier
vennootschappen van zes aandeelen in gedaagde kunnen ingevolge onze wet niet als
rechtsgeldige handelingen erkend worden, doch deze handelingen moeten onder onze
Nederlandsch-Indische rechtsbedeeling nietig geacht worden, waar zij ten doel hebben
om aan artikel 54 W.v.K., welk artikel van openbare orde is, zijn kracht te ontnemen.
Op dezen grond zullen dus in Nederlandsch-Indië die Lutetia-vennootschappen en dus
ook eischeressen niet als wettig bestaande moeten worden aangemerkt, althans zal de

1615 rechtshandeling aan de verkrijging der aandeelen ten grondslag liggende nietig zijn
met als gevolg dat die Lutetia-vennootschappen en dus ook eischeressen geen
aandeelhoudsters in gedaagde zijn en ook nimmer zijn geweest.

1620 Eischeressen geven ten slotte nog een uitleg van het feit, dat althans eerste
eischeresse thans niet dezelfde aandeelen blijkt te bezitten en heeft kunnen
deponeeren als ten vorigen jare, alsmede van het feit dat de nummerlijst van de
aandeelen dit jaar aangeboden bij de deponering voor en namens eischeressen en hare
98 zustermaatschappijen voor een groot gedeelte andere nummers aanwijst dan de
verleden jaar voor de deponering aangeboden nummerlijst.

1625 Gedaagde ontkent de juistheid van het betoog dienaangaande, immers gedaagde heeft
alle aanleiding om te meenen dat de aandeelen na de jaarvergadering 1935 door de
Handelsbank weder teruggezonden zijn aan de N.V. Hollandsche Koopmansbank, die eerst
in 1936 die aandeelen weer overgaf aan de Handelsbank.

1630 Gedaagde wil ten aanzien van het onjuiste betoog van eischeressen opmerken, dat dit
geheele betoog een bewijs temeer is voor de juistheid der stelling van gedaagde, dat
eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen niet zijn reëele aandeelhoudsters in
gedaagde, doch slechts werktuigen in de handen van één persoon dan wel van een kleine
groep van personen.

1635 Op grond van het bovenstaande heeft gedaagde mitsdien terecht eischeressen en hare 98
zustermaatschappijen niet alleen niet als reëele, werkelijke, aandeelhoudsters in
gedaagde erkend, doch ook terecht eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen niet
toegelaten tot de algemeene vergadering van hare aandeelhouders, zoodat van een
ongeldigverklaring van die vergadering en nietigverklaring van de op die vergadering
genomen besluiten geen sprake kan zijn; op welke gronden zij heeft geconcludeerd voor
antwoord: tot niet-ontvankelijkverklaring van eischeressen met hare vorderingen,

1640 althans ontzegging daarvan, kosten rechtens;
Enz.

1645 dat eischeressen daarop voor repliek hebben doen aanvoeren:
dat de bij dagvaarding en eisch in prorogatie gestelde feiten door gedaagde's
erkentenis in hoofdzaak vast staan en partijen practisch alleen verdeeld worden
gehouden door de vraag of gedaagde de eischeressen (en dus implicite ook hare 98
zuster-maatschappijen) als reëele aandeelhoudsters in gedaagde had moeten erkennen en
dus had moeten toelaten tot het bijwonen van – en o.a. tot de uitoefening van
stemrecht op – de algemeene vergadering van 29 April 1936, welke vraag naar de
mening van eischeressen dient te worden beschouwd in verband met de overeenkomst dd.

1650 17 April 1935;

1655 dat eischeressen en hare 98 zustermaatschappijen volgens de dienaangaande in Luxemburg geldende wettelijke bepalingen rechtsgeldig zijn opgericht en bestaan en zij op wettige wijze (nl. koop gevolgd door levering) elk eigenares van nominaal f600.- aandeelen in gedaagde zijn geworden, hetgeen den Hove moge blijken uit de bij eisch overgelegde acten van oprichting van eischeressen en de aandeelbewijzen in gedaagde, benevens uit de bij antwoord in prorogatie sub 6 en 8 overgelegde stukken; dat gedaagde implicite erkent dat eischeressen formeel bestaan en formeel eigenaressen zijn van aandeelen in gedaagde, doch op pag. 12 tot 14 van haar antwoord uitvoerig betoogt dat eischeressen slechts in schijn bestaan en in schijn eigenaressen, zijn van aandeelen in gedaagde (dus in wezen niet bestaan en geen eigenaressen zijn), terwijl zij op pag. 15 betoogt dat – zelfs ook al mocht het reëel bestaan en eigendomsrecht van eischeressen; worden aangenomen – dan nóg de oprichting van eischeressen en de eigendomsverkrijging van aandeelen in gedaagde in fraudem legis, ter ontduiking van art. 54 W.v.K., zouden zijn geschied en dus de eischeressen niet als wettig bestaande mogen worden aangemerkt, althans de rechtshandeling van de verkrijging der aandeelen nietig zou wezen; dat eischeressen zijn buitenlandsche Naamlooze Vennootschappen, opgericht en gevestigd te Luxemburg; dat sedert het arrest van den Hoogen Raad van 23 Maart 1866 W. 2781 door schrijvers en rechtspraak algemeen wordt erkend dat buitenlandsche Naamlooze Vennootschappen, wettig bestaande in het land waar zij haar zetel hebben, in Nederland en/of Ned. Indië worden erkend en daar in en buiten rechten mogen optreden) ook zonder aan de Nederlandsche of Ned. Indische wetten te hebben voldaan; vide o.a. § 82 van Mr. van der Heyden's "Handboek voor de N. V."; dat de vraag naar het bestaan van eischeressen dus naar de Luxemburgsche wet moet worden beoordeeld en eischeressen blijkens het rapport van Frese & Hogeweg (gedaagde's product 8 sub 1) en blijkens de overgelegde bewijzen van oprichting en registratie, naar de voorschriften van de Luxemburgsche wetgeving zijn opgericht en wettig bestaan, hetgeen klaarblijkelijk ook de opinie is van gedaagde, die immers een overeenkomst van prorogatie met eischeressen aanging en die aan eischeressen allerminst persona standi in judicio ontzegt; dat eischeressen nadrukkelijk ontkennen en betwisten dat zij en hare zustermaatschappijen in Luxemburg zouden zijn opgericht om de bepalingen van de Nederlandsche of Ned. Indische Wetgeving, met name art. 54 W.v.K., te ontduiken, derhalve "in fraudem legis" (waaronder gedaagde kennelijk verstaat de Nederlandsche of Ned. Indische Wet, welke bij de oprichting te Luxemburg van eischeressen in het geheel geen rol speelden); dat eischeressen betwisten dat tweede eischeresse in het kort geding "met zoovele woorden" (gelijk gedaagde onderaan pag. 12 harer conclusie van antwoord schrijft) dan wel "implicite" (zoals in het kort geding vonnis staat te lezen) zou hebben erkend dat de Lutetia-vennootschappen "stroovennootschappen" zouden wezen, dan wel "tot stand zouden zijn gekomen om zoo groot mogelijk stemrecht voor de in haar bezit zijnde aandeelen Redjang Lebong uit te oefenen". "Met zooveel woorden" is zulks stellig niet erkend, terwijl tweede eischeres dit ook niet implicite heeft gesteld. Uit de volgende overweging van 's Raads President ("dat ooit al ware die gevolgtrekking minder juist" enz.) blijkt trouwens afdoende dat 's Raads President slechts een gevolgtrekking maakte, welker juistheid ZHEG zelf allerminst boven bedenking achte; dat echter die gevolgtrekking – het zij salva reverentia gezegd – onjuist was, aangezien de Lutetiavennootschappen bij hare oprichting in het geheel geen aandeelen Redjang Lebong in haar bezit hadden; dat de Lutetiavennootschappen te Luxemburg op wettige wijze zijn opgericht door een aantal personen van verschillende nationaliteit, woonachtig in Nederland, Zwitserland en Luxemburg, met o.a. als vennootschappelijk doel: het deelnemen in welken vorm ook in Luxemburgsche of vreemde vennootschappen, den aankoop van of inschrijving op aandeelen en den verkoop daarvan, enz., een en ander onder de bepalingen van de Luxemburgsche wet op "Holding-Companies" van 31 Juli 1929, welk alleszins geoorloofd doel duidelijk omschreven staat in art. 2 van de overgelegde oprichtingsacten van eischeressen; dat de door gedaagde op pag. 13 van haar antwoord sub 1, 2 en 3 opgesomde feiten volkomen irrelevant zijn. Er is niets onwettigs of ongeoorloofds gelegen in het feit dat een aantal personen op één dag een groot aantal vennootschappen met eenzelfde doel opricht. Indien zulks gebeurt, zal men uiteraard – tenzij men iets te verbergen heeft en den schijn van onderlinge verscheidenheid wil wekken – gemakshalve denzelfden notaris kiezen, dezelfde formaliteiten vervullen, dezelfde statutaire bepalingen vaststellen. Het is verder alleszins verklaarbaar dat de oprichters hun

1720 kapitaalstortingen gemakshalve bij één bank deden en dat die Bank de van de verschillende oprichters afzonderlijk ontvangen stortingen in één remise overmaakte (een wijze van remise waar de oprichters geen invloed op uitoefenen!), terwijl het feit, dat de oprichters hun aandelenbezit bij een bank in depôt lieten, wederom alleszins normaal is. Men bewaart geen aandelen bij zich thuis!

1725 dat deze door gedaagde opgesomde feiten juist bewijzen dat de oprichters zich bewust waren niets ongeoorloofds te ondernemen. Hoe gemakkelijk hadden zij het kunnen doen voorkomen alsof de vennootschappen hoegenaamd niets met elkaar hadden uit te staan, door ze verschillende namen te geven, door de oprichtingsacten te verlijden op verschillende data, voor verschillende notarissen, in de statuten kleine verschillen aan te brengen, etc. In casu is noch gestreefd naar een valschen schijn, noch naar verbergen van feiten, gelijk moge blijken uit de wijze waarop eischeressen c.s. het onderzoek door Frese & Hogeweg hebben bevorderd en gesteund;

1730 dat eischeressen derhalve onbetwistbaar reëel (en niet slechts in schijn) bestaan als gelijksoortige en – op het nummer na – gelijknamige Luxemburgsche Naamlooze Vennootschappen – Holding Companies – terwijl de vraag, of deze Luxemburgsche vennootschappen zouden zijn opgericht ter ontduiking van de Nederlandsche wet, niet eens aan de orde komt, doch overigens dadelijk ontkennend kan worden, beantwoord;

1735 dat eischeressen zich door overlegging der mantels van nominaal f600.– toonderaandeelen in gedaagde volledig hebben gelegitimeerd als eigenaressen dier aandelen;

1740 dat uit gedaagde's product 8 ten overvloede blijkt hoe eischeressen door koop gevolgd door levering den eigendom dier aandelen hebben verkregen, zulks een of twee dagen nadat de eischeressen c.s. wettig waren opgericht en hun bestaan hadden aangevangen en – gelijk gedaagde betoogt – op uniforme wijze voor alle Lutetiavennootschappen; immers gekocht bij een en dezelfde bank voor denzelfden prijs en op dezelfde wijze geleverd en betaald (op de door de banken gemakshalve gevolgde wijze van betaling hebben eischeressen c.s. uiteraard geen invloed gehad). Ook hier geldt weer dat

1745 eischeressen c.s. gemakkelijk op verschillende data van verschillende koopers tegen verschillende koersen hadden kunnen koopen, indien zij een anderen schijn hadden willen wekken;

1750 dat eischeressen aldus den reëelen eigendom elk van zes aandelen in gedaagde hebben gekregen en uit niets blijkt dat de verkrijging der aandelen slechts schijn zou wezen en dat de werkelijke eigendom bij den oorspronkelijken aandeelhouder (wie?) zou zijn gebleven, naar wiens pijpen eischeressen zouden hebben te dansen;

1755 dat noch het reëel bestaan van eischeressen als Luxemburgsche holding-companies, noch haar reëel en blijvend eigendomsrecht op nom. f600.– aandelen in gedaagde op guede gronden aanvechtbaar is, en eischeressen noch als slechts in schijn bestaande vennootschappen kunnen worden aangemerkt, noch als schijn-aandeelhouders in gedaagde, dus als "stroovenootschappen";

1760 dat het vooral gedaagde en hare directie niet meer paste dit "schijnbestaan en schijn-aandeelhouderschap" van eischeressen te beweren en eischeressen als aandeelhouders te weigeren en te weren, na de "gentlemen-agreement" (het woord is van gedaagde) die tusschen den heer Pechner q.q. en den heer Miedl q.q. was gesloten op 17 April 1935, vide prod. 5 bij antwoord.

1765 dat deze "gentlemen-agreement" gesloten is tusschen den; heer Miedl zoo in privé als namens een niet nader te noemen groep van aandeelhouders in gedaagde eenerzijds en de directie van gedaagde in die hoedanigheid anderzijds;

1770 dat de heer Miedl reeds toenmaals voor eischeressen optrad krachtens de hierbij overgelegde volmachten ddo. 15 Maart 1935, te Batavia nagezegeld op 17 April 1935. Toen gedaagde in April 1935 de deponering van de aandelen van eischeressen c.s. weigerde op dezelfde gronden, die zij thans tegen, eischeressen aanvoert, werd na langdurige besprekingen tusschen den heer Miedl en gedaagde's Directie de bij antwoord sub 5 overgelegde overeenkomst gesloten. Ad informandum wordt een afschrift overgelegd van het op 10 April 1935 door notaris van Ophuysen van de weigering opgemaakte proces-verbaal. Uit dit alles en bok uit de bewoordingen der overeenkomst van 17 April 1935 blijkt de ongegrondheid van gedaagde's bewering dat eischeressen zich niet op deze overeenkomst zouden kunnen beroepen;

1775 dat het bij antwoord – ten aanzien van de gebondenheid aan deze overeenkomst – gemaakte onderscheid tusschen de Directie van gedaagde en gedaagde zelf, weinig bewondering verdient. Het is immers uitsluitend gedaagde's directie in die hoedanigheid die zoowel toen; in 1935 als thans in 1936 gedaagde's houding tegenover eischeressen c.s. bepaalt, n'en déplaie het feit dat deze directie slechts een zeer gering gedeelte van gedaagde's aandelenbezit achter zich weet, terwijl eischeressen

1780 c.s. en andere door den heer Miedl vertegenwoordigde groepen tusschen 75 en 80% van gedaagde's aandelen in handen hebben;

1785 dat gedaagde's directie zoowel zichzelf als gedaagde verbond om eischeressen c.s. als
aandeelhouders te erkennen en geen verdere bezwaren te maken, indien het onderzoek
door Frese & Hogeweg naar de in de overeenkomst opgesomde punten) "in den zin waarin
deze gesteld zijn" zou worden geleverd, met welke woorden werd bedoeld en in
redelijkheid niet anders bedoeld kan zijn dan dat de Lutetia-vennootschappen als
aandeelhouders erkend zouden worden indien de oprichting dier vennootschappen, de
1790 kapitaalstorting daarin, de verdeeling harer aandelen onder de oprichters en de
eigendomsverkrijging van aandelen in gedaagde middels koop en levering in orde
zouden blijken, gelijk deze in orde zijn gebleken;

1795 dat een partij in een gentlemen-agreement er zich niet op hoort te beroepen dat de
daaruit voortvloeiende verplichtingen in rechten niet afdwingbaar zijn of dat die
overeenkomst buiten den kring harer bevoegdheden zou zijn gesloten, des neen.

1795 dat de Directie eener Naamlooze Vennootschap hare bevoegdheid niet te buiten gaat
door met een groep betwiste aandeelhouders overeen te komen dat zij ze als reële
aandeelhouders zal erkennen indien een in te stellen (accountants)onderzoek het
bestaan dier aandeelhouders en hare formeel juiste eigendomsverkrijging van aandelen
zal uitwijzen, m.a.w. indien een aantal tegen deze groep van aandeelhouders
1800 opgeworpen bezwaren op bevredigende wijze uit den weg wordt geruimd.
dat het na zulk een overeenkomst, die geenszins strijdig is met de wet of de openbare
orde en na zulk een bevredigend onderzoek, aan zulk een vennootschap of hare Directie
niet meer vrijstaat alsnog dezelfde bezwaren op te werpen, welke door de overeenkomst
1805 juncto het onderzoek reeds zijn opgeheven, waaraan niet afdoet dat het aan andere
aandeelhouders uiteraard wèl vrijstaat nog diezelfde bezwaren te opperen, maar met
die casuspositie hebben we hier niet te maken;

1810 dat het onnoodig was gedaagde en/of hare directie tot nakoming dier overeenkomst te
dagvaarden en met het petitum, zooals in de dagvaarding geformuleerd, kon worden
volstaan, immers de Rechter dit petitum kan toewijzen mede op grond van de tusschen
partijen gesloten overeenkomst en het daarop gevolgde onderzoek, hetwelk de door
gedaagde en hare directie tegen eischeressen c.s. opgeworpen bezwaren uit den weg
ruimde;

1815 dat gedaagde in allen gevalle geenszins heeft kunnen aantonen dat eischeressen c.s.
slechts in schijn zouden bestaan of slechts in schijn aandeelhouders in gedaagde
zouden wezen en dat eischeressen de professie van stroomarmen zouden vervullen, zulks
ten behoeve van werkelijke aandeelhouders in gedaagde, terwijl evenmin is gebleken
dat eischeressen in fraudem legis zouden zijn opgericht of dat ze krachtens nietige
handelingen den eigendom van aandelen in gedaagde zouden hebben gekregen;

1820 dat eischeressen bij pleidooi uitvoeriger op een en ander zullen ingaan en thans nog
slechts willen ontkennen alle posita bij antwoord, voorzover hierboven niet
uitdrukkelijk erkend;

1825 dat eischeressen een brief dd. 23 April 1936 van de N.I. Handelsbank aan den Heer
Miedl overleggen ten bewijze dat de verwisseling van de toonder-aandelen van
eischeressen c.s. in gedaagde geheel buiten haar om ging en uitsluitend een gevolg
was van het door de Handelsbank vermelde feit dat volgens usance de nummers van
toonder-aandelen niet worden geadministreerd ten name der relaties, tenzij de
relaties zulks uitdrukkelijk verzoeken;

1830 dat eischeressen ontkennen dat deze aandelen tusschen April 1935 en April 1936 naar
Holland werden opgezonden; het door gedaagde op pag. 16 uitgesproken vermoeden is
volkomen onjuist; op welke gronden zij hebben doen concludeeren tot persistit bij den
eisch;

Enz.

1835 dat gedaagde vervolgens voor dupliek het navolgende heeft doen aanvoeren :
Het door eischeressen bij repliek aangevoerde -- waarbij de door gedaagde bij haar
antwoord gevolgde indeeling niet wordt overgenomen, integendeel de gronden van
gedaagde's verweer door elkander worden behandeld - vermag gedaagde's verweer niet
aan te tasten, wordende dit dan ook ten volle gehandhaafd.

1840 Tegenover gedaagde's stelling, dat eischeressen geen rechten kunnen ontleenen aan de
tusschen den Heer Fechner q.q. en den Heer Miedl zoo in privé als q.q. aangegane
overeenkomst ddo. 17 April 1935, houden eischeressen vol aan die overeenkomst wel
rechten te kunnen ontleenen.

1845 Eischeressen beroepen zich op het feit, dat de Heer Miedl ten tijde van het aangaan
der overeenkomst reeds gemachtigde der Lutetia-Maatschappijen zou zijn geweest.
Gedaagde zal de juistheid van dit feit niet ontkennen, alhoewel de houding van den
Heer Miedl daartoe alle aanleiding heeft gegeven (de thans overgelegde volmachten,
waarin nu o.m. de naam van den Heer Miedl is ingevuld, waren bij de deponering van
aandelen, in April 1935 geschied, toen in blanco gesteld en werden toen gebruikt
door een employé van de Nederlandsch-Indische Handelsbank).

- 1850 Doch gedaagde ziet niet in welk argument eischeressen voor de juistheid harer hierboven gememoreerde stelling aan dit feit kunnen ontleenen: het feit toch, dat de Heer Miedl gemachtigde is geweest van eischeressen ten tijde van het aangaan der meergenoemde overeenkomst, impliceert nog niet, dat die overeenkomst door den Heer Miedl behalve voor zich zelf in privé ook in de hoedanigheid van gemachtigde van en dus voor en namens de Lutetia-Maatschappijen werd aangegaan.
- 1855 Dit is zeer zeker niet het geval geweest: de groep voor en namens wie de Heer Miedl bij het sluiten der overeenkomst optrad, werd op zijn eigen verzoek met den vagen term "een niet nader te noemen groep aandeelhouders" aangeduid, onder nadere precisering dat die groep, volgens eigen mededeeling van den Heer Miedl, bevestigd door een telegram van de Directie der Incassobank te Amsterdam, houdster was van
- 1860 fl.251.000.- nominaal aandelen in gedaagde (vide productie 1). Juist uit de aanduiding in de overeenkomst, dat deze door den Heer Miedl mede werd aangegaan voor de groep, wier aandelen (fl.251.000.- nominaal) zich onder berusting van de Incasso-Bank te Amsterdam bevonden, terwijl de aandelen, welke zouden toebehooren aan de Lutetiagroep ten tijde van het aangaan der overeenkomst te Batavia
- 1865 onder berusting van de Handelsbank waren, welke bank deze aandelen had ontvangen van de Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam (brief ddo. 29 Juli 1935 van de Hollandsche Koopmansbank aan de Heeren Frese & Hogeweg te Amsterdam, opgenomen in het ter zake uitgebracht reeds bij antwoord in het geding gebracht rapport) kan geen andere gevolgtrekking gemaakt worden dan dat de groep, waarvoor de Heer Miedl bij het
- 1870 sluiten der overeenkomst optrad, niet de Lutetia-vennootschappen omvatte en dat de Heer Miedl bij die overeenkomst niet optrad in zijn hoedanigheid van gemachtigde van eischeressen.
- De Heer Miedl hulde zich bij de onderhandelingen, die in April 1935 plaats vonden, telkens wanneer de vraag werd gedaan, voor wie of voor welke groep hij nu eigenlijk optrad, steeds in groote geheimzinnigheid en heeft ook op dit punt nimmer open kaart willen spelen.
- 1875 Die geheimzinnigheid – zoo contrasteerende met de openhartigheid, waarmede eischeressen te werk zouden zijn gegaan volgens blz. 5 der repliek – wordt mede geïllustreerd door het interview, hetwelk de Heer Miedl op 21 December 1935 aan een
- 1880 redacteur van de Telegraaf toestond (vide productie 2) en den brief, welke de Heer Miedl op 2 Januari 1936 aan den Heer Menke, firmant van de firma Erdmann & Sielcken te Londen, schreef, wordende een extract uit dien brief hierbij overgelegd (productie 3).
- 1885 Gedaagde handhaaft mitsdien haar standpunt, dat eischeressen aan de overeenkomst van 17 April 1935 geen rechten kunnen ontleenen. Eveneens houdt gedaagde, op de gronden als reeds bij antwoord uiteengezet, de juistheid van haar stelling vol, dat zij – gedaagde – niet aan die overeenkomst is gebonden.
- 1890 Waar eischeressen op die overeenkomst een beroep doen en in strijd met het karakter, de bedoeling en den inhoud dier overeenkomst, aan deze overeenkomst in rechten afdwingbare verplichtingen meenen te kunnen ontleenen, staat gedaagde, die geen partij bij deze overeenkomst is geweest en zich niet rechtens aan deze overeenkomst gebonden kan achten, ondanks het feit dat zij zich steeds moreel gebonden heeft geacht door de verplichtingen, die haar directeur bij het meergenoemd gentlemens-
- 1895 agreement op zich heeft genomen – voor de noodzaak tegen dit beroep verweer te voeren en in rechten precies aan te geven hoe deze overeenkomst moet worden gezien en wat haar eigenlijk karakter is.
- 1900 Gedaagde blijft bij hare stelling dat de firma Erdmann & Sielcken niet gedaagde, doch uitsluitend zich zelf en wel ten opzichte van de uitoefening van haar functie van Directeur van gedaagde, heeft willen binden. Even zoo handhaaft gedaagde haar verweer, dat al zou haar Directeur gedaagde hebben; willen binden – quod non – die Directeur dan bij het sluiten dier overeenkomst buiten zijn bevoegdheden is getreden, waar de Statuten van gedaagde – vide productie 4 – den Directeur enkel en alleen belasten met het dagelijksch beheer der Vennootschap. Een
- 1905 overeenkomst als de onderhavige (en zeer zeker zoo hieraan de beteekenis zou moeten worden gegeven, welke eischeressen hieraan meenen te mogen toekennen) gaat ver uit boven hetgeen wordt verstaan als te behooren tot het dagelijksche beheer der Vennootschap.
- 1910 Trouwens eischeressen geven implicite ook zelf toe dat gedaagde niet aan deze overeenkomst is gebonden, waar zij stellen, dat het na de totstandkoming der overeenkomst aan andere aandeelhouders nog wèl vrij zou staan om bezwaren tegen een erkenning van de Lutetia-Maatschappijen als reële aandeelhouders te opperen. Dit is niet te rijmen met het standpunt, dat gedaagde, dus de Vennootschap, aan die overeenkomst en hare gevolgen is gebonden. Immers: indien de Directeur binnen den

- 1915 kring van zijn bevoegdheden zou hebben gehandeld en dus de Vennootschap aan de overeenkomst en hare gevolgen zou zijn gebonden, zoo zal het aan individueele aandeelhouders niet meer vrij staan hiertegen op te komen. Eischeressen blijven volhouden dat met de woorden "wanneer hem middels het rapport der Heeren Frese & Hogeweg het bewijs der feiten wordt geleverd in den zin, waarin
- 1920 opgamelde punten zijn gesteld" werd bedoeld en in redelijkheid niet anders bedoeld kan zijn, dan dat, zoo uit het onderzoek gebleken zou zijn, dat eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen formeel rechtsgeldig zouden zijn opgericht en bestaan, alsmede het beweerd aandeelhouderschap van eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen formeel in orde zou zijn, zij als reëele, werkelijke, aandeelhouders
- 1925 zouden worden erkend. Gedaagde moet dit nadrukkelijk blijven ontkennen. Juist in verband met de besprekingen, welke aan het tot stand komen der overeenkomst voorafgingen, blijft er van de redelijkheid van den uitleg, welke eischeressen thans poneeren, weinig over.
- 1930 Immers de weigering van gedaagde's directeuren om de Lutetia-Maatschappijen als reëele aandeelhouders te erkennen en haar tot deponering van aandelen toe te laten was gegrond op het ernstige vermoeden, dat gewerkt werd met stroomarmen, ja zelfs met z.g. stroovenootschappen, aan welke manoeuvre gedaagde's directeur niet kon en wilde medewerken.
- 1935 Gedaagde's directeur kon eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen eerst als reëele aandeelhouders erkennen, zoo hem het bewijs geleverd zou worden, dat eischeressen en hare Zuster-Maatschappijen dit ook inderdaad waren. Een en ander blijkt duidelijk uit de considerans der overeenkomst. Gedaagde's directeur oefent zijn functie niet uit – gelijk eischeressen schijnen te
- 1940 verwachten blijkens het door haar op blz. 8 der repliek gestelde – ter behartiging van de belangen van "eischeressen c.s. en andere door den Heer Miedl vertegenwoordigde groepen, die tusschen 75 en 80% van gedaagde's aandelen in handen hebben" (waarom ook hier weder die geheimzinnigheid?) maar ter "Behartiging van de belangen van alle aandeelhouders.
- 1945 Gedaagde's directeur is den Heer Miedl als gemachtigde van de groep aandeelhouders, die fl.251.000.– nominaal aandelen in gedaagde bezat – en niet eischeressen – tegemoet gekomen door aan te geven tot welke punten het onderzoek naar de realiteit van het aandeelhouderschap van eischeressen beperkt zou blijven, doch nimmer heeft het in zijn bedoeling gelegen er zich toe te verbinden om schijn voor wezen te
- 1950 aanvaarden. Gedaagde handhaaft dan ook den door haar aan de overeenkomst gegeven uitleg, alsmede haar stelling dat het bewijs der feiten in den zin als gesteld niet is geleverd, integendeel het vermoeden van gedaagde's directeur ten volle bewaarheid is geworden. Eischeressen ontkennen voorts de juistheid van gedaagde's opvatting, dat zoo de
- 1955 overeenkomst dé strekking en bedoeling zou hebben, welke eischeressen er aan meenen te mogen toekennen, deze overeenkomst in strijd met de openbare orde zou zijn, en dus elke rechtskracht aan die overeenkomst zou moeten worden ontzegd. Gedaagde handhaaft ten voile haar standpunt dienaangaande, immers bij eischeresse's uitleg zouden partijen een overeenkomst hebben gesloten, welker doel en, strekking
- 1960 was een van openbare orde zijnd wetsvoorschrift te ontduiken. Als verweer tegen de door gedaagde geponeerde stelling, dat al zou de litigieuze overeenkomst tusschen partijen van kracht zijn en al zou het standpunt van eischeressen met betrekking tot die overeenkomst juist zijn, dan toch het
- 1965 dienaangaande gestelde het petitum niet vermag te dragen, voeren eischeressen aan, dat het niet noodig was gedaagde en/of haar directeur tot nakoming der overeenkomst te dagvaarden, waar de Rechter het petitum kan toewijzen mede op grond van de tusschen partijen gesloten overeenkomst en het daarop gevolgde onderzoek, welk verweer gedaagde niet duidelijk is, in elk geval langs de stelling van gedaagde heen gaat.
- 1970 Immers bij dagvaarding en eisch gronden eischeressen een hare vorderingen primo op de beweerde tusschen partijen tot stand gekomen overeenkomst juncto het ter zake uitgebrachte rapport en geheel los daarvan en wel secundo op de algemeene stelling dat eischeressen reëele, werkelijke aandeelhouders zijn in gedaagde, weshalve volgens de eigen stellingen van eischeressen de beide voor haar petitum aangevoerde gronden
- 1975 elk afzonderlijk voldoende zijn om hare vorderingen toe te wijzen. Gedaagde heeft als verweer hiertegen bij antwoord aangevoerd, dat de eerste grond nimmer het petitum kan dragen, waar deze slechts kan leiden tot een vordering gedaagde te veroordeelen hare uit die overeenkomst beweerdelijk voortvloeiende verplichtingen na te komen nl. de verplichting van gedaagde om eischeressen als
- 1980 reëele aandeelhouders te erkennen, hetgeen geheel iets anders is dan van den Rechter

- een verklaring voor recht te verzoeken, dat eischeressen reëele, werkelijke aandeelhouders in gedaagde zijn.
- 1985 Eischeressen, dit thans waarschijnlijk ook inziende, maken bij repliek een zwenking (welke zwenking zij ook in de indeeling van haar conclusie van repliek tot uitdrukking brengen nu zij de bespreking der overeenkomst naar het laatste gedeelte der conclusie verschuiven) en wel door het thans voor te stellen, alsof zij hare vorderingen enkel en alleen gronden op de hierboven weergegeven algemeene stelling en de juistheid van die stelling mede beoordeeld moet worden in verband met de overeenkomst ddo. 17 April 1935.
- 1990 Doch hiermede laten eischeressen, en terecht, den eersten voor hare vorderingen aangevoerden grond vallen.
- 1995 De juistheid van de algemeene stelling, dat eischeressen reëele aandeelhouders in gedaagde zijn, kan en mag niet beschouwd worden in verband met de litigieuse overeenkomst waar deze op de beoordeeling van die stelling van geenerlei invloed kan en mag zijn; de juistheid van die algemeene stelling zal beoordeeld moeten worden buiten de overeenkomst om.
- 2000 Op grond van het bovenstaande zal mitsdien de litigieuse overeenkomst van 17 April 1935 voor de al of niet toewijzing van het petitum geheel buiten beschouwing moeten blijven en zal al het door eischeressen dienaangaande aangevoerde als zijnde irrelevant met betrekking tot de aan het Hof voorgelegde vraag ter zijde gesteld moeten worden.
- 2005 Eischeressen stellen het bij de repliek voor alsof de Directeur van gedaagde de beweerdelijk door den Heer Miedl vertegenwoordigde aandeelhoudersgroep elken invloed op den gang van zaken in gedaagde heeft willen verhinderen.
- 2010 Hoewel niet direct tot dit geding behorende en enkel en alleen om dezen door eischeressen gevestigden onjuisten indruk weg te nemen deelt gedaagde mede, dat tusschen dezelfde partijen als bij de hierboven besproken overeenkomst vermeld, een overeenkomst werd aangegaan om te geraken tot een wijziging der statuten van gedaagde, waarvan de voornaamste strekking was dat twee nieuwe series aandelen zouden worden gecreëerd (Serie A en B), waarvan de Serie B bij de z.g. Miedl-groep zou worden geplaatst, aan welke aandelen bijzondere rechten waren verbonden, alsmede dat voor deze z.g. Miedl-groep een drietal commissarisplaatsen zouden worden beschikbaar gesteld (productie 5).
- 2015 En het is juist deze Miedl-groep geweest, die geweigerd heeft aan de uitvoering van deze overeenkomst mede te werken.
- 2020 Eischeressen zijn en blijven van oordeel, dat waar zij en hare 98 Zuster-Maatschappijen volgens de dienaangaande geldende wettelijke bepalingen in Luxemburg zouden zijn opgericht en bestaan en op wettige wijze nl. koop gevolgd door levering, eigenaressen zouden zijn geworden, elk van zes aandelen in gedaagde, zij reëele aandeelhouders in gedaagde zijn en als zoodanig erkend behooren te worden. Gedaagde heeft deze stelling op een tweetal gronden bestreden.
- 2025 Ten eerste: dat eischeressen zijn rechtspersoonlijke stroomannen, nog sterker, zijn z.g. stroovenootschappen, d.w.z. vennootschappen opgericht om de professie van strooman uit te oefenen.
- 2030 Ten tweede: dat al zouden eischeressen volgens de Luxemburgsche wet reëel bestaan en al zou de verkrijgingshandeling als een reëele handeling beschouwd moeten worden, eischeressen dan nog niet in Nederlandsch-Indië als aandeelhouders in gedaagde kunnen worden erkend, waar de oprichtingshandeling althans de handeling verricht om aan eischeressen elk de beschikking over zes aandelen te verschaffen, onder onze Nederlandsch-Indische rechtsbedeeling niet als rechtsgeldige handelingen kunnen worden aangemerkt, waar deze zijn geschied om te komen tot een ontduiking van het stellige en van openbare orde zijnd voorschrift van art. 54 W.v.K. Bij repliek worden deze beide gronden door eischeressen niet gescheiden gehouden, doch door elkander in behandeling genomen. Gedaagde zal eischeressen op dien weg niet volgen.
- 2035 Bij antwoord heeft gedaagde gesteld, dat eischeressen en hare 98 ZusterMaatschappijen zijn z.g. stroomannen, geen reëele aandeelhouders in gedaagde, ja zelfs zijn z.g. stroovenootschappen.
- 2040 Bij repliek verweren eischeressen zich in hoofdzaak tegen gedaagde's stelling, dat eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen stroovenootschappen zijn, opgericht om de professie van strooman uit te oefenen, doch niet althans nauwelijks tegen gedaagde's stelling, dat eischeressen in elk geval vennootschappen zijn, die als rechtspersoonlijke stroomarmen gebruikt worden.
- 2045 Zoals reeds bij antwoord uitvoerig uiteengezet bestaat er in wezen geen verschil tusschen de natuurlijke persoon als strooman en de rechtspersoon als strooman; beiden hebben slechts een schijneigendom; de reëele eigendom van hun aandelen is gebleven

bij den eigenlijken aandeelhouder, die de met die aandelen uit te brengen stemmen blijft beheerschen en wel in het eene geval middels den natuurlijke strooman, in het andere geval middels den rechtspersoonlijken strooman.

2050 In schijn hebben de natuurlijke strooman en de rechtspersoonlijke strooman den eigendom der aandelen verkregen, doch in werkelijkheid legt de reële, de eigenlijke aandeelhouder, zoowel aan den natuurlijke strooman als aan den rechtspersoonlijken strooman zijn wil op.

2055 Eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen zijn niet anders dan zulke rechtspersoonlijke stroomarmen, aangezien de stemmen, door eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen uit te brengen met de in haar bezit zijnde aandelen in gedaagde worden beheerscht door den aandeelhouder, die zijn aandelenbezit over eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen heeft verspreid.

2060 Eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen mogen wel in schijn elk den eigendom van zes aandelen in gedaagde hebben verkregen, doch achter eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen staat de eigenlijke, reële eigenaar der aandelen, die als beheerscher van eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen de zich in het bezit dier Lutetia-Maatschappijen bevindende aandelen in gedaagde blijft beheerschen. In schijn heeft er mitsdien een verandering in den eigendom plaats 1 gehad, doch

2065 realiter is er niets veranderd.

Eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen zijn niet anders dan rechtspersoonlijke stroomannen en kunnen op dezen grond door gedaagde niet als reële aandeelhouders erkend worden.

2070 Gedaagde heeft reeds bij antwoord een aantal feiten opgesomd, waaruit de juistheid van deze stelling van gedaagde blijkt.

Doch ook de navolgende feiten toonen dit ten duidelijkste aan.

Op 13 Maart 1935 werden eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen opgericht. Op 14 Maart 1935, dus nog vóór hare publicatie in het Memorial van 25 Maart 1935, bevestigen de 100 Lutetia-Maatschappijen ieder voor zich aan de Société Financière et

2075 Commerciale S.A., dat zij elk zes aandelen Redjang Lebong van haar hebben gekocht, met verzoek de stukken te Amsterdam aan de Hollandsche Koopmansbank uit te leveren. Op 13 Maart 1935, dus nog vóór de bevestiging van den koop aan de Société Financière door de Lutetia-Maatschappijen, bevestigt de Banque Commerciale Société Anonyme (èn de 100 Lutetia-Maatschappijen èn de Banque Commerciale èn de Société Financière et

2080 Commerciale zijn alle in hetzelfde gebouw gevestigd) aan de Lutetia-Maatschappijen voor elk de storting op haar kapitaal ontvangen te hebben, terwijl elk dier Maatschappijen op denzelfden dag wordt gedebiteerd met een, bedrag van fr. 13.466.40 in verband met de ontvangen opdracht dit bedrag over te wijzen naar de Hollandsche

2085 Koopmansbank te Amsterdam, van welke overwijzing alsmede van de bedoeling waarvan, op ?? Maart 1935 door alle Lutetia-Maatschappijen bij een en denzelfden brief aan die Koopmansbank wordt kennis gegeven, waarna de Koopmansbank op 15 Maart 1935 aan alle Maatschappijen mededeelt de aandelen betaald te hebben en elk harer voor 6 aandelen Redjang Lebong op stukkenrekening gecrediteerd te hebben.

2090 Met hetgeen dienaangaande reeds bij antwoord is aangevoerd bevestigen de bovenstaande vaststaande feiten ten duidelijkste de juistheid van gedaagde's stelling, dat eischeressen rechtspersoonlijke stroomannen zijn; deze feiten bewijzen echter nog meer en wel, dat eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen stroovenootschappen zijn, opgericht en tot stand gekomen om ten behoeve van den werkelijken aandeelhouder de professie van strooman uit te oefenen, dus om een bepaalden beheerschingsvorm te

2095 creëeren.

Indien niet de bedoeling had voorgezeten een bepaalden beheerschingsvorm te creëeren, waarbij de gecreëerde vennootschappen stroomannen waren en bleven van de eigenlijke

2100 scheppers dier vennootschappen, had volstaan kunnen worden met het oprichten van één Holding-Company, terwijl het feit, dat hoewel alle partijen bij die transactie, te Luxemburg gevestigd waren in één en hetzelfde gebouw, de aandelen te Amsterdam werden betaald en geleverd en te Amsterdam in administratie bleven bij de

Koopmansbank, voor zich zelf spreekt.

2105 Gedaagde heeft bij antwoord gesteld, dat eischeresse sub II in de procedure in kort geding reeds met zoovele woorden heeft toegegeven, dat ten deze sprake is van rechtspersoonlijke stroomannen dan wel van stroovenootschappen. Eischeressen ontkennen dit.

2110 Deze ontkenning kan echter niet als ernstig bedoeld beschouwd worden, immers het door eischeresse sub II bij repliek in kort geding en het door gedaagde bij dupliek in kort geding aangevoerde, alsmede de desbetreffende rechtsoverweging in het vonnis van den President van den Raad van Justitie laten dienaangaande geen twijfel over. De President drukt zich in de desbetreffende rechtsoverweging (en wel waar ZHEG. overweegt, dat eischeresse sub II implicite heeft toegegeven dat de 100 Lutetia-

Maatschappijen tot stand zijn gekomen om zoo groot mogelijk stemrecht voor de in haar bezit zijnde aandeelen Redjang Lebong uit te oefenen) niet geheel nauwkeurig uit, doch het is duidelijk, dat ZHEG. met deze overweging heeft willen zeggen, dat de Lutetia-Maatschappijen met het doel zijn opgericht om aan een bepaalden aandeelhouder een zoo groot mogelijk aantal stemmen te verschaffen middels die Maatschappijen, waaraan 's Raads President de gevolgtrekking vastknoopt, dat daarmee is erkend, dat onder misbruik van den vorm van de Naamlooze Vennootschap opzettelijk is gestreefd naar rechtsgevolgen welke met de wet in strijd zijn.

Voor geen betwisting is vatbaar de bewering van eischeressen, dat zij bij de oprichting nog geen aandeelen Redjang Lebong in haar bezit hadden, immers een vennootschap, die nog niet is opgericht, kan moeilijk reeds aandeelen in haar bezit hebben.

Doch hiermede is tevens aangetoond, dat de President met datgene, wat hij in de desbetreffende overweging stelde, geen andere bedoeling gehad kan hebben dan zooals zoo juist uiteengezet.

Eischeressen zijn voorts van oordeel, dat de door gedaagde bij antwoord aangevoerde bewijzen voor het feit dat de Lutetia-Vennootschappen stroovenootschappen zijn, irrelevant zijn, aangezien in al die feiten niets onwettigs of ongeoorloofds is gelegen, waaraan wordt toegevoegd, dat indien de betrokken persoon (personen) niets ongeoorloofds ten doel gehad zou (zouden) hebben, hij (zij) dan wel andere wegen gevolgd en deze geheele manoeuvre beter gecamoufleerd zou (zouden) hebben.

Hier houden eischeressen de twee gronden, waarop gedaagde haar verweer baseert, niet voldoende uit elkander. Immers gedaagde heeft die feiten gesteld niet ter aantooning, dat in die handelingen iets onwettigs of ongeoorloofds gelegen was, doch ten bewijze, dat hier inderdaad sprake is van stroomannen ja zelfs van stroovenootschappen, welke vennootschappen wèl formeel – schijnbaar – bestaan, en wèl formeel – schijnbaar – eigenaressen zijn elk van zes aandeelen in gedaagde, doch welke vennootschappen niet in Nederlandsch-Indië als reëel bestaande, en zeer zeker niet als reële eigenaressen van zes aandeelen in gedaagde aangemerkt kunnen worden.

Eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen zijn Luxemburgsche holding-companies, wier doel en strekking juist is om een bepaalden beheersingsvorm te creëren. Niet alleen het door die vennootschappen beweerde aandeelhouderschap is, evenals bij natuurlijke stroomannen, een schijnaandeelhouderschap, doch zelfs het geheele complex van handelingen vanaf de oprichting tot en met de verkrijgingshandeling toe, zullen als schijnhandelingen moeten worden aangemerkt, al mogen dan die handelingen formeel in orde zijn.

Het feit, dat eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen zoo openlijk te werk zijn gegaan, behoeft geen verwondering te baren, immers de persoon of groep, die deze constructie schiep, was zeker van zijn zaak door de – onjuiste – overtuiging, dat indien alles maar formeel in orde was, geen macht ter wereld de realiteit van het aandeelenbezit dier Maatschappijen zou kunnen betwisten.

Gedaagde legt ten deze nog over een tweetal adviezen door den procureur van eischeressen in het jaar 1935 aan den rechtskundigen raadsman van gedaagde op diens verzoek ter zake uitgebracht, waaruit moge blijken, dat den procureur van eischeressen in 1935 een andere meening was toegedaan dan thans door hem in dit geding wordt voorgestaan (producties 6 en 7).

Gedaagde handhaaft dan ook ten volle haar eersten grond, dat waar eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen zijn rechtspersoonlijke stroomannen, ja zelfs z.g. stroovenootschappen opgericht om de professie van strooman uit te oefenen, zij niet als reële aandeelhouders in gedaagde erkend kunnen en mogen worden.

Het onder ten tweede door gedaagde gevoerde verweer wordt door eischeressen bestreden met de stelling, dat waar zij en hare 98 Zuster-Maatschappijen geheel conform de hiervoor te Luxemburg geldende bepalingen zijn opgericht en bestaan, alsmede den eigendom dier aandeelen door koop gevolgd door levering hebben verkregen, deze handelingen niet alleen reëel zijn, doch ook onder onze Nederlandsch-Indische rechtsbedeeling rechtskracht hebben en als rechtsgeldig behooren te worden erkend.

Eischeressen zijn van oordeel, dat gedaagde haar standpunt deelt, dat zij als rechtsgeldig bestaande vennootschappen moeten worden aangemerkt, waar gedaagde een overeenkomst van prorogatie met eischeressen aanging en aan eischeressen persona standi in judicio niet heeft ontzegd.

De kracht van dit argument ontgaat gedaagde: gedaagde toch ging de overeenkomst van prorogatie met eischeressen aan juist om den Rechter te doen uitmaken of Vennootschappen als de onderhavige onder onze rechtsbedeeling als werkelijk bestaande Vennootschappen kunnen worden aangemerkt; door het aangaan dier overeenkomst – waarbij gedaagde het reëel bestaan van eischeressen betwistte – en door het als gedaagde tegen de stellingen van eischeressen verweer te voeren, – waarbij gedaagde

2180 wederom het reëel bestaan van eischeressen betwistte – heeft gedaagde toch zeker niet – gelijk eischeressen het voorstellen – stilzwijgend erkend dat eischeressen als rechtsgeldig bestaande Vennootschappen moeten worden aangemerkt? Gedaagde blijft bij hare opvatting, zooals reeds bij antwoord uiteengezet, dat, al mogen eischeressen te Luxemburg op rechtsgeldige wijze zijn opgericht en den eigendom der aandelen middels koop gevolgd door levering hebben verkregen, deze handelingen 2185 en zeer zeker de aankoop en verkrijging der aandelen, onder onze rechtsbedeeling niet als rechtsgeldig kunnen worden erkend, waar een en ander is geschied om aan een van openbare orde zijnd voorschrift van onze wet zijn kracht te ontnemen. Deze stelling doet niets af aan de algemeene leer, dat Vennootschappen in het 2190 Nederland conform de aldaar geldende bepalingen rechtsgeldig opgericht in Nederlandsch-Indië moeten worden erkend en hier in en buiten rechten mogen optreden. Deze algemeene leer staat geheel buiten de onderhavige kwestie, ja heeft hiermede zelfs niets te maken. Gedaagde zou hetzelfde standpunt innemen en dezelfde stelling verdedigen tegenover in 2195 Nederland of Nederlandsch-Indië met dezelfde strekking opgerichte vennootschappen. Het gaat ten deze om de vraag, of hier handelingen zijn verricht, hetzij dit nu in het buitenland of in het binnenland is geschied, welke ten doel hebben om een van openbare orde zijnd wetsartikel te ontduiken, welke vraag gedaagde bevestigend beantwoordt. Eischeressen ontkennen, dat zij zijn opgericht en elk den eigendom van zes aandelen 2200 in gedaagde hebben verkregen, teneinde te komen tot een ontduiking van artikel 54 W.v.K. door den werkelijken eigenaar der aandelen, ja stellen zelfs, dat de vraag of ten deze een ontduiking van art. 54 W.v.K. plaats heeft, niet aan de orde komt, waar een en ander beoordeeld moet worden naar de Luxemburgsche wetgeving. Het door gedaagde reeds terzake aangevoerde, door eischeressen niet weersproken 2205 feitenmateriaal bewijst volkomen, dat hier een aandeelhouder onder misbruik van den Vennootschapsvorm zich een grooter aantal stemmen tracht te verschaffen dan hem ingevolge de wet en statuten geoorloofd is m.a.w. dat hg tot de oprichting van die talrijke Vennootschappen is gekomen en zijn aandelenbezit verspreid heeft over eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen om zodoende aan het stellige 2210 voorschrift van art. 54 W.v.K. te ontkomen. Gedaagde verwijst ten deze nog naar een tweetal uitknipsels uit het Berliner Tageblatt resp. van 10 en 20 Augustus 1936, alsmede uit de Frankfurter Zeitung van 20 Augustus 1936. Ook hieruit blijkt de juistheid van gedaagde's bewering, terwijl het Hof tevens zal ontwaren, dat de alles overheerschende vennootschap is de Schantung 2215 Handels-Aktiengesellschaft, wordende het jaarverslag 1935 van die vennootschap, waarin wel niet met zooveel woorden, maar toch duidelijk genoeg, op deze manipulatie wordt gezinspeeld, hierbij overgelegd (producties 8, 9, 10 en 11). Eischeressen betoogen nog, dat hoe dit ook zij, de Nederlandsch-Indische wet hierop 2220 niét van invloed kan zijn en deze handelingen niet bestrijkt. Doch ten onrechte. Immers gedaagde is een Nederlandsch-Indische Naamlooze Vennootschap, vallende onder de bepalingen van de Nederlandsch-Indische wetgeving. Geen aandeelhouder, hoe groot ook zijn aandelenbezit is, kan en mag mitsdien een 2225 grooter aantal stemmen uitbrengen dan zes. Indien die aandeelhouder (wiens aandeelhouderschap in gedaagde wordt beheerscht door art. 54 W.v.K.) hetzij in het buitenland, hetzij in het binnenland handelingen verricht, uitsluitend en alleen met het doel om aan de werking van dit artikel te ontkomen en om langs een omweg te bereiken, wat de Nederlandsch-Indische wet hem niet 2230 toestaat, dan zullen die handelingen, waar ook verricht, vallen onder en de rechtsgeldigheid beoordeeld moeten worden aan de hand van onze wet. Waar de Wetgever in Nederlandsch-Indië rechtskracht onthoudt aan handelingen verricht om aan een van openbare orde zijnd artikel haar kracht te ontnemen en waar door gedaagde aangetoond is dat dergelijke handelingen in casu zijn gepleegd, zullen eischeressen met betrekking tot het aandeelhouderschap in gedaagde niet als 2235 rechtsgeldig bestaande kunnen worden aangemerkt, althans zal de rechtshandeling ten grondslag liggende aan de verkrijging der aandelen nietig zijn, met het gevolg als bij antwoord gesteld. Eischeressen leggen ten slotte nog een schrijven van de Nederlandsch-Indische Handelsbank over, waarmede verklaard zou worden het feit, dat ten name van 2240 eischeressen althans van eerste eischeresse en van talrijke van de overige 98 Lutetia-Maatschappijen voor de Vergadering van Aandeelhouders in 1936 aandelen met andere nummers ter deponeering werden aangeboden dan zij krachtens de zoowel in 1935 als in 1936 gebruikte volmachten in 1935 bleken te bezitten. De betrekkelijke nummerlijsten worden ten deze overgelegd (producties 12 en 13).

2245 Nu moge het bij een bank misschien geen usance zijn om aandeelen aan toonder te
 administreeren ten name van de relatie, doch uit de manipulatie met deze aandeelen,
 vooral waar elk dier Maatschappijen in de respectievelijke volmachten had
 gepreciseerd, over welke aandeelen aan toonder zij de beschikking had, moge nog eens
 te meer blijken dat het geheele pakket van 600 aandeelen aan één persoon of een
 2250 kleine groep toebehoorde, en dat eischeressen en hare 98 Zuster-Maatschappijen als
 stroomannen door die personen of groep werden gebruikt, immers deze aandeelen werden
 naar willekeur over haar verdeeld en verspreid.
 Op grond van het bovenstaande handhaaft gedaagde haar standpunt, enz.
 TEN AANZIEN VAN HET RECHT:

2255 O., dat partijen bij acte van prorogatie ddo. 15 Juli 1936 zijn overeengekomen aan de
 beslissing van het Hof te onderwerpen de vragen, of eischeressen – zooals zij meenen
 doch gedaagde bestrijdt – als reële aandeelhouders in gedaagde behooren te worden
 aangemerkt, gedaagde mitsdien ten onrechte de deponeering door haar van hare
 aandeelen voor en de toelating tot en het stemrecht op de algemeene vergadering van
 2260 gedaagde van 29 April 1936 geweigerd heeft en mitsdien die vergadering ongeldig en de
 daarin genomen besluiten nietig althans vernietigbaar zijn, van welke geschilpunten
 thans in den eisch conform de dagvaarding de beslissing wordt verzocht in dier voege,
 dat het Hof:

2265 1°. voor recht zal verklaren, dat eischeressen thans en ook op 21 en 29 April 1936
 als wettige en werkelijke aandeelhouders in gedaagde elk voor zes aandeelen moeten en
 moesten worden aangemerkt en dat eischeressen mitsdien ten onrechte zijn geweerd van
 de algemeene vergadering van gedaagde van 29 April 1936 en dat gedaagde ten onrechte
 de deponeering van elk der eischeressen toebehoorende 6 aandeelen Redjang Lebong
 heeft geweigerd en haar den toegang tot- en het stemrecht in de vergadering van 29
 2270 April 1936 heeft ontzegd;

2°. ongeldig zal verklaren de op 29 April 1936 gehouden algemeene vergadering van
 gedaagde en zal vernietigen althans nietig zal verklaren alle de in die vergadering
 genomen besluiten als in het lichaam der dagvaarding opgenomen; kosten rechtens;

2275 O., dat hieruit al dadelijk voortvloeit, dat de door gedaagde mede tegen den eisch en
 ter rechtvaardiging van hare sub 1° van den eisch bedoelde, door eischeressen als
 onrechtmatig gekwalificeerde, weigeringen aangevoerde grond, t.w. dat de oprichting
 van eischeressen – en van hare 98 Zustermaatschappijen – als geschied ter ontduiking
 van artikel 54 van het Wetboek van Koophandel en mitsdien in fraudem legis, nietig
 zoude zijn, niet in behandeling kan worden genomen als vallende buiten de
 2280 overeenkomst van prorogatie;

dat immers bedoeld verweer, indien het als juist zou moeten worden aanvaard, zou
 leiden tot de gevolgtrekking en mitsdien inhoudt de stelling, welke gedaagde dan ook
 uitdrukkelijk aldus formuleert: dat eischeressen en hare 98 Zustermaatschappijen hier
 te lande rechtens als niet bestaande zouden moeten worden aangemerkt en derhalve, nu
 2285 de juistheid van dit verweer door eischeressen nadrukkelijk wordt ontkend, de vraag
 naar dat al dan niet rechtens bestaan van de Lutetia's hier te lande mede aan 's Hofs
 beslissing onderwerpt, terwijl uit het feit zelf, dat gedaagde met eischeressen de
 meerbedoelde overeenkomst van prorogatie heeft aangegaan en uit den duidelijken
 inhoud dier overeenkomst, blijkens welken immers slechts aan 's Hofs oordeel wordt
 2290 onderworpen als tusschen partijen in geschil de vraag, of eischeressen als wettige en
 werkelijke aandeelhouders in gedaagde zijn aan te merken, blijkt, dat gedaagde in dit
 geding niet wenschte te betwisten het rechtens bestaan van eischeressen krachtens
 Nederlandsch-Indisch Recht en zelfs van dit rechtens bestaan is uitgegaan;

2295 dat mitsdien de tweede grond, waarop gedaagde de rechtmatigheid harer weigeringen
 doet steunen, v.z.v. niet mede betreffende de rechtshandeling van de verkrijging door
 elk der eischeressen van 6 aandeelen in gedaagde, in dit geding geen onderwerp van 's
 Hofs beslissing mag zijn, zooals door eischeressen is betoogd en door gedaagde op
 ondeugdelijke gronden is bestreden, dit verweer mitsdien buiten beschouwing blijft en
 het Hof voor dit geding als onbestreden aanneemt, dat eischeressen, welke, naar –
 2300 zooals hieronder te overwegen – vaststaat, te Luxemburg zijn opgericht met volledige
 inachtneming van alle aldaar bestaande wettelijke voorschriften op dit stuk, hier te
 lande rechtens en wettelijk bestaan;

O., dat als door gedaagde erkend en door de in het geding gebrachte bescheiden
 bewezen tusschen partijen vaststaat: dat eischeressen en hare 98 Zustermaatschappijen
 2305 te Luxemburg met volledige inachtneming van de aldaar geldende wettelijke
 voorschriften zijn opgericht, dat binnen den in de statuten van gedaagde
 voorgescreven termijn eischeressen elk 6 aandeelen in gedaagde ter deponeering voor
 de algemeene vergadering van 29 April 1936 hebben doen aanbieden, dat gedaagde die
 deponeering heeft geweigerd en aan eischeressen den toegang tot en stemming in die
 2310 vergadering heeft ontzegd, zoomede ten slotte al hetgeen ten aanzien van het in die

vergadering verhandelde en besliste door eischeressen is gesteld; O., dat, nu elk der eischeressen door overlegging van zes toonderaandeelen in gedaagde zich voorshands als aandeelhouders in gedaagde hebben gelegitimeerd, de van het Hof gevraagde verklaring voor recht, dat zij waren en zijn aandeelhouders in

2315 gedaagde, zoomede de overige petita van eisch, als op die rechtsverklaring gegrond en daaruit eo ipso voortvloeiende, haar zal kunnen volgen, tenzij gedaagde mocht slagen in het in de eerste plaats door haar gevoerd verweer, waarvan de bewijslast op haar rust, dat eischeressen geen reële aandeelhouders in gedaagde zijn, immers geen

2320 eigenaren elk van 6 aandelen in gedaagde, doch zij deze hebben en houden voor een derde of voor een groep van derden; O., dat eischeressen bij dagvaarding en in de door haar genomen conclusies méde nog een beroep doen op de tusschen H. Fechner als beheerend vennoot in de te Batavia gevestigde handelsvennootschap onder de firma Erdmann en Sielcken en deze

2325 vennootschap ten deze representeerende in hare hoedanigheid van Directrice van gedaagde éénerzijds en A. Miedl, zoo voor zich in privé als voor en namens een niet nader te noemen groep van aandeelhouders in gedaagde, welke groep houdster is van fl.251.000.— nominaal aandelen in gedaagde, Anderzijds aangegane overeenkomst ddo. 17 April 1935, het zoogenaamde gentlemen agreement, en stellende, dat deze

2330 overeenkomst partijen bindt, hieruit in verband met den uitslag van het krachtens die overeenkomst gehouden *onderzoek*, neergelegd in het rapport van Frese & Hogeweg van 29 Juli 1935, en volgens de lezing en uitleg, welke zij aan bedoelde overeenkomst en bedoeld rapport geven, de stelling poneeren, dat het gedaagde niet meer vrijstaat en stond om het werkelijke en wettige aandeelhouderschap van eischeressen in gedaagde te ontkennen;

2335 O. dienaangaande, dat het Hof met gedaagde van oordeel is, dat het beroep op bedoelde overeenkomst van 17 April 1935, ook al mocht deze partijen binden en de beteekenis hebben als door eischeressen daaraan gegeven, nochtans in dit geding aan eischeressen niet openstaat;

2340 dat toch het Hof bij eene verklaring voor recht als in de eerste plaats van hem gevorderd, geen rekening heeft te houden en zelfs geen rekening vermag te houden met een tusschen partijen aangegane overeenkomst, waarbij zij de beslissing over het punt, waarvan thans van het Hof een verklaring voor recht wordt gevorderd, hebben afhankelijk gesteld van den uitslag van een daarbij in uitzicht gesteld onderzoek door een derde;

2345 dat eischeressen om met een beroep op de overeenkomst van 17 April 1935 te kunnen slagen, niet hadden moeten vorderen een verklaring voor recht, dat zij wettige en werkelijke aandeelhouders in gedaagde zijn, en daarop de overige petita van eisch doen steunen, zooals zij in dit geding doen, doch alsdan die overige petita van eisch hadden moeten doen steunen op pretense niet-nakoming zijdens gedaagde van die

2350 overeenkomst zooals zij die lezen; O., dat derhalve het beroep op meerbedoelde overeenkomst van 17 April 1935, daargelaten welke de juiste bedoeling van eischeressen met dit beroep is geweest, niet in aanmerking komt en dit beroep mitsdien, met passeering van alle verdere weren daartegen door gedaagde ingebracht, wordt ter zijde gesteld;

2355 O., dat gedaagde mitsdien kan en behoort te worden toegelaten tot het bewijs, dat eischeressen niet zijn noch waren reële aandeelhoudsters in gedaagde; O., dat gedaagde deze weer doet steunen op dezen grond, dat de verkrijging door elk der eischeressen van 6 aandelen in gedaagde slechts een schijnhandeling is en

2360 eischeressen die aandelen in wezen houden voor een derde of voor kleine groep van derden, de werkelijke eigenaar of eigenaren van die aandelen; dat zij daarnaast nog wel stelt, dat eischeressen niet alleen, zooals uit het evengestelde volgt, rechtspersoonlijke stroomannen zouden zijn doch ook stroomvennootschappen, daarmede blijkbaar bedoelende eischeressen te karakteriseeren als stroomannen van professie, opgericht met het uitsluitend doel om als stroomannen te

2365 fungeeren, doch deze stelling, als voor de gevraagde beslissing irrelevant, door het Hof wordt voorbijgegaan; O., dat gedaagde zich ten bewijze van dit verweer beroept op de navolgende, in de conclusies van antwoord en dupliek opgesomde feiten en omstandigheden, met name, dat:

2370 1°. eischeressen met 498 andere Lutetia's zijn opgericht door dezelfde personen, die allen twee zelfde personen bij gelijkkluidende volmachten daartoe hadden gemachtigd, op denzelfden dag en voor denzelfden notaris en – als gezegd – onder denzelfden naam;

2375 2°. deze 500 Lutetia's, waaronder eischeressen en hare 98 Zustermaatschappijen, alle hebbert dezelfde plaats van vestiging, hetzelfde doel, hetzelfde kapitaal, dezelfde deelnemers in iedere vennootschap voor precies gelijke deelname in het kapitaal, dezelfde directie en letterlijk dezelfde statutaire bepalingen;

3°. de storting op de aandelen der 100 Lutetia-vennootschappen 1 tot 100, die thans

2380 beweren aandeelhoudsters in gedaagde te zijn, waaronder dus eischeressen, geschiedde bij één en dezelfde bankinstelling – de N.V. Hollandsche Koopmansbank –, die het geheele kapitaal van ieder dier vennootschappen bij een en dezelfde remise (bestaande uit een chèque op die Bank zelf ad 1.346.640 Fr. B. en een chèque op Brussel ad 53.360 Fr. B.) remitteerde aan de Banque Commerciale S.A. te Luxemburg, die alle aandelen van al die 100 Lutetia-vennootschappen nog in oorspronkelijken toestand onder zich heeft;

2385 4°. ieder der 100 Lutetia's van een en dezelfde verkoopster (de Société Financière et Commerciale S.A. Luxemburg), die in hetzelfde gebouw gevestigd is als de Banque Commerciale S.A., tegen denzelfden koers op denzelfden dag eenzelfde aantal toonderaandeelen, en wel elk zes, in gedaagde kocht;

2390 5°. de gekochte toonderaandeelen in gedaagde door de verkoopster op denzelfden dag, op dezelfde wijze, alle bij dezelfde tusschenpersoon, t.w. de N.V. Hollandsche Koopmansbank, aan de 100 koopende Lutetia's werden geleverd;

2395 6°. de betaling van de door de Lutetia's pretenselijk gekochte Redjang Lebong aandelen is geschied met één en dezelfde chèque voor alle honderd Lutetia's tegelijk, afkomstig van dezelfde bankinstelling – de N.V. Hollandsche Koopmansbank – en door die bankinstelling op zich zelve getrokken en die reeds dienst had gedaan voor de remise, hierboven sub 3° vermeld;

2400 7°. op 13 Maart 1935 eischeressen en hare 98 Zuster-maatschappijen zijn opgericht; 8°. op 14 Maart, dus nog vóór hare publicatie in het Memoriaal van 25 Maart 1935, de 100 Lutetia's ieder voor zich aan de Société Financière et Commerciale S.A. bevestigen, dat zij elk zes aandelen Redjang Lebong van haar hebben gekocht, met verzoek, de stukken te Amsterdam aan de Hollandsche Koopmansbank uit te leveren;

2405 9°. op 13 Maart 1935, dus nog vóór de bevestiging van den koop aan de Société Financière door de Lutetia's, de Banque Commerciale S.A. (die met de Société Financière et Commerciale in hetzelfde gebouw is gevestigd als de 100 Lutetia's) aan de Lutetia's bevestigt voor elk de storting op haar kapitaal ontvangen te hebben, terwijl elk dier Lutetia's op denzelfden dag wordt gedebiteerd met een bedrag van fr. 13.466.40 in verband met de ontvangen opdracht, dit bedrag over te wijzen naar de Hollandsche Koopmansbank te Amsterdam, van welke overwijzing alsmede van de bedoeling waarvan, op 14 Maart 1935 door alle Lutetia's bij één en denzelfden brief aan die Koopmansbank wordt kennis gegeven, waarna de Koopmansbank op 15 Maart 1935 aan alle

2410 Lutetia's mededeelt, de aandelen betaald te hebben en elk harer voor 6 aandelen Redjang Lebong op stukkenrekening gecrediteerd te hebben; waaraan gedaagde bij pleidooi nog heeft toegevoegd:

2415 10°. dat eischeressen en hare Zustermaatschappijen werden opgericht met een kapitaal juist groot genoeg om ieder in staat te stellen de beschikking over zes aandelen in gedaagde te verkrijgen;

O., dat het Hof met gedaagde van oordeel is, dat bedoelde feiten en omstandigheden, welke als door gedaagde implicite erkend en door de in het geding gebrachte bescheiden bewezen tusschen partijen vaststaan, en waarvan die sub 1°, 2°, 3° en 10° reeds de gevolgtrekking wettigen, dat bij de oprichting van eischeressen en hare 98

2420 Zustermaatschappijen zoo al niet uitsluitend dan toch in de eerste plaats de bedoeling heeft voorgezet om een aantal rechtspersonen te creëren, onder wie een aandelenbezit in gedaagde van nominaal f60.000.– kon woerden ondergebracht, en aldus aan dit aandelenbezit een zoo hoog mogelijk stemmenaantal te verzekeren zonder in openlijken strijd te komen met de wet, welke gevolgtrekking reeds wijst in de

2425 richting van eene verkrijging dier aandelen door dezen als schijnhandeling, voldoende zwaarwichtige vermoedens opleveren om daaruit af te leiden, zooals het Hof dan ook daardoor als bewezen aanneemt, dat de verkrijging middels aankoop door eischeressen en hare 98 Zustermaatschappijen elk van 6 aandelen in Redjang Lebong een schijnhandeling is, eischeressen en hare 98 Zustermaatschappijen slechts in

2430 schijn eigenaressen dier aandelen zijn en in wezen zij ze bezitten en houden voor een derde of een groep van derden, de wezenlijke eigenaar of eigenaren daarvan, en het Hof al hetgeen eischeressen hiertegen inbrengen slechts beschouwt als een protestatio actui contraria;

2435 dat – zooals het Hof hieraan nog toevoegt – de juistheid van dit vermoeden nog in het bijzonder wordt geaccentueerd door het feit, dat de crediteering van eischeressen en hare 98 Zustermaatschappijen elk voor 6 aandelen in gedaagde op de stukkenrekening bij de Hollandsche Koopmansbank, zooals uit het in het meergenoemd rapport van Frese & Hogeweg van 29 Juli 1935 overgenomen schrijven van bedoelde Bank aan de Lutetia's van 15 Maart 1935, hetwelk door eischeressen niet is aangevochten, blijkt, is

2440 geschied per 13 Maart 1935; dat daaruit toch volgt, dat de opdracht tot den aankoop dier aandelen vóór dien datum – 13 Maart 1935 – moet hebben plaats gehad en dus kwalijk van eischeressen en

hare Zustermaatschappijen kan zijn uitgegaan, daar deze eerst op 13 Maart 1935 zijn opgericht;

2445 dat voorts nog ter versterking en vervollediging van voormeld vermoeden strekt het, door eischeressen niet, althans niet afdoend, weerlegd feit, dat geen der Lutetia's 1 tot 100 bij of kort na den aankoop van elk zes aandeelen Redjang Lebong daadwerkelijk die zes aandeelen zelve of voor haar door een derde hebben bezeten, doch het totaal aandeelenbezit van f60.000.— nominaal in gedaagde feitelijk in één hand en wel,

2450 niettegenstaande alle de Lutetia's te Luxemburg zijn gevestigd, elders is gebleven en de verdeling van dit aandeelenbezit in zes voor elk der Lutetia's slechts eene op papier en dus schijn is;

dat een en ander er duidelijk op wijst, dat achter de 1 tot 100 Lutetia's als werkelijke eigenaar of eigenaren van het totaal van f60.000.— nominaal aandeelenbezit in gedaagde staat een derde of een groep van derden en dit de realiteit is, welke

2455 achter den schijn van 100 eigenaressen-aandeelhoudsters in gedaagde staat, waarmede deze laatste — eischeressen en hare 98 Zustermaatschappijen — als stroomannen zijn gekarakteriseerd;

O., dat na het vorenstaande geen weerlegging behoeft de namens eischeressen bij pleidooi geponeerde stelling, dat het zoogenaamd bezit van den strooman is een bezit van zeer tijdelijken aard, terwijl het bezit der aandeelen in gedaagde door de Lutetia's 1 tot 100 van blijvenden aard zou zijn;

2460 dat evenmin opgaat het verweer van eischeressen, dat gedaagde om in het bewijs, dat eischeressen niet als reële aandeelhoudsters in gedaagde zijn aan te merken doch als stroomannen, te slagen, had moeten aantonen, wie dan de werkelijke aandeelhouder of aandeelhouders is of zijn, vermits ook deze eisch niet is gegrond en het voldoende is, dat — zooals onderwerpeijk — blijkt, dat voor een derde of groep van derden wordt bezeten en gehouden;

O., dat gedaagde mitsdien geslaagd kan heeten in het op haar rustend bewijs, dat eischeressen — en hare 98 Zustermaatschappijen — niet zijn eigenaressen elk van zes aandeelen in gedaagde, doch de zoogenaamde verkrijging middels aankoop dezer

2470 aandeelen door haar is een schijnhandeling en zij die aandeelen in wezen houden en hielden voor een derde of een groep van derden, de werkelijke eigenaar of eigenaren;

O., dat aan eischeressen derhalve de door haar gevraagde verklaring voor recht, dat zij behooren te worden aangemerkt als reële, werkelijke aandeelhoudsters in gedaagde, behoort te worden ontzegd, waaruit zonder meer voortvloeit de ontzegging van de overige petita van eisch als gegrond op die verklaring voor recht;

2475 O., dat uit deze beslissing mede volgt, dat de in de tweede plaats door gedaagde tegen den eisch opgeworpen weer, hierop neerkomende, dat de verkrijging door elk der eischeressen van zes aandeelen in gedaagde is een nietige rechtshandeling als geschied ter ontduiking van het dwingend voorschrift van artikel 54 van het Wetboek van Koophandel en dus in fraudem legis, geen bespreking noch beslissing meer behoeft;

2480 dat immers een dergelijke vraag eerst in behandeling kan komen indien vaststaat, dat die rechtshandeling daadwerkelijk en niet slechts in schijn heeft plaats gehad;

2485 dat hieruit tevens volgt, dat ook de prealabele vraag, of het hier besproken verweer, door de ontkentenis van eischeressen tot een geschilpunt geworden, wel terecht in den eisch voor zoover betreft de verklaring voor recht, dat eischeressen zijn wettige aandeelhoudsters in gedaagde, is betrokken en niet valt buiten de overeenkomst van prorogatie, geen bespreking behoeft;

2490 Gelet op artikel 58 van het Reglement op de Rechtsvordering;

RECHTDOENDE

krachtens artikel 324 van het Reglement op de Rechtsvordering; Ontzegt eischeressen haren eisch;

2495 Verwijst haar in de kosten van het geding aan de zijde der wederpartij tot aan deze uitspraak gevallen begroot op f1579.625.

NASCHRIFT.

1. Het Hof neemt aan, dat door het aangaan van de prorogatieovereenkomst gedaagde het geldig bestaan van eiseressen heeft erkend. Klaarblijkelijk gaat het uit van de redenering, dat men toch geen overeenkomsten aangaat met rechtssubjecten wier ongeldigheid men kent. Hierbij is over het hoofd gezien, dat de overeenkomst van prorogatie niet een gewone verbintenisscheppende overeenkomst is, maar een procesrechtelijke, immers alleen gevolgen heeft voor de wijze van procederen. De schrijvers beschouwen de bedoeling van deze overeenkomst als een in gemeen overleg overslaan van een instantie (vgl. Star Busmann, Hoofdstukken blz. 58, 134; Oudeman dl. I, blz. 340; vgl. ook v.d. Honert blz. 380; V. Boneval Faure I, blz. 444 — 452, wijkt enigszins van deze opvatting af in zoverre als hij een vergelijking treft met dading en compromis als gevolg van de Nederlandse redactie van art. 329 Rv., dat de

2500

2505

2510 mogelijkheid van prorogatie beperkt tot de gevallen, waarin dading en compromis
mogelijk zijn; de Indische redactie bevat deze beperking niet. Het verschil met een
gewone overeenkomst komt zeer duidelijk uit in v. Rossem-Clevringa in noot 2 op blz.
511 (Het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering dl. I, 3e druk).
Als procesrechtelijke overeenkomst moet men de prorogatie-overeenkomst beschouwen als
2515 een overeenkomst tussen procespartijen, waaraan niet afdoet, dat zij nog niet
werkelijk aan het procederen zijn; zij hebben zich desondanks reeds als
procespartijen tegenover elkaar gesteld. De niet geldig bestaande rechtspersoon nu
treedt zonder enig bezwaar als procespartij op. In het proces eerst wordt in vele
gevallen uitgemaakt, dat zij eigenlijk niet bestaat. Zij heeft dan volkomen
2520 regelmatig als procespartij gefungeerd en de weerpartij heeft haar als zodanig moeten
behandelen. Zij kan alle proceshandelingen verrichten en dus ook de overeenkomst van
prorogatie aangaan. De weerpartij heeft alle belang om met dit mogelijk niet bestaande
rechtssubject de overeenkomst aan te gaan.
Het Hof heeft als tweede argument om de behandeling van het geschil over de
2525 geldigheid van de N.V. 's ter zijde te stellen zijn opvatting van de overeenkomst,
waarin het leest, dat partijen daarin zelf dit geschil buiten behandeling hebben
gesteld. Ik verschil daarin met het Hof van mening, doch dit punt heeft geen
principeel belang en daarom wordt er hier niet op ingegaan.
2. Mocht het Hof, zelfs bij zijn opvatting van de prorogatie-overeenkomst de
beoordeling van het rechtsgeldig bestaan van de eiseressen buiten beschouwing laten ?
2530 De vraag moet m.i. ontkennend worden beantwoord.
Het Hof had de plicht om ambtshalve deze vraag te onderzoeken nu in het geding
twijfel moest rijzen (waarvan het Hof zelf blijk geeft in de overweging op blz. 62)
aangaande dit rechtsgeding bestaan. Vgl. Star Busmann Hoofdstukken, 2e druk, blz.
245. Men kan toch niet een vordering toewijzen aan een partij, die niet bestaat!
2535 3. Het Hof stelt het beroep van eiseressen op de overeenkomst aangegaan tusschen A.
Miedl, als vertegenwoordiger van eiseressen, en H. Fechner als beherend vennoot van
Erdmann en Sielcken, welke vennootschap directrice is van Redjang Lebong, en waarbij
de laatste aanneemt om eiseressen als aandeelhouders te erkennen, wanneer een
overeengekomen onderzoek bepaalde resultaten oplevert, ter zijde. De argumentatie is
2540 blijkbaar een dubbele: Bij een verzoek om verklaring voor recht, kan de rechter geen
rekening houden met een afspraak, waarbij partijen de erkenning van dat recht hebben
afhankelijk gesteld van een onderzoek door een derde, en bovendien: Uit hoofde van de
overeenkomst kan geen beroep worden gedaan op erkenning van recht, maar slechts op
niet-nakoming van de overeenkomst.
2545 Het eerste argument is in z'n algemeenheid zeker niet juist. Wanneer het gaat om een
recht, dat partijen kunnen scheppen, zal door het voldoen aan de voorwaarden van de
overeenkomst dat recht ook ontstaan, en als recht kunnen worden erkend. Dat hier uit
de overeenkomst dit recht niet door het Hof kon worden afgeleid, is m.i. dan ook
slechts hieraan te wijten, dat de directie van R. L. niet de bevoegdheid had het
2550 recht van aandeelhouderschap toe te kennen aan wie dan ook. De erkenning zal nimmer
kunnen beletten, dat althans elke aandeelhouder het aandeelhouderschap, dat zo zou
zijn ontstaan, kan ontkennen en daaruit de gevolgen mag afleiden t.a.v. de geldigheid
van de besluiten van de A.V. v. aandeelhouders. Waar het hier gaat om toelating tot
de A.V.v.A. zal men wel moeten aannemen, dat dit recht niet kon ontstaan door een
2555 erkenning door de directie. Bovendien behoeft het geen betoog, dat zulk een erkenning
de bevoegdheid van een directie ver te buiten gaat, en reeds daarom waardeloos is.
Zou men aan de N.V. het recht willen toekennen iemand als aandeelhouder te erkennen,
dan zou dit m.i. alleen bij besluit van de A.V.v.A. kunnen geschieden.
Het tweede argument miskent de aard van de overeenkomst, die hier is gesloten. Zij is
2560 een voorwaardelijke erkenning van recht, en dus, nu de voorwaarde vervuld is, een
erkenning van recht zonder meer. Maar dan mag toch aan de rechter de vaststelling van
deze inhoud van de overeenkomst worden gevraagd! Vragen van nakoming van de
verbintenis impliceert de erkenning van het recht, omdat daaruit de verdere gevolgen
Voortvloeien.
2565 4. Het Hof zich beperkende tot de beoordeling van de vraag of de volgens zijn
standpunt in het geding rechtsgeldig bestaande vennootschappen aandeelhouders zijn
geworden, beantwoordt die vraag ontkennend. Het acht de verkrijging der aandelen een
gesimuleerde handeling.
Het Hof put het bewijs daarvoor uit de op blz. 61-62 van het arrest opgesomde feiten,
2570 welke echter veeleer aantonen het kunstmatige en op een bepaald doel gerichte van de
oprichting (in de gedachtengang van het Hof als simulatie aan te merken), dan het
gesimuleerd zijn van de levering.
Kan hetgeen geschied is, inderdaad als simulatie worden aangemerkt? Een groep of
persoon, die een groot aantal aandelen R.L. bezit, weet, dat zij naar N.I. recht

2575 slechts zes stemmen mag uitbrengen (per persoon). Zij zoekt een weg om in deze
toestand, die voor haar bezwaarlijk is, verandering te brengen. Zij draagt een groot
deel der aandelen over aan een groot aantal, naar het oordeel van het Hof
rechtsgeldig bestaande N.V.'s, met de uitdrukkelijke bedoeling, dat deze
2580 aandeelhouders zullen worden en blijven, hetgeen voor de groep of persoón
onverschillig is, daar zij in die N.V.'s de macht heeft.
Is dit de figuur van simulatie, die omschreven wordt als het tot stand brengen van
een rechtsverhouding naar uiterlijke schijn, terwijl in werkelijkheid een andere
rechtsverhouding tot stand komt of de oude rechtsverhouding blijft bestaan? Men
interpreteert tegenwoordig deze definitie wel zeer ruim, maar toch altijd behoudt men
2585 voor het laatstgenoemde geval de eis, dat in werkelijkheid niets is veranderd. Dit
laatste is door de feiten in deze procedure allerm minst aangetoond. De oprichters,
oorspronkelijke bezitters van de aandelen R.L. hebben eerder blijk gegeven van de
wens om de nieuwe toestand daadwerkelijk te gebruiken, en in wezen is de zeggenschap
over de aandelen naar alle waarschijnlijkheid ook gewijzigd. Het wil mij voorkomen,
2590 dat in gevallen als deze simulatie niet mag worden aangenomen. (Voor simulatie vgl.
men Meyers in W.P.N.R. 2853, Telders in W.P.N.R. 3360, ter Haar in T. 139, 145; zelfs
bij de door hen gehuldigde ruime opvatting van simulatie is hier daarvan geen
sprake).
Hoewel ik geen simulatie kan aannemen, ben ik toch van oordeel, dat zolang art. 54 K.
2595 in Indië geldt, de uitoefening van het stemrecht door een groep van enkele personen
door middel van een groot aantal naamloze vennootschappen, hetwelk tot een
belangrijke uitbreiding van het aantal stemmen leidt, niet kan worden aanvaard. De
rechter kan echter m.i. daartegen alleen optreden, wanneer hij de
rechtspersoonlijkheid een ander karakter toekent dan tot dusver in onze
2600 jurisprudentie is geschied, en daaruit de vrijheid ontleent om bij misbruik van de
vorm der rechtspersoonlijkheid deze vorm ter zijde te stellen en voor de
rechtspersoon de werkelijke machthebbers in de plaats te stellen. (Vgl. mijn diesrede
1934: Gebruik en misbruik van den rechtsvorm, speciaal bij de naamloze vennootschap,
Batavia 1934, en mijn artikel: Het keren van misbruiken in de onderlinge verhouding
2605 van verbonden naamloze vennootschappen in I.T.R. dl. 142 blz. 327 en 441, speciaal
bl. 458 ev.).
Had het Hof gemeend in beschouwing te kunnen nemen het al of niet geldig bestaan van
de eiseressen, dan was naar alle waarschijnlijkheid deze vraag zelfs niet aan de orde
gekomen, daar dan ongetwijfeld, zo niet het Hof (ten onrechte) tot de conclusie zou
2610 zijn gekomen, dat de vennootschappen zelf gesimuleerd waren, het uit het
feitenmateriaal had moeten afleiden, dat de oprichting was geschied uit een
ongeoorloofde oorzaak, (vgl. Meyers in zijn onderschrift onder H.R. 3/2/'28 N.J.
'28.399, H.R. 1/5/'24. N.J. '24.856, v.d. Heyden Handboek voor de N.V. 3e druk No.
144, ook H.R. 27/11/'30 W. 12241, J. van der Poelin N.V. III blz. 138
2615 (belastingontduiking) vgl. ook de beslissing van het Italiaanse cassatiehof van
25/4/'31 (Rivista di diritto Commerciale) "Elke overeenkomst heeft haar eigen
juridisch doel, die er de juridische oorzaak van is en waarvan de partijen niet
kunnen derogeren om de handeling te gebruiken voor een ander doel. In zulk een geval
kan de overeenkomst geen effect hebben".

2620 Jb ZEYLEMAKER Jnz.

Zie [https://www.delpher.nl/nl/tijdschriften/view?
identificer=MMUBL08%3A002883001%3A00073&query=miedl&coll=dts](https://www.delpher.nl/nl/tijdschriften/view?identificer=MMUBL08%3A002883001%3A00073&query=miedl&coll=dts)

2625 21 januari 1937 **Redjang Lebong en Miedl.**

MIEDL IN HET ONGELIJK.

Batavia, 21 Jan. (Aneta). Het Hooggerechtshof wees bij prorogatie de voor het Hof
gebrachte Lutetia-vordering (Miedl) af, om alsnog de door den heer Miedl
2630 vertegenwoordigde 100 Lutetia-maatschappijen als aandeelhouders van Redjang Lebong te
erkennen en de besluiten van de destijds gehouden aandeelhoudersvergadering ongeldig
te verklaren.

De Lutetia-groep werd destijds door de Redjang Lebong-directie niet tot de
aandeelhoudersvergadering toegelaten, daar zij als z.g. stroovenootschappen werden
2635 beschouwd, zoodat door die groep geen stem kon worden uitgebracht.

22 januari 1937 **Geen Stroo-vennootschappen!**

Vordering der groep-Miedl ontzegt.

Belangrijke beslissing inzake vennootschapsrecht.

2640 In alle stilte heeft het Hooggerechtshof, zooals in het kort werd geseind, uitspraak

gedaan in een zaak, die in rechtswetenschappelijke kringen hier te lande zeer groote belangstelling geniet, nl. in de vordering van de groep-Miedl onder de aandeelhouders van Redjang Lebong contra de directie van dit mijnbouwconcern, Erdmann en Sielcken. De eisch van de groep-Miedl om een aantal vennootschappen, die elk zes aandelen Redjang Lebong bezaten, te erkennen als reële aandeelhouders en tot nietigverklaring van de besluiten, genomen in de in April '38 gehouden aandeelhoudersvergadering, waarin deze N.V.'s van het stemrecht zijn uitgesloten, is ontzegd.

Groote interesse.
Men herinnert zich, dat onlangs voor de pleidooien in deze zaak groote belangstelling bestond en dat zij voor het Hof werden gehouden in een volle zaal, onder aanwezigheid van talrijke rechtsgeleerden, o.w. enkele hoogleraren.

De uitspraak geschiedde voor een heel wat minder volle zaal; slechts enkele procureurs, die ter afhandeling van de dagelijksche rol aanwezig waren, en een tweetal verslaggevers bevonden zich behalve het Hof in de zaal.

De oorzaak van deze geringe belangstelling voor de uitspraak ligt hierin, dat ter openbare zitting gewoonlijk slechts het dictum van de arresten wordt voorgelezen, sodat de overwegingen, waarnaar juist de belangstelling van de rechtswetenschap uitgaat, ter zitting niet bekend worden.

Wij zullen trachten, in het kort een uiteenzetting te geven van de draagwijdte van 's Hof's beslissing, de van groot belang te achten is voor ons vennootschapsrecht. Voorop gesteld zij, dat, zoolang 's Hof's overwegingen niet bekend zijn, wat de portee van het arrest betreft, volstaan moet worden met conclusies, die uit de ontzegging van den eisch logischerwijs dienen te worden getrokken.

Ons wetboek van koophandel schrijft voor, dat in de acte van oprichting van een naamlooze vennootschap wordt bepaald, op welke wijze het stemrecht door de vennoten zal worden uitgeoefend. Echter mag dezelfde persoon niet meer dan zes, indien er minstens honderd, doch niet meer dan drie stemmen uitbrengen, indien er minder dan honderd aandelen zijn uitgebracht.

Deze bepaling dient uiteraard om te voorkomen, dat hij, die de helft plus een der aandelen in het bezit heeft, met zijn stemmen alle andere aandeelhouders zou kunnen overstemmen en dus als alleenheerscher in de N.V. zou kunnen optreden.

Hoewel vooral bij N. V.'s met aandelen aan toonder en niet op naam deze bepaling weinig tot haar recht komt, omdat het mogelijk is, aandelen aan toonder te doen deponeeren door "stroomannen", die dan voor een ander stemrecht uitoefenen als waren zij en niet de ander eigenaar der aandelen, lukt een dergelijke manoeuvre om meer dan het naar den geest der wet toegestane aantal stemmen uit te brengen alleen, als er geen middelen zijn om te bewijzen dat er stroomannen optreden.

In dit geval echter was de zaak anders gesteld.

Het meeningsverschil.

Toen diepgaand verschil van meening ontstond over verdere exploitatie van de mijn Redjang Lebong, welke de directie wilde sluiten en de groep-Miedl verder wilde exploiteeren, werden, behalve door den heer Miedl, door honderd N.V.'s "Lutetia I", "Lutetia II", etc., elk zes aandelen gedeponereerd, met de bedoeling dat elk dezer N.V.'s zou werden beschouwd als "een persoon" (aandeelhouder) in den zin der wet.

De honderd N.V.'s zouden aan tezamen 600 stemmen kunnen uitbrengen en daarmede zou de heer Miedl alle verdere aandeelhouders volkomen kunnen overstemmen, op welke wijze, naar men vermoedt, hij tot directeur van "Redjang Lebong" had willen worden benoemd, teneinde de exploitatie te kunnen voortzetten.

Erdmann & Sielcken wenschte de N.V.'s echter niet als reële aandeelhouders te erkennen en meende haar elk stemrecht te moeten ontzeggen.

De heer Miedl wendde zich in kort geding tot den president van den Raad van Justitie te Batavia, die hem in het ongelijk stelde en de houding van Erdmann en Sielcken dus juist achtte, zoolang niet bewezen was dat de N.V.'s als reële aandeelhouders waren te beschouwen.

De aandeelhoudersvergadering had plaats, de gemachtigden der N.V.'s werden niet toegelaten en de heer Miedl kon met zijn zes stemmen niets uitrichten, zoodat het hem toegeschreven voorstel om hem tot directeur te benoemen, niet eens werd gedaan.

Intusschen stelde mr. J. Ph. Van Hasselt namens enkele der Lutetia-maatschappijen bij het Hooggerechtshof een vordering in om de N.V.'s te erkennen als reële aandeelhouders en de besluiten der aandeelhoudersvergadering ongeldig te verklaren.

Deze eisch nu is ontzegd en men mag hieruit afleiden dat ons hoogste Rechtscollege de vorming van dergelijke stroo-vennootschappen teneinde die elk voor zich het volle, aan één aandeelhouder in maximum toegekende stemrecht te doen uitoefenen, in verband met ons vennootschapsrecht ontoelaatbaar acht. Vermelden wij nog dat voor de directie

van Redjang Lebong optrad mr. J. G. Krijger.

23 januari 1937 **Redjang Lebong**

2710 De "Javabode" meldde gisteren dat de directie van Redjang Lebong (Erdmann en Sielcken) niet van haar recht – ingevolge de beslissing der aandeelhoudersvergadering – tot sluiting van de mijn en liquidatie der vennootschap zal overgaan, hoewel nu in hoogste instantie beslist is, dat de ter vergadering genomen besluiten geldig zijn. Zij wil eerst, aldus het blad, besprekingen afwachten met de groep-Miedl (meerderheid

2715 der aandeelhouders), die dus wèl het volle pond krijgt. Dit bericht is in zooverre juist, naar wij vernemen, dat de sinds December bestaande toestand voorloopig gehandhaafd blijft: de mijn blijft stil liggen, doch wordt onderhouden.

2720 Het is mogelijk dat de situatie zal opklaren door nadere besprekingen met de groep-Miedl, doch het initiatief daartoe zal van den heer Miedl moeten uitgaan.

23 januari 1937 **Het Vennootschapsrecht**

2725 Men wijst ons erop, in verband met 's Hof's beslissing aangaande de Lutetia-vennootschappen als aandeelhouders van Redjang Lebong, dat het toch niet juist kan worden geacht dat een aandeelhouder die 4/5 van het kapitaal gefourneerd heeft, evenveel stemrecht heeft als een aandeelhouder, die slechts een zeer gering bedrag in de N.V. heeft gestoken. De desbetreffende bepaling in het Indische vennootschapsrecht is verouderd en bestaat in Holland sinds jaren niet meer.

2730 Zou de directie van Redjang Lebong, zooals die van vele andere Indische ondernemingen, in Holland gevestigd zijn, dan zou de heer Miedl daar dus naar evenredigheid van zijn aandeelenbezit stemrecht kunnen hebben uitgeoefend, zonder daarbij stroo-vennootschappen noodig te hebben.

2735 **Wij kunnen mededeelen dat ten departemente van justitie een herziening van het Indische vennootschapsrecht, aan de hand van de laatste, grondige wijziging der inlandsche [??] wet, in bewerking is. Naar het zich laat aanzien zal het echter nog geruimen tijd duren, alvorens de herziening kan worden ingediend.**

Thans in het kort de hierboven aangeroerde kwestie.

2740 Inderdaad is de hier te lande nog bestaande regeling onbevredigend. Niet minder onbevredigend echter zou het andere uiterste zijn, waarbij één man met f51.000.– aandeelen een geheele groep met f49.000.– volkomen zou kunnen overstemmen.

Dit heeft men in Holland dan ook ingezien en men heeft begrepen dat men niet alle N.V.'s over één kam kan scheren.

2745 Terwijl voor de vennootschappen met een kapitaal van bijv. honderd millioen stemrecht naar evenredigheid van het aandeelenbezit wel nimmer tot misstanden aanleiding zal geven, kan een evenredig stemrecht voor de kleinere N.V.'s volkomen verkeerd zijn. Daarom is in Holland bepaald dat stemrecht naar evenredigheid wordt uitgeoefend, tenzij in de acte van oprichting anders is bepaald.

2750 De oprichters kunnen dus de voor den raad der N.V. meest geëigende regeling treffen. Echter is voorts bepaald dat weder de bepaling geldt dat één persoon niet meer dan zes stemmen (of niet meer dan drie indien er minder dan honderd aandeelen zijn) kan uitbrengen, indien de in de acte van oprichting voorkomende regeling te zeer van den geest der wet afwijkt.

2755 Hiermede is ongetwijfeld bedoeld dat in ieder geval aan een groot-aandeelhouder niet minder dan zes (of drie) stemmen mogen worden toegekend.

26 januari 1937 **REDJANG LEBONG.**

De nieuwste Miedl-weg.

2760 Wij hebben gisteren gemeld, dat de eisch van den heer Miedl tot erkenning van de Lutetia-vennootschappen als reële aandeelhouders van Redjang Lebong en ongeldig-verklaring van de besluiten, genomen op de aandeelhoudersvergadering op welke aan deze N. V.'s stemrecht is onthouden, door het Hof is ontzegd.

Intusschen staan, deelt nu het B. N. mede, den heer Miedl nog andere middelen ten dienste om op een volgende vergadering wèl de meerderheid van het aantal stemmen te kunnen uitbrengen.

2765 De groep-Miedl, bezit 4/5 van het volgestort kapitaal ad f2,5 mm., uitgegeven in aandeelen van f100 aan toonder.

2770 Om nu ook de meerderheid van het aantal stemmen te krijgen, heeft de heer Miedl 1500 N. V.'s "Lutetia" opgericht, die elk zes aandeelen bezitten, doch hij heeft hier slechts de aandeelen van 100 N. V.'s gedeponeed, daar hij daarmee zeshonderd stemmen dacht te kunnen uitbrengen, wat voldoende was voor zijn doel.

Nu de N. V.'s niet zijn toegelaten, blijft den heer Miedl het gewone middel over om niet met stroo-vennootschappen, doch met stroo-mannen te werken.

2775 Gelijk wij reeds uiteenzetten, is dit laatste moeilijk te voorkomen. Wanneer de heer Miedl straks in Indië terugkeert als gemachtigde van een groot aantal personen, die inmiddels blijkens volkomen in orde zijnde stukken eigenaar zijn geworden van een aantal aandelen, zal niet alleen het bewijs niet te leveren zijn, dat het hier om "stroo-mannen" gaat, maar bovendien zal de rechter er weinig tegen kunnen doen, zelfs als vaststaat, dat het in de bedoeling van den heer Miedl ligt om alle aandelen kort na de vergadering weer terug te kopen.

2780 Wanneer men slechts op het oogenblik der vergadering in den zin der wet aandeelhouder is, kan daartegen niets uitgericht worden. Aan den heer Miedl wordt het voornemen toegeschreven om zich nu op deze wijze van de meerderheid van het aantal stemmen te verzekeren.

2785 15 februari 1937 **REDJANG LEBONG.**

Rapport van ir. Jansen. De mijn "Lebong Donok" is inderdaad uitgeput. Verschenen is een rapport van ir. P.J. Jansen m.i., technisch adviseur van de Mijnbouw Mij. Redjang Lebong, uitgebracht naar aanleiding van de geologische rapporten van dr. M. Müller, dipl. ing. J. Kuntz en dr. ing J. Zwierzycki.

2790 Aan dit rapport ontleenen wij hst volgende: De rapporten, opgemaakt door de drie bovengenoemde personen, waren het gevolg van het meningsverschil ontstaan tusschen den heer A. Miedl, vertegenwoordiger van een groep aandeelhouders in de "Redjang Lebong" en de directie van deze mij. inzake het nog wel of niet meer aanwezig zijn van ertsreserves in de mijn "Lebong Donok".

2795 Uit het rapport van dr. Müller blijkt duidelijk dat het ertslichaam als afgebouwd dient te worden beschouwd en dit zich ook niet verder voortzet. Dr. Kuntz heeft zich in zijn rapport niet bij de werkelijkheid gehouden maar op vage, onjuiste en theoretische gronden getracht aan te toonen wat niet aanwezig is. Begin Augustus bedroeg de ertsreserve van de mijn nog totaal 56.250 ton. Hiervan zullen

2800 einde October reeds ca. 33.000 zijn verwerkt, zoodat dan nog 23.000 ton aanwezig is, en nog ca. twee maanden het bedrijf zou kunnen worden voortgezet. Volgens Kuntz was de reserve grooter en zou de mijn nog tot het volgend jaar kunnen werken. Hij geeft echter deze meening op zeer vage gronden. Volgens den heer Miedl zou het erstlichaam zich zeer goed naar het Westen kunnen voortzetten en deze

2805 opvatting werd door Kuntz overgenomen en verdedigd. Ir. Jansen wijst er dan op dat recht in 1919 duidelijk was aangetoond en in 1932 nog door Zwierzycki bevestigd, dat dit niet het geval is. Kuntz heeft echter moeten toegeven dat zoowel naar het Noord-Westen als naar het Zuid-Oosten en naar de diepte de kansen zeer gering zijn om nieuw erts te vinden en het einde door deze punten dus in zich is. Kuntz moet echter aan

2810 het lot van zijn rapport tot de conclusie komen dat ertslichamen waardoor de levensduur van de mijn met eenige jaren zou kunnen worden verlengd, niet meer aanwezig zijn.

Het rapport van ing. Zwierzicki komt hierop neer, dat de mij. de kleine ertspartijen opspoort en exploiteert, maar dat in geen enkele richting kans bestaat den duur van de mijn belangrijk te verlengen.

2815 Ing. Jansen komt door toetsing van deze rapporten aan zijn eigen meening, niettegenstaande de depreciatie van den gulden, tot de eindconclusie, dat van de mijn te Lebong Donok voor de Mijnbouw Mij. Redjang Lebong niets meer te verwachten is.

2820 25 februari 1937 **MIJNCONCESSIE SOENGEI PAGOE.**

In andere handen overgegaan. De "Loc." uit Batavia, dat de mijnbouwconcessie Soengei Pagoe in andere handen schijnt te zijn overgegaan. De groep-Miedl zou, volgens nog niet bevestigde geruchten, de concessie gekocht hebben.

2825

5 maart 1937 **Mijnbouw-Maatschappij "Redjang Lebong".**

Zullen de meningsverschillen met de Deutsche aandeelhoudersgroep overbrugd worden? Berlijn, 19 Febr. - De drie tot de zoogenaamde fotopapier-maatschappijen-groep behorende ondernemingen, t.w. de Dresdner Albumpapierfabrik A. G., de Fabrik Photographischer Papiere vorm. dr. A. Kurz en de Vereinigte Fabriken photographischer Papiere (alle in liquidatie), hebben haar balans en het jaarverslag over het afgelopen jaar bekend gemaakt, waarbij ook de omruiling der Eastman-Kodak-aandelen tegen aandelen der Mijnbouw-Mij. "Redjang Lebong" ter sprake wordt gebracht.

2830

2835 Opmerkelijk is, dat in het jaarverslag de hoop wordt uitgesproken, dat de moeilijkheden tusschen de fotopapiermaatschappij als bezitster van 60% van het "Redjang Lebong"-kapitaal, en de directie van de mijn, de firma Erdmann & Sielcken, overwonnen zullen worden.

2840 Miedl. de directeur van de Schantung Handels A.G., die tezamen met haar Nederlandsche
 dochtermaatschappij en een bevriend consortium de aandelenmeerderheid der foto-
 papiermaatschappijen controleert, heeft – zoo wordt verder opgemerkt – herhaaldelijk
 pogingen gedaan, om zijn invloed op het bestuur der Redjang Lebong in overeenstemming
 te brengen, met het aandeel der groep in het kapitaal der mijnonderneming. Nadat deze
 2845 pogingen mislukt zijn, willen de fotopapiermaatschappijen thans trachten dezen
 invloed te verkrijgen door een samengaan met de meerderheid der kleine
 aandeelhouders.
 De foto-papiermaatschappijen toonen zich in dit opzicht zelfs zeer optimistisch en
 verkondigen de opinie, dat de bestaande meningsverschillen over de samenstelling der
 bestuursorganen en over de doelmatigheid van de door de leiding van de goudmijn
 2850 getroffen maatregelen waarschijnlijk slechts van tijdelijken aard zullen zijn.

13 december 1963 **Der große Start mißlang**

Mißtrauensvotum gegen die Verwaltung der Schantung Handels-AG
 Eine alte Börsenerfahrung lehrt, daß eine Gesellschaft, welche die Veröffentlichung
 2855 ihres Jahresabschlusses über Gebühr hinauszögert, mit Vorsicht zu genießen ist.
 Wohlweislich hat der Gesetzgeber den Unternehmen nur allenfalls sieben Monate Zeit
 gelassen, in denen sie nach dem jeweiligen Bilanzstichtag ihre Zahlenwerke vorzulegen
 haben. Leider sind die Registerrichter heute nur allzu willig in der Genehmigung von
 Ausnahmefristen. In Einzelfällen mögen sie überhaupt nicht gefragt werden, was um so
 2860 schlimmer ist, denn hier fehlt eine ausreichende Kontrolle, zu der sich
 offensichtlich auch die verschiedenen Vereinigungen, die den Schutz der Aktionäre auf
 ihre Fahnen geschrieben haben, nicht in der Lage fühlen.
 Wie berechtigt ungute Gefühle bei spätzündenden Gesellschaften sind, zeigt jetzt das
 Beispiel der Schantung Handels-AG, Berlin, deren Hauptversammlung wohl deshalb in
 2865 Hamburg stattfand, weil hier sowohl der Aufsichtsratsvorsitzende, Reichsbankpräsident
 a. D. Dr. Hjalmar Schacht, als auch ein Vorstandsmitglied, nämlich Dr. Friedrich
 Eickhoff, ihren Wohnsitz haben. Der erst jetzt vorgelegte Geschäftsbericht für 1962
 zeigt, daß der in vielen Jahren vorbereitete Nachkriegsstart der ehemaligen
 2870 Kolonialgesellschaft in das große Geschäft offensichtlich mißlungen ist. In der
 Bilanz per 31. Dezember 1962 wird ein Gesamtverlust von 1,19 Millionen DM
 ausgewiesen, der – wie es im Bericht des Vorstandes so treffend heißt – die Hälfte
 des Grundkapitals übersteigt. Das Grundkapital beträgt nämlich nur 1,5 Millionen.
 Rund gerechnet sind also nur 20 Prozent des Aktienkapitals erhalten geblieben.
 Der Großaktionär, Alois Miedl, früheres Vorstandsmitglied, sowie einige andere
 2875 Aktionäre schienen über die katastrophale Situation unterrichtet gewesen zu sein, wie
 der spätere Ablauf der Hauptversammlung bewies. Nicht dagegen die wenigen
 Kleinaktionäre, die durch ihre Banken rund 55000 DM Kapital vertreten ließen.
 Allerdings hatte der Vorstand auch nichts unternommen, um die "Kleinen" zu
 informieren. Im Gegenteil, einem Düsseldorfer Aktionär wurde vor der Hauptversammlung
 2880 die Zusendung des Geschäftsberichtes verweigert. Ihm wurde zugemutet, den
 Geschäftsbericht "in den Geschäftsräumen der Gesellschaft vorher einzusehen". Ein
 wahrlich ungewöhnliches Verfahren. Unter den "freien" Aktionären entstand der
 Verdacht, daß der Geschäftsbericht überhaupt erst unmittelbar vor der
 Hauptversammlung seine letzte Form bekommen hatte. Für diese Annahme spricht, daß das
 2885 Zahlenwerk nur hektographiert vorgelegt werden konnte und nicht wie im Vorjahr
 gedruckt. Die Geschäftsberichte wurden erst während der Hauptversammlung verteilt, so
 daß vorher kein Aktionär Gelegenheit hatte, auch nur einen Blick hereinzuwerfen. Die
 Vertreter der Banken sahen sich deshalb gezwungen, eine Pause zu erbitten, damit sie
 den Geschäftsbericht studieren konnten.
 2890 Was sie erblickten, war auch für sie höchst beunruhigend. So sehr sogar, daß die
 Bankenvertreter – sonst gehalten, wenn keine besonderen Anweisungen vorliegen, für
 die Verwaltung zu stimmen – in diesem Falle sich der Stimme enthielten. Was sie um so
 beruhigter tun konnten, als dadurch an den Mehrheitsverhältnissen nichts geändert
 wurde. Gegen die Entlastung von Vorstand und Aufsichtsrat wandten sich die Vertreter
 2895 eines Kapitals von 1.3 Millionen, anwesend waren überhaupt nur 1,4 Millionen DM. Noch
 nie ist auf einer Hauptversammlung in den letzten Jahren einer Verwaltung in derart
 massiver Form ein Mißtrauensvotum auf den Tisch gelegt worden! Selten geschieht es
 aber auch, daß die maßgeblichen Aktionärsgruppen im Aufsichtsrat nicht vertreten
 sind.
 2900 Was bei der Gesellschaft geschehen ist, läßt sich nur mühselig aus den sehr sparsam
 erläuterten Geschäftsberichten ablesen. Daß einiges nicht stimmte, ließ sich bereits
 dem Geschäftsbericht für 1961 entnehmen, in dem der Aufsichtsrat ausführte: "Es
 herrscht Klarheit darüber, daß die bisherige Politik der Gesellschaft grundsätzlich
 zu ändern ist. Es sind in der Vergangenheit verfahrenstechnische Risiken von der

2905 Gesellschaft übernommen worden, die einer Handelsgesellschaft nicht zustehen." Diese Risiken erforderten im Berichtsjahr 1962 eine Wertberichtigung von 0,2 Millionen DM. Der größte Stoß kam aber von einer anderen Seite. Eine Wertberichtigung von 0,5 Millionen war zu bilden, weil ein Geschäft, das im Rahmen der bundesdeutschen Entwicklungshilfe abgewickelt werden sollte, offenbar schiefgelaufen ist. Schantung

2910 bekam vom Bund (gemäß §83 des "Allgemeinen Kriegsfolge-Gesetz") einen Kredit, nahm ihn zu 2,25 Millionen in Anspruch, kaufte für ein Entwicklungsprojekt ein, konnte dann aber in dem nicht näher bezeichneten Entwicklungsland (wahrscheinlich Philippinen) nicht investieren, und zwar aus Gründen, "für die sich die Verwaltung nicht verantwortlich fühlt".

2915 Als auf der Hauptversammlung von Aktionärsseite die stereotype Frage nach dem Verlauf des Geschäftsjahres 1963 gestellt wurde, sah sich der Vorstand nicht in der Lage, eine klare Auskunft zu geben. Immerhin, in vierzehn Tagen ist das Geschäftsjahr 1963 abgelaufen!

2920 Nun ist es nicht ganz unverständlich, wenn vom Vorstandstisch in dieser Situation lieber geschwiegen als aufgeklärt wurde. Der Vorstand weiß ja nicht, was auf ihn noch alles zukommen kann, denn durch seine Nichtentlastung haben die Aktionäre sich alle Türen offen gelassen. Außerdem war sich der Vorstand natürlich darüber im klaren, daß in der Gesellschaftsspitze, im Aufsichtsrat, ein Wachwechsel stattfinden würde. Er deutete sich an, als vor einiger Zeit Fabrikant Alfred van Hüllen und Direktor Karl Schäfer (bis dahin stellvertretender Aufsichtsratsvorsitzender), beide Krefeld, ihre Ämter zur Verfügung stellten. Im Aufsichtsratsbericht heißt es, daß wegen bestehender Meinungsverschiedenheiten mit maßgebenden Aktionärskreisen die bisher verbliebenen Aufsichtsratsmitglieder mit Beendigung der Hauptversammlung ihre Ämter ebenfalls niederlegen würden. Was dann auch geschah...

2930 Die "maßgeblichen Aktionärskreise" bildeten dann einen neuen Aufsichtsrat, dem der Steuerberater Balaszskul die Rechtsanwälte Dr. Lang und Ludwig, sämtlich Berlin, angehören. Damit kam Dr. Schacht um einen Aufsichtsratsvorsitz, der ihm allerdings keine Tantiemen eingetragen hatte.

2935 Trotz der kritischen Bilanzsituation wird die Gesellschaft weiter existieren. Der Großaktionär soll bereits mit der Sanierung begonnen haben. Daß die Schantung Handels-AG für einige Interessentengruppen irgendwie wertvoll sein muß, beweist der Umstand, daß die Aktien des Unternehmens bis zur Hauptversammlung ständig zu 415 Prozent gesucht waren. Selbst wenn man berücksichtigt, daß die Gesellschaft für vier Millionen DM Auslands-Reparationsverluste erlitten und entsprechende Forderungen angemeldet hat, so muß dieser Kurs als außergewöhnlich hoch erscheinen, denn nach

2940 Lage der Dinge ist mit einer schnellen Regelung dieser Forderungen durch den Bund schwerlich zu rechnen, zumal Wählerstimmen dadurch kaum zu bewegen sind.
K. W.

2945 22 januari 1964 **SCHACHT**

Späte Liebe
Zu seinem 87. Geburtstag, am 22. Januar, erwartet der ehemalige Reichsbankpräsident Dr. Hjalmar Schacht eine Botschaft aus Bonn.

2950 Der greise Geldmarschall spekuliert nicht auf Glückwünsche oder Präsente. Er hofft auf ein ministerielles Schreiben, in dem ihm bestätigt wird, daß der Bund bereit ist, die Bürgerschaft für ein Entwicklungsprojekt zu übernehmen, das Schacht mit großem Elan angekurbelt hat.

2955 Seine Karriere als Nachkriegsbankier hat Hjalmar Schacht vor einem Jahr beendet. Er schied aus dem Bankhaus Schacht & Co (heute Ludwig & Co.) aus, das bald darauf durch den Zusammenbruch eines Hamburger Import-Unternehmens in Schwierigkeiten geriet. Seither widmet er sich nur noch der Entwicklungshilfe. Aber die späte Liebe des alten Herrn zu einem jungen politischen Kind verlief bisher unglücklich.

2960 Zunächst suchte er nach einem kapitalkräftigen Verbündeten. Er fand ihn in München, wo er sich mit dem Bankier und Industriefinanzier Rudolf Münemann anfreundete. Anfang vergangenen Jahres hatte sich der Finanzpatriarch außerdem den lädierten Firmenmantel der früher sehr angesehenen Hamburger Afrika-Handelsfirma G. L. Gaiser verschafft, die 1955 in Konkurs geraten war. Auf Schachts Betreiben wurde die Firma in eine Kommanditgesellschaft umgewandelt.

2965 Als Kommanditisten weist das Handelsregister zwei anonyme Schweizer Firmen aus: die Finultra GmbH, Zürich, und die Savoy Holding AG, Basel. Die erste Firma ist eine Münemann-Tochter, für die zweite zeichnet Schachts vertraute Sekretärin Edith Riege als Bevollmächtigte. Außerdem figuriert noch der von Schacht eingesetzte Geschäftsführer Wolfgang Kopecky als Miniatur-Kommanditist dieses Unternehmens, das mit 350000 Mark Gesellschaftskapital ausgestattet wurde.

2970 Da die KG auch noch einen Komplementär (persönlich haftenden Gesellschafter)

- brauchte, gründeten die Partner eine weitere Firma, die Afrika Investitions- und Handelsgesellschaft mbH. In Krisenfällen haftet diese GmbH nur mit ihrem mageren Stammkapital von 20000 Mark.
- 2975 Unter der alten Gaiser-Flagge segelnd, wollte Schacht zunächst seinen Anker an der Küste der jungen afrikanischen Republik Nigeria auswerfen. Dort hatte G. L. Gaiser über hundert Jahre lang einen guten Namen. Die hanseatische Filiale in der nigerianischen Hauptstadt Lagos, G. L. Gaiser Ltd., hatte den Eingeborenen nicht nur ihre Landesprodukte (Palmkerne und Erdnüsse) abgenommen, sondern sie auch mit Konsumgütern aller Art versorgt.
- 2980 Nach dem Konkurs des Hamburger Stammhauses war die afrikanische Gaiser-Niederlassung an eine nigerianische Staatsgesellschaft verkauft worden, die den kaufmännischen Aufgaben aber nicht gewachsen war und deshalb die Geschäftsleitung drei israelischen Kaufleuten übertrug.
- 2985 Obwohl Schacht Geschäftsleute levantinischen Typs im allgemeinen ablehnt, versuchte er die zerrissene Nabelschnur zwischen Gaiser-Hamburg und Gaiser-Lagos zusammenzuknüpfen und die alten Geschäfte wiederaufzunehmen. Zudem hoffte er darauf, den Afrikanern Industrie-Ausrüstungen zu verkaufen.
- 2990 Dabei sollte ihm der frühere Alleininhaber beider Gaiser-Unternehmen, Afrika-Kaufmann Rolf H. E. Brettschneider, helfen, dem Schacht schriftlich hohe Vergütungen und einen Kommanditanteil versprach, "wenn wir bezüglich der Rückeroberung Nigerias Erfolg haben... Wir wissen sehr wohl, daß das Gedeihen der Firma ganz überwiegend an Ihrer Person hängt".
- 2995 Brettschneider flog mehrmals nach Lagos und besuchte dort seine schwarzen Freunde und Bekannten, wie den nigerianischen Finanzminister Chief Festus Okotie-Eboh, der früher in einem Gaiser-Store Schuhverkäufer gewesen war. Beste Geschäftsbeziehungen schienen sich anzubahnen. Der westnigerianische Ministerpräsident Akintola lud Brettschneider schriftlich zu weiteren Geschäftsgesprächen nach Lagos ein, aber als Schachts Abgesandter dort Ende März vergangenen Jahres landete, hielt ihn die Flughafenpolizei an der Sperre fest. Ohne Begründung wurde Brettschneider als lästiger Ausländer abgeschoben.
- 3000 Vergeblich forschte der deutsche Botschafter in Lagos nach dem Motiv. Er konnte nur kombinieren, daß der unfreundliche Akt mit einer Hetzkampagne gegen Schacht zusammenhing, die von der nigerianischen Zeitung "West African Pilot" heftig entfesselt worden war.
- 3005 In einem Artikel, von dem Brettschneider annimmt, daß die Israelis der Gaiser-Geschäftsführung ihn lanciert haben, um Schachts Rückeroberungspläne zu vereiteln, wurde behauptet, "Schacht sei heute die Hauptfigur in der westdeutschen Finanzwelt und Vater der westdeutschen Haltung gegenüber den neuen unabhängigen Ländern". Und weiter hieß es: "Seine Einstellung zur deutschen Kolonialpolitik wurde 1935 deutlich, als er in seiner Funktion als Reichswirtschaftsminister erklärte: 'Kolonien sind für Deutschland eine Lebensnotwendigkeit. Wenn man sie durch Verhandlungen gewinnen kann, wollen wir verhandeln. Wenn das aber nicht möglich ist, dann müssen wir sie mit Gewalt nehmen.'"
- 3010 Tatsächlich hatte sich Schacht in jenen Jahren stark für die Rückgewinnung der Kolonien eingesetzt, und schon damals hatte ihn, wie in seiner 1937 erschienenen Biographie nachzulesen ist, "die unter jüdischem Einfluß stehende Presse" massiv angegriffen.
- 3015 Der geläuterte Finanzmann reimte über mögliche frühere Irrtümer:
Ob ich getan, was ich gesollt?
Dies Urteil laß ich Euch.
3020 Ich weiß allein, was ich gewollt
Dein Glück, mein Volk und Reich.
Da die Afrikaner in Lagos die Spruchweisheit nicht verstanden, verlegten Schacht und Münemann ihre Aktivität von Westafrika an die Gestade eines asiatischen Inselreiches,
3025 in dem man Schacht schon vor 13 Jahren herzlich willkommen geheißen hatte - nach Indonesien.
- 1951 hatte der ehemalige Reichsbankpräsident der indonesischen Regierung einen Wirtschafts- und Finanzplan ausgearbeitet. Schacht schrieb: "Der Grundgedanke ist: Ausländisches Kapital errichtet Produktionsanlagen für solche indonesischen Güter,
3030 die auf dem Weltmarkt, also gegen Devisen, verkäuflich sind. Die Produktion erfolgt in Gemeinschaft von Indonesien und Ausländern, in unserem Falle mit deutschen Unternehmern, die die gesamte Produktionsanlage auf ihre Kosten herstellen, aber anschließend aus dem Verkauf der Produkte bezahlt werden."
Erst 1962 waren Sukarnos Wirtschaftsfunktionäre bereit, sich nach diesem Prinzip mit
3035 Schachts Hilfe eine Palmölpreßanlage errichten zu lassen. Die Fabrik soll, einschließlich der Verdienstspanne für den Initiator und die Lieferanten, rund 17

Millionen Mark kosten.

3040 Zunächst versuchte Schacht das Projekt mit der Hamburger Schantung Handels-
Aktiengesellschaft zu realisieren, deren Aufsichtsrat er bis zum 6. Dezember 1963
dirigierte. Auf Schachts Betreiben schloß die Schantung einen Vorvertrag mit einer
indonesischen Staatsgesellschaft ab.

3045 Als Bundespräsident Heinrich Lübke im vergangenen Oktober zur Ostasienreise rüstete,
ließ ihm Aufsichtsratsvorsitzer Schacht über das Ministerium für wirtschaftliche
Zusammenarbeit ein Memorandum zukommen, das Heinrich Lübke und seine Begleiter
anregen sollte, mit Präsident Sukarno das Palmölprojekt zu besprechen.

3050 Der Großaktionär der Schantung Alois Miedl, ein Allround-Geschäftsmann mit besten
CSU-Beziehungen, hatte über seine Querverbindung zu Bundesinnenminister Höcherl sogar
versucht, den Schantung-Vorstand und Schacht zum persönlichen Vortrag beim
Staatsoberhaupt anzumelden. Aber das Bundespräsidialamt hatte politische Bedenken.
Neun Wochen später zog Schacht das 17-Millionen-Mark-Geschäft von der Schantung AG zu
seiner und Münemanns Gemeinschaftsfirma G. L. Gaiser hinüber.

3055 Die Deutschen sollen so lange 20 Prozent des anfallenden Palmöls bekommen, bis der
Verkaufserlös 17 Millionen Mark beträgt. "Schon in drei bis vier Jahren hat sich die
Anlage amortisiert", glaubt Schacht optimistisch.

3055 Münemann erklärte sich bereit, den Geldbedarf vorzustrecken - sowohl für den Bau der
Anlage als auch für alle weiteren Kosten. Er knüpfte jedoch an die Kredithergabe zwei
Bedingungen:

3060 - 8,5 Prozent Jahreszinsen und
- die offizielle Ausfallbürgschaft des Bundes (über die staatliche Kreditversicherung
Hermes).

Ein erster entsprechender Antrag wurde von Bonn am 27. Dezember abgelehnt. Darauf
bemühte Schachts Firma das Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit mit
Eingaben und Memoranden, in denen es hieß:

3065 "Die Regierungsvertreter aus Djakarta, das Hamburger Indonesische Konsulat und die
Indonesische Botschaft in Bonn drängen ständig hierauf... Deutschland würde durch
dieses Geschäft seinen guten Willen zur Unterstützung der indonesischen
Wirtschaftspolitik bezeugen und könnte sich hierauf in Zukunft ständig berufen."

3070 Schachts Kuriere verbreiteten in Bonn auch die Alarmnachricht, die holländische
Konkurrenz werde den Deutschen das Projekt abjagen, wenn der Bund nicht schnellstens
das Geschäft mit seiner Bürgschaft sanktioniere. In Djakarta seien die Holländer
schon wieder "sehr im Kommen".

Anfang dieser Woche will der interministerielle Ausschuß darüber entscheiden, ob
Schachts und Münemanns Gemeinschaftsfirma G. L. Gaiser einer so hohen Ausfallgarantie
würdig ist.

3075 Wenn der Ausschuß zustimmt, kann Hjalmar Schacht damit rechnen, daß er bis zum 22.
Januar, seinem 87. Geburtstag, das ersehnte Schreiben aus Bonn erhalten wird.

Entwicklungshelfer Schacht

Rückeroberung Nigerias...

3080 Schacht-Partner Münemann

... unter Gaisers Flagge?

Gaiser-Niederlassung in Lagos: Der Schuhverkäufer wurde Minister

3085 Zie <http://www.spiegel.de/spiegel/print/d-46162706.html>

19 maart 1937 **De Redjang Lebong-Miedl-Affaire.**

3090 Hoewel Uitspraak Hof Juist is, kan huidige Situatie het Rechtsgevoel Niet Bevredigen.
Met dezelfde hardnekkigheid, waarmede de beweringen aanhouden, dat de Duitsche
regeering betrokken zou zijn bij de pogingen den heer Miedl om via de Redjang Lebong
belang te krijgen in den Nederlandsch-Indischen mijnbouw, blijft de heer Miedl bij
zijn verzekering, dat het Duitsche Rijk niets uitstaande heeft met zijn pogingen om
in deze Indische mijnbouw-maatschappij vasten voet te krijgen. De buitenlander kan in
deze zaak geen oordeel vellen: eenerzijds zou, indien er werkelijk "iets achter zou
3095 zitten", dit "iets" wel niet aan de groote klok gehangen worden, anderzijds mag men
niet in de fout vallen door in een beschuldigde, die ontkent, juist een verstokt
misdadiger te zien.

3100 **Juist de nadruk, waarmede de "have-nots" de laatste maanden hun koloniale wenschen
onderstrepen, maakt het begrijpelijk, dat een Duitsche controle over - tot dusver -
een der belangrijkste Nederlandsch-Indische mijn-ondernemingen een kwestie is,
waarover Nederland nu niet onmiddellijk enthousiast kan zijn en die inderdaad een
rijpe overweging verdient. Te meer, daar de heer Miedl openlijk te kennen heeft
gegeven, dat hij Redjang Lebong slechts als een "stepping stone" beschouwt om zich**

3105 met kracht op den Indischen mijnbouw – die volgens hem door Nederland, als gevolg van vroegere teleurstellingen, met onvoldoende energie in Indië Wordt aangepakt, – te gaan toeleggen.

3110 Tot dusver zijn niet alleen de grootscheepsche, maar ook de meer beperkte plannen van den heer Miedl in het zand vastgelopen. In de vergadering van de Redjang Lebong konden door de Miedl-groep slechts zes stemmen worden uitbracht. Zijn poging, om het indertijd door de Aku bij haar worsteling met de H. K. I. gegeven voorbeeld van schepping van een menigte "Vereenigd Bezit" naamloze vennootschapjes ter uitoefening van het stemrecht na te volgen door creëring van een aantal Lutetia-maatschappijen, is gestrand, daar het Hooggerechtshof te Batavia deze maatschappijen niet als reële aandeelhoudsters heeft erkend.

3115 DE VERWACHTINGEN.

3120 Inmiddels heeft de directie der Redjang Lebong, de firma Erdmann & Sielcken besloten, nadat een stillegging was voortgegaan, de Redjang-mijn te sluiten. Verschillende deskundigen hebben over al dan niet meer aanwezige levenskansen van de oude Redjang-mijn rapporten uitgebracht en als ware deskundigen zijn zij het niet eens, al geeft de meerderheid de mijn geen hoop meer. De verwachting is thans gevestigd op de nieuwe concessies.

3125 In tegenstelling met het bewogen verloop van deze gebeurtenissen, heeft de koers van de Redjang-aandeelen zich onverstooraar in de buurt van de 200% gehandhaafd. Deze nivelleering doet de gedachte opkomen, dat de Miedl-groep, wellicht ter ondersteuning van de waarde van haar reeds bezit, op dit niveau blijft aankopen.

3130 Verdere beweging schijnt er momenteel niet in de zaak te zitten. De vraag rijst, of het gewenscht is, dat een dergelijke toestand blijft voortduren. Wij meenen, dat dit niet het geval is. In deze kwestie dient men twee zaken uit elkaar te houden.

3135 Acht men het niet wenschelijk met den heer Miedl een Duitsche participatie bij den Nederlandsch-Indischen mijnbouw binnen te halen, dan neme Indië daartegen zijn maatregelen. De Nederlandsch-Indische die bij andere gelegenheden, waarin een buitenlandsche controle over bepaalde bedrijven of in bepaalde streken omgewenscht werd geacht, getoond heeft uitstekend te weten wat zij wil en hoe zij het wil, zal stellig ook tegen deze situatie opgewassen zijn. Wellicht zou het bijv. aanbeveling verdienen, dat de Miedl-groep zou samenwerken in het kader van een Nederlandsche maatschappij, waarvan de helft van de aandelen in Nederlandsche handen zou berusten en in welker bestuur minstens naar evenredigheid Nederlanders zitting zouden hebben.

3140 PRINCIPIEELE KWESTIE.

3145 De tweede en principieele kwestie is echter, dat de houder van meer dan 80% der gewone aandelen volkomen machteloos is om zijn wil in de maatschappij door te zetten. De houders van vermoedelijk één vijfde van het aandelen-kapitaal, zijn in staat gebleken de huidige directie te handhaven en maatregelen te nemen, die – ten rechte of ten onrechte, dit staat geheel buiten de zaak – door den bezitter van de meerderheid der aandelen niet werden en worden gewenscht.

3150 Dit is een situatie, die het rechtsgevoel niet bevredigt. Niemand zal twijfel koesteren aan de juistheid van de uitspraak van het Hooggerechtshof, dat echter slechts de wet heeft toe te passen. Het resultaat is echter een volkomen verwringing van verhoudingen. De bezitter van minstens 80% van het aandelen-kapitaal is volkomen machteloos, doch de groep, die te zamen met de "onafhankelijke" houders van een onbekend aantal aandelen, slechts minder dan 20% der aandelen vertegenwoordigt, blijft op het kussen en houdt het hef in eigen handen. Tot hoe lang?

3155 **In alle opzichten zou het de voorkeur verdienen, indien de partijen zelf met elkaar tot een oplossing zouden kunnen komen. Blijft de huidige "deadlock" echter bestaan, dan zou het o.i. aanbeveling verdienen, indien de Nederlandsch-Indische regering, die ten opzichte van beide partijen een sterke positie inneemt, haar invloed zou aanwenden, om een redelijke overeenkomst te doen aanvaarden.**

3160 1 april 1937 IJZERERTS-ONTGINNING.

3165 Nieuwe exploitatie. De hoge ijzerprijzen openen nieuwe perspectieven voor ontginning van ertslagen in Indië. De "Java B." verneemt, dat het Miedl-concern, eigenaar van een tweetal voorkomens van ijzererts in de Lampongs, met spoed aan de exploitatie hiervan zal beginnen.

3165 De eene concessie is die, waar vroeger gedurende zeer korten tijd het hoogovenbedrijf heeft gewerkt en dat door een eenvoudigen afvoerweg met Oosthaven is verbonden. Het andere ertsterrein ligt nabij kampong Goenoeng Soegih, zoodat per spoor kan worden afgevoerd.

3170 Het ligt in de bedoeling, het erts af te voeren naar Duitschland of Japan, waarschijnlijk naar laatstgenoemd land. De prijzen zijn zóó mooi, dat een snelle afvoer goede resultaten kan hebben
Het werk geschiedt onder leiding van ir. Muller Hering.

15 april 1937 **Redjang Lebong**

3175 Toen eenigen tijd geleden het Hooggerechtshof besliste dat de "Lutetia-vennootschappen" niet als aandeelhouders van de Mijnbouwmaatschappij "Redjang Lebong" toegelaten waren, waardoor dus de machtige groep-Miedl in dit concern niet meer dan zes stemmen kon uitbrengen, hebben wij erop gewezen dat den heer Miedl nog andere middelen ten dienste stonden om stemrecht te bekomen naar evenredigheid van zijn
3180 kapitaalsbezit.

Ook van de zijde van Erdmann en Sielcken werd aanstonds te kennen gegeven dat men openstond voor nieuwe onderhandelingen met de groep-Miedl.

Deze schijnen thans haar beslag gekregen te hebben.

3185 Er is een aandeelhoudersvergadering uitgeschreven tegen 29 dezer, tijdens welke de firma Erdmann en Sielcken als directie zal aftreden, terwijl bovendien commissarissen zullen aftreden.

Het is nog niet bekend, wie thans tot directeur en tot commissarissen zullen worden gekozen, maar ongetwijfeld zal de heer Miedl nu dusdanige maatregelen hebben getroffen dat zijn stem daarop van overwegenden invloed zal zijn.

3190 Het bovenstaande wordt bevestigd door een Aneta-Haag-telegram, luidende: "De Telegraaf" meldt, dat de controverse tusschen de directie van Erdmann & Sielcken en de meerderheidsgroep van aandeelhouders van "Redjang Lebong" in der minne geregeld is. Thans voert men besprekingen ten aanzien van de instelling eener directie.

3195 De aanwezigheid van den heer Miedl in de vergadering van aandeelhouders staat nog niet vast.

15 april 1937 **Minnelijke Schikking.**

3200 Naar de "Telegraaf" meldt, is de bekende controverse tusschen Erdman & Sielcken (de directie van Redjang-Lebong) en de Miedl-groep, die zooals men weet de meerderheid der aandelen heeft, in der minne geregeld. Het staat echter nog niet vast of de heer Miedl op de desbetreffende vergadering aanwezig zal zijn. Zooals reeds gemeld heeft de algemeene vergadering plaats op 29 dezer in de Handelsvereniging alhier: Een der voornaamste punten van de agenda is de verkiezing van een nieuwe directie, aangezien de firma Erdmann & Sielcken den wensch te kennen heeft gegeven om als zoodanig af te treden. Ook de commissarissen hebben hun ontslag ingediend.

3205 **Wij vernemen verder, dat het vrijwel vaststaat dat de heer Miedl op deze vergadering aanwezig zal zijn. Hij wordt in den loop van de volgende week hier ter stede verwacht.**

3210 22 april 1937 **Mijnbouw Maatschappij "Redjang Lebong"**

Jaarverslag over 1936.

Zie https://www.delpher.nl/nl/kranten/view?query=miedl&coll=ddd&page=2&facets%5Bperiode%5D%5B%5D=0%7C20e_eeuw%7C&facets%5Bspatial%5D%5B%5D=Nederlands-Indi%C3%AB+%7C+Indonesi%C3%AB&maxperpage=50&sortfield=date&identifieer=ddd%3A011110426%3Ampg21%3Aa0201&resultsidentifieer=ddd%3A011110426%3Ampg21%3Aa0201

3215 Aan het jaarverslag van "Redjang Lebong" over het 41ste boekjaar is het volgende ontleend:

3220 **Het Lutetia-conflict.**

Op 21 April van verslagjaar werden voor en namens een honderdtal volgens de Luxemburgsche wet opgerichte Naamlooze Vennootschappen 600 mantels van aandeelbewijzen in onze vennootschap ter deponering aangeboden en wel voor elk dier vennootschappen zes, met de duidelijke bedoeling, dat op de tegen 29 April d.a.v.

3225 bijeengeroepen Algemeene Vergadering van Aandeelhouders door elk dier Vennootschappen zes stemmen zouden worden uitgebracht. Aangezien er alle aanleiding bestond om aan te nemen, dat ten deze een ontduiking van art. 54 W. v. K. plaats had, werd die deponering geweigerd. De S. A. Lutetia II legde zich bij deze beslissing niet neer

3230 en verzocht in kort geding voor den President van den Raad van Justitie te Batavia een bevel, dat onze Maatschappij de verzochte deponering alsnog had te aanvaarden en de S. A. Lutetia II voorshands als aandeelhoudster had aan te merken.

Deze vordering werd bij vonnis in kort geding ddo. 28 April 1936 door genoemden president afgewezen, met als gevolg, dat gemelde Lutetia Maatschappijen op de vergadering van aandeelhouders ddo. 29 April 1936 niet als aandeelhouders werden

3235 toegelaten. Zooals verwacht kon worden, wenschten de Lutetia Maatschappijen hare
beweerde rechten als aandeelhoudsters in onze Maatschappij alsnog erkend te zien,
waarna werd overeengekomen, dat de Lutetia Maatschappijen de desbetreffende vordering
bij prorogatie voor het Hooggerechtshof van Nederlandsch-Indië zouden brengen.
3240 Op 21 Juli 1936 werd onze Maatschappij tegen 30 Juli 1936 door de S. A. Lutetia I en
II voor het Hooggerechtshof gedagvaard en werd door die Vennootschappen gevorderd,
dat het Hooggerechtshof voor recht zou dat gemelde Maatschappijen wettige en
werkelijke aandeelhoudsters in onze Maatschappij waren en ten onrechte van de
Algemeene Vergadering van 29 April 1936 waren geweerd, terwijl tevens geeischt werd,
3245 dat het Hof zou vernietigen, althans nietig zou verklaren, alle op die vergadering
genomen besluiten. Bij arrest ddo. 21 Januari 1937 werden deze vorderingen door het
Hooggerechtshof afgewezen en werd dus het door onze Maatschappij te dezer zake
ingenomen standpunt in hoogste instantie door den rechter als juist erkend.

MIJNCONCESSIE LEBONG DONOK. Algemeen.

3250 Op den 29sten April van verslagjaar bereikte ons van den mijningenieur J. C. A.
Ledeboer een schrijven, dat bedoeld bleek te zijn als aanvulling van diens, door ons
in het vorige Jaarverslag gepubliceerde, rapport van 15 Augustus 1935. In dit
schrijven neemt Ir. Ledeboer een suggestie over van den mijningenieur G. Kapteyn ten
3255 aanzien van de mogelijkheid, dat nog ertsvorming zou kunnen hebben plaatsgevonden aan
de westzijde van het rhyoliet-voorkomen, waartegen, aan de noord-oostzijde, de
Lebong-afzetting ligt aangeleund. Hoewel ons uit vroegere onderzoeken bekend was,
dat die mogelijkheid praktisch uitgesloten geacht kon worden, hebben wij gemeend ons
niet te moeten verzetten tegen het verzoek van de door den heer A. Miedl
3260 vertegenwoordigde groep groot-aandeelhouders om deze, en eventueele andere,
mogelijkheden nog eens te laten onderzoeken door twee door deze groep uitgezonden
deskundigen, de heeren Dipl. Ing. J. Kuntz en Dr. M. Muller. Wij stelden slechts de
voorwaarde, dat aan dit onderzoek ook door een door ons aan te wijzen deskundige zou
worden deelgenomen. Den heer Dr. Ir. J. Zwierzycki, Hoofdingenieur van den Dienst van
den Mijnbouw, vonden wij bereid onze opdracht ter zake te aanvaarden. Van het
3265 bovenstaande deden wij mededeeling aan aandeelhouders met ons mijnbouwrapport No.
1923 van 29 Juni 1936. Een voorloopig rapport van zijne bevindingen gaf Dr. Ing.
Zwierzycki ons reeds met zijn telegram van 17 Juni 1936, luidende: "Verklaar na
hernieuwd bezoek mijnwerken en grondige analyse mijnkaarten in geen enkele richting
3270 kansen verdere exploratie. Mijnbouwkundig onderzoek westkant dacietspijp voltooid
zonder resultaat en perspectieven. Oordeel Kuntz vroegstens midden Juli
verwachtbaar."

Wij wijzen er hierbij op, dat ons mijnwerk Dr. Ing. J. Zwierzycki, uit hoofde van
zijn functie als hoofd van de Afdeeling Geologie van den Dienst van den Mijnbouw,
reeds goed bekend was, zoodat diens oordeel uiteraard eerder verwacht kon worden dan
3275 dat van den heer Kuntz, die met de mijn nog geheel onbekend was.

Met ons mijnbouwrapport No. 1958 van 27 November 1936 deelden wij mede, dat, mede in
verband met de wetenschappelijke waarde daarvan, de door de drie deskundigen aan ons
uitgebrachte rapporten zouden worden gepubliceerd en dat deze publicatie voor
aandeelhouders te onzen kantore verkrijgbaar zou worden gesteld. Een beoordeeling der
3280 uitgebrachte rapporten door onzen Technischen Adviseur, den heer Ir. P. J. Jansen, T.
Pzn., kon door omstandigheden eerst in het nieuwe boekjaar gepubliceerd worden;
mededeeling daarvan aan aandeelhouders vond plaats met ons mijnbouwrapport No. 1964
van den 29sten Januari 1937. De gepubliceerde rapporten toonen aan, dat bij
rapporteurs geen wezenlijk verschil van meening bestaat ten aanzien van het
3285 vraagstuk, of in, dan wel nabij, het mijnwerk Lebong Donok nog economisch ontginbare
ertsafzettingen voorkomen. Dienaangaande kan geen hoop meer gekoesterd worden. Op de
onderneming werd intusschen het bedrijf zonder bijzondere moeilijkheden voortgezet,
totdat moest worden overgegaan tot winning van de laatste ertspartijen.

Bij den afbouw der, als gevolg van de daarop rustende opvulling der hogere niveau's,
3290 veelal onder zwaren druk staande laatste "Deckelstossen", ontstond in de mijn eene
toenemende beweging en werd het twijfelachtig of, in verband met de veiligheid, het
laatste erts wel gewonnen zou kunnen worden. In dit stadium hebben wij, vooral ter
beoordeeling van de gevaarsfactoren, den Dienst der Mijninspectie ingeschakeld,
terwijl te zelfder tijd aandeelhouders omtrent den stand van zaken werden ingelicht
3295 middels onze mijnbouwrapporten Nos. 1952 en 1954 van resp. 9 en 13 November jl. Dat
het ten slotte, ondanks deze moeilijkheden, is mogen gelukken het afbouwprogramma
geheel volgens den oorspronkelijken opzet te voltooien en praktisch ook de laatste
ton afbouwwaardlg erts te winnen, is grootendeels te danken aan de toewijding en de
goede vakkennis van bedrijfsleiding en mijnpersoneel. Van het einde der ertswinning
3300 en het stilzetten der stampmolen, gaven wij aandeelhouders kennis met ons

mijnbouwrapport No. 1962 van den 21sten December jl. De bekende groep groot-aandeelhouders in Europa protesteerde tegen at voorgenomen stillegging van het bedrijf en stelde ons financieel aansprakelijk voor "jeden Schaden oder entgangenen Gewinn," dat voor haar direct of indirect uit een "vorzeitige Stillegung oder Betriebseinstellung" zou kunnen volgen.

3305 Hoewel van eene "vorzeitige Stillegung" van het bedrijf natuurlijk geen sprake kan zijn, daar de uitputting van de economisch winbare ertsvoorraad noodwendig tot beëindiging der ertswinning moest leiden, werd, in overleg met Commissarissen, besloten de mijnwerken en de verwerkingsinstallatie, in verband met dit protest, in

3310 stand te houden totdat in het hangende geschil met de Lutetia-maatschappijen een beslissing zou zijn verkregen. Aan deze Instandhouding zijn niet onbelangrijke kosten verbonden waartegenover, aan bedrijfsinkomsten in 1937, slechts staat de waarde van het verkregen product bij de "final clean up" der verwerkingsinstallatie. Onder

3315 "final clean up" dient in dit geval verstaan te worden de grondige schoonmaak van het geheele "circuit" der verwerkingsinstallatie, waarbij eventueel daarin achtergebleven waardevolle producten nog gewonnen worden. De waarde van het aldus gewonnen edelmetaal wordt op rond f117.000.- geschat. Wij meenen er nog de aandacht op te moeten vestigen, dat aan een eventueel opnieuw in bedrijf stellen der verschillende

3320 bedrijfsinstallaties, belangrijke kosten voor reparaties en gedeeltelijke vernieuwing verbonden zullen zijn, daar, met het feit der snel naderende uitputting van de mijn voor oogen, in de laatste Jaren slechts het allernoodzakelijkste is gedaan aan reparatie van machinerieën en gebouwen. Het bedrijf kon praktisch het geheele verslagjaar door nog op volle capaciteit gehandhaafd worden, zoodat de gebruikelijke

3325 vergelijkende bedrijfscijfers hierna op de gewone wijze zullen volgen. De in 1936 vermalen hoeveelheid erts bleef met 3674 ton ten achter bij het vorige jaar, terwijl ook het gemiddelde gehalte van het vermalen erts lager was dan in 1935. Dientengevolge werden 3764,1 ounces goud en 16325,5 ounces zilver minder geproduceerd dan in 1935. Het in verslagjaar verkochte edelmetaal besomde f64.991,47 meer dan de

3330 in verband met de toen vigeerende minder gunstige prijsnotering voor dit metaal, kon bij realisatie daarvan in October van verslagjaar geprofiteerd worden van den na de depreciatie van den gulden belangrijk gestegen goudprijs. De ontginnings- en verwerkingskosten op de onderneming daalden ten opzichte van het vorige boekjaar met ruim f190.000.-.

3335 Alles dooreen genomen kan het bedrijfsresultaat tot tevredenheid stemmen.

MIJNCONCESSIES LEBONG SIMPANG.

De voorbereidende werkzaamheden ten behoeve van de exploitatie van het mijnveld Lebong Simpang, werden gedurende verslagjaar met voortvarendheid voortgezet en

3340 vorderden alleszins bevredigend. Voor bijzonderheden verwijzen wij naar hetgeen de Hoofdadministrateur ter zake in zijn jaarverslag rapporteert. Een teleurstelling bleek de aanwezig geachte ertsvoorraad op te leveren. Bij het geleidelijk toegankelijk worden der oude afbouwen, bleek allengs duidelijker, dat de ertsreserve, zooals die door den Dienst van den Mijnbouw op grond van de oude afbouwkaarten

3345 berekend was, niet geheel aanwezig geacht kon worden. Nadat van deze bevinding door ons in de maand October van verslagjaar aan "Mijnbouw" mededeeling was gedaan, werd ter plaatse door een Gouvernements mijningenieur een onderzoek ingesteld. Alle in de ertsreserve opgenomen afzettingen konden toen echter nog niet bereikt worden, zoodat een tweede onderzoek eerst definitieve resultaten zal kunnen geven.

3350 Als vaststaand kan echter wel reeds worden aangenomen, dat de ertsreserve belangrijk lager zal blijken te zijn dan waarop, naar aanleiding van de door het Gouvernement bij de openbare inschrijving verstrekte gegevens, mocht worden gerekend.

Winst- en Verlies-Rekening.

3355 Ten bate der winstrekening boekten wij: onder Edelmetaalrekening, de opbrengst van het in 1936 gerealiseerde product en de getaxeerde waarde van het per ult. December jl. nog onverkochte edelmetaal met f970.063,10

3360 Het edelmetaal der "final clean up" bleef buiten beschouwing als zijnde geproduceerd in 1937. onder Renterekening de in 1936 ontvangen en over dat jaar nog te vorderen rente op belegde fondsen ad. f81.190,41

onder Koersverschillen het voordeelig saldo dezer rekening ad. f1.206,58

3365 onder Effectenrekening de gemaakte winst bij verkoop en uitloting, benevens de berekende koerswinst bij herwaardeering van het effectenbezit per ult. December jl. met f43.027,37

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- 3370 onder Dividendrekening 1933 het op grond van de statuten aan de vennootschap vervallen onopgevraagd dividend van het boekjaar 1933 ad. f208,-
onder Reserve Voorschotten Inlandsch Werkvolk het vrijgekomen bedrag dezer reserve ad. f7.987,70
onder Diverse Ontvangsten de opbrengst van verkochte reeds afgeschreven machinerieën en materialen, uitkeeringen ongevallen-verzekering, nagekomen vrachtrabatten enz. enz. met f39.751,55
Totaal f1.144.034,71
- 3375 Ten laste der winstrekening brachten wij:
onder Exploitatier rekening alle kosten betrekking hebbende op de exploitatie en de instandhouding van het mijnwerk en de installaties te Lebong Donok ad. f648.082,67
3380 onder Onderhoud Communicatiewegen de onderhoudskosten daarvan ad. f889,53
onder Onkosten Hoofdkantoor Batavia, de bureaustkosten te Batavia en te Londen, de kosten van telegrammen, porti, advertenties en drukwerk, benevens die van rechtskundig, boekhoudkundig en belasting-technisch advies, tezamen f71.012,33
3385 onder Reserve Div. Belastingen & Cijns, het bedrag waarmede deze reserve dient te worden aangevuld ter dekking van onze verplichtingen over het jaar 1936, zijnde f70.175,63
onder Uitvoerrecht Bullion, het crisis-uitvoerrecht geheven en over 1936 nog verschuldigd over de waarde van de November en December 1936 productie ad. f3.574,08
Uit de winst reserveerden wij:
3390 het voor tantièmes en gratificaties aan het personeel uitgetrokken bedrag van f30.00,--
benevens een bedrag van f45.330,47 voor in 1937 te betalen kosten aan passagegelden en verlofsalarissen personeel.
Totaal f869.034,71
- 3395 **Bedrijfsoverschot.**
Indien U zich met deze Winst- en Verliesrekening kunt vereenigen, bedraagt het netto bedrijfsoverschot f275.000,- waaruit wij U voorstellen uit te keeren een dividend van 10% of f10,- per aandeel betaalbaar vanaf den 3den Mei a.s. zoowel in Nederland als in Nederlandsch-Indië, tegen intrekking van dividendbewijs No. 30.
- 3400 29 april 1937 **Redjang Lebong**
DE NIEUWE DIRECTIE
Naar wij vernemen, is heden in de aandeelhoudersvergadering van Redjang Lebong in de plaats van de firma Erdmann en Sielcken tot directie van de N.V. Mijnbouwmaatschappij
3405 benoemd de firma Rexhauser en Co.
De heer V. Rexhauser, oud-ingenieur van den mijnbouw en laatstelijk hoofd van de afdeling Cijns van den dienst en als zoodanig enkele jaren geleden gepensionneerd, is vanmorgen met het vliegtuig in Indië teruggekeerd, ten einde de vergadering bij te wonen.
3410 De commanditaire vennootschap R. en Co. is gisteren te Amsterdam opgericht, met zetel Batavia; de heer Miedl, de groot-aandeelhouder van Redjang Lebong, is waarschijnlijk de stille vennoot.
Wij zezen eenigen tijd geleden reeds op de mogelijkheid dat de heer Miedl, na de uitspraak van het Hof, waarbij de N.V.'s "Lutetia" niet als aandeelhouders van
3415 Redjang Lebong werden toegelaten, zou trachten op andere wijze stemrecht uit te oefenen naar evenredigheid van zijn aandelenbezit. Uiteraard wordt zijn positie van groot-aandeelhouder geen recht gedaan, indien hij (overeenkomstig de wet op de N.V.'s) slechts een maximum van zes stemmen mag uitbrengen, terwijl hij krachtens zijn aandelenbezit meer dan 2000 stemmen zou moeten uitbrengen.
3420 De heer Miedl schijnt thans maatregelen getroffen te hebben om het volle aantal stemmen te kunnen uitbrengen, zoodat de benoeming van de firma Rexhauser en Co. tot directie van Redjang Lebong reeds bij voorbaat vaststond.
Nader vernemen wij nog omtrent de aandeelhoudersvergadering: De jaarstukken werden goedgekeurd.
3425 Aan de firma Erdmann en Sielcken werd op de meest eervolle wijze ontslag verleend als directie, evenals aan de commissarissen, terwijl tot nieuwe commissarissen benoemd zijn mr. Van Krimpen te Amsterdam, Ir. Van der Ploeg te Den Haag en de heer Paul Pleiger te Buchholtz.
- 3430 14 juni 1937 **Redjang Lebong**
De voortzetting der exploitatie
Ir. Rexhäuser is met optimistische indrukken teruggekeerd van zijn eerste bezoek aan

Redjang Lebong en Lebong Donok.

3435 Men weet dat deze oud-ingenieur van den dienst van Mijnbouw onlangs is benoemd tot directeur van de nieuwe maatschappij waarin de Miedl-belangen in Sumatra zijn ondergebracht. Inmiddels is den heer J. C. A. Ledeboer ontslag verleend als vertegenwoordiger van den heer Miedl; als zoodanig treedt de heer Rexhäuser nu ook op.

3440 Onmiddellijk vóór de overname der directie door de Miedl-groep arriveerde de heer Rexhäuser per vliegtuig hier te lande. Na hier ter stede besprekingen te hebben gevoerd vertrok de heer Rexhäuser naar Sumatra teneinde zich ter plaatse op de hoogte te stellen van den toestand, en thans van deze reis teruggekeerd hebben wij hem gevraagd naar zijn plannen.

3445 Men herinnert zich het bekende telegram van dr. ir. J. Zwiercycki, dat luidde: "Verklaar na hernieuwd bezoek mijnwerken en grondige analyse mijnkaarten in geen enkele richting kansen verdere exploitatie; mijnbouwkundig onderzoek westkant dacietspijp voltooid zonder resultaten en perspectieven".

3450 Dit telegram maakte diepen indruk op de beurs; aanvullende mededeelingen van de toenmalige directie van Redjang Lebong, de firma Erdmann en Sielcken, schenen geen twijfel te laten aan het lot van de mijn, al trok het de aandacht dat aan het einde van het bedrijfsjaar (dat overigens zeer bevredigende resultaten opleverde) meteen de aanwezige ertsvoorraden tot den laatsten ton waren opgebruikt.

3455 Dit telegram in herinnering brengend stelden wij den nieuwen directeur eenige vragen. De heer Rexhäuser wenschte zich niet uit te laten alvorens zijn rapport aan commissarissen is voorgelegd, doch wij kregen sterk den indruk dat hij optimistisch is en meent dat de inzichten van dr. Zwiercycki zullen worden gelogenstraft. De mijn is geheel bedrijfsklaar, zoowel personeel als machinerieën en de electricische installatie zijn volkomen in orde, om minstens met 50 stampers weer te kunnen aanvangen.

3460 Aan ir. Ferdinand, die in de jaren 1910-1919 met succes aldaar de werkzaamheden heeft geleid, is, zooals men weet opnieuw de bedrijfsleiding toevertrouwd.

3465 Wat aangaat de suggestie, dat de ertsvoorraden van Lebong Simpang veel te hoog zijn aangeslagen door den Regeerings-ingenieur, kon de heer Rexhäuser verklaren, dat hij die taxatie, voor zoover is kunnen worden nagegaan, rustig kon aanvaarden.

2 augustus 1937 **Redjang Lebong**

3470 De directie van Redjang Lebong deelt mede, dat de oude mijn Lebong Donok, waarin de werkzaamheden in December 1936 stopgezet werden, weer in bedrijf gesteld is. Zooals men zich herinneren zal betreft het hier de mijn, waarover een geschil rees tusschen de vorige directie, de fa. Erdmann en Sielcken, en de groep-Miedl.

12 januari 1938 **Het Edel metaal van Zuid-Bantam**

Rijke riffen aangeboord in Tjipamantjalan-gebied
HOOG GOUD-GEHALTE

3475 De nieuw opgerichte Mijnbouwmaatschappij "Zuid-Bantam" is gelijk bekend, een combinatie van de firma Erdmann & Sielcken en de gemeenschappelijke-mijnbouwmaatschappij "Billiton". De exploratie is nu ongeveer afgelopen. Over eenigen tijd zal daadwerkelijk begonnen worden met de exploitatie van de in de concessie liggende voorkomens.

3480 Onjuist is het echter, dat de weg, die naar deze mijnen leidt, over Rankas Betong voert. De mijnen zijn nl. slechts te bereiken via Pelaboean Ratoe, vanwaar een ondernemingsweg loopt tot de onderneming "Pasir Talaga". Het eindpunt van dezen weg is tevens het beginpunt van den nieuw aangelegden weg, die naar de mijnen leidt.

3485 Deze weg loopt dan verder over de Tji Barino (bekend door de 5A-concessies van de firma Philippi, welke binnenkort overgenomen zullen worden door de Miedl-groep) naar Tjikotok, waar de hoofdmijn ligt. Deze weg is ongeveer 35 km. lang. Vanaf het Zuidelijk gelegen Tjipatjoeng, de tweede vindplaats, loopt een ruim 8 km. lange weg naar Tjikotok.

3490 Deze nieuwe weg zal een der meest schilderachtige worden van geheel Java en zal niettegenstaande het zwaar geaccidenteerde terrein uitstekend berijdbaar zijn voor snel- en ander verkeer.

De raming voor de aanlegkosten, aanvankelijk begroot op een bedrag van f200.000, is echter belangrijk tegengevallen en tot dusverre zijn aan kunstwerken, bruggen en verharding van wegen reeds ruim drie ton ten koste gelegd.

3495 **De verwerkingsinstallatie, aanvankelijk opgezet voor een capaciteit per dag van 20 ton voor "Tjipitjoeng" en 30 ton "Tjikotok" blijkt thans reeds veel groter te moeten zijn aangezien tegen de verwachting in rijke riffen zijn aangeboord in het gebied der Tjipamantjalan.**

3500 De opzet is nu om voorloopig te beginnen met de exploitatie van de Tjipitjoeng en Tjikotok-mijnen, terwijl dan intusschen een nieuwe verbindingsweg zal worden gemaakt vanaf de Tjipamantjalan naar den auto-weg. In tegenstelling met andere berichten, welke gelanceerd worden, vertoont het hiervoor genoemde erts in het geheel geen overeenstemming met dat van "Moeara Sipongi", doch is veel rijker aan zilver. Voor het gehalte bevonden op Tjipitjoeng en Tjikotok gaf men van bepaalde zijde een
3505 gemiddelde op van zeven gram goud en 800 gram zilver per ton erts. Van andere, bevoegde zijde achtte men echter dit gemiddelde aan den lagen kant genomen. Naar wij vernamen, gaven de oppervlakte-gegevens der Tjipamantjalangengebieden aan het begin van het vorig jaar een zeer hoopvol aanzien. Tijdens de developpeer-werkzaamheden vond men essays met een zeer hoog gehalte aan
3510 goud waarvan o.a. monsters met 126 gr. goud en 15 kg zilver per ton erts. Men houde hierbij echter rekening met het feit, dat men ook elders plaatselijk wel monsters met een hoog gehalte heeft aangetroffen; dit zegt n.l. zeer weinig, daar het tenslotte gaat om het gemiddelde, dat de resultaten der exploitatie bepaalt. Daar nu de onderzoekingen nog slechts zeer gedeeltelijk hebben plaats gehad en het
3515 zeer wel mogelijk is, dat andere lagen een ongunstiger beeld vertoonen mag men niet al te veel waarde aan deze cijfers hechten. Op het oogenblik zijn de werkzaamheden aan de groote krachtcentrale aan den linkeroever van de Tjimadoei in vollen gang. Tot opvoer van de turbine-installatie werd een 6 km. lange weg aangelegd vanuit Tjikotok naar de Tjimadoe, waarmede ook een
3520 bedrag van f30.000 gemoeid is. In de beide mijnen "Tjipitjoeng" en "Tjikotok" werd reeds 150 km. tunnel gedreven en hierdoor kan direct met het verwerken van het erts een begin worden gemaakt, zoodra de verwerkings-installaties gereed zijn.

12 februari 1938 **MIEDL NAAR INDIË.**

3525 Naar alle waarschijnlijkheid zal de heer Miedl in het laatst dezer maand weder, per vliegtuig, naar Indië komen, om hier ongeveer een week te blijven, meldt de Java-Bode.

24 maart 1938 **Miedl-concern koopt Goedhart.**

3530 De op 8 April bijeengeroepen algemeene vergadering van de Bouw- en baggerfirma Gebroeders Goedhart A. G. te Dusseldorp, waarin de balansen voor de beide laatste boekjaren voorgelegd worden, zal waarschijnlijk ook uitsluitel brengen betreffende belangrijke veranderingen bij de vennootschap. Aan het Berliner Tageblatt wordt
3535 gemeld, dat intusschen een wisseling in de verhoudingen van de meerderheid der onderneming is ingetreden. De nieuwe bezitter van de meerderheid is het concern van den in de laatste jaren zeer actieven financier Alois Miedl, München-Amsterdam, eertijds deelnemer van het Münchener Bankhuis Witzig en Co., thans bezitter van de Hollandsche Koopmans-Bank van het vroegere Hollandsche bankinstituut van het Kreuger-
3540 concern, alsmede de toonaangevende persoonlijkheid bij de Schantung Handels A. G., Berlijn. De laatste heeft langzamerhand meer of minder toonaangevenden invloed bij verscheidene vennootschappen in Duitschland, verschillende koloniale ondernemingen en andere ondernemingen in het buitenland, waaronder de Mijnbouw-vennootschap Redjang Lebong in Nederl. Indië verkregen. De Gebroeders Goedhart A. G. resp. haar dochter-
3545 maatschappij zijn eveneens sterk in het buitenland werkzaam. Het blijft afwachten, welke regeling betreffende de Nederlandsche dochter-mij. van de Gebroeders Goedhart A. G., de N.V. Gebroeders Goedharts Aannemingsbedrijf, Amsterdam, getroffen zal worden. Deze Nederlandsche dochter-maatschappij, die harerzijds weer
3550 aan meerdere buitenlandsche stichtingen deelneemt, heeft een oprichtingskapitaal, volgens de statuten van 3 miljoen gulden, waarvan 1.8 miljoen gulden gestort zijn en een kapitaal van 100.000 gulden volgestorte preferente aandelen. Die 100.000 gulden preferente aandelen bevinden zich in het bezit van de vennootschap Gebroeders Goedhart, Dusseldorf, en berusten in portefeuille van de N.V. Gebroeders Goedhart's Aannemingsbedrijf in Amsterdam. De aandelen van de Nederlandsche Goedhart-vennootschap werden bij de vestiging van
3555 deze vennootschap den aandeelhouders van de Gebroeders Goedhart A. G. te Dusseldorf aangeboden.

Verder hierover op

3560 23 maart 1938 [...] De aankoop van de aandelenmeerderheid der Gebrs. Goedhart A.G. werd het Miedl-concern door twee omstandigheden vergemakkelijkt. Het aandelenbezit was tamelijk versplinterd. De groep, welke de onderneming beheerde (Deutsche Bank en Gebroeders Goedhart), bezaten, naar het "Berliner Tageblatt" mededeelt, van de 3 miljoen gewone aandelen der maatschappij slechts een minderheid. Toch bezaten zij nog het drievoudig stemrecht over R.M. 250.000 preferente aandelen. De zeer

3565 langdurende belastingstrijd, die in verband stond met de oprichting van de
Nederlandsche dochtermaatschappij, bracht blijkbaar zeer aanzienlijke posten
aandeelen op de markt, die voor rekening van Miedl opgekocht werden. De eisch van de
belastingen maakt een bedrag uit van R.M. 2 millioen, dus een bedrag, dat bijna twee-
3570 derde is van het geheele aandeelenkapitaal. Met het oog op het risico van dezen
belastingstrijd waarschuwde het bestuur van de Goedhart A.G. meermalen tegen
koersstijgingen. Van dezen gang van zaken heeft de Miedl-groep blijkbaar profijt
getrokken bij haar aankopen, welke ongeveer 3/4 jaar in beslag namen.
Het moet worden afgewacht, welke regeling met het oog op de Nederlandsche
3575 dochtermaatschappij der Gebr. Goedhart A.G., de N.V. Gebroeders Goedhart's
Aannemingsbedrijf, Amsterdam, getroffen zal worden. Deze Nederlandsche
dochtermaatschappij, die harerzijds weer participeert bij andere buitenlandsche
ondernemingen, heeft een statutair gewoon kapitaal van f3 millioen, waarvan f1,8
3580 millioen gewone aandeelen, en f100.000 volgestorte preferente aandeelen met
meervoudig stemrecht uitgegeven zijn. De f100.000 preferente aandeelen zijn in het
bezit van de Gebr. Goedhart A.G. te Dusseldorp en zijn in portefeuille bij de N. V.
Gebroeders Goedhart's Aannemingsbedrijf te Amsterdam. De laatste balansen der
Nederlandsche maatschappij waren zeer liquide, terwijl de effectenportefeuille zeer
voorzichtig gewaardeerd was. De aandeelen der Nederlandsche onderneming werden bij de
3585 oprichting van deze maatschappij aan de aandeelhouders der Gebr. Goedhart A.G. te
Dusseldorp aangeboden.
Met het oog op de bovenomschreven verhoudingen, - zoo eindigt het "Berliner
Tageblatt" - kan men wel aannemen, dat de aanstaande algemeene vergadering van meer
dan gewone beteekenis zal zijn. Op de agenda staan nog als punten van behandeling
goedkeuring van nieuwe statuten, waaronder de verplaatsing van den zetel der
3590 maatschappij uit Dusseldorp en de intrekking van de preferente aandeelen evenals de
verkiezing van een nieuwen raad van commissarissen.

8 oktober 1938 **De N. I. M. E. M.**

3595 De N. Indische Mijnbouw en Exploratie Mij., hier ter stede gevestigd heeft, naar wij
hooren, haar naam veranderd in N. V. Mijnbouwbeheer.
Als directeur zal optreden mr. J. C. Vollgraf uit Amsterdam, die thans voor eenige
maanden hier ter stede vertoeft.
Men weet, dat de heer A. Miedl, die zeer groote belangen heeft in mijnbouw-
3600 ondernemingen, w.o. de Redjang-Lebong, het geheele kapitaal van de N. I. M. E. M. in
handen heeft.
De heer Miedl zal, naar wij hooren, als commissaris van de N. I. M. E. M. aftreden.
In den loop dezer maand zal een algemeene vergadering plaats vinden.

7 december 1938 **"Redjang Lebong"**

3605 Afstand gedaan van meerderheid.
Aneta seint uit Amsterdam, dat volgens 't "Amsterdamsch Effectenblad" (waarvan geen
bevestiging door het blad kon worden verkregen) de heer Miedl een belangrijken post
aandeelen "Redjang Lebong" zou hebben overgedaan aan een groep, waarvan de heer Wolf
(van "Sporhout") de leiding heeft.
3610 Het A. N. P. vernam terzake uit betrouwbare bron, dat inderdaad een groote post
aandeelen door den heer Miedl werd verkocht aan een bepaalde groep, waardoor de
Miedl-groep niet langer de meerderheid heeft in het Redjang-concern. Het is evenwel
niet juist, dat de heer Wolf van deze nieuwe groep de leiding heeft. Wèl maakt de
3615 heel Wolf hiervan deel uit.

7 december 1938 **Redjang Lebong**

WEER GENOTEERD Miedl-groep heeft niet meer de leiding.
Amsterdam, 7 Dec. (Aneta). Aandeelen Redjang Lebong waren heden wederom genoteerd,
3620 daar volgens de meening van de Vereeniging voor den Effectenhandel de transacties
thans op reële basis berusten. Het "Amst. Effectenbl." meldt te hebben vernomen
(bevestiging kon het blad echter niet verkrijgen), dat Miedl een belangrijke post
aandeelen Redjang Lebong zou hebben overgedaan aan een groep waarvan de heer Wolf
(van Spoorhout) de leiding heeft. Het Algemeen Nederlandsch Persbureau verneemt
3625 dienaangaande uit betrouwbare bron, dat inderdaad een groote post aandeelen door
Miedl is verkocht aan een bepaalde groep, waardoor de Miedl-groep niet langer de
meerderheid heeft in het Redjang concern. Het is echter niet juist, dat Wolf van de
nieuwe groep de leiding heeft, wel maakt hij er deel van uit.

8 december 1938 **MIJNBOUW MIJ. "REDJANG LEBONG"**.

3630 Een nieuwe groep is geformeerd.

DREIGENDE EXECUTIES VERMEDEDEN?

De Miedl-groep heeft de Meerderheid uit handen moeten geven.

MERKWAARDIG KOERSVERLOOP.

3635 Aan de reeds zoo bewogen geschiedenis van Redjang Lebong is weer een bewogen hoofdstuk toegevoegd.

Eenige dagen geleden berichtten wij, dat de Commissie voor de Noteering van de Vereeniging voor den Effectenhandel, nadat een noteering ambtshalve was doorgehaald, besloten had scherp op den handel in Redjang toe te zien. In de daarop volgende dagen heeft wederom het feit zich voorgedaan, dat koersen ambtshalve geschrapt werden.

3640 Nadat eergisteren een koers van 150½ werd genoteerd, kwam gisteren een noteering van 165 tot stand.

3645 Een wel uiterst merkwaardige sprong, gezien de omstandigheden, welke het aandeel omringen. Het was toch een publiek geheim, dat executies van zeer belangrijke bedragen aandeelen Redjang aan een zijden draadje hingen. Zijn wij wel ingelicht, dan is eergisteren zelfs nog een executie aangezegd, maar is deze later weer ingetrokken. En met nadruk moet worden vastgesteld, dat het hier niet om executie- van normalen omvang handelde, maar om dreigende executies van pakketten, die ver in de tonnen zouden kunnen loopen.

3650 Het heeft er allen schijn van, dat dit gevaar voor de markt bezworen is, al is er, voor zoover wij hebben kunnen vaststellen, te dien aanzien thans nog steeds geen absolute zekerheid.

3655 Vast staat, dat de Miedl-groep, om welke oorzaken dan ook – waarop wij hieronder terugkomen – in het begin van dit jaar in een financieele dwangpositie is gekomen en zich genoodzaakt heeft gezien bij een consortium van slechts enkele leden een kascrediet van eenige tonnen op te nemen, waartegenover zij circa de helft van het aandeelenkapitaal van Redjang Lehong, dat f2.5 millioen bedraagt, in onderpand gaf. De bedoeling was, dat dit crediet spoedig zou zijn afgelost, in de practijk bleek daar echter veel aan te haperen, en nadat bij stukjes en beetjes bedragen waren terugbetaald, waartegen dan in verhouding onderpand werd vrijgegeven, bleef verdere aflossing achterwege. Onderhandelingen tusschen het consortium, waarvan twee

3660 Rotterdamsche maatschappijen, die met welbekende Deutsche belangen geïdentificeerd worden, deel uitmaakten, en de Miedl-groep, bleven zonder resultaat. Eenige maanden bleef deze affaire traineeren, doch inmiddels werd de situatie minder gunstig. De Miedl-groep trachtte ook elders credieten op te nemen op onderpand van

3665 aandeelen Redjang gecombineerd met andere effecten, en zij moet zelfs bereid zijn geweest hiervoor meer dan de normale rente te betalen. Haar pogingen hadden echter geen of althans slechts zeer gering succes. Deze pogingen, die op financieele moeilijkheden wezen, bleven in financieele kringen natuurlijk niet onopgemerkt. Geruchten over mogelijke executies gingen de ronden doen, ondanks het feit dat de

3670 koers ter beurze, dank zij voortdurenden aankopen van de Miedl-groep. werd gehandhaafd. Of nog andere credietgevers met executieplannen hebben rondgelopen, is niet bekend, wel is zeker, dat het geduld van het Rotterdamsche consortium uitgeput raakte en dat dit aan het einde van de vorige week voornemens was, ondanks de zeer

3675 aanzienlijke overdekking van haar vordering, uitgedrukt in aandeelen Redjang tegen de nominale waarde (dus afgezien van den beurskoers), tot executie van haar vele tonnen beloopend onderpand over te gaan. Dit bedrag was dusdanig, dat onverschillig of het in zijn geheel of in gedeelten zou zijn geëxecuteerd, de Redjang-koers tot een fractie van den beurskoers zou zijn weggesmolten.

3680 Nieuwe groep.

3685 AAN dit gevaar schijnt de Miedl-groep te elfder ure – zoo niet in de allerlaatste minuut nog, te zijn ontsnapt. Wij moeten hierbij opmerken, dat aangezien onze informaties elkaar op dit punt tegenspreken, wij nog niet met volle zekerheid kunnen zeggen, dat het gevaar van executies van dezen zeer grooten post reeds definitief gekeerd is.

3690 Eenerzijds vernemen wij, dat een definitieve regeling c.g. overneming van de schuld van de Miedl-groep aan het Rotterdamsche consortium nog niet heeft plaats gevonden, al worden hierover wel besprekingen gevoerd. De crediteuren hebben, aldus hoorden wij, nog niets geaccepteerd. Theoretisch blijft executie dus nog mogelijk, al lijkt dit niet waarschijnlijk.

3695 Zeker is echter, dat de heer Miedl er in is geslaagd, nieuwe personen voor de Redjang te interesseeren. Het gaat hier, naar wij hoorden, om een groep van een twintigtal particulieren, allen Nederlanders. Bankinstellingen zouden van deze groep geen deel uitmaken. Deze personen hebben, aldus werd ons van deze zijde medegedeeld, de meerderheid van de aandeelen Redjang verworven. Aan te nemen is, aldus werd ons door deze zegslieden verzekerd, dat hiermede het gevaar van de dreigende executies is

bezworen.

3700 In verband met deze nieuwe groep wordt de naam van den heer Daniël Wolf te 's-Gravenhage genoemd. De heer Wolf verzekerde ons echter geenszins de leiding van deze groep te hebben en slechts voor een bescheiden bedrag te participeeren.

Ten aanzien van de koersen, waartegen de nieuwe groep de aandelen Redjang heeft verkregen, is niets definitiefs bekend. Volgens onze informanten zou deze koers niet zóó ver van de 150% af zijn, anderzijds wordt in beurskringen aangenomen, dat deze

3705 koers belangrijk beneden pari ligt. De nieuwe bezitters meenen in de Redjang, gezien de laatste berichten over nieuwe goudvondsten, gunstige perspectieven te zien en zijn dan ook voornemens de exploitatie voort te zetten.

Positie der Miedl-groep.

3710 HOE de Miedl-groep zelf bij dit alles - even aannemende, dat de transactie zoo niet afgesloten, dan toch "op een oor na gevild" is - gevaren is, is nog onbekend. Men zal echter mogen veronderstellen, dat zij in ieder geval een aanzienlijk deel van haar

3715 macht zal hebben ingeboet. Wat ook de offers zijn, die de Miedl-groep uiteindelijk zal moeten brengen, lijkt het wel zeker, dat haar opzet bezwaken is aan een tekort aan middelen. Wat kan de reden van in dit verband wordt gesproken over de Anticosti-

propositie, waarover wij destijds reeds eenige malen hebben bericht. Men zal zich herinneren, dat dit plan er op neer kwam, dat een internationale groep, waarbij het

3720 Duitse belang echter verreweg overheerschte, uitgebreide exploitatierechten zou verkrijgen voor den boschrijkdom van het eiland Anticosti (Canada), in den mond van den St. Laurens gelegen. Gezien de Duitse behoefte aan hout scheen deze gedurfde

opzet toentertijd, commercieel bezien, gefundeerd, en ook van groote allure. Het feit is echter, dat van den aanvang af in Canadeesche kringen een groote politieke

3725 tegenstand tegen deze plannen bestond, omdat men het ongewenscht achtte een Duitse invloedssfeer te krijgen op een eiland op een strategisch zoo belangrijk punt als den St. Laurens. De politieke ontwikkeling is sindsdien voor de opstellers van het

Anticosti-plan wel zeer ongunstig geweest. Eenerzijds is de angst voor Duitse invloeden de laatste maanden aan de overzijde van den Oceaán hand over hand

3730 toegenomen, anderzijds hebben juist de gebeurtenissen, welke tot het ontstaan van dien angst hebben medegewerkt. nl. de Duitse gebiedsuitbreiding in Oostenrijk en Sudetenland, Duitschland's rijkdom aan bosch belangrijk vergroot en daardoor de

3735 behoefte aan import van hout uit andere landen verminderd. Bij beide partijen is de animo, om deze transactie door te zetten, dus allengs heel wat kleiner geworden dan toen het plan werd opgezet, met het gevolg, dat het plan is afgesprongen. Het

oncontroleerbare gerucht wil nu, dat deze mislukking één van de redenen zou zijn, dat de heer Miedt het hij de Duitse invloedrijke kringen, die hem voordien gunstig

3740 gezind waren, zou hebben verbruid. Erg waarschijnlijk komt dit gerucht ons op het eerste gezicht niet voor tenzij men een stok heeft willen vinden om den hond te slaan: niemand kan blind zijn voor de politieke wijzigingen, welke zich in den loop van dit jaar, zoowel in Duitschland als aan de overzijde van den Oceaán, hebben

3745 voltrokken en niemand kan er zich in ernst over verbazen, dat deze gewijzigde situatie een reeds durfde propositie heeft doen falen.

LIQUIDITEIT.

3745 Promotorswerk is verre van goedkoop en zoo schijnt althans de mogelijkheid aanwezig geacht te moeten worden, dat de onderzoekingen betreffende het Anticosti-project - tenzij deze van den aanvang af volledig voor rekening der opdrachtgevers zijn

3750 geschied - de kas van de Miedl-groep in het nauw hebben gebracht. De omstandigheid, dat in dien tijd het kascrediet van eenige tonnen bij het Rotterdamsche consortium is opgenomen, zou daarop kunnen wijzen. Zekerheid daaromtrent bestaat echter allerminst:

3755 wanneer twee dingen kort na elkaar gebeuren, behoeft het één nog niet het gevolg van het andere te zijn. Het blijft zeer wel mogelijk, dat Anticosti min of meer bijkomstig voor de financieele positie van de Miedl-groep is geweest en dat zonder deze affaire het verloop niet in belangrijke mate zou zijn gewijzigd.

3760 Dan is er nog de mogelijkheid, dat de Miedl-groep een flinke veer heeft moeten laten bij de bekende transacties met de Duitse photopapier-maatschappijen. Deze ondernemingen bezaten aanvankelijk posten aandelen Eastman Kodak doch verruilden deze op instigatie van den heer Miedl tegen aandelen Redjang Lebong. Zij gingen daarmede wel wat ver van huis en toen de gehoopte groote winsten uitbleven en de berichten over de Redjang ongunstiger werden, hebben zij deze aandelen weer aan de

3760 Miedl-groep teruggegeven - en waarschijnlijk tegen lagere koersen, dan waartegen zij deze aandelen eerst hadden verworven. Maar het is ook zeer goed mogelijk, dat ook dit niet van doorslaggevend belang is

3765 geweest, doch dat de feitelijke reden van haar financieele moeilijkheden eenvoudig ligt in de consequenties, die aan de doelstelling van de Miedl-groep ten aanzien van de Redjang Lebong verbonden waren.

De groep heeft, zooals bekend, zich groote moeite getroost om de meerderheid – en later zeer belangrijk meer dan de meerderheid van de aandelen van deze maatschappij, in handen te krijgen. Zij is daarin geslaagd en heeft daartoe natuurlijk op 3770 aanzienlijke schaal aandelen van het publiek moeten koopen. Daar zij de meerderheid wenschte te verkrijgen en daarna uit te breiden, heeft zij er niet aan kunnen ontkomen om te koopen tegen hoge koersen.

DWANG DER KOERSEN.

3775 ZIJ zal dit aanvankelijk slechts als een gedeeltelijk bezwaar hebben gevoeld. Immers, in tegenstelling tot de oude directie van de maatschappij, de firma Erdmann & Sielcken, is de Miedl-groep steeds van oordeel geweest, dat de oude mijn der Redjang nog een aanzienlijke waarde bezat, nog afgezien van de andere bezittingen en concessies, die later werden verkregen. Zoo is dan vermoedelijk door de groep 3780 constant ter beurse gekocht. Neemt men nu aan, dat op een gegeven oogenblik haar middelen krap begonnen te worden. De oude Lebong-Donok mijn leverde maandenlang niets op, integendeel, voorshands waren juist investeringen noodig om de mijn weer gereed te maken voor de productie. Van deze vermindering der middelen werd in het jongste verslag melding gemaakt. Dit verslag toonde, zooals bekend, over 1937 een netto- 3785 bedrijfsoverschot van f2.641 (v.j. f275.000), terwijl in het credit van de verlies- en winstrekening het voorzieningsfonds paraisseerde met f139.666.

Op de hoop, dat deze mijn binnen afzienbare tijd er in belangrijke mate toe zou gaan bijdragen om de kaspositie van de Miedl-groep te versterken, kon derhalve niet worden gebouwd, ergo moest crediet worden opgenomen. Voor het opnemen van crediet kwam als 3790 onderpand uit den aard der zaak voornamelijk het belangrijkste actief der groep in aanmerking, te weten aandelen Redjang Lebong. En hier wreekte zich de eenzijdige marktpositie van het fonds, kàn deze zich althans al gewroken hebben. De geldgevers wisten toch. dat van een vrijen koers van aandelen Redjang niet kon worden 3795 gesproken, dat de koers juist was gestegen door de gestadige aankopen der groep zelf, welke nu eenmaal een optimistischer kijk op de mogelijkheden der mijn had dan het groote publiek. Die geldgevers zullen dus, zoo zij al bereid waren credietverleening te overwegen, slechts bereid geweest zijn Redjang als onderpand te accepteren tegen een waarde, die zeer belangrijk beneden den beurskoers lag – getuige ook het crediet van het Rotterdamsche consortium.

Toch zal het den credietgevers geenszins onverschillig hebben gelaten, op welk peil 3800 het aandeel zich ter beurse bewoog.

Voor de groep kan daaruit de noodzaak zijn ontstaan, den koers coute que coute op te houden en voortdurend noteering ter beurse te hebben. Zou zij den koers loslaten en zou deze dan belangrijk dalen, dan zouden de prolongaties op onderpand van aandelen 3805 Redjang in gevaar kunnen komen. Aan den anderen kant maakte voortzetting der aankopen ter beurse de financieele positie uit den aard der zaak met den dag moeilijker. Zoo heeft de groep zich wellicht geplaatst gezien tusschen Scylla en Charibdis. Naar het schijnt heeft zij Charibdis gekozen. Het feit is toch, dat de koers van Redjang op ca. 150% is gehandhaafd en bij ongunstige berichten zelfs eerder 3810 nog aantrok.

CRITIEK PUNT.

ZOO is de groep wellicht gestruikeld over hetgeen haar drijvende kracht was: 3815 optimisme. En wellicht nog niet zoozeer, wat haar verwachtingen ten aanzien van Redjang betreft, als wel den tijd, waarbinnen deze verwachtingen verwezenlijkt zouden kunnen worden. Men ontkomt niet aan den indruk, dat de tijd van voorbereiding voor het bedrijfsklaar maken der oude mijn langer is geweest dan de groep heeft voorzien en mogelijk heeft zij zich hierbij hij haar financieelen opzet verrekend.

Naar het jaarverslag en de laatste berichten te oordeelen schijnt de mijn thans op 3820 een kenteringsmoment te staan: de voorbereiding is geëindigd en men heeft een aanvang gemaakt met de normale exploitatie. In de exploitatie heeft de directie, blijkens haar mededeelingen, nog steeds vertrouwen, maar of dit vertrouwen gerechtvaardigd is, is door de productiecijfers nog niet bewezen, het gaat nog steeds om verwachtingen. Met spanning heeft men dan ook afgewacht of deze verwachtingen van de groep – tegen 3825 het oordeel van andere Indische mijnbouw-kringen in – zouden worden bewaarheid en men had den indruk, dat de beslissing binnen enkele maanden zou vallen.

De gebeurtenissen van de laatste dagen schijnen die spanning nog intenser te maken. Ten eerste of de verwachtingen ten aanzien van den ertsrijkdom van Redjang zullen worden verwezenlijkt, waarover de jongste groep optimistisch schijnt te zijn – en ten

3830 tweede, of, indien inderdaad een mijnbouwkundig succes zou worden verkregen, het ook nog de Miedl-groep zal zijn, die daarvan voordeel zal hebben. (Nadruk verboden.)

9 december 1938 **Redjang Lebong**

3835 Miedl-groep verpandde de helft van het aandeelenkapitaal aan twee Deutsche maatschappijen. Omtrent de transacties in aandelen "Redjang Lebong" seint Aneta nog uit Amsterdam, dat volgens de "Telegraaf" de groep, die zich voor Redjang Lebong interesseerde, uit 29 personen zou bestaan, allen Nederlanders, en geen bankinstellingen. De Miedl-groep had circa de helft van het aandeelenkapitaal verpand aan het financieringsconsortium, waarin twee Deutsche maatschappijen zitten, met Duitsch 3840 belang. Dit consortium dreigde de prolongatiepost te executeeren, aan welk gevaar de Miedl-groep ter elfder ure ontsnapte. Het A.N.P. vernam nog, dat de onderhandelingen tusschen het oude consortium en de nieuwe groep nog niet zijn beëindigd.

3845 9 december 1938 **REDJANG LEBONG TE ELFDER URE ONTSNAPT.**

AAN EXECUTIE VAN EEN PROLONGATIEPOST. Amsterdam, 8 Dec. (Aneta A.N.P.) De Telegraaf vernam dat de groep, die zich voor Redjang Lebong interesseerde uit een twintig-tal particulieren zou bestaan, allen 3850 Nederlanders, geen bankinstellingen. De Miedl-groep had ongeveer de helft van het aandelen kapitaal verpand aan een financierings-consortium, waarin twee Rotterdamsche maatschappijen zaten met Duitsch belang. Het consortium dreigde een prolongatiepost te executeeren, aan welk gevaar de Miedl-groep te elfder ure is ontsnapt. Het A.N.P. verneemt hierop nog nader dat de onderhandelingen van het oude consortium 3855 en de nieuwe groep nog niet zijn beëindigd.

19 december 1938 **Redjang Lebong**

3860 De aandelen Redjang hebben al een jaar of tien alle belangstelling van het Nederlandsche publiek verloren; in vroegere jaren, vóór den oorlog en af en toe ook nog wel eens daarna, hebben er groote speculatieve bewegingen in dit fonds plaats gehad; in 1906 heeft het zelfs een koers van 1210% bereikt, maar een dergelijken 3865 koers heeft men na den oorlog niet meer gezien, en de belangstelling van het publiek verminderde, naarmate de overtuiging veld won, dat de mijn was uitgeput en de meerderheid van het vlottende materiaal in handen kwam van een Deutsche groep, eerst de Shantung A. G., later de groep-Miedl, welke eenige jaren geleden ruim 60% van het aandeelenkapitaal in handen moest hebben. Het schijnt, dat deze groep den laatsten 3870 tijd "court d'argent" is geworden, althans zij heeft getracht zich door beleening van haar aandelenbezit geldmiddelen te verschaffen en, toen ook dit moeilijkheden begon te leveren, was zij gedwongen tot verkoop. Zooals wij reeds meldden, heeft nu een nieuwe groep aandelen Redjang van de groep-Miedl overgenomen; hoeveel is nog niet 3875 bekend en evenmin den overnemingskoers, in ieder geval is de groep-Miedl haar controleerend belang bij Redjang thans kwijt. Als koers van overneming wordt ter heurze genoemd 65%, dus 100% beneden de officiëele noteering, welke den laatsten tijd, toen blijkbaar door de groep-Miedl aandelen 3880 buiten de beurs werden aangeboden, door het bestuur van de Ver. v.d. Effectenhandel tijdelijk geschorst is, waarschijnlijk omdat men vreesde, dat hangende die verkoopsonderhandelingen, koersmanipulaties zouden kunnen plaats vinden. Een specifiek beursbelang of een publiek belang is er dus bij Redjang al sinds jaren 3885 niet meer; de eenige belanghebbenden zijn een drietal groepen, maar merkwaardig is het wel, dat de officiëele noteering zich handhaaft op een peil, dat ongeveer 100% ligt boven den koers, welken men ter beurze als overnemingsprijs aanneemt. Van andere zijde wordt de juistheid van dezen koers dan ook in twijfel getrokken. "Mining is a chance and gold is a gamble", het is doorgaans niet, of thans uiterst 3890 moeilijk te beoordeelen, welke waarde een goudmijn heeft, maar de algemeene overtuiging van de beurs is, dat de mijnconcessies van de Redjang geen winbaar goud in belangrijke hoeveelheden meer bevatten. In hoeverre deze opvatting juist is, zal slechts de toekomst kunnen leeren, wanneer althans de exploitatie wordt voortgezet, hetgeen, naar verluidt, in ieder geval in het voornemen van de nieuwe Nederlandsche groep ligt. Naar het schijnt, heeft geen der drie groepen de meerderheid; in de toekomst zullen dus waarschijnlijk ten minste twee van deze drie moeten samenwerken; het resultaat van de jongste mutaties in het aandelenbezit zal wellicht binnenkort in nieuwe bestuursbenoemingen tot uitdrukking komen.

3895 19 december 1938 **De veranderingen bij Redjang Lebong**

Dreigende executies vermeden?

De Miedl-groep heeft de meerderheid uit handen moeten geven.

8 December.

3900 **Aan de reeds zoo bewogen geschiedenis van Redjang Lebong is weer een gewogen hoofdstuk toegevoegd.**

Eenige dagen geleden berichtten wij, dat de Commissie voor de Noteering van de Vereeniging voor den Effectenhandel, nadat een noteering ambtshalve was doorgehaald, besloten had scherp op den handel in Redjangs toe te zien. In de daarop volgende dagen heeft wederom het feit zich voorgedaan dat koersen ambtshalve geschrapt werden.

3905 Nadat eergisteren een koers van 150½ werd genoteerd kwam gisteren een noteering van 165 tot stand.

Een wel uiterst merkwaardige sprong, gezien de omstandigheden, welke het aandeel omringen. Het was toch een publiek geheim, dat executies van zeer belangrijke bedragen aandeelen Redjang aan een zijden draadje hingen. Zijn wij wel ingelicht, dan is eergisteren zelfs nog een executie aangezegd, maar is deze later weer ingetrokken.

3910 **En met nadruk moet worden vastgesteld, dat het hier niet om executies van normalen omvang handelde, maar om dreigende executies van pakketten, die ver in de tonnen zouden kunnen lopen.**

Het heeft er allen schijn van, dat het gevaar voor de markt bezworen is, al is er, voor zoover wij hebben kunnen vaststellen, te dien aanzien thans nog steeds geen absolute zekerheid.

3915 Vast staat, dat de Miedl-groep, om welke oorzaken dan ook – waarop wij hieronder terugkomen – in het begin van dit jaar in een financieele dwangpositie is gekomen en zich genoodzaakt heeft gezien bij een consortium van slechts enkele leden een

3920 kascrediet van eenige tonnen op te nemen, waartegenover zij circa de helft van het aandeelenkapitaal van Redjang Lebong, dat f2,5 miljoen bedraagt, in onderpand gaf. De bedoeling was, dat dit crediet spoedig zou zijn afgelost, in de practijk bleek

3925 daar echter veel te haperen, en nadat bij stukjes en beetjes bedragen waren terugbetaald, waartegen dan in verhouding onderpand werd vrijgegeven, bleef verdere

3930 aflossing achterwege. Onderhandelingen tusschen het consortium, waarvan twee Rotterdamsche maatschappijen, die met welbekende Deutsche belangen geïdentificeerd

3935 worden, deel uitmaakten, en de Miedl-groep, bleven zonder resultaat. Eenige maanden bleef deze affaire traineeren, doch inmiddels werd de situatie minder

3940 gunstig. De Miedl-groep trachtte ook elders credieten op te nemen op onderpand van aandeelen Redjang gecombineerd met andere effecten, en zij moet zelfs bereid zijn

3945 geweest hiervoor meer dan de normale rente te betalen. Haar pogingen echter hadden geen of althans slechts zeer gering succes. Deze pogingen, die op financieele

3950 moeilijkheden wezen, bleven in financieele kringen natuurlijk niet onopgemerkt. Geruchten over mogelijke executies gingen de ronde doen, ondanks het feit, dat de

3955 koers ter beurze, dank zij voortdurenden aankopen van de Miedl-groep, werd gehandhaafd.

Of nog andere credietgevers met executieplannen hebben rondgelopen, is niet bekend, wel is zeker, dat het geduld van het Rotterdamsche consortium uitgeput raakte en dat

3940 dit aan het einde van de vorige week voornemens was, ondanks de zeer aanzienlijke overdekking van haar vordering, uitgedrukt in aandeelen Redjang tegen de nominale

3945 waarden (dus afgezien van den beurskoers), tot executie van haar vele tonnen beloopend onderpand over te gaan. Dit bedrag was dusdanig, dat onverschillig of het

3950 in zijn geheel of in gedeelten zou zijn ge-executeerd, de Redjang-koers tot een fractie van den beurskoers zou zijn weggesmolten.

3955

Nieuwe groep

3960 **Aan dit gevaar schijnt de Miedl-groep te elfder ure – zoo niet in de allerlaatste minuut nog, te zijn ontsnapt.**

Wij moeten hierbij opmerken, dat aangezien onze informaties elkaar op dit punt tegenspreken, wij nog niet met volle zekerheid kunnen zeggen, dat het gevaar van executies van dezen zeer grooten post reeds definitief gekeerd is.

3950 Eenerzijds vernemen wij, dat een definitieve regeling c.q. overneming van de schuld van de Miedl-groep aan het Rotterdamsche consortium nog niet heeft plaats gevonden, al worden hierover wel besprekingen gevoerd. De crediteuren hebben, aldus hoorden

3955 wij, nog niets geaccepteerd. Theoretisch blijft executie dus nog mogelijk, al lijkt dit niet waarschijnlijk.

3960 **Zeker is echter, dat de heer Miedl er in is geplaagd [geslaagd], nieuwe personen voor Redjang te interesseeren. Het gaat hier, naar wij hoorden, om een groep van een**

twintigtal particulieren, allen Nederlanders. Bankinstellingen zouden van deze groep

geen deel uitmaken. Deze personen hebben, aldus werd ons van deze zijde medegedeeld,

de meerderheid van de aandelen Redjang verworven. Aan te nemen is aldus werd ons door deze zegslieden verzekerd, dat hiermede het gevaar van de dreigende executies is bezworen.

3965 In verband met deze nieuwe groep wordt de naam van den heer Daniël Wolf te 's-Gravenhage genoemd. De heer Wolf verzekerde ons echter geenszins de leiding van deze groep te hebben en slechts voor een bescheiden bedrag te participeeren.

3970 Ten aanzien van de koersen, waartegen de nieuwe groep de aandelen Redjang heeft verkregen, is niets definitiefs bekend. Volgens onze informanten zou deze koers niet zóó ver van de 150% af zijn, anderzijds wordt in beurskringen aangenomen, dat deze koers belangrijk beneden pari ligt.

De nieuwe bezitters meenen in de Redjang gezien de laatste berichten over nieuwe goudvondsten, gunstige perspectieven te zien en zijn dan ook voornemens de exploitatie voort te zetten.

3975 **Positie der Miedl-groep**

Hoe de Miedl-groep zelf bij dit alles – even aannemende, dat de transactie zoo niet afgesloten, dan toch "op een oor na gevild" is – gevaren is, is nog onbekend. Men zal echter mogen veronderstellen, dat zij in ieder geval een aanzienlijk deel van haar macht zal hebben ingeboet.

3980 Wat ook de offers zijn, die de Miedl-groep uiteindelijk zal moeten brengen, lijkt het wel zeker, dat haar opzet bezwaken is aan een tekort aan middelen. Wat kan de reden van deze intering van middelen zijn geweest?

3985 In dit verband wordt gesproken over de Anticosti-propositie, waarover wij destijds reeds eenige malen hebben bericht. Men zal zich herinneren, dat dit plan er op neer kwam, dat een internationale groep, waarbij het Duitsche belang echter verreweg overheerschte, uitgebreide exploitatierechten zou verkrijgen voor den boschrijdrom van het eiland Anticosti (Canada), in den mond van den St. Laurens gelegen. Gezien de Duitsche behoefte aan hout scheen deze gedurfde opzet toentertijd, commercieel

3990 bezien, gefundeerd, en ook van groote allure. Het feit is echter, dat van den aanvang af in Canadeesche kringen een groote politieke tegenstand tegen deze plannen bestond, omdat men het ongewenscht achtte een Duitsche invloedssfeer te krijgen op een eiland op een strategisch zoo belangrijk punt als den St. Laurens. De politieke ontwikkeling is sindsdien voor de opstellers van het Anticosti-plan wel zeer ongunstig geweest.

3995 Eenerzijds is de angst voor Duitsche invloeden de laatste maanden aan de overzijde van den Oceaan hand over hand toegenomen, anderzijds hebben juist de gebeurtenissen, welke tot het ontstaan van dien angst hebben medegewerkt, nl. de Duitsche gebiedsuitbreiding in Oostenrijk en Sudetenland, Duitschlands rijkdom aan bosch belangrijk vergroot en daardoor de behoefte aan import van hout uit andere landen verminderd. Bij beide partijen is de animo, om deze transactie door te zetten, dus

4000 allengs heel wat kleiner geworden dan toen het plan werd opgezegd, met het gevolg dat het plan is afgesprongen. Het oncontroleerbare gerucht wil nu, dat deze mislukking één van de redenen zou zijn, dat de heer Miedl het bij de Duitsche invloedrijke kringen, die hem voordien gunstig gezind waren, zou hebben verbruid. Erg

4005 waarschijnlijk komt dit gerucht ons op het eerste gezicht niet voor tenzij men een stok heeft willen vinden om den hond te slaan: niemand kan blind zijn over de politieke wijzigingen, welke zich in den loop van dit jaar, zoowel in Duitschland als aan de overzijde van den Oceaan, hebben voltrokken en niemand kan er zich in ernst over verbazen, dat deze gewijzigde situatie een reeds gedurfde propositie heeft doen

4010 **Liquiditeit**

Promotorswerk is verre van goedkoop en zoo schijnt althans de mogelijkheid aanwezig geacht te moeten worden, dat de onderzoekingen betreffende het Anticosti-project – tenzij deze van den aanvang af volledig voor rekening der opdrachtgevers zijn

4015 geschied – de kas van de Miedl-groep in het nauw hebben gebracht. De omstandigheid, dat in dien tijd het kascrediet van eenige tonnen bij het Rotterdamsche consortium is opgenomen, zou daarop kunnen wijzen. Zekerheid daaromtrent bestaat echter allerminst: wanneer twee dingen kort na elkaar gebeuren, behoeft het één nog niet het gevolg van het andere te zijn.

4020 Het blijft zeer wel mogelijk, dat Anticosti min of meer bijkomstig voor de financieele positie van de Miedl-groep is geweest en dat zonder deze affaire het verloop niet in belangrijke mate zou zijn gewijzigd.

4025 Dan is er nog de mogelijkheid, dat de Miedl-groep een flinke veer heeft moeten laten bij de bekende transacties met de Duitsche photopapier-maatschappijen. Deze ondernemingen bezaten aanvankelijk posten aandelen Eastman Kodak doch vervuilden deze op instigatie van den heer Miedl tegen aandelen Redjang Lebong. Zij gingen

4030 daarmede wel wat ver van huis en toen de gehoopte groote winsten uitbleven en de berichten over de Redjang ongunstiger werden, hebben zij deze aandelen weer aan de Miedl-groep teruggegeven – en waarschijnlijk tegen lagere koersen, dan waartegen zij deze aandelen eerst hadden verworven.

Maar het is ook zeer goed mogelijk, dat ook dit niet van doorslaggevend belang is geweest, doch dat de feitelijke reden van haar financieele moeilijkheden eenvoudig ligt in de consequenties, die aan de doelstelling van de Miedl-groep ten aanzien van de Redjang Lebong verbonden waren.

4035 De groep heeft, zooals bekend, zich groote moeite getroost om de meerderheid – en later zeer belangrijk meer dan de meerderheid van de aandelen van deze maatschappij, in handen te krijgen. Zij is daarin geslaagd en heeft daartoe natuurlijk op aanzienlijke schaal aandelen van het publiek moeten koopen. Daar zij de meerderheid wenschte te verkrijgen en daarna uit te breiden, heeft zij er niet aan kunnen

4040 ontkomen om te koopen tegen hooge koersen.

Dwang der koersen

Zij zal dit aanvankelijk slechts als een gedeeltelijk bezwaar hebben gevoeld. Immers, in tegenstelling tot de oude directie van de maatschappij, de firma Erdmann & Sielcken, is de Miedl-groep steeds van oordeel geweest, dat de oude mijn der Redjang nog een aanzienlijke waarde bezat, nog afgezien van de andere bezittingen en concessies, die later werden verkregen. Zoo is dan vermoedelijk door de groep constant ter beurse gekocht. Neemt men nu aan, dat op een gegeven oogenblik haar middelen krap begonnen te worden. De oude Lebong-Donok mijn leverde maandenlang niets op, integendeel, voorshands waren juist investeringen noodig om de mijn weer gereed te maken voor de productie. Van deze vermindering der middelen werd in het jongste verslag melding gemaakt. Dit verslag toonde, zooals bekend, over 1937 een netto-bedrijfsoverschot van f2.641 (v.j. f275.000), terwijl in het crediet van de verlies- en winstrekening het voorzieningsfonds paraisseerde met f129.665.

4055 Op de hoop, dat deze mijn binnen afzienbaren tijd er in belangrijke mate toe zou gaan bijdragen om de kaspositie van de Miedl-groep te versterken, kon derhalve niet worden gebouwd, ergo moest crediet worden opgenomen. Voor het opnemen van crediet kwam als onderpand uit den aard der zaak voornamelijk het belangrijkste actief der groep in aanmerking, te weten aandelen Redjang Lebong. En hier wreekte zich de eenzijdige marktpositie van het fonds, kan deze zich althans al gewroken hebben. De geldgevers wisten toch, dat van een vrijen koers van aandelen Redjang niet kon worden gesproken, dat de koers juist was gestegen door de gestadige aankopen der groep zelf, welke nu eenmaal een optimistischer kijk op de mogelijkheden der mijn had dan het groote publiek. Die geldgevers zullen dus, zoo zij al bereid waren

4065 credietverleening te overwegen, slechts bereid geweest zijn Redjang als onderpand te accepteren tegen een waarde, die zeer belangrijk beneden den beurskoers lag – getuige ook het crediet van het Rotterdamsche consortium.

Toch zal het den credietgevers geenszins onverschillig hebben gelaten, op welk peil het aandeel zich ter beurse bewoog.

4070 Voor de groep kan daaruit de noodzaak zijn ontstaan, den koers coute que coute op te houden en voortdurend noteering ter beurse te hebben. Zou zij den koers loslaten en zou deze dan belangrijk dalen, dan zouden de prolongaties op onderpand van aandelen Redjang in gevaar kunnen komen. Aan den anderen kant maakte voortzetting der aankopen ter beurse de financieele positie uit den aard der zaak met den dag moeilijker. Zoo heeft de groep zich wellicht geplaatst gezien tusschen Scylla en Charibdis. Naar het schijnt heeft zij Charibdis gekozen. Het feit is toch, dat de koers van Redjang op ca. 150% is gehandhaafd en bij ongunstige berichten zelfs eerder nog aantrok.

4080 **Kritiek punt.**

Zoo is de groep wellicht gestruikeld over hetgeen haar drijvende kracht was: optimisme. En wellicht nog niet zoozeer, wat haar verwachtingen ten aanzien van Redjang betreft, als wel den tijd, waarbinnen deze verwachtingen verwezenlijkt zouden kunnen worden. Men ontkomt niet aan den indruk, dat de tijd van voorbereiding voor het bedrijfsklaar maken der oude mijn langer is geweest dan de groep heeft voorzien en mogelijk heeft zij zich hierbij bij haar financieelen opzet verrekend.

4085 Naar het jaarverslag en de laatste berichten te oordeelen schijnt de mijn thans op een kenteringsmoment te staan: de voorbereiding is geëindigd en men heeft een aanvang gemaakt met de normale exploitatie. In de exploitatie heeft de directie, blijkens haar mededeelingen, nog steeds vertrouwen, maar of dit vertrouwen gerechtvaardigd is, is door de productiecijfers nog niet bewezen, het gaat nog steeds om verwachtingen. Met spanning heeft men dan ook afgewacht of deze verwachtingen van de groep – tegen

4090

het oordeel van andere Indische mijnbouwkringen in – zouden worden bewaarheid en men had den indruk, dat de beslissing binnen enkele maanden zou vallen.

4095 De gebeurtenissen van de laatste dagen schijnen die spanning nog intenser te maken. Ten eerste of de verwachtingen ten aanzien van den ertsrijkdom van Redjang zullen worden verwezenlijkt, waarover de jongste groep optimistisch schijnt te zijn – en ten tweede, of, indien inderdaad een mijnbouwkundig succes zou worden verkregen, het ook nog de Miedl-groep zal zijn, die daarvan voordeel zal hebben.

4100 *(Nadruk verboden)*

11 februari 1939 **Redjang-Lebong**

Ondoorzichtigheid der Schantungtransacties

4105 Wij ontleenen aan de "Telegraaf": In December werd bekend – aldus "Der Wirtschaftsring" – dat de heer Miedl te Amsterdam, die tot het bestuur van de Schantung Handels A. G. te Berlijn behoort, de in den loop van het jaar 1938 van het Schantung-concern zelf verworven aandelen der Mijnbouw Redjang-Lebong aan Nederlandsche belanghebbenden verder verkocht had.

4110 Het betreft hierbij niet slechts een particuliere transactie, doch een transactie, waardoor alle belanghebbenden bij het Schantungconcern wellicht getroffen zijn, vooral derhalve de aandeelhouders van deze onderneming. Om het nog eens kort samen te vatten: de Schantung Handels A. G. heeft een participatie bij de Amsterdamsche onderneming "Veland", deze bezit participaties in de z.g. fotopapiermaatschappijen, welke zich in liquidatie bevinden, en de fotopapiermaatschappijen waren wederom

4115 grootaandeelhouders van de Redjang-Lebong, die op Sumatra werkt. Eenvoudig is deze constructie zeker niet, en men kan ook niet beweren, dat zij door de jongste ontwikkeling duidelijker geworden is. De Schantung Maatschappij heeft zich over haar buitengewoon veelzijdige transacties nooit bijzonder mededeelzaam getoond.

4120 Speciaal is het dikwijls niet recht duidelijk geweest, welke rol valutamotieven bij de talrijke aandelenkopen en verkoopen gespeeld hebben. Wanneer thans verluidt, dat de fotopapierondernemingen, die van den heer Miedl nog den koopprijs voor de Redjang-aandelen moeten krijgen, hoewel de heer Miedl deze blijkbaar reeds verder verkocht heeft, er een garantie voor hebben, dat bij de afwikkeling van de rest, die nog

4125 steeds niet heeft plaats gevonden, de opbrengst van de aandelen ter beschikking staat, dan is dat ten slotte wel het minste, wat men bij een dergelijke transactie verwachten kan.

Er behoeft op het oogenblik niet meer over gepraat te worden of de belangen bij de Redjang-Lebong loonend zijn geweest of niet, doch wat de Schantung-aandeelhouder op het oogenblik wil weten is, welke financieele resultaten de bovengenoemde transacties hebben gehad en wat er intusschen van de overgebleven waarden behouden is gebleven.

4130 Niemand zal ontkennen, dat de Schantung enkele zeer gunstige transacties heeft kunnen verrichten, zooals den aankoop van de Molitz Ribbert A. G. en van een grooten post Goedhart-aandelen, maar daartegenover staan evenwel ook mislukkingen zooals de groote Canadeesche houttransactie (Anticosti) en de oprichting van de Britsch-Indische cementindustrie. Ten deele vonden deze transacties reeds in 1937 plaats, doch de aandeelhouders vernamen slechts gebrekkige bijzonderheden uit het jaarverslag, dat met vertraging eerst in Juli 1938 gepubliceerd werd.

4135 In Augustus werd daarna in de algemeene vergadering als motief voor de veelzijdige transacties hoofdzakelijk het binnenbrengen van orders, resp. van deviezen naar

4140 Duitschland aangegeven. Wanneer voor de laatste twee jaren het deviezenbedrag op meer dan R. M. 12 millioen becijferd wordt, is dat zeker een zeer aanzienlijk bedrag, doch de vraag is niet geheel van de hand te wijzen, welke risico's hieruit voor het concern ontstaan zijn en hoe deze risico's zullen kunnen worden gedragen.

4145 Men moet wenschen – aldus gaat genoemd orgaan voort – dat het jaarverslag dit jaar, vroegtijdig bekend zal worden gemaakt. In het belang van een betere publiciteit zou het bestuur van het concern zelf den wensch moeten hebben, de publicatie en de afrekening ook op die punten te bespoedigen, welke ongetwijfeld bemoeilijkt worden door de financieele relaties, die over de landsgrens loopen, doch waardoor het den outsiders onmogelijk is een overzicht te verkrijgen.

4150 20 mei 1939 **REDJANG LEBONG.**

De heer Miedl weer op komst.

4155 Naar het "A.I.D." verneemt, wordt in den loop der volgende maand hier te lande verwacht de heer Miedl, wiens bezoek aan Indië ten doel heeft behartiging van de belangen der Redjang Lebong. De heer Miedl, die per K.L.M. zal reizen, is voornemens ongeveer een maand hier te blijven.

Verder vernam het blad, dat de heer Volgraff, die momenteel hier te lande de directie der Redjang vertegenwoordigt, over twee à drie maanden naar Europa zal terugkeeren.

4160 29 mei 1941 **Opzienbarende aanhouding**
 Wegens zekere verdenkingen. Volgens de "Java Bode" is mr. J. C. Vollgraff, directeur der N.V. "Mijnbouwbeheer", bij zijn terugkomst in Nederlandsch-Indië, na een zakenreis naar de Vereenigde Staten te hebben gemaakt, door den Immigratiedienst aangehouden en vervolgens voor verder
 4165 onderzoek aan den Politieken Inlichtingen-Dienst overgegeven. Er bestaan bepaalde verdenkingen tegen mr. Vollgraff, welke thans nader worden onderzocht. Hangende dit onderzoek wordt hij geïsoleerd gehouden. De verdenkingen liggen niet zoo zeer op politiek dan wel op economisch terrein.
 4170 Mr. J.C. Vollgraff was jaren geleden in Bataviasche bank-kringen een bekende figuur. Na zijn loopbaan bij een der bankinstellingen daar is hij naar Nederland vertrokken, om daarna als vertegenwoordiger van de z.g. "Miedl-groep" naar Indië terug te keeren. Rond deze "Miedl-groep" is indertijd, naar velen zich zullen herinneren, heel wat gerucht geweest in verband met "Redjang-Lebong".
 4175 Miedl, die een groot aantal aandelen van deze goudmijn bezat, ageerde toen sterk tegen de Firma Erdmann & Sielcken, welke een liquidatie van "Redjang-Lebong" voorstond. De zaak werd in een kort geding voor den Raad van Justitie te Batavia gebracht en door Miedl verloren.
 Kort na het optreden van mr. Vollgraff ten behoeve van de Miedl-groep werd de N.V. "Mijnbouw-beheer" opgericht, waarvan eerstgenoemde directeur werd. De zetel der
 4180 directie van deze N.V. is Bandoeng. Verscheidene maanden geleden vertrok mr. Vollgraff voor een zakenreis naar Amerika.

4 juni 1941 **De affaire-Vollgraff**
 In aansluiting op hetgeen wij berichtten betreffende de aanhouding van mr. J. C. Vollgraff, directeur der N. V. "Mijnbouwbeheer" ontleenen wij thans nog de volgende bijzonderheden aan de "Javabode" welke niet zoozeer betrekking hebben op hetgeen hij in de Vereenigde Staten heeft gedaan - wijl dit, hangende het onderzoek, niet juist zou zijn - doch die een goed beeld geven van s' mans "activiteit" op handelsgebied.
 4185 Mr. J. C. Vollgraff is herhaalde malen, met kortere en langere tusschenpoozen, in Indië werkzaam geweest. Aangezien hij echter niet goed tegen het klimaat scheen te kunnen, moest hij steeds weer naar Europa terug. Indien het onderzoek verloopt, zooals men verwacht, zal hij zich evenwel - zij het noodgedwongen - aan ons klimaat moeten aanpassen.
 4190 Aanvankelijk werkzaam gewest zijnde voor een der groote bankinstellingen, verliet hij deze - ook al in verband met zijn gezondheid - in 1937 waarop hij in contact kwam met de z.g. Miedl-groep, grootaandeelhouders van de N. V. "Redjang Lebong". Eind 1937 werd hij voor deze groep naar Indië uitgezonden om het bedrijf hier te saneeren en te reorganiseeren.
 4195 Hier werd toen opgericht de N.V. "Mijnbouw-beheer", welke de directie over de N.V. "Redjang-Lebong" voerde. Mr. Vollgraff werd directeur van Mijnbouw-beheer, terwijl hij tevens vertegenwoordiger schijnt te zijn van twee in Egypte gevestigde maatschappijen, namelijk de Anglo Egyptian Mining Coy en de Minerale Syperation Coy of Egypt.
 4200 Miedl's aandelen van Redjang-Lebong waren in Holland intusschen overgegaan in andere handen.
 4205 Tusschen 1937 en September 1940, in welke maand hij vanuit Indië naar Amerika vertrok, is Vollgraff diverse malen van Indië naar Holland geweest voor het voeren van besprekingen. In Januari 1940 vertrok hij uit Holland naar Egypte, een en ander in verband met zijn maatschappijen aldaar en vervolgens is hij naar Nederlandsch
 4210 Indië doorgereisd. Toen de Oorlog uitbrak, bevond hij zich in Indië. "Redjang-Lebong" ondervond toen groote moeilijkheden, aangezien alle Duitsche employé's van de mijn "Lebong Donok" werden ontslagen en geïnterneerd en zoowel de N.V. "Redjang Lebong" als de N.V. "Mijnbouw-beheer" werden op 10 Mei van het vorige jaar ondergebracht bij de
 4215 Commissie voor het Rechtsverkeer in Oorlogstijd, wijl er overwegend vijandelijke belangen in waren vertegenwoordigd.
 Tot bewindvoerder werd aangesteld ir. Beets van den Dienst van den Mijnbouw, terwijl mr. Vollgraff onder dezen als beheerder van "Mijnbouw-beheer" kon blijven optreden. Wijl mr. Vollgraff kon aantoonen, dat het meerendeel der aandelen van de N.V.
 4220 "Mijnbouw-beheer" in zijn handen was, werd deze maatschappij weer vrijgegeven. In September van het vorige jaar ging Vollgraff weer op reis, nu naar Amerika en zijn plan was blijkbaar om "zaken in het groot te doen", als het ware van internationalen omvang. Hiervoor schijnt hij in Amerika ook een kantoor te hebben geopend. Over deze zaken kunnen wij in het huidige stadium van het onderzoek nog geen nadere

4225 mededeelingen doen, doch wel kan worden gezegd, dat – naar verwacht wordt – zij mr. Vollgraff, voor eenigen tijd althans, een "rustig leven" zullen bezorgen. Toen Vollgraff nog in Amerika vertoefde achtte ir. Beets, bewindvoerder van "Redjang-Lebong" het raadzaam, om de mijn "Lebong Donok" te sluiten, hetgeen dus zou neerkomen op eene liquidatie van de N.V. "Redjang-Lebong."

4230 Vollgraff werd met dit voornemen in Amerika op de hoogte gesteld en kon zich – natuurlijk (sic) – niet met dezen gang van zaken vereenigen. Hij besloot naar Indië terug te keeren en zou hier, met behulp van een Amerikaanschen deskundige, aantonen welke levensvatbaarheid de mijn had.

4235 Bij zijn aankomst, hier te lande werd hij echter prompt aangehouden en nu is een omvangrijk onderzoek tegen hem gaande, dat diverse gevallen betreft.

Uit kranten e.d. is bekend dat Miedl in september 1940 het Goudstikkerhuis kocht, Herengracht 458, maar hij heeft er niet gewoond, maar werd klaarblijkelijk gebruikt om de verworven kunstvoorwerpen te herbergen. Begin 1941 bezocht Hermann Goering het huis, Miedl kende nummer twee uit de nazi-hiërarchie goed, juist vanwege diens voorliefde voor kunstvoorwerpen, vooral schilderijen.

4240 We kunnen hierover lezen: Maar ook daarvoor herbergde het huis Herengracht 468 merkwaardige bewoners en na de dood van Edwin vom Rath heeft het huis nog geschiedenis gemaakt: het werd de zetel van de kunsthandel v.h. J. Goudstikker, in de oorlog onder "Verwaltung" gesteld van de Duitser Alois Miedl, die op zekere dag een onbekende Vermeer op de kop tikte. Enfin, dat verhaal kent u: de affaire Han van Meegeren ging nu pas goed van start. Misschien weet u niet, dat deze zeer kundige vervalser later, in 1945, in het huis aan de Herengracht, nog eens een proeve van zijn vaardigheid leverde ten bewijze dat hij die kunst echt verstond. Dat werd het schilderij *De jonge Jezus in de Tempel*, dat later verhuisde naar een kerkje in Johannesburg.

Het volgende artikel van uit het Bataviaasch nieuwsblad rept over familierelaties met den machtigen Goering:

4255 3 juni 1939 **Alois Miedl verkoopt aand. Schoutung**

Het groote Deutsche concern, waarin verschillende groepen zijn vereenigd De naam Alois Miedl is hier te lande niet onbekend. Men zal zich herinneren, dat de heer Miedl de meerderheid van aandeele Redjang Lebong had verworven, deze later wegens geldgebrek had beleend en tot gedeeltelijken verkoop gedwongen werd, toen de koers op de beurs kelderde.

4260 De aandeele waren ten deele afkomstig van de photo-groep waarbij de Schoutung Handels A.G., waarvan Miedl bestuurslid is, indirect geïnteresseerd is. Het leek, dat Miedl ook de meerderheid der aandeele van de Schouting-groep zou bezitten.

4265 De heer Miedl zou men handelaar in aandeele-paketten kunnen noemen, een bezigheid, die vroeger in Duitschland door een bepaalde categorie bezitters levendig werd beoefend en die dikwijls groote voordeelen afwierp.

Maar het liep ook wel eens tegen en het schijnt den (heer Miedl niet erg naar den vleeze te zijn gegaan, ondanks de familierelaties met den machtigen Goering, die hem waarschijnlijk in staat hebben gesteld, de transactie van de Redjang door te voeren, waar anders de Deutsche deviezen-bepalingen wel een belemmering zouden hebben gevormd.

4270 Wij hooren nu, dat volgens berichten in Zwitsersche bladen, de heer Miedl ook zijn bezit aan aandeele Schoutung geheel of grootendeels van de hand zou hebben gedaan. Bijzonderheden over de transactie, waarbij geen Nederlandsche belangen, doch die uit een internationaal oogpunt toch wel interessant is, ontbreken nog.

4285 21 juni 1940 AUSSERORDENTLICHE GENERAL-VERSAMMLUNG VON AKTIONÄREN der **N.V. BUITENLANDSCHE BANKVEREENIGING**, AMSTERDAM, abzuhalten am Montag, 8. Juli 1940, vormittags 11 Uhr, in den Geschäftsräumen der Gesellschaft. Rokin 84. Die Tagesordnung liegt daselbst zur Einsicht aus; sie enthält ua. einen Antrag zur Statutenänderung. Aktionäre, welche der Versammlung beizuwohnen wünschen, müssen ihre Anteile spätestens am 4. Juli 1940 bei der Gesellschaft hinterlegen. DER AUFSICHTSRAT.

4290 10 juni 1941 *N.V. Buitenlandsche Bankvereniging*
AMSTERDAM C - HEERENGRACHT 268
FERNRUF:-34175-35175 DRAHTANSCHRIFT: BUITENBANK
ALLE BANKGESCHAFTE
Mitglied der Amsterdamer Effektenbörse

10 juni 1941 **VELAND**

IMPORT EN EXPORT HANDEL-MAATSCHAPPIJ N.V.

Amsterdam W - Roemer Visscherstraat 23 - Fernruf: 84136-84103 - Drahtanschrift:

Velimpex

4295 INTERNATIONALES WARENGESCHÄFT - AGENTUREN

Vertreten in Deutschland durch SCHANTUNG HANDELS-AKTIENGESELLSCHAFT

Berlin-Charlottenburg 2, Fasanenstrasse 77, Fernruf 92 3304, Drahtanschrift:

Schantunghandel

4300 1 januari 1941 Na de grote transactie van augustus 1940 bleven Nathan Katz en Miedl met elkaar in contact. Benjamin Katz verklaarde na de oorlog dat hijzelf Miedl maar een aantal keren had gesproken, maar dat zijn broer Nathan geregeld met Miedl sprak. Benjamin Katz gaf aan dat zijn indruk was 'dat Miedl en Nathan goede zakenvrienden van elkaar waren'. Nathan Katz sloot nog diverse kleinere transacties met Miedl, 4305
waarover Benjamin Katz na de oorlog verklaarde: 'Ook bij deze latere, veel kleinere, transacties, heeft de Heer Miedl voor zoover ik weet nooit pressie op mijn broer uitgeoefend of bedreigingen geuit'. In 1941 zouden Nathan Katz en zijn gezin door Miedl zijn geholpen om te ontsnappen tijdens een razzia. Miedl zou hen in zijn huis hebben verborgen tot het weer veilig was om terug te keren naar Arnhem. Benjamin Katz 4310
verklaarde hierover na de oorlog: 'In 1941 heeft de Heer Miedl zelfs eens mijn broer Nathan met vrouw en kinderen, toen zij door de Duitschers achterna gezeten werden bij een Jodenrazzia in den Haag, helpen ontvluchten'.

Zie <http://www.restitutiecommissie.nl/sites/default/files/Advies-rc190b.pdf>

4315 Miedl liet zich ook in met andere zaken dan schilderijen: De voormalige miljonair, bankier en kunsthandelaar Alois Miedl, in de Nederlandse hoofdstad (waar hij van 1932 tot 1944 woonde) welbekend om zijn grootscheepse transacties in de bezettingsjaren, heeft dezer dagen in een kort geding voor de civiele kamer van het "Landgericht" 4320
- met name in Nederland en Zwitserland - meent te ontwaren. Het boek is geschreven door de voormalige geheime agent dr Wilhelm Höttl, een SS-officier die tijdens de oorlog chef was van een inlichtingendienst op de Balkan en het Middellandse Zee-gebied. Höttl publiceerde enkele jaren geleden reeds een overzicht van de centraal- 4325
Europese spionagegeschiedenis in de laatste oorlog, getiteld "Het geheime front" (schuilnaam van de auteur: Walter Hagen) dat een best-seller werd.

[...] In zijn onthullingen vertelt Höttl-Hafen hoe met een aantal gevangen 4330
deskundigen uit heel bezet Europa bijeengehaald, in opdracht van Himmler en Heydrich de grootste geldvervalsing der geschiedenis op touw gezet is door de geheime fabricage van perfect nagebootste Pond- en Dollarbiljetten, die miljoenvoudig werden "afgezet" via neutrale landen als Zwitserland, Portugal, Turkije, en waardoor een 4335
aantal riskante streken van de Duitse geheime dienst gefinancierd zijn - vaak buiten weten van de Gestapo-bonzen om. [...]

Aan het einde van zijn mémoires voert de Oostenrijkse auteur - die thans leraar 4335
geschiedenis is aan een lyceum in een klein Alpenstadje - de voormalige Amsterdamse kunst koper en bankier Miedl ten tonele. De lotgevallen van de "makelaars" in valse ponden en dollars tijdens de woelige bevrijdingsweken van 1945 beschrijvend (enkel en ontkwamen met grote hoeveelheden opgespaard goud naar Zwitserland en Zuid-Amerika, anderen meldden zich bij de geallieerden, of traden in dienst van de 4340
internationale zwarthandel...) vermeldt dr Höttl, dat de voornaamste afnemer der valse miljoenen, een voormalige handelsconsul genaamd Schwend, moeilijkheden kreeg met de Amerikaanse dienst die in bezet Duitsland geroofde of illegaal verkochte kunstschaten opspoorde, waarbij enkele Vermeers (of, zoals toen bleek, Van 4345
Meegerens) en Rembrandts die in de bezettingsjaren van Nederland naar Duitsland gegaan waren.

4345 Daarbij kwam men op het spoor van een uiterst bekwame zakenman, de vanuit Amsterdam opererende bankier Miedl, die - volgens het boek van dr Höttl - in oorlogstijd eveneens betrokken geweest zou zijn in het omzetten van valse miljoenen pond-sterlings. Miedl was echter in de zomer van 1944 reeds naar Spanje geëvacueerd, en dus niet direct bij de hand. In Spanje zou hij een bank gevestigd hebben met behulp 4350
van onduidelijk verkregen kapitaal, waarvan de schrijver suggereert dat het uit de "Operatie-Bernhard" stamt. Ex-consul Schwend raakte in Amerikaanse gevangenschap, waaruit hij eerst bevrijd werd tot hij zijn verhoorders verklapte waar, ergens in een Alpenbergplaats, de "goudschat" verborgen lag die als residu van de valse- 4355
biljettenaffaire opgezameld was in reusachtige buitenlandse ruiltransacties.

De voormalige Amsterdamse bankier protesteert tegen gebruik van het woord "ariseur", door de schrijver van het boek benut om Miedls overnemen van de wereldvermaarde

4360 kunsthandel Goudstikker in de zomer van 1940 te betiteln. Hij vraagt terugneming van het boek uit de handel op straffe van een hoge dwangsom. Volgende week moet de Munchense rechter uitspraak doen in deze affaire, waarin de meeste betrokkenen of dood, of naar andere werelddelen verdwenen zijn.

En in 1944 de oorlog een Bankierskantoor:

4365 19 juni 1944 **Naamlooze Vennootschap BUITENLANDSCHE BANKVEREENIGING in liq.** gevestigd te Amsterdam. De liquidatie-uitkeering aan aandeelhouders is vastgesteld op f383.25 per aandeel van nominaal f150.-.

Betaling aan de aandeelhouders, die op de vergadering waarop het voorstel tot ontbinding der vennootschap werd behandeld, niet zijn opgekomen, zal van 19 Juni '44 af geschieden ten kantore der Kas-Vereeniging N.V. te Amsterdam, tegen inlevering der aandeelbewijzen met dividendbewijs No. 22 e.v. plus talon. Zooals eerder aangekondigd, vindt ten aanzien deze aandeelhouders Artikel 15 van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Liquidatiebesluit 1941 toepassing.

4370 Betaling van de sedert 19 Juni 1941 ten kantore der vennootschap betaalbaar gestelde dividendbewijzen No. 21 der aandelen, met f9.- en No 4 der winstbewijzen, met f40.-, geschiedt thans uitsluitend ten kantore der Kas-Vereeniging N.V. te Amsterdam. Amsterdam, 17 Juni 1944.

4375 20 juni 1944 **Buitenl. Bankver. in liq.**

- De aandeelhouders hebben in buitengewone algemeene vergadering de overdrachtsbalans goedgekeurd en de liquidatie-uitkeering vastgesteld op f383,25 per aandeel van nominaal f150. De rechtverkrijgende van de ontbonden naamlooze vennootschap, de heer A. Miedl, zal de zaken met ingang van 1 Juli a.s. voortzetten onder de firma Bankierskantoor Alois Miedl waarvan hij de eenige firmant is.

4380 En zijn vlucht naar Spanje:

24 oktober 1944 **ONZE GESTOLEN KUNSTSCHATTEN NAAR SPANJE**

4385 De "Soldatensender West" deelde Zondagavond mede, dat "Parteigenosse" Alois Miedl, in gezelschap van den Belg, de Koning, te Madrid is aangekomen met het doel aldaar een negental schilderijen van Hollandsche en Fransche meesters in veiligheid te brengen. De doeken, welke een waarde vertegenwoordigen van vier millioen goudmark en waaronder zich werken bevinden van Rembrandt, Jacob Ruysdaal, Jan Steen, Rubens en Pieter de Hoogh, zouden door Alois Miedl, onmiddellijk na intocht van de Duitschers in Amsterdam bij een bekenden kunsthandel aldaar, in opdracht van de Rijkskanselarij te Berlijn in beslag genomen. Alois Miedl was reeds lang vóór den oorlog als vertrouwensman van een grooten IM- en Exporthandel te Amsterdam in ons land werkzaam, waarbij hij echter ook bijzondere relaties onderhield met de machthebbers in Duitschland. Het is niet bekend, zoo besloot de Soldatensender dit ongetwijfeld belangrijke bericht, of Miedl met deze schilderijen in Spanje slechts z'n eigen provisie in veiligheid tracht te brengen, dan wel in opdracht handelt van Rijksmaarschalk Goehring.

Alois Miedl

4400 Telefoonboek 1942 224 Miedl, A. Amsteldijk Noord 37. [K2973 Ouderkerk a.d. Amstel] 84136 Miedl, A. R. Visscherstr. 23, W. [1054 EW]

4405 13 juli 1942 Die Beiräte der Deutschen Handelskammer für die Niederlande Banken, Versicherungen, Handel, Industrie und Verkehr
Wie wir seinerzeit berichteten, sind bei der Deutschen Handelskammer für die Niederlande vor einigen Wochen Beiräte für Banken und Versicherungen, für den Handel, für die Industrie und für den Verkehr errichtet worden. Wie das Organ der Deutschen Handelskammer "Niederlande" Nr. 13 1942 in ihrer neuesten Nummer ausführt, ist es Aufgabe dieser Beiräte, im Rahmen der Kammer eine Zusammenfassung und wirksame Vertretung der deutschen wirtschaftlichen Interessen in den Niederlanden in den einzelnen Gewerbezweigen zu gewährleisten. Die Beiräte sollen die Kammer bei der Erledigung fachlicher Aufgabe beraten und sich der Wünsche, Anregungen und etwaigen Beschwerden, deutscher Firmen in den Niederlanden in allen grundsätzlichen Fragen ihres Gewerbezweiges annehmen. Die Vorsitzenden der Beiräte sind zugleich Mitglieder des Vorstandes der Deutschen Handelskammer für die Niederlande. Das Handelskammerorgan bringt in seinem neuesten Heft ein ausführliches Verzeichnis der einzelnen Beiräte und der von ihnen vertretenen Industrien. Die branchenmässige Namensgruppierung ergibt folgende Aufstellung:

Banken und Versicherungen

4420 A. Flesche, Vorsitzender und zugleich Präsident der Deutschen Handelskammer für die Niederlande, F. Dellschow, C. Drouven, H. Hake, Dr. Th. Hoechst, J. F. Kutzleb, E. de Laporte, A. Miedl, C. H. Oldach, R. Plaas, L. Steinenböhmer, K. Stichnoth, H. Wegener.

Handel

4425 W. Schönherr, L. de Boer, B. Broicher, Ernst Chur, F. Frank, E. A. Frick, W. Ch. Fritsche, W. Grosse, Dieren, E. Hauptmann, Dr. B. Heinz, C. E. S. von Olszewski, Fr. Rempis, W. Schick, G. F. Stöhr.

Industrie

4430 Ing. J. W. Piel, W. Giese, Dr. B. Heinz, C. Jost, F. Knuth, W. Kowalkowski, Dipl.-Ing. A: Lampe, H. Pavel, S. Rajszár, Dr. Fr. Reible, P. L. Russell, G. Sachsenberg, M. Schlüter, W. Schneider, F. W. Seekatz, K. Siegert, E. F. Weller, K. Wilfling.

Verkehr

4435 C. Wetekam, C. Aurich, F. Balster, Dr. O. Dyckerhoff, A. Egan, W. Fischer, C. Frauendorf, Fr. Friedrichs, M. Gerisch, J. Gerlach, H. Koenen, Jos. Kreibich, H. Krück, H. Lind, L. Mayer, W. Schimmelmann, E. Schnöckel, C. Schwarz, A. Siemens, Oberreichsbahnrat A. Stricker, Rotterdam, W. E. Vahrenhorst.

20 juni 1945 **Onder bestuur gesteld ondernemingen**

Eerste lijst

4440 De Advies-Commissie oor Rechtsherstel en Beheer, Amsterdam, (gevestigd Keizersgracht 569) verstrekt onderstaande opgave van door het Militair Gezag getroffen beschikkingen inzake bestuurders en onder bestuur gesteld ondernemingen ingevolge art. 99 van het K.B. E 100.

Bankierskantoor Alois Miedl, Heerengracht 268

Buitenlandsche Bankvereniging, Heerengracht 268, A'dam

Mr. E. J. Korthals Altes, Keizersgr. 756

4445 Drs. H. Haverkamp, accountant De Nederl. Bank.

14 mei 1948 **Nederlandse effecten werden aan Duitsers verkocht**

Twee bankiers zouden hebben bemiddeld

(Van een eigen verslaggever.)

4450 De zevende kamer van het Tribunaal te Amsterdam behandelde Donderdag de zaken tegen P. J. Rienstra en H. F. W. Meyer, die tijdens de oorlog beiden directeur waren van de Buitenlandse Bankvereniging te Amsterdam, een onderneming, die feitelijk werd beheerst door de Duitser Alois Miedl, een naam, die in Nederlandse financiële kringen een beruchte klank heeft gekregen. Miedl immers streefde er naar zoveel mogelijk

4455 Nederlands effectenbezit in Duitse handen te krijgen en schroomde niet, zich ook aan Joods bezit te vergrijpen. Beide directeuren wordt ten laste gelegd, dat zij zich hebben beijverd in deze transacties hun bemiddeling te hebben verleend.

4460 Die bemiddeling zou zich niet hebben beperkt tot effecten,, doch zich ook hebben uitgestrekt tot goederen van de meest uiteenlopende soort: van schepen tot scheermesjes en van dwarsliggers tot wiegen, dekens, bezems en damestassen.

4465 De heer Meyer gaf toe, dat er inderdaad veel transacties zijn gesloten, die zeker niet in het belang van het Nederlandse volk zijn geweest en hij zei er veel spijt van te hebben, dat hij zich niet eerder uit deze zaak had teruggetrokken (De B.B.Z. is in 1944 geliquideerd), maar hij meende, dat de verantwoordelijkheid niet op zijn schouders drukte, omdat Miedl en de Duitser Hardorff in feite de bank beheerden.

4470 Uit de cijfers van een accountantsrapport bleek wel, dat de bank allesbehalve Nederlandse belangen had gediend. Tegenover een aankoop van effecten van Duitse cliënten in 1940 voor een bedrag van 168.000 gulden, staat b.v. een verkoopbedrag van 4.970.000 gulden. In het volgend jaar was het laatste cijfer reeds gestegen tot bijna 23 miljoen, tegenover een inkoop van 6.450.000 gulden, enz.

"Mij werd altijd verteld, dat Hardorff Joodse belangen behartigde", verdedigde de heer Meyer zich; "hij en Miedl deden de zaken en ik bemoeide me er niet mee."

4475 "Maar u bleef aansprakelijk", zei de voorzitter, "u moest bedankt hebben, toen u zag, dat het mis ging met de bank. U begreep toch wel, dat Miedl een rare zakenman was? U hebt zelf over hem geklaagd."

4480 Ook de heer Rienstra zei, dat hij zich nagenoeg niet met al deze duistere zaken had bemoeid. Wel had hij provisie genoten van sommige transacties, wat de voorzitter hem zeer kwalijk nam, juist, omdat de heer Rienstra aanvoerde, dat hij in functie bleef om mensen en vermogens te redden. "Als u inderdaad iemands vermogen gered had", zei de voorzitter, "diende u later de rekening in." "Maar dat is niets bijzonders", voerde de raadsman van de heer Rienstra aan, "omdat het hier ging om geld in veiligheid te brengen. Zoals een Nederlands advocaat, die iemand voor een Duits gerecht verdedigde, aanspraak mocht maken op een honorarium, zo had ook een Nederlands zakenman, die geld in veiligheid bracht, recht op provisie."

4485 De heer Rienstra zei, dat hij uit eigen zak 62.000 gulden heeft betaald om mensen te redden. Zou hij voor andere daden geen provisie hebben genoten, dan zou hij dit werk niet hebben kunnen doorzetten.

Het was de heer Rienstra, die Miedl in contact bracht met de schilder Van Meegeren,

4490 toen deze zijn falsificaties naar Duitsland wilde verkopen. Van Meegeren spelde hem
een lang verhaal op de mouw over Italiaanse primitieven, die hij had bemachtigd en
geld, dat geblokkeerd was. Via de kunsthandel Goudstikker gingen enkele van zijn
schilderijen voor veel geld in Duitse handen over, waarvoor de heer Rienstra een
provisie van 25.000 gulden kreeg.
4495 In het bijzonder werden beide beschuldigten ten laste gelegd bemiddeling van de
verkoop van aandelen Van Berkels Patent, de N.V. Hugo Kaufmann's Bank, de N.V.
"Forum" en de verkoop van Brack's Doelenhotel te Amsterdam. Van de laatste
transactie, die in September 1944 werd gesloten, zei de heer Rienstra, dat hij er van
overtuigd was geweest, dat de koper een Nederlander was, ene meneer Havelaar.
... "Maar die woonde in Berlijn", zei de voorzitter.
4500 Ook de heer Rienstra maakte de voorzitter het verwijt, dat hij - wetende wie Miedl
was - niet zijn ontslag had genomen.
"Ik kon via Miedl mensen redden", zei de heer Rienstra, "dat bracht enig risico met
zich mee, maar dat meende ik te moeten nemen."
Het onderzoek in deze ingewikkelde zaak kon niet worden voltooid en zal Dinsdagmiddag
4505 a.s. worden voortgezet.

Miedl had ook goede contacten met prins Bernard, die dateren van vóór de oorlog:
Cornelissen schrijft vervolgens de tweede correctie op het Donner-beeld van Bernhard.
Hij tekent nu de verdachte relatie tussen de prins en Alois Miedl, een vriendschap
4510 die dateert uit de jaren dertig. Alois Miedl, sinds 1932 in Nederland "tatic" in
onduidelijke bankzaken, financier, kunstkenner, en na de overval van de nazi's op
Nederland in mei 1940, vertrouweling van Goering (agent is een beter woord) als het
er om gaat waardevolle schilderijen - vooral uit joods kunstbezit - te roven.
En elders: Maar Vrij Nederland vertelt nog meer over de prins. In het kader van de
4515 serie correcties op zijn biografie, worden twee nieuwe vrienden van hem
geïntroduceerd: Emil G. Bührle, stichter van het Oerlikon-concern voor wapens en
Alois Miedl. "In geen artikel, in geen rapport kwam men echter de namen van Emil G.
Bührle en Alois Miedl tegen, terwijl juist die contacten grond geven voor het
4520 vermoeden, dat Bernhard na zijn huwelijk met de Nederlandse kroonprinses Juliana in
1937 minder de Nederlandse prins werd, wat velen verwachtten en meer de obscure
Duitse prins bleef, wat slechts zeer weinigen vreesden", schrijft Igor Cornelissen.

13 juli 1948 **Om 2½ miljoen kunstbezit 31 schilderijen werden aan Katz geretourneerd**
Maar met een clause over "eigendomsrechten"
4525 Na de eerste publicatie over de arrestatie van de directeur van het "Mauritshuis" te
's-Gravenhage, dr. A. B. de Vries, en van de millionair B. Katz uit Dieren, één der
oudste telgen van een antiquairs familie, die tot de bekendste kunsthandelaars van
Nederland behoort, zijn de tongen los gekomen. Katz heeft de volgende acht
4530 schilderijen, die hij na de bevrijding bijna kosteloos van de stichting terug
ontving, tijdens de bezetting reglementair aan de kunsthandel voorheen J. Goudstikker
te Amsterdam verkocht: twee Rembrandts (waarvan één een zelfportret), twee werken van
Gerard Dou (waaronder "De Tandarts", een kiezentrekker, die een knaapje behandelt),
één Jan Steen ("In weelde sieht toe", een kamerinterieur, waarin een talrijke familie
4535 de inwendige mens aan het versterken is), twee schilderijen van Van Heemskerck en een
Pieter de Hoogh.
In totaal retourneerde de stichting 31 schilderijen aan Katz, zodat hier inderdaad
van een "millioenen-affaire" mag worden gesproken. Deskundigen schatten de waarde van
de 31 werken op miljoen gulden. De overige 23 doeken heeft Katz rechtstreeks,
4540 althans zonder tussenkomst van Goudstikker, aan de Duitsers verkocht. Overigens was
de verkoop van schilderijen aan de kunsthandel voorheen J. Goudstikker op zich zelf
niet veel beter, aangezien niemand anders dan de beruchte Duitser Alois Miedl de
eigenaar van deze firma was geworden. Miedl had zich met hulp van Goering meester
weten te maken van de schilderijencollectie en het bedrijf van kunsthandel J.
4545 Goudstikker N.V. Miedl zelf vluchtte ten tijde der Duitse capitulatie en houdt thans
verblijf in Argentinië. Aangenomen mag worden, dat dit waardevolle bezit dank zij het
ingrijpen der justitie voor de staat behouden zal blijven. Katz had tot dusverre geen
der hem op onrechtmatige wijze geretourneerde werken verkocht. Ook juridisch bezien
zullen zich bij de inbeslagneming geen moeilijkheden voor doen. Jhr. D. C. Roëll,
4550 directeur van het Rijksmuseum te Amsterdam, alsmede voorzitter van de raad van beheer
der stichting Nederlands Kunstbezit, deelde in een onderhoud namelijk mede, dat dr.
De Vries, "die blijkbaar bij de transactie met Katz enige aarzeling omtrent de
juistheid daarvan heeft gevoeld", op de formulieren, die de retourzending dek steeds
een clause heeft doen plaatsen, inhoudende, dat Katz te allen tijde verplicht was
de werken opnieuw ter beschikking van de stichting te stellen, indien bij nader

4555 onderzoek mocht blijken, dat ook anderen daarop eigendomsrechten lieten gelden. In de
 administratie van de stichting zijn claims gevonden voor de acht door Katz aan Miedl-
 Goudstikker geleverde schilderijen. Deze formulieren waren niet door Katz, doch door
 de stichting zelf uitgeschreven en wel op naam van Miedl. Zoals gebruikelijk moesten
 4560 namelijk steeds eerst claims worden uitgeschreven alvorens het commissariaat-generaal
 voor de recuperatie (C.G.R.) daarmede gewapend in Duitsland op zoek ging naar de
 verdwenen doeken. Eén der z.g. kunstbeschermings-officieren van het C.G.R. was dr. De
 Vries. De voor de hand liggende conclusie uit deze vondst in de administratie is, dat
 de stichting geweten moet hebben, dat niet Katz, doch Miedl de feitelijke eigenaar
 van de schilderijen was. Daar men Miedl uiteraard de schilderijen nimmer zou
 4565 teruggeven, behoorden deze dus de staat toe. Uit de boeken van Miedl was reeds
 gebleken, dat deze Duitser Katz voor de acht doeken ruim had betaald. Naar het
 schijnt ontbreekt echter ondanks dit voor dr. De Vries bezwarende materiaal, ieder
 bewijs, dat hij de staat met opzet zou hebben opgelicht toen hij de schilderijen
 gratis aan Katz liet retourneren. Integendeel, uit het feit, dat deze papieren niet
 4570 vernietigd zijn, zou men kunnen concluderen, dat zij het geweten van dr. De Vries
 niet hebben belast. In dat geval zou men hem dus slechts grove nalatigheid kunnen
 verwijten. Dr. De Vries was een groot vriend van de familie Katz. In het bijzonder
 had hij reden dankbaar gestemd te zijn ten opzichte van Je broer van de
 gearresteerde, namelijk Nathan Katz, die tijdens de bezetting naar Zwitserland
 4575 uitweek en ook thans nog in Basel woont. Deze broer heeft in de oorlogsjaren, toen
 ook dr. De Vries in Zwitserland belandde, deze laatste met raad en daad ter zijde
 gestaan.

14 juli 1948 Schilderijenverkoop aan Duitsers geschiedde niet onder dwang
 4580 Waardevolle getuigenverklaring van employé firma Goudstikker
 (Van onze speciale verslaggever.)
 Alois Miedl, de man, die in opdracht van Göring Nederland van zijn kunstschaten
 beroofde, is na de Duitse capitulatie in 1945 naar Argentinië uitgeweken. De
 schilderijentransacties van de firma Katz in Dieren, die in verband met de fraude bij
 4585 de Stichting Nederlands Kunstbezit thans in het brandpunt van de belangstelling
 staan, zijn indertijd met Miedl gevoerd. Miedl zou dus kunnen verklaren, of de
 gebroeders Katz, Beyth en Nathan, deze transacties onder dwang hebben moeten
 afsluiten. Voor de Nederlandse justitie is Miedl helaas onbereikbaar.
 Er is echter één man, die bij de onderhandelingen tussen Miedl en de heren Katz
 4590 tegenwoordig is geweest. Wij hebben deze getuige opgespoord en zijn relaas toont aan,
 dat de schilderijenverkoop van de firma Katz aan Miedl geheel vrijwillig
 geschiedde. De heer A Brack kwam in Juli 1940 in dienst bij de firma Goudstikker. De
 firma Goudstikker was toen reeds in handen overgegaan van Alois Miedl. De
 beweegredenen van het overgaan van de heer Brack in dienst van Miedl zijn ons niet
 4595 bekend; zij doen hier niet ter zake. Op het tijdstip, dat de heer Brack bij Miedl
 ging werken, was de kostbare collectie Goudstikker reeds over onze Oostgrens
 verdwenen, waren de zalen van het gebouw aan de Heerengracht nagenoeg leeg.
 In Augustus 1940 bracht Miedl een bezoek aan de heren Katz in Dieren. Tijdens dit
 bezoek kocht de Duitser bijna de gehele collectie van de firma, die uit ongeveer 120
 4600 schilderijen bestond en een waarde vertegenwoordigde van meer dan een miljoen
 gulden. De collectie omvatte doeken van Rembrandt, Jan Steen, Van Goyen, Aart van der
 Neer, Salomon Ruysdael, Van Ostade e.a.
 De transactie werd zonder enige pressie afgesloten en de schilderijen werden naar
 Amsterdam vervoerd, waar korte tijd daarna Göring zijn keuze maakte. De heer Brack
 4605 heeft alle schilderijen gezien en was tegenwoordig bij de verkoop aan Göring. Begin
 1941 besloot Miedl opnieuw een bezoek aan de firma Katz in Dieren te brengen. Hij
 riep de heer Brack bij zich en samen begaven zij zich op weg. Laat op de avond kwamen
 zij in Dieren aan, waar de heren Katz hun collectie volledig hadden uitgesteld. Het
 was hun in dat jaar gelukt, opnieuw een grote verzameling doeken bijeen te brengen,
 4610 weliswaar van beduidend mindere kwaliteit, maar hoger geprijsd...
**Miedl en Brack liepen langs de schilderijen en de heren Katz gaven bij elk doek een
 verklaring van de oorsprong, de meester en de voorstelling. Viel het schilderij bij
 Miedl in de smaak, dan noteerde Brack de naam en de prijs. Op deze wijze werden
 ongeveer 125 schilderijen voor verkoop apart gehouden. Vervolgens togen de heren naar
 4615 het kantoor van de firma, waar flessen jenever en hartige hapjes klaar stonden, om de
 financiële besprekingen te vergemakkelijken. Het totale bedrag van de uitgezochte
 doeken bedroeg ongeveer een miljoen gulden.**
 Toen begon het loven en bieden. De heren werden het eens voor ruim 700.000 gulden,
 maar de onderhandelingen (die op een gemoedelijke en vriendschappelijke wijze werden
 4620 gevoerd) duurden tot diep in de nacht. Toen de koop eenmaal was gesloten, was het

inmiddels zo laat geworden, dat Miedl en Brack niet meer naar Amsterdam konden terugkeren.

4625 De heren Katz lieten een gezellig soupertje aanrukken en na afloop werden de logeerkamers in de woning van Nathan Katz in Arnhem in orde gebracht, zodat Miedl en zijn employé zich te ruste konden begeven. Alvorens echter het gezellig samenzijn werd opgebroken, bewonderde Miedl de privé-collectie van Nathan Katz in diens woning. Hij gaf hierbij te kennen, dat hij voor bepaalde doeken grote belangstelling had. Katz deelde Miedl mee, dat hij er niet aan dacht, van zijn eigen collectie een enkel stuk te verkopen. Miedl berustte hierin. Van dwang was geen sprake.

4630 Kort daarna kwamen de aankopen in de hoofdstad aan. Miedl liet zijn aanwinsten door een expert keuren, alvorens veldmaarschalk Göring te waarschuwen. Deze expert ontdekte, dat enkele schilderijen niet van die meesters waren, die door Kate waren genoemd. Zo was er een schilderij, dat Katz aan v. Dijck toeschreef. De deskundige was echter van mening, dat het doek van sir Peter Lely was, hetgeen betekende, dat 4635 het aanzienlijk minder waard was. De stukken, die Katz als echte Rembrandts had gekwalificeerd, waren volgens de expert niet van Rembrandt, maar van een andere 17de-eeuwse meester. Zijn totaalindruk was, dat de bedongen prijs veel te hoog was.

4640 Miedl ontstak hierop in zo'n woede, dat hij de gehele collectie naar Dieren terug stuurde. Er vielen harde woorden tussen de heren Katz en Miedl. Nathan Katz verweet Miedl, dat hij geen geld had voor de collectie en nu uitvluchten zocht om er van af te komen. Miedl annuleerde echter de koop.

4645 De heer Brack deelde ons mee, dat het hem niet bekend was, of later toch nog enkele schilderijen uit deze collectie door Miedl werden gekocht. Hij verklaarde ons echter met grote stelligheid, dat in zijn tijd nimmer van Duitse zijde op de heren Katz pressie is uitgeoefend. De onderhandelingen werden door de firma Katz volkomen vrijwillig gevoerd.

Deze getuigenverklaring van de heer Brack, die bereid is een en ander onder ede te verklaren, zal ongetwijfeld voor het onderzoek van de Justitie van groot belang zijn.

4650 Het Vrije Volk is er in geslaagd de enige man in Nederland op te sporen, die aanwezig was bij de transactie tussen de firma Katz en Alois Miedl, (handelend onder de firma Goudstikker). Zijn relaas bevestigt de in omloop zijnde geruchten dat de verkoop van Katz' schilderijen niet gedwongen, maar vrijwillig geschiedde. Zelfs met grote voorkomendheid...

4655 13 juli 1950 Herr Aloys Miedl, vertrouwensman van Goering, in Amsterdam
De man, die de firma Goudstikker kocht...!
(Eigen bericht)

4660 Herr Aloys Miedl vertoeft in Amsterdam. Heel gewoon, heel legaal, heel keurig in het Doelenhotel. Hij heeft het ontzettend druk, is van de ochtend tot de avond bezet met conferenties. Herr Aloys Miedl, de vertrouwensman van Goering, kan blijkbaar bogen op hoge beschermers in Nederland. Hoe is het anders mogelijk dat hij zonder meer hier in Nederland komt en zijn uitrek neemt in een hotel? Wie is die Herr Aloys Miedl? Dat is 4665 de man, die in opdracht van Goering tijdens de nazi-bezetting in Nederland en vooral in Amsterdam kunstschaten "verzamelde" en deze naar Duitsland bracht. Voor miljoenen heeft hij in die tijd bij elkaar "gekocht" en geroofd. Wij hebben indertijd, op 12 Juli '48 en daarna, uitvoerig geschreven over de draad, die er liep door de beruchte zaak van de Stichting Nederlands Kunstbezit, via de kunsthandelaar Katz naar de firma voorheen Goudstikker.

4670 Een herinnering aan de schilderijenzwandel in 1948
Men herinnert zich de toedracht: tientallen schilderijen, toebehorende aan de Staat, werden op onrechtmatige wijze geretourneerd aan sommige kunsthandelaren, die tijdens de bezetting o.a. in relatie hadden gestaan met Miedl, die honderdduizenden gulden 4675 voor die schilderijen betaalde. Toen na de oorlog de schilderijen uit Duitsland terugkwamen, zeiden die kunsthandelaren, dat zij onder dwang hadden moeten verkopen...

4680 Miedl kocht in de bezetting de firma Goudstikker op voor 2 1/2 miljoen gulden en kon toen uit naam van deze wereldberoemde firma gemakkelijker zijn manipulaties bedrijven. Tegen het eind van de bezetting nam Miedl de vlucht naar Franco-Spanje. In 1948 werden de directeur van de Stichting Nederlands Kunstbezit, tevens directeur van het Mauritshuis te Den Haag en de kunsthandelaar Katz uit Dieren in verband met 4685 genoemde onrechtmatige teruggave van die schilderijen gearresteerd. Op 17 Juli 1948 werden zij weer in vrijheid gesteld. De naam van Miedl werd ook gevonden op de formulieren van deze stichting als koper van acht schilderijen.
Miedl is de man, die ongetwijfeld de touwtjes van deze zaak in handen heeft gehad

en... misschien nog wel heeft. De vraag dringt zich aan ons op: "Wat komt Miedl hier doen. Met welke personen heeft hij hier contact opgenomen?"

4690 *Waarom wordt hij niet gearresteerd?*

Terwijl men een internationale Vredesdelegatie in de gevangenis stopt en uitwijst, wordt een nazi, een vertrouwensman van Goering, in Nederland blijkbaar geduld niet alleen, maar kan hij hier ongestraft zijn duistere praktijken voortzetten!

4695 Zo goed als wij weten dat Aloys Miedl in het Doelenhof woont, zo goed kunnen de heren van de Vreemdelingenpolitie, die anders zo actief zijn, dit weten!

15 juli 1950 Miedl was reeds acht dagen in de hoofdstad

Een paar jaar geleden had hij contact met de justitie

4700 Wat kwam Herr Miedl in Amsterdam doen, vroegen wij een paar dagen geleden. Volgens Het Parool zou hij enige belastingzaken hebben afgehandeld. Dat zou inderdaad kunnen. Waarom zou de belasting geen zaken doen met uitgewezen nazi's? Maar Herr Miedl is acht dagen in Amsterdam geweest!

4705 Alleen om belasting te betalen? Niemand die dit zou willen geloven. Herr Miedl heeft echter ook reeds eerder hier vertoefd. Hij zou toen contact gehad hebben met justitie, zoals Het Parool na onze eerste publicaties verder weet te melden...
Let wel op. De justitie had geen contact met hem, waarom ook, maar Miedl had contact met de justitie!

4710 Miedl is immers een nazi, een vriend van Goering, een uitplunderaar van het Nederlandse volk, een oorlogsmisdadiger dus. Waarom zou de justitie hem dan wat ten laste leggen, nietwaar? En dan, hij kwam deze keer kersvers uit Madrid, uit Franco Spanje, waar hij met andere "arme nazi's" van bloedgeld leeft. Zo iemand moet je in ere houden!

Kroongetuige in de zaak De Vries?

4715 Hij had toen dus contact met de justitie voor het geven van inlichtingen inzake de schilderijen-affaire 1948, waarover wij dezer dagen uitvoerig schreven. Was Herr Miedl soms kroongetuige in deze zaak? Is hem daarom misschien vrije toegang verleend? Een aantal vragen die een antwoord eisen! Wat kwam Herr Miedl hier in werkelijkheid doen?

4720 3 november 1950 Duitser Miedl tegen Finantieel weekblad

Voor de president van de Amsterdamse rechtbank diende gisteren in kort geding de zaak van het "Finantieel Weekblad voor den Fondsenhandel", dat met zijn hoofdredacteur, de heer J. van der Meulen, was gedagvaard door de Duitser Alois Miedl, tijdens de oorlog o.m. bekend vanwege de aankoop van Nederlandse kunstschaten voor Goering.

4725 Miedl achtte zich beledigd door een artikel in het weekblad getiteld "De kinderkens komen weer thuis". Hij eist, dat zulke publicaties niet meer worden verspreid en vroeg een waarborgdwangsom van 5000 gulden plus publicatie van het vonnis in het weekblad. Uitspraak 9 November.

4730 De advocaat van het weekblad lichtte de z.i. buitengewoon ongunstige reputatie van Miedl toe. "De heer Miedl heeft met zijn verkoop van schilderijen aan Duitsland, in het bijzonder aan zijn vriend Goering, Nederland van een groot aantal onvervangbare kunstvoorwerpen beroofd", zei hij. Hij wees er op, dat het weekblad de overheid opmerkzaam wilde maken op deze man, die thans in Nederland vertoefd, hier zaken doet en een aanvraag om ontvrijding heeft ingediend. In zijn repliek zei de raadsman van Miedl, dat tegen zijn cliënt nooit een strafvervolgning is ingesteld en zelfs nimmer is overwogen. Hij voerde aan, dat Miedl bij het overnemen van de bezittingen van de kunsthandel Goudstikker er naar heeft gestreefd, dat de koopsom voor de Joodse eigenaren zou blijven, hetgeen inderdaad het geval is geweest. Zijn vriendschap met Goering zou Miedl hebben gebruikt om talrijke Nederlanders te helpen.

4740 10 november 1950 **Kort geding tegen weekblad**

Eisen van Miedl ten dele toegewezen

4745 In een kort geding van de Duitser Alois Miedl uit Madrid (eiser) tegen de N.V. "De Financieele Pers" te Amsterdam, uitgeefster van het "Finantieel Weekblad voor den Fondsenhandel" en tegen de hoofdredacteur van dit weekblad, de heer J. van der Meulen, heeft de president van de Amsterdamse rechtbank, mr. C. W. Thöne bepaald, dat in een artikel van 12 October, waarin Miedl zich in zijn eer voelde aangetast, "de grenzen, die een journalist bij een bespreking van een geval als dit in acht moet nemen, niet zijn overschreden".

4750 Voor twee alinea's van het gewraakte artikel maakt de president echter een uitzondering. Deze betreffen de passage, waarin werd gepubliceerd dat Miedl voor de oorlog bij de Buitenlandsche Bankvereniging een kas had met gelden, die bestemd

waren voor spionnagedoeleinden ten nadele van Nederland.

4755 "Niet alleen hebben gedaagden verklaard, dat hun van spionage van de heer Miedl niets bekend is, maar bovendien is van het bestaan van een dergelijke kas voorshands niets gebleken, zo luidt het vonnis.

4760 De president beveelt gedaagden, zich te onthouden van iedere publicatie, die de strekking heeft eiser of de Buitenlandsche Bankvereeniging te betichten van enigerlei deelneming aan spionage, gepleegd ten nadele van Nederland, en veroordeelt de gedaagden, bij overtreding van dit bevel, tot betaling aan Miedl van een dwangsom van f1000.- voor iedere overtreding. Het meer en anders gevorderde (waaronder bijv. de publicatie van dit vonnis in het Finantieel Weekblad zelf en een hogere dwangsom) is afgewezen. Gedaagden zijn veroordeeld in de kosten van dit geding, begroot op f60.-.

4765 28 maart 1951 FIRMA GOUDSTIKKER DOET AFSTAND VAN RECHTSHERSTEL

A. Miedl in appèl tegen getroffen overeenkomst
De langdurige procedure voor het "Bundesgericht" te Lausanne over het rechtsherstel van de firma Goudstikker is onlangs gestaakt, omdat de firma haar eis tot verder rechtsherstel heeft ingetrokken. In overeenstemming met de beheerders is afgesproken, dat de firma Goudstikker zal afzien van verdere vorderingen tot rechtsherstel zowel 4770 in Nederland als in het buitenland. Aanleiding tot de procedure was het feit, dat na de bevrijding in Zwitserland werd aangetroffen een schilderij van Jan Steen, "De bruiloft van Canaan", dat tot de collectie Goudstikker behoord had. Twee jaar geleden begon te Lausanne de procedure en na langdurige onderhandelingen met de 4775 belanghebbenden werd besloten de procedure niet voort te zetten. Hiermede is echter nog geen einde gekomen aan de kwestie van het rechtsherstel van de firma Goudstikker. Ten aanzien van de goederen, die de erven Goudstikker reeds door rechtsherstel weer toegewezen hebben gekregen, heeft de heer A. Miedl, die kort na net uitbreken van de oorlog de firma Goudstikker opkocht, appèl aangetekend en binnenkort zal de zaak 4780 wederom dienen.

De achtergrond van de zaak

4785 Direct na de Inval der Duitsers, in Juli 1940, heeft de heer A Miedl alle activa van de firma Goudstikker opgekocht. De directeur, de heer J. Goudstikker, was in Mei 1840 tijdens zijn overtocht naar Engeland aan boord van het schip verongelukt. De transactie der bezittingen van de firma Goudstikker had ten slotte het volgende verloop: de gehele kunstcollectie (schilderijen, beeldhouwwerk, gobelins, enz.) ging over aan Goering voor een bedrag van f2.000.000. Het overige bezit (gebouwen en inventaris) ter waarde van f550.000, bleef in handen van Miedl.

4790 Volgens Miedl betrof het hier een gewone doorverkoop van de door hem aangekochte goederen aan Goering. Volgens de erven Goudstikker had de zaak een ander verloop. Miedl had, aldus hun lezing, direct na de aankoop niet voldoende financiën om de zaak af te handelen en zou daarom Goering hebben ingeschakeld. Bij de collectie, die Goering destijds had overgenomen, bevond zich ook "De bruiloft van Canaan"; Goering 4795 heeft het doek tijdens de oorlog weer aan Miedl terugverkocht, waarbij het naar Zwitserland werd verzonden.

Nu de erven Goudstikker afstand hebben gedaan van hun vorderingen voor het Bundesgericht, is het doek weer in bezit gesteld van Miedl.

4800 Inmiddels hadden onderhandelingen over rechtsherstel van de erven Goudstikker met het Beheersinstituut en de beheerders van Miedl tot de overeenkomst geleid, dat alle nog in Nederland aanwezige goederen en waarden van de oorspronkelijke N.V. (voornamelijk het bezit aan onroerend goed) tegen betaling van f425.000 aan de firma zouden worden teruggegeven. Dit bedrag is aan de beheerders van Miedl uitbetaald.

4805 In appèl wil Miedl zich thans verweren tegen deze gang van zaken. Volgens hem heeft hij behalve op de betreffende onroerende goederen bovendien nog steeds rechten op een aantal schilderijen, dat niet door Goering is aangekocht en waarvan hij de eigenaar zou zijn.

19 mei 1951 **Vijandelijk vermogen.**

4810 De Nederlandse regering te Londen heeft op 20 October 1944 een besluit genomen, dat bekend staat onder de naam Besluit Vijandelijk Vermogen. Dit besluit beoogde beslag te leggen op het zich hier te lande bevindende vermogen van de Duitse staat en Duitse onderdanen, teneinde van de opbrengst een gedeelte van de schade te verrekenen welke ons land op Duitsland heeft. In het vredesverdrag zou dan bepaald moeten worden dat 4815 de Duitse staat aan degenen die getroffen waren door deze inbeslagname een schadeloosstelling zou geven. Over dit besluit wordt in juridische kringen verschillend gedacht. Prof. Meyers noemde het eens een barbaarse maatregel. De regering heeft nu voorgesteld, en dit voorstel is door de Tweede Kamer vorige week Vrijdag aanvaard, om de werking van dit besluit te wijzigen en het in beslag genomen

vijandelijk vermogen gans definitief verbeurd te verklaren.

4820 Het motief van de regering was dat de staat van oorlog met Duitsland binnenkort zal worden beëindigd.

Het is wel een vreemde historie, dat hoewel er geen vredesverdrag is (vanwege de houding van Rusland) toch de staat van oorlog als beëindigd wordt beschouwd. Toch komt ons het standpunt van de regering wel begrijpelijk voor. Men laat Duitsland toe als lid van de Raad van Europa en het zou toch ten vreemde vertoning zijn om tezamen met een vijand een nieuwe federale staat te gaan opbouwen.

4825 Het ongelukkige is nu echter dat de getroffen Duitse onderdanen, wier vermogen nu door ons in beslag genomen is, niet op grond van een vredesverdrag bij hun regering om schadeloosstelling kunnen aankloppen.

4830 De loop der zaken bewijst wel dat de bezwaren tegen dit Besluit van 1944 nog niet zo ongegrond waren.

Het is o.i. Onrechtvaardig, tenzij men door zijn gedrag van vijandschap jegens ons volk heeft blijk gegeven, ieder individueel maar aan te spreken in zijn persoonlijke bezittingen, voor schadeloosstelling welke door Duitsland als geheel zal moeten worden opgebracht. Hoe de Duitse regering een eis tot schadeloosstelling van onze zijde op haar onderdanen wil verhalen is niet onze zaak.

4835

Ontvijanding.

In nauw verband met het bovenstaande staat het voorstel over de ontvijanding. Er bestond een mogelijkheid om bij de Raad van Rechtsherstel ontvijanding aan te vragen. De regering heeft nu voorgesteld om aan de mogelijkheid om ontvijanding aan te vragen een einde te maken met ingang van de dag dat het wetsontwerp aan de Tweede Kamer is aangeboden. Dit was op 19 Maart 1951. De afwikkeling van de inbeslaggenomen goederen wordt voortgezet. Nieuwe discriminatoire maatregelen t.a.v. Duitse vermogens zullen in de toekomst dus niet meer genomen worden, doch degenen wier goederen inbeslag genomen waren, konden tot nu toe een verzoek tot ontvijanding indienen. Dit zal nu niet meer kunnen. De heer RoolvinK stelde echter voor om de mogelijkheid te openen aanvragen tot ontvijanding in te dienen tot de datum van het in-werking-treden van de wet en dus niet deze mogelijk met terugwerkende kracht uit te schakelen.

4845 De regering betoogde wel dat er nog een mogelijkheid was, nl. als men redelijker wijze kon aantonen dat men niet eerder in de gelegenheid was geweest een dergelijk verzoek in te dienen, doch dit argument achten we uiterst zwak.

We vinden het een eis van rechtvaardigheid dat de vroegere eigenaren gewaarschuwd dienen te worden dat zij vóór een bepaald ogenblik een verzoek tot ontvijanding kunnen indienen. Op zichzelf is dit al billijk, doch dit klemt te meer nu een schadevergoeding van de zijde van de Duitse staat, welke bij een vredesverdrag geregeld zou moeten worden, zeer twijfelachtig is geworden. Op het nippertje is 't amendement van de heer Roolvink, nadat eerst de stemmen gestaakt hadden, aangenomen.

4855 De afwikkeling van het vijandelijk vermogen, die zonder dat reeds twee jaar zou vergen, wordt hierdoor verlengd. Een verlenging echter die wij alleszins billijk achten.

4860

Culturele plannen.

Zo tussen de behandeling van 't vijandelijk vermogen door kwam ook Onderwijs aan de orde. Veel belangrijks is hierbij niet naar voren gekomen, behalve dan de mededeling van de minister over de plannen om in Eindhoven een technische hogeschool te stichten. Het debat hierover zal echter worden gehouden bij de behandeling van de wijziging van de begroting, die hiervoor ingediend zal worden. Verder vond de één dat het bijzonder en de ander dat het openbaar onderwijs achtergesteld werd.

4870 Verschillende afgevaardigden hadden het over onze cultuur. Onze cultuur mag niet als luxe worden gezien. We moeten wel bezuinigen, maar onze cultuur mag niet verloren gaan enz.

Bij het steeds meer naar achter dringen van de antithese, ook door anti-revolutionnaire woordvoerders, dienen we er wel op bedacht te zijn dat niet alles wat met cultuur aangeduid wordt, de norm van de H.S. kan doorstaan.

4875 Er is in deze wereld een afvallige cultuur en er is een Schriftgetrouwe cultuur. En nu kan men in de Kamer wel het pleit voeren voor bijzonder onderwijs, doch als men bij dat bijzonder onderwijs niet de wacht houdt bij de Schriftuurlijke antithese, maar zich laat beïnvloeden door de geest van valse oecumeniciteit, federalisatie, barthianisme en relativisme, dan is men niet bezig aan een waarlijk christelijke cultuur, ook al zou men de mond vol hebben over de culturele waarde van ons onderwijs. De minister komt steeds maar met plannen en nota's. Nu is men weer bezig door middel van experimenten een onderzoek in te stellen naar een verbetering van het onderwijsstelsel zonder het peil van het onderwijs aan te tasten. Men beproeft een

4880

4885 vrijer onderwijs en een minder strakke vorm van onderwijs volgens klasse-indelingen. De Kamer zal hierover nog nader ingelicht worden. Terecht werd door enkele afgevaardigden critiek geuit op de grote hoeveelheid nota's. Het gaat in de Kamer om wettelijke voorstellen en niet om allerlei plannen. Plannenmakers heeft onze tijd genoeg, doch waarlijk culturele arbeid wordt slechts
4890 door een, in het oog der wereld niet getelde, kleine groep verricht. Het zijn zij die in alles willen bouwen naar het in de Schrift en de belijdenis getekende bestek. B

4 april 1986 **ADRIAAN VENEMA OVER ECONOMISCHE COLLABORATIE**

VERDACHTE KLANTEN IN DE KUNSTHANDEL

4895 door Betty van Garrel
Tijdens de Tweede Wereldoorlog stroomden grote sommen gelds de kassa's van de Nederlandse kunsthandels binnen. De Duitsers hadden grote belangstelling voor Nederlandse schilderkunst, met name voor de oude meesters. Kunsthandelaren waren er in alle maten en soorten opportunisten, profiteurs, kleine oplichters, grote
4900 collaborateurs, maar ook fatsoenlijke zakenlui. Deze week verscheen 'Kunsthandel in Nederland 1940-1945', een lijvige studie van Adriaan Venema. Betty van Garrel las over het museum van rijksmaarschalk Goering, de overgenomen joodse kunsthandel Goudstikker, het reddingswerk van de gebroeders De Boer en de slimme streken van de firma Katz.

4905
Voor de Nederlandse kunsthandel was de Duitse bezetting een tijd van ongekende financiële bloei. Tijdens de eerste zeven maanden van de bezetting besteedden Duitse kopers reeds ten minste acht miljoen gulden bij Nederlandse kunsthandelaren ten behoeve van de collectie voor het in 1951 te openen Führermuseum in Linz, het
4910 Oostenrijkse stadje waar Hitler zijn jeugd doorbracht. De Duitse klanten – onder wie de privé-verzamelaar en rijksmaarschalk Hermann Goering, die op grote schaal kunst aankocht voor zijn toekomstige Hermann Goering-museum – zouden de Nederlandse kunstmarkt zeker tot in 1943 blijven overspoelen.

In het algemeen deed men op correcte wijze zaken met de stamverwante Nederlanders. De
4915 Duitse kopers hadden geen gebrek aan fondsen, meestal betaalden ze prompt en hun permanente vraag naar kunstwerken deed de prijzen almaar stijgen. De bezettende macht was er al evenmin op uit om het de Nederlandse kunsthandel extra moeilijk te maken. Mits men zich aansloot bij de Kultuurkamer, niet joods was en geen 'ontaarde' kunst of kitsch etaleerde, werd de kunsthandelaren geen strobreed in de weg gelegd. De
4920 kruiperige kunsthandelaar die zich bij de Kultuurkamer had vervoegd voor adviezen betreffende zijn nering, kreeg dan ook van departementshoofd Ed Gerdes op zijn vraag "is het verboden een Israëls in de winkel te hebben?" het geruststellende antwoord: "Het is verboden, echter niet het verhandelen".

Zelfs de grote winsten die de Nederlandse kunsthandelaren op de verkopen aan Duitsers
4925 maakten, joeg een oppermachtige klant als rijksmaarschalk Goering niet tegen hen in het harnas. De precieuze Amsterdamse kunsthandelaar D. A. Hoogendijk, in wiens gerespecteerde toonzaal de door Van Meegeren geschilderde Vermeer *De Emmaüsgangers* was verkocht aan het Rotterdamse museum Boymans, kon Goering heel openlijk vertellen dat zijn winst soms nog veel hoger lag dan honderd procent. Toch zou hij de altijd in
4930 burger verschijnende maarschalk gedurende de oorlog tenminste 55 schilderijen verkopen voor de som van f1.150.000,-. Goering scheen respect te hebben voor het Hollandse koopmanschap.

Het beeld van de kunsthandel in oorlogstijd is 'een zeer gevarieerde waaier van
4935 collaborateurs en meelopers', constateert Adriaan Venema in zijn zojuist verschenen boek *Kunsthandel in Nederland 1940-1945*. In de 652 pagina's tellende publikatie, waaraan de auteur vijf jaar werkte, wordt de negatieve rol van de kunsthandel tijdens de bezetting belicht aan de hand van een overstelpende hoeveelheid documentair materiaal. Geen aspect van het kunstleven blijft onbesproken. Met naam en toenaam en vaak zelfs met vermelding van het adres noemt hij de NSB-sollicitanten voor de baan
4940 van *Verwalter* bij joodse kunsthandels. De favoriete Amsterdamse lijstenmaker van Goering. De fabrieksdirecteuren die uit hun privé-verzamelingen oude meesters te koop aanboden, wetende dat deze aan Duitsers zouden worden verkocht. De schilderijen-expediteurs die voor de in Den Haag gevestigde *Dienststelle Mühlmann* en het *Referat Sonderfragen Kunsterwerb* werkten, instellingen die belast waren met de aankoop van
4945 *Reichswichtige Kunst*. De veilinghuizen die geroofd joods bezit veilden. De ijverige, reeds lang overleden directeur van het veilinghuis S. J. Mak van Waay die in de oorlog een *Lexicon van Nederlandsche schilders en beeldhouwers* samenstelde waarin hij, op gezag van het Departement, (J) toevoegde achter de namen van joodse
4950 kunstenaars. De tragische uitzonderingspositie van de naar Nederland gevluchte, gezaghebbende joodse kunsthistorici Vitale Bloch en Max Friedlaender die in ruil voor

hun leven schilderijenexpertises verzorgden voor onder meer de bovengenoemde Duitse instellingen.

Grote zaken

- 4955 Vrijwel onbesproken blijft de tak van de kunsthandel die zich bezighield met de verkoop van laat negentiende-eeuwse en twintigste-eeuwse kunst. Deze richtte zich op Nederlandse klanten. De Duitsers waren hier ook niet in geïnteresseerd. Hun aankopen betroffen de oudere kunst en met name de zeventiende-eeuwse Nederlandse meesters. Een ronduit treurig beeld levert, opvallend genoeg, de nationaal-socialistische
- 4960 kunsthandel op. Fatsoenlijke mensen vertoonden zich er niet en het aanbod was niet van dien aard dat Duitsers zich er voor interesseerden. De eigenaar van de Enschedese kunsthandel Elka berichtte het Departement dan ook dat hij zijn klanten op de vingers 'van één hand kon tellen sinds hij zangleider van de WA was geworden, een functie die een aanloop van geüniformeerde bezoekers met zich meebracht.
- 4965 De grote zaken werden gedaan met kunsthandelaren die helemaal geen partijlid waren. Zoals de in München geboren Alois Miedl, getrouwd met een joodse vrouw, die zich meester had gemaakt van onder meer een zilvermijn in Nederlands-Indië, de NV Buitenlandsche Bankvereniging in Amsterdam en – met financiële steun van Goering – van de joodse kunsthandel Goudstikker, de belangrijkste internationale kunsthandel
- 4970 van voor de oorlog. Jacques Goudstikker was befaamd om zijn groots opgezette tentoonstellingen, zijn fraai uitgegeven catalogi, zijn oog voor vroeg-Italiaanse schilderkunst, die in 1934 tot een expositie in het Stedelijk Museum had geleid en door zijn grootse levensstijl. Hij bezat een monumentaal patriciërshuis aan de Herengracht, kasteel Nijenrode waar hij een tijdlang zijn galerie had, en een fraaie
- 4975 kunstcollectie met onder meer de voornoemde vroeg-Italiaanse kunstwerken. Jacques Goudstikker stierf op 16 mei 1940 op 43-jarige leeftijd. De SS Bodegraven, waarmee hij nog net met vrouw en kind en enkele vrienden had kunnen vluchten, had Southampton al bereikt toen hij in de verduisterde haven in het ruim viel. Hij was op slag dood. Nog geen twee maanden later stond Miedl aan het hoofd van de Kunsthandel Goudstikker,
- 4980 had Goering, die fel concurreerde met de kunstaankopers voor het Führermuseum in Linz, topstukken uit de collectie Goudstikker verworven en had het Nederlandse personeel van de kunsthandel het geld in de wacht gesleept van het pensioenfonds dat hun vorige baas in de vorm van schilderijen voor hen had weggezet. Miedl zou Goering in de volgende jaren nog schilderijen verkopen van onder anderen Jan van Goyen,
- 4985 Ruysdael, Ferdinand Bol, David Teniers, P. Coecke van Aelst, Saftleven, Antonie van Dijk, Memling en Rubens. Ook zou hij bemiddelen bij de aankoop in 1943 van de door Van Meegeren geschilderde Vermeer, getiteld *Christus en de Overspelige Vrouw*. Goering verwierf dit kunstwerk voor f1.650.000,-.
- Miedl herbergde in de nieuw verworven behuizing kasteel Nijenrode ingenieurs van de
- 4990 Messerschmidt fabrieken die vanwege hun joodse vrouwen door Goering hierheen waren overgeplaatst, toneelspelers, die in Holland waren achtergebleven na een toernee van de Wehrmacht, journalisten, mannen en vrouwen met valse passen en valse namen, schreef Henriëtte von Schirach, echtgenote van de romantische jeugdleider Baldur von Schirach in haar in 1976 gepubliceerde memoires.
- 4995 Miedls cynische gevoel voor humor komt tot uiting in het advies dat hij het geschrokken mevrouwetje von Schirach gaf toen zij door het venster van haar kamer in het Amstelhotel een nachtelijke deportatie van joden had waargenomen. "Weet Hitler dat?", had ze aan Miedl gevraagd waarop deze geantwoord had: "In ieder geval kun jij hem dat, als hij het niet weet, vertellen". En bij het afscheid had hij haar dat
- 5000 nogmaals op het hart gedrukt. In 1944 verdween Miedl met een door Goering verzorgd uitreisvisum naar Spanje. In zijn bagage bevonden zich drie Rembrandts, Van Goyens, Ruysdaels, Pieter de Hooghs, een Paulus Potter, een Quinten Massijs, een Albert Cuyp en tal van andere beroemde meesters. Een eerder door hem het land uitgesmokkelde collectie bevond zich toen al
- 5005 in Zwitserland.

Kleine winkelier

- Behalve de oplichter-grote-stijl verscheen er nog een ander type kunsthandelaar op het toneel in oorlogstijd. De kleine winkelier die winst rook, bij de Kultuurkamer om
- 5010 adviezen vroeg en derhalve apert foute kunstenaars exposeerde. M. L. de Boer die een fotozaak in Uithoorn had, begon met zijn zwager Sieverding een kunsthandel in de hoofdstad waar hij zelfs de tweederangs schilderkunst van Ed Gerdes, die hij via de Kultuurkamer had leren kennen, exposeerde. Na de bevrijding openden De Boer en Sieverding onmiddellijk een tentoonstelling van een joodse kunstenaar. In de
- 5015 eerstvolgende tijd zouden er nog veel meer kunstenaars van onomstreden reputatie bij M. L. de Boer worden getoond. Mensen als Peter Alma, Charley Toorop, Charles Roelofs

en Jan Wiegers, die tijdens de bezetting aan clandestiene kunstenaarsuitgaven hadden meegewerkt.

5020 De respectabele Amsterdamse kunsthandel P. de Boer bestond al sinds 1923 en werd
gedreven door de gebroeders Pieter en Rudolf de Boer. De zaak had een tijdlang
filialen in Hamburg, Berlijn, Düsseldorf en Frankfurt en genoot internationaal
aanzien door grote tentoonstellingen als een expositie van Breughel. Na de voor de
gehele kunsthandel catastrofale periode 1931-1935 was de zaak geleidelijk weer
5025 opgebloeid. Op een augustusdag in 1940 stapte in deze kunsthandel Hermann Goering
binnen, die de joodse vrouw van Pieter de Boer hoffelijk een handkus gaf, en
vervolgens alle in de zaak aanwezige schilderijen bekeek, zelfs die welke met de rug
naar de klant stonden. De gebroeders De Boer waren op dit moment afwezig en Pieters
echtgenote wist niet genoeg van de kunsthandel af om de klant de nodige informatie te
kunnen verstrekken. Toen de gebroeders naar huis terugkeerden en vernamen wie er op
5030 bezoek was geweest, startten ze onmiddellijk een schilderijentransport naar
verschillende woningen. Maar Goering verscheen opnieuw, herinnerde zich exact wat er
de eerste keer bij de P. de Boer had gehangen en het gevolg was dat alles aan hem
werd verkocht. De Boers tegenwerping dat een altaarstuk ('De Meester van het Akense
altaar') al aan een Keuls museum was verkocht, beantwoordde Goering met de uitspraak:
5035 "Mit solchen Sachen handeln wir ganz einfach in einem autoritar regierten Staat".
Ook door de veel te hoge prijs die De Boer voor het kunstwerk vroeg, liet hij zich
niet afschrikken. Goering kocht het voor vijftigduizend gulden. Baldur von Schirach
zou eveneens een goede klant worden die voor een totaalbedrag van f127.600,- bij De
Boer aankocht. Andere belangrijke Duitse klanten waren dr. Posse die aankocht voor
5040 het toekomstige Führermuseum, Alois Miedl, Seyss-Inquart en ondermeer de musea van
Düsseldorf, Dantzig, Keulen, Dresden, waarvan Posse eveneens directeur was, Bremen,
Bonn, Breslau en Wenen.

Kunsthandel P. de Boer verkocht voor bijna twee miljoen gulden aan de Duitsers en het
aantal oude meesters dat hiermee werd geëxporteerd, zou een middelgroot museum kunnen
5045 vullen. Toen De Boer in 1948 beschuldigd dreigde te worden van economische
collaboratie, verschenen er echter getuigenissen van joden die door het directe
ingrijpen van de gebroeders of door hun bemiddeling waren gered. Zij bleken vier
schilderijen van Jan Breughel de oude uit hun privé-collectie te hebben afgestaan
voor het Führermuseum in Linz in ruil voor de vrijlating uit Westerbork en de
5050 ariërverklaring van hun voormalige joodse directeur Otto Busch en van Fré
Gonsenheimer, een vroeger buurmeisje van de gebroeders. Ene Claire Perlberger
getuigde dat zij en haar drie zoons, die op het punt stonden van Westerbork naar
Auschwitz te worden getransporteerd door toedoen van de De Boers het leven was gered.
P. de Boer bleek de secretaris van het Italiaanse consulaat, dr. Vittorio Mungioli,
5055 te hebben bewogen om Aus der Fünfen te bellen met het verzoek de doorzending van de
Perlbergers één transport uit te stellen. Intussen zorgde hij er voor dat ze op de
Philipslijst werden geplaatst. Mungioli ontving f5.000,- van De Boer voor zijn
telefoongesprek. Door het ingrijpen van de gebroeders schijnen er zo'n 21 joodse
mensen gered te zijn. De vier Breughels zijn niet uit Duitsland teruggekomen. Ze zijn
5060 waarschijnlijk verbrand bij het bombardement op Dresden, waar ze in de kamer van
museumdirecteur Posse hingen.

Fa. Katz

5065 Het mooiste verhaal over de kunsthandel is het verhaal van de familie Katz. Hun zaak,
die filialen had in Dieren, Bazel en Den Haag, werd gedreven door Nathan en Benjamin,
zons van de antiquair Daniël Katz. Collega's omschreven kunstwerken die zij
aanvankelijk op de markt brachten vanwege hun kwaliteit wel als *Katzenjammer*. Maar op
een tentoonstelling in Dieren, aan het eind van de jaren dertig, presenteerden ze
5070 toch mooi twaalf schilderijen van Rembrandt. De Katzen slaagden er vanaf het begin
van de oorlog in om de Duitsers steeds een slag voor te blijven. Miedl had
Goudstikker nog maar net overgenomen of ze stonden al voor de deur om de tuinbeelden
die ze aan Jacques Goudstikker in commissie hadden gegeven en die deze in zijn tuin
in Nijenrode had opgesteld, te koop aan te bieden. Een alerte actie, want het was
niet denkbeeldig dat de tuinbeelden onder het nieuwe bewind spoorslags verhandeld
5075 zouden worden en wellicht in de tuin van Goerings Karinhall een plaatsje zouden
vinden. Of de partijen aangaande de tuinbeelden tot zaken zijn gekomen, is niet
bekend maar tijdens de zomer van 1940 was er door kunsthandel Katz wel al voor
f1.800.000,- aan schilderijen aan Miedl verkocht. Alois Miedl reisde in februari of
5080 maart 1941 naar Dieren, om schilderijen aan te kopen. Hij soupeerde bij Nathan Katz
in Arnhem, probeerde en passant ook nog zijn privé-collectie aan te kopen en bleef
vervolgens overnachten. Goerings vriend, slapend bij Nathan Katz, dit incident op
zichzelf is al dolkomisch. Alleen al aan Goering verkocht de fa. Katz voor bijna 2,2

5085 miljoen gulden. Nathan Katz liet vervolgens aan dr. Posse weten dat het toekomstige Führermuseum misschien wel de mooiste stukken van de collectie van de Zwitserse dr. Lanz (Italiaanse schilderijen, beeldbouwwerken en kunstvoorwerpen) in de wacht zou kunnen slepen, mits men hem een uitreisvisum kon bezorgen om daar zaken te doen. Posse betoonde zich onmiddellijk enthousiast voor het plan en vroeg bij het ministerie van Binnenlandse zaken een uitreisvisum voor Zwitserland op naam van N. Katz.

5090 De gehele familie Katz overleefde de oorlog en zelfs de Rembrandt kwam terug. Door een nooit geheel opgehelderde omstandigheid kreeg de kunsthandel Katz na de oorlog ook nog de aan de Duitsers verkochte schilderijen terug, ter waarde van enkele miljoenen gulden, die volgens de akkoorden van Potsdam aan de Nederlandse Staat waren vervallen. Die akkoorden zijn verder stipt nageleefd.

5095 Tot veroordelingen wegens economische collaboratie is het in de kunsthandel nooit gekomen. Tachtig procent van de door de Nederlandse kunsthandel geëxporteerde schilderijen werden in Duitsland teruggevonden en in beslag genomen als Nederlands staatsbezit. Van de 29.377 dossiers die aangelegd zijn inzake economische collaboratie werden er slechts 9.053 afgewerkt. De economische collaboratie had zich dan ook niet alleen tot de kunsthandel uitgestrekt maar tot alle sectoren van het bedrijfsleven. In andere voormalige bezette gebiedsdelen was de situatie niet anders. Een aantal kunsthandelaren werd fors door de fiscus aangepakt. De arrestatie van de kunsthandelaar Dik junior, die behalve van economische collaboratie ook verdacht werd van het intimideren van de joodse eigenaar van een schilderij van Mentzel, ging niet

5100 door. Hij wist te ontvluchten om pas na vijfentwintig jaar in Nederland terug te keren.

Warrig

5110 Het boeiende materiaal dat auteur Adriaan Venema bijeen heeft gebracht, maakt *Kunsthandel in Nederland 1940-1945* nog niet in alle opzichten tot een geslaagd boek. Als bronnenboek functioneert het niet want daarvoor is er te veel in het materiaal gesneden. En als historisch boek is het te mager omdat het verwerkte materiaal hoogstens tot summiere commentaren en nergens tot een analyse leidt. Conclusies kunnen de lezers ook zelf wel trekken, maar in Venema's boek wordt dat bemoeilijkt door de warrige opbouw. Om de werkzaamheden van een door de schrijver aangehaald instituut te doorgronden moet je vaak twintig bladzijden doorploegen. Personen worden opgevoerd terwijl veel later pas duidelijk wordt wat ze precies betekend hebben voor de kunsthandel in oorlogstijd. Aan de hoofdstukken over de handelingen van de secretaris-generaal van het Departement van Volksvoorlichting, dr. Tobi Goedewaagen, en Ed Gerdes, hoofd van de afdeling Bouwkunst, Beeldende Kunsten en Kunstnijverheid

5115 binnen dat zelfde departement, had Venema zich beter niet kunnen wagen. Er is geen touw aan vast te knopen. De uitputtende behandeling van vervalsingen en nabootsingen lijkt samen te hangen met Venema's oorspronkelijke plan om een boek over de gehele kunsthandel te schrijven.

5120 Met name het uitgebreide verslag over de vervalser Van Meegeren komt mij overbodig voor omdat dit al gepubliceerd is in Marijke van den Brandhofs *Een Vroege Vermeer uit 1937*, waaruit het soms bijna letterlijk schijnt te zijn overgeschreven. Venema, tot voor enkele jaren eigenaar van de Kunsthandel Wendingen aan het Amsterdamse Rokin, heeft in zijn boek helaas niets prijsgegeven over de normen van de kunsthandel in vredestijd, waarmee hij als kunsthandelaar vertrouwd is. Toch hadden deze tot op zekere hoogte als vergelijkingsmateriaal kunnen dienen. Maar wie snijdt graag in zijn eigen vlees?

5125 "Handel is in ieder geval amoreel. Het in wezen amorele van handel betekent overigens niet, dat daarin geen normen kunnen worden gesteld. Alleen is het zo, dat de gang van het amorele naar het immorele lichter is; de grens is sneller overschreden", onthult Venema in zijn boek.

5130 In zijn morele verontwaardiging over de handel en wandel van bepaalde kunsthandelaren is Venema uitgesproken. De zakelijke vragen die hij aan een betrokkene stelt, vormen soms zelfs een schrill contrast met zijn later toegevoegde, emotionele commentaren.

5140 Het noemen van een naam en adres, met de toevoeging dat iemand daar nog altijd zijn winkel heeft gevestigd, zoals in het geval van een handlangster van een kunsthandelaar gebeurt, doet onsympathiek aan. Om over het commentaar geven in voetnoten maar te zwijgen. Toch heeft Venema's soms wat al te subjectieve aanpak ook zijn humoristische kanten. Hoe zou de lezer anders ooit te weten zijn gekomen dat die

5145 voornoemde handlangster zich na de oorlog nog eens heeft moeten verantwoorden inzake de verkoop van vier miljoen stuks *maandverband* aan de Wehrmacht?

Adriaan Venema: Kunsthandel in Nederland 1940-1945. Uitg. De Arbeiderspers, 652 blz. Prijs:/ 59,-

[afbeelding] Houtsnede van Aart van Gelre tegen de Duitse plunderaars

5150

Volgens het telefoonboek 1942 woonde Miedl op het adres R. Visscherstraat 23, in Amsterdam-West (tel K 2900-84136), maar wordt hij ook vermeld op Amstedijk Noord 37 te Ouderkerk a.d. Amstel (tel. K 2973-224).

5155

Bij het overlijden van zijn vrouw, Dori Fleischer op 1 augustus 1967 woont hij te München, Ottostrasse 9. De overlijdensadvertentie en dankzegging (DANKSAGUNG) verschijnen in meerdere Nederlandse kranten. Er zijn twee kinderen, Ruth en Hans. Op 8 december 1933: BEVALLEN: F. Miedl-Fleischer, z.;

5160

11 mei 2018 Han van Meegeren woonde in de oorlog in Amsterdam-Zuid en Laren
Zie <https://krantenbankzeeland.nl/issue/stm/1945-07-21/edition/null/page/2?query=miedl>

5165

12 mei 2018 **Schilderij Man in Oriental Dress**, 1665 van Frans van Mieris de Oudere Possibly identical to a painting in the inventory of the estate of Franciscus de le Boe Sylvius, Leiden, 6 April 1673; (?) Lenghart Collection (according to the wax seal on the back of the painting); Katz Gallery, Dieren, 1936-1940; Jacques Goudstikker/Alois Miedl Gallery, Amsterdam, 17 August 1940; Schantung Handels A.G., Berlin, 1940; Reichskanzlei, Berlin, 1940; Dutch Art Heritage Foundation (SNK), 1946 (as Arie de Vois; see Ekkart et al. 2000, p. 56, no. NK 1587); Netherlands Institute for Cultural Heritage (ICN), Amsterdam-Rijswijk; on loan to the Prince William V Gallery, The Hague, since 1977; transferred to the Mauritshuis, 2010

5170

5175

12 mei 2018 **Alois Miedl (3 March 1903-4 January 1990)** was a naturalized Dutch art dealer, originally a German Nazi banker, born in Munich, who had moved to and was mainly active in the Netherlands, involved with the sales of properties stolen from Jews who had fled or had been deported.

Early life

5180

Alois Miedl was born in 1903 in Munich as son to Alois Miedl and Maria Streicher. His father owned a dairy farm. Alois Miedl married Theodore "Dorie" Fleischer, a Jewish girl with whom he had two children, Ruth Marie (born 1925) and Hanns Alois (born 1933). From 1920 to 1924, Alois worked at the bank of Heinrich and Hugo Marx in Munich, and from 1924 to 1929 at the bank Witzig & Co., also in Munich. In 1930 he became a director of the Berlin Schantung-Handelaktiengesellschaft, and in 1932 he moved to the Netherlands as director of Veland, a subsidiary of the Berlin company. At the same time, he was director of a number of companies in Germany and elsewhere. He was an avid mountaineer.[1][2] He moved to the Netherlands in 1932, because of his new function there, but probably also because he feared for the security of his Jewish wife in Germany.[3]

5185

5190

Nazi connections

Before the war, the Miedls frequented the richest Jewish families in Amsterdam, where they had moved to from Munich in 1932.[4] At the same time, he was a friend of many prominent Nazi leaders, including Hermann Göring and Ferdinand aus der Fünfen, the head of the Central Office for Jewish Emigration in Amsterdam. He even stayed several times at Hitler's residence Berghof in Berchtesgaden.[5] After the occupation of the Netherlands had started, Dorie was declared a Honorary Aryan. The Miedls organized galas in their home to celebrate Hitler's birthday, with Miedl wearing an SS-uniform and prominent members of the Dutch Gestapo as guests.[6]

5195

5200

Second World War

Right from the start of the war, Miedl tried to acquire art works from Jewish owners, threatening them that they had the choice between selling to him at severely reduced prices, or being looted by the Gestapo. Many Jews, not seeing any way out, agreed to the blackmail.[5][7] Miedl not only dealt in art, but also got his hands on other valuables in this way. He also offered protection to some Jews as a form of business transaction, thereby saving about a dozen Jews from deportation and near-certain death. But in other cases, he had no qualms about letting Jewish associates being deported. For example, his two Jewish accountants were transferred to Theresienstadt in 1943 and died there.[6]

5205

5210

After famous collector Jacques Goudstikker had died when fleeing the Netherlands, Miedl bought his collection of 1300 old master paintings and other artworks illegally, and sold 600 of the paintings to Hermann Göring. Alois Miedl acquired for himself the Goudstikker estate Oostermeer in Ouderkerk a/d Amstel, where he would live in splendour, and the gallery including Nijenrode Castle . All of it was bought

5215 for 2 million guilders, which was only a fraction of the actual value at the time. Among the pictures sold to Göring were Two Philosophers by Rembrandt and works by Salomon van Ruysdael, Hans Memling, Lucas Cranach the Elder, Gerard ter Borch, Jacopo del Casentino and Frans Hals. The works kept by Miedl included Rembrandt's Young man with a sword, which he sold in 1944 in Germany to pay off a loan.[8] He used the Goudstikker name and fame to do business. In return he protected the Jewish mother of Goudstikker, who hadn't fled the Netherlands with the rest of the family and now faced the same risks as all Jews in Nazi-occupied Europe. Thanks to the deal, she survived the war[5] and acquired the company again afterwards. According to former Dutch resistance member Joseph Piller, who was instructed by the Dutch Army immediately after the war to research the role of the Goudstikker gallery during the war, Miedl used the company as a front to sell looted art to Nazis, and used the profits for the Abwehr.[6][8]

5220 From the collection of the Wolf brothers, who had fled the Netherlands, he bought multiple paintings for the Göring collection, including a Vincent Van Gogh, a Tintoretto, and a Joos van Cleve. For his own, he acquired the bank and the cinema previously owned by the brothers. From Hans Tietje, who was married to a Jewish wife, he bought a Madonna and Child by Lucas Cranach the Elder. From the Jew Fritz Gutmann, he bought three sixteenth-century silver cups.[7] Other collections he bought include the Proehl collection (which included a Venus by Cranach) and the Mannheimer collection.[2]

5230 Another Jewish art collector who dealt with Miedl was Nathan Katz. His heirs claimed that the artworks were sold under duress, similar to that of many other clients of Miedl, but this was disputed by the Dutch government, which had recovered many of the paintings from the Nazis after the war. Katz and Miedl had been friends, and no sufficient evidence could be produced to show that the sale had not been voluntary. [9]

5235 Miedl also dealt with non-Jewish collectors. He bought a collection of 19 old master paintings from German banker Franz Koenigs in 1941: 9 Rubens paintings from it were sold by Miedl to Göring. from the Belgian art collector Émile Renders, he bought 12 old Flemish works, including works attributed to Hans Memling and to Rogier Van der Weyden. 6 Works were sold to Göring, the other half was kept by Miedl.[7][8]

5240 In 1942, Miedl bought Christ with the Adulteress, a painting supposedly by Johannes Vermeer but actually a forgery by Han van Meegeren, for 1.65 million Dutch guilders. He then sold it to Hermann Göring in exchange for an undisclosed sum of money and 150 other looted paintings, 54 of them originally from the Goudstikker collection, totalling about 2 million guilders worth.[6][8]

5245 Miedl was also involved in other business and speculation. His most ambitious plan was to buy, according to the source, either the coast of Labrador[7] or Anticosti Island,[3] or both[5] to have a constant supply of wood for Germany, or alternatively as a foothold to spy on Canada or the United States. It failed when Canada disallowed the sale for fear of espionage. He also was said to have attempted to buy a gold mine in the Dutch East Indies,[5] and was reputedly involved with diamond smuggling.[7] In July 1944,[7] Miedl fled to Francoist Spain via Switzerland. He had in February 1944 sent most of his art collection to the country, together with his wife who he felt was no longer safe in the Netherlands despite Göring's protection. It has also been speculated, based on claims made by SS officer Otto Ohlendorf, that he transferred part of Göring's collection to Spain as well, as a safeguard against the fall of the Third Reich. Twenty two paintings he had smuggled out of the Netherlands, including thirteen paintings of the Goudstikker collection, were confiscated in the port of Bilbao. Although they were reclaimed by the Netherlands, it is unclear what happened to them.[10] Miedl remained in Spain and negotiated a deal with the Dutch authorities, who confiscated valuables worth about 1.8 million guilders, and some 150 pictures left by Miedl in the Netherlands when he fled. Other paintings acquired by Miedl were kept in banks in Berlin, and in Switzerland. The works in Switzerland, which included 4 paintings by Paul Cézanne and Van Gogh's Self portrait with bandaged ear, all previously owned by French art dealer and Jew Paul Rosenberg, were confiscated in 1945. The works in Germany were also recovered and claimed by the Dutch government.[6][7][8]

5250 No further trial or repayments were asked, meaning that Miedl was free to keep the rest of his amassed wealth and continue to do business throughout the world. He was estimated to have smuggled some 200 paintings to Spain that were never recovered. He tried to sell a Goya to the Prado. He planned an auction of the others, and had prepared a catalogue, listing works by Cranach, Rubens, Van Gogh, Rembrandt, Anthony Van Dyck, Cézanne, Titian and El Greco. He sold a painting he had bought during the war from Émile Renders, a copy of a wing of the Braque Triptych by Rogier Van der

5255

5260

5265

5270

5275

5280 Weyden, perhaps made by Hans Memling, to a private collector in Norway in 1966.[11]
He died in 1990.[6][7][8]

Notes

- 5285 1. "Alois Miedl" (PDF). www.iisg.nl. Persoonlijkheden in het koninkrijk der Nederlanden. Retrieved 6 November 2014.
2. Haase, Gunther (1991). *Kunstraub und Kunstschutz, Band I: Eine Dokumentation* (in German). Haase. ISBN 9783833489754.
3. Plaut, James S. (1 September 1946). "Loot for the Master Race". *The Atlantic*. Retrieved 6 November 2014.
- 5290 4. Alford, Kenneth D. (2003). *Nazi Plunder: Great Treasure Stories of World War II*. Da Capo. p. 26. ISBN 9780306820908.
5. Scherphuis, Ageeth (10 November 1990). "Een heer in de kunsthandel" (PDF). *Vrij Nederland* (in Dutch). Retrieved 6 November 2014.
- 5295 6. Lopez, Jonathan (2009). *The Man Who Made Vermeers: Unvarnishing the Legend of Master Forger Han van Meegeren*. Houghton Mifflin Harcourt. ISBN 9780547350622.
7. Nicholas, Lynn H. (2009). *The Rape of Europa: The Fate of Europe's Treasures in the Third Reich and the Second World War*. Knopf Doubleday. ISBN 9780307739728.
8. Alford, Kenneth D. (2012). *Hermann Goring and the Nazi Art Collection: The Looting of Europe's Art Treasures and Their Dispersal After World War II*. McFarland. ISBN 9780786489558.
- 5300 9. "Dutch Holocaust Claim Begs Question: Forced Sale or Voluntary Art Dealing?". *JTA*. 10 October 2007. Retrieved 6 November 2014.
10. Irujo, José María (29 November 1998). "España sólo reconoce un "modesto" papel en el robo de obras de arte de judíos". *El País* (in Spanish). Retrieved 6 November 2014.
- 5305 11. "Renders, Émile". *Dictionary of Art Historians*. Retrieved 6 November 2014.

13 mei 2018 <https://newcatalog.library.cornell.edu/search?q=miedl+alois>
Unscrupulous opportunists: Second-rate German art dealers as Nazi functionaries during World War Two
5310 by Anne Michele Rothfeld 2016

Art Dealer Networks in the Third Reich and in the Postwar Period
by J. Petropoulos 2017

5315 13 mei 2018 H.J. Ketelaar | 25/02/16 om 13:54
bdomse

Ik zat de oorlogsjaren in de klas bij Hans Alois Miedl - zoon van de kunstrovers Miedl - tot hij met zijn ouders en zuster in 1944 vluchtte (ik dacht via Italië op de Duitse papieren van vader Miedl en opgevangen door de Amerikanen op de joodse achtergrond van moeder Miedl). Later woonde het gezin in Spanje. Naar ik ooit hoorde kwam Miedl sr. eens met een vrijgeleide van de Nederlandse regering naar Nederland voor zijn claim op kunst die hij naar eigen zeggen al voor de oorlog bezat. Het 'ingepikte' buiten Oostermeer in Ouderkerk was inderdaad grandioos en ik moet zeggen dat ik en andere schoolvriendjes van Hans Alois daar graag met zijn enorme verzameling Duits speelgoed kwamen spelen. Een van die vriendjes van Joost Braat, zoon van een kunstenaarsrechtspaar in Amsterdam waarvan de man een leidende rol speelde in het Amsterdamse kunstenaarsverzet. Het kan vreemd lopen...
5325 H.K. Ketelaar

Die Kunstsammlung Hermann Göring

5330 Zoeken met Schnellsuche: "miedl" levert 280 treffers
Zie http://www.dhm.de/datenbank/goering/dhm_goering.php?seite=6&is_fulltext=true&fulltext=miedl&suchen=Schnellsuche&modus=rechts

Verbleib vor 1945

- 5335 1. ERR-Tausch (03.03.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (12)
- 2. ERR-Tausch (11.03.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris
- 3. ERR-Tausch (17.03.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (7)
- 7. ERR-Tausch (07.04.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris
- 8. ERR-Tausch (05.05.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (5)
- 5340 9. ERR-Tausch (05.05.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (2)
- 10. ERR-Tausch (09.07.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (12)
- 12. ERR-Tausch (12.10.1941), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (2)
- 13. ERR-Tausch (09.02.1942), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (7)
- 14. ERR-Tausch (25.02.1942), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (2)
- 5345 15. ERR-Tausch (10.03.1942), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (3)
- 16. ERR-Tausch (14.05.1942), von dort an Dr. von Frey/Paris (2)
- 17. ERR-Tausch (14.05.1942), von dort an Dik, Jan/Paris
- 18. ERR-Tausch (21.05.1942), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris
- 21. ERR-Tausch (24.07.1942), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (3)
- 5350 24. ERR-Tausch (24.11.1942), von dort an Konsul Wüster/Paris
- 24. ERR-Tausch (24.11.1942), von dort an Konsul Wüster/Paris
- 25. ERR-Tausch (27.11.1942), von dort an Konsul Wüster/Paris
- 26. ERR-Tausch (27.11.1942), von dort an Rochlitz, Gustav/Paris (4)
- 1938 zurückgegeben
- 5355 1940 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1050)
- 1940 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1284)
- 1940 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1410)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1144)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1205)
- 5360 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1209)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1211)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1213)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1222)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1223)
- 5365 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1224)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1226)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1227)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1267)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1268)
- 5370 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1269)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1272)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1273)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1274)
- 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1278)
- 5375 1941 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1281)
- 1942 zum Sonderauftrag Linz (Linz 1785)
- 1945 im Führerbau gestohlen (8)
- 1945 in Berchtesgaden gestohlen und anschließend zurückgegeben
- 1945 in Veldenstein vergraben und 1950 wieder aufgefunden (35)
- 5380 **Abgabe (328)**
- Am 2.5.1944 an Göring zurück, von dort am selben Tag an General-Direktor Stahl, Rudolf zum 2.5.1944
- Am 15.11.1943 vom ERR ins Depot Nikolsburg gebracht (2)
- 5385 Am 30.07.1942 zurück an ERR
- An A. Hitler am 06.07.1940
- An Almas/München 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1206)
- An Almas/München 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1210)
- An Almas/München 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1266)
- 5390 An Almas/München 1942, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 2006)
- An Brochhaus, H./Berlin, Direktor Gewerkschaft Elwerath, Erdölwerke Hannover (3)
- An de Boer/Amsterdam 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 2592)
- An de Boer/Amsterdam 1942, von dort an städelsches Kunstinstitut Frankfurt
- An Deutsche Landesvolkbank/Hamburg (2)

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- 5395 An Deutsche Landvolkbank/Berlin
 An die Reichskanzlei 1940, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1214)
 An die Reichskanzlei 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1221)
 An die Reichskanzlei 1944, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 3307)
 An die Reichskanzlei verkauft
- 5400 An Dorotheum/Wien und Dr. Sieger/Berlin 1944 von dort zum Provinzialkonservator
 Berlin (vermutlich wg. Vermeer-Tausch)
 An Fischer, Theodor/Luzern 22.10.1941 (2)
 An Fischer, Theodor/Luzern 22.10.1941, von dort zu Dubied/Neufchâtel (2)
 An Fischer, Theodor/Luzern 1941 (2)
- 5405 An Fischer, Theodor/Luzern 1941, von dort zu Bührle/Oerlikon
 An Fischer, Theodor/Luzern April 1942, von dort an Bührle/Oerlikon
 An Fischer, Theodor/Luzern im April 1942 (4)
 An Fischer, Theodor/Luzern im Oktober 1941
 An Fischer, Theodor/Luzern Oktober 1941
- 5410 An Flick, Friedrich, der es 1943 von Göring kaufte und diesem wiederschenkte (5)
 An Flick, Friedrich, der es 1943 von Göring kaufte und diesem wiederschenkte (an
 Kunstfonds Göring)
 An Flick, Friedrich, der es wieder an Göring zurückgab
 An Gauleiter Koch (Forster, Albert), Danzig Stadtmuseum (3)
- 5415 An Görnnert, Fritz als Geschenk Weihnachten 1943
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam 1943, von dort 1944 zum Sonderauftrag Linz (Linz 3506)
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam 1942, von dort an Wiederkehr, Arthur/Schweiz
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 01.12.1944, von diesem wieder zurückgeschenkt
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 03.12.1940, von dort an Lange, Hans W./Berlin
- 5420 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 05.02.1941, von dort an Deutsche
 Landvolkbank/Berlin
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 05.02.1941, von dort über Lempertz, Mathias/Köln an
 Lübert/Hamburg
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 05.04.1943, von dort zu Wiesbaum/Amsterdam
- 5425 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 17.04.1943, von dort zum Wallraf-Richartz
 Museum/Köln
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 31.03.1942
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam mit zwei weiteren Bildern von Cézanne aus der Sammlung
 Rosenberg (3)
- 5430 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zu Wiederkehr, Arthur/Schweiz
 An Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1346)
 An Goudstikker-Miedl /Amsterdam am 01.04.1944
 An Haberstock, Karl/Berlin am 03.04.1943 zurück zum Tausch (u.a. gegen Mü. 5576)
 An Hahn, Heinrich/Frankfurt am Main (4)
- 5435 An Hans W. Lange/Berlin, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz-Anhang)
 An Herrn Inspektor Heinicke
 An Hofer, Walter Andreas/Berlin am 28.07.1940, dann Gauleiter Koch, Erich/Königsberg
 (4)
- 5440 An Hoffman, Heinrich u. Almas/München, von dort am 06.11.1940 zum Sonderauftrag Linz
 (Linz 1143)
 An Hoffmann, Heinrich/München
 An Hoffmann, Heinrich/München am 11.11.1942
 An Kaminski, A.J.A./Bergen N.H. (3)
 An Katz, Nathan/Den Haag 22.03.1941 (für Bilder RM 623 - 631)
- 5445 An Lange, Hans W./Berlin (5)
 An Lange, Hans W./Berlin 05./06.10.1943
 An Lange, Hans W./Berlin 1944 (2)
 An Lange, Hans W./Berlin, von dort am 05./06.10.1943 zum Dorotheum/Wien zur
 Versteigerung
- 5450 An Lange, Hans W./Berlin, von dort am 05.10.1943 zum Dorotheum/Wien zur Versteigerung
 An Lempertz, Mathias/Köln (2)
 An Major von Brauchitsch, durch Katz, Nathan/Dieren
 An Major Woehlermann für RM 500
 An Miedl-Goudstikker/Amsterdam 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1207)
- 5455 An Reemtsma, Philipp/Hamburg (8)
 An Reemtsma, Philipp/München (2)
 An Schantung Handels(Bank) A.G./Berlin
 An Unbekannt
 An Unbekannt 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1212)
- 5460 An Weinmüller, Adolf/München (2)

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- An Weinmüller, Adolf/München 30.01.1941
- An Weinmüller, Adolf/München 30.01.1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1406)
- An Weinmüller, Adolf/München 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1403)
- An Weinmüller, Adolf/München 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1405)
- 5465 An Weinmüller, Adolf/München 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1408)
- An Weinmüller, Adolf/München 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1409)
- An Wendland, Hans/Paris
- An Wirtz/Düsseldorf
- An Witzig, J. & Co./München und Lenggries (2)
- 5470 Angeblich an Edda Göring geschenkt (2)
- Angeblich an Emmy Göring geschenkt (12)
- Aus Görings Besitz gestohlen und wieder aufgefunden
- Ausgesondert und vernichtet
- Beim Transport vom 1.8.1944 vermutlich in Frankreich geblieben
- 5475 Beschädigt im Stabsamt angekommen
- Bild ging Im August 1938 nach Wenningstedt
- blieb in Amsterdam (wahrscheinlich wegen Übergröße)
- Bührle/Oerlikon
- Dik, Jan/Amsterdam
- 5480 Dort vermutlich zerstört (2)
- Durch Brand in Carinhall vollkommen zerstört
- Fischer, Theodor/Luzern
- Für Edda Göring
- Gal. Aktuaryus/Zürich
- 5485 Geschenk an A. Hitler
- Geschenk an A. Hitler zum 20.04.1943
- Geschenk an A. Hitler, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1276)
- Geschenk an Feldmarschall Milch zum 30.03.1942
- Geschenk an Frau Ulmann
- 5490 Geschenk an Gritzbach, Erich im Juni 1940 (3)
- Geschenk an Hetzelt, Friedrich, Prof. Architekt
- Geschenk an Körner, Paul Stst.
- Geschenk an Major Teske, Weihnachten 1943
- Ging 1945 nach Berchtesgaden
- 5495 Ging im Mai 1941 nach Veldenstein
- In Carinhall geblieben (56)
- In Carinhall geblieben, letzter Standort: Casino
- In Carinhall geblieben, letzter Standort: Gastzimmer
- In Carinhall geblieben, letzter Standort: Rauchzimmer
- 5500 In Carinhall geblieben, nach dem Krieg nicht wieder aufgefunden (3)
- In Carinhall geblieben, Stuhlkeller (5)
- In Dresden verbrannt (2)
- In Unterstein bei Berchtesgaden 1945 gestohlen
- In Unterstein bei Berchtesgaden 1945 gestohlen (die beiden Rückseiten der vorhanden
- 5505 Bilder)
- In Unterstein bei Berchtesgaden 1945 gestohlen, oder in Schloss Mauterndorf bzw. Zell am See abhanden gekommen
- In Wien verbrannt
- Letzter Standort: Berlin, blaue Wohnhalle
- 5510 Letzter Standort: Berlin, Luftschutzkeller
- Letzter Standort: Bunker Kurfürst (4)
- Letzter Standort: Bunker Kurfürst, nach dem Krieg nicht aufgefunden (2)
- Letzter Standort: Carinhall (8)
- Letzter Standort: Privates Arbeitszimmer
- 5515 Letzter Standort: Rominten (3)
- möglicherweise an Provinzialkonservator Berlin
- Noch 1944 in Görings Besitz
- Quandt, Günther/Baden-Baden
- Rückgabe (42)
- 5520 Slg. Baron von Pölnitz
- Slg. de Meuron
- Slg. Reemtsma, Philipp/Hamburg (2)
- Tausch am 25.11.1942 mit Kunstbibliothek an LoebL, Allen/Paris
- Tausch für die Kunstbibliothek durch Allen LoebL/Paris, am 25. 11.1942
- 5525 Tausch gegen Mü. 6360 und Mü. 6366 an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 28.11.1941
- Tausch mit Bunjes, Dr. Hermann gegen Bild RM1360 am 12.01.1944 für den Louvre (2)

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- Tausch mit dem Louvre 15.03.1944
Tausch mit dem Louvre 31.03.1944
Tausch mit dem Louvre 1944
- 5530 Tausch mit Dr. v. Mangoldt-Reiboldt/Berlin für Tafelaufsatz von Thomire
Tausch mit Fischer, Theodor/Luzern
Tausch mit Fischer, Theodor/Luzern 22.10.1941 (11)
Tausch mit Fischer, Theodor/Luzern 1942 (2)
Tausch mit Fischer, Theodor/Luzern im April 1942 (27)
- 5535 Tausch mit Galerie St. Lucas/Wien gegen halben Anteil von RM 487, Goyen
Flusslandschaft
Tausch mit Haberstock, Karl gegen Bild von Makart am 17.06.1941
Tausch mit v. Behr (Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg) am 23. 6.1941 gegen Mü. 5286
Tausch mit v. Behr (Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg) am 23.06.1941 gegen Mü. 5286
- 5540 Tausch mit Ventura, Cosimo/Florenz 08.02.1943 (3)
Tausch mit Ventura, Cosimo/Florenz 08.03.1943 (3)
Tausch mit Ventura, Cosimo/Florenz 28.02.1943 (3)
Tausch mit Wendland, Hans/Paris (2)
Tausch, an Dr. von Frey/Luzern
- 5545 Über Hermsen, Theo und Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (Linz-Anhang)
- Verkauf (130)**
- Vermeer-Tausch, Abgabe an Schneller, Frans/Bad Tölz
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam (34)
- 5550 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 11.09.1944
an Harloff/Amsterdam
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 12.06.1944
an Ziersch, R./Straßburg
- 5555 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 13. 7.1944
an Dr. Sikorski/Bad Kissingen
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 17.05.1944
an Schramm, H./Neuss (2)
- 5560 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 18.05.1944
an Kadgien, Dr. Wilhelm/Berlin
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 24. 7.1944
an Dr. Sikorski/Bad Kissingen
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 25.04.1944
an Plietzsch, Dr. Eduard/Berlin
- 5565 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 27. 4.1944
an Hotel Frankfurter Hof/Baden-Baden
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort am 30.03.1944
an Kümmerle, E./Brandenburg
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Barthel,
Georg/Bielefeld
- 5570 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Cornel
Berk/Frechen bei Köln 28.06.1944
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Deutsche
Landvolkbank/Berlin
- 5575 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an die
Kunsthalle Hamburg
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Dillmann,
F./Baden-Baden
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an
Dorotheum/Wien (2)
- 5580 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an
Dorotheum/Wien, dort durch Krieg zerstört
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an
Dorotheum/Wien, von dort an Provinzialkonservator/Berlin
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Dorotheum
- 5585 Wien, dann Provinzialkonservator Berlin (2)
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Dr.
Sikorski/Bad Kissingen (3)
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Dr.
Sikorski/Bad Kissingen am 13. 7.1944.
- 5590 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an
Harloff/Amsterdam (2)
Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Kümmerle,

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- E./Brandenburg
 5595 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Kümmerle, E./Brandenburg 30.04.1944
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Kunsthalle Hamburg (3)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Kunsthalle Hamburg (oder Barthel, Georg/Bielefeld)
 5600 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Landvolkbank/Berlin (3)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Lange, Hans W./Berlin
 5605 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Muller, Frederic & Co./Amsterdam
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Provinzialkonservator Berlin
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Schneller, Frans/Bad Tölz (37)
 5610 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Schneller, Frans/München
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Schramm, H./Neuss
 5615 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Stadtmuseum Danzig (2)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an W. Käufer/Berlin
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort an Zimmermann, Heinrich/München (3)
 5620 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über an Almas/München zum Sonderauftrag Linz (Linz 1282)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dik, Jan/Amsterdam und Dorotheum/Wien an Schmidt/Berlin und dann an Fa. Mautner/Wien
 5625 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dik, Jan/Amsterdam und Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (Linz 3496)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dik, Jan/Amsterdam zum Provinzialkonservator Berlin
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dik, Jan/Amsterdam zum Sonderauftrag Linz (Linz 3725)
 5630 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dik, Jan/Amsterdam zum Sonderauftrag Linz (Linz 3928)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dik, Jan/Amsterdam zum Sonderauftrag Linz (Linz-Anhang)
 5635 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dorotheum/Wien zum Provinzialkonservator Berlin
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (angeblich)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (Linz 3804)
 5640 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (Linz 3846)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (Linz 3921)
 5645 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (Linz 3933)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Dorotheum/Wien zum Sonderauftrag Linz (Linz 3934)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Schellenberg/Hamburg an Kunsthalle Hamburg
 5650 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort über Schmidt/Berlin zum Sonderauftrag Linz (Linz-Anhang)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 1270)
 5655 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 2273)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz 3031)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- 5660 Sonderauftrag Linz (Linz 3457)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3463)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3466)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
- 5665 Sonderauftrag Linz (Linz 3470)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3475)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3498)
- 5670 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3507)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3509)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
- 5675 Sonderauftrag Linz (Linz 3543)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3685)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3746)
- 5680 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3769)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3815)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
- 5685 Sonderauftrag Linz (Linz 3852)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3853)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3919)
- 5690 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3920)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3922)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
- 5695 Sonderauftrag Linz (Linz 3924)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3929)
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz-Anhang) (2)
- 5700 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 an Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zur Deutschen
 Landvolkbank/Berlin
 Vermeer-Tausch, am 09.02.1944 zu Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von dort zum
 Sonderauftrag Linz (Linz 3920)
 Vermeer-Tausch, im Feb. 1944 an Dik/Huizen, von dort über Dorotheum/Wien zum
- 5705 Sonderauftrag Linz (Linz 3826)
 Vermutlich an ERR zurück gegeben (2)
 Vermutlich in Carinhall geblieben
 Vom ERR am 15.11.1943 ins Depot Nikolsburg gebracht
 Vom Göring - Zug im Mai 1945 gestohlen und wieder aufgefunden (4)
- 5710 Von der Stadt Berlin am 12.01.1944 als Geschenk zurück
 Von Rochlitz, Gustav an Klein/Paris verkauft
 Von Rochlitz, Gustav an Klein/Paris, J. Rosner/Paris oder an Wendland, Hans/Paris
 verkauft (2)
 Von Rochlitz, Gustav an Mlle. Levy/Paris verkauft (2)
- 5715 Von Rochlitz, Gustav an Petrides, Paul/Paris verkauft (4)
 Von Rochlitz, Gustav an Pétridès, Paul/Paris verkauft (2)
 Von Rochlitz, Gustav an Rosner, Isidor/Paris verkauft (6)
 Von Rochlitz, Gustav an Wendland, Hans/Paris
 Von Rochlitz, Gustav im August 1944 nach Baden-Baden gebracht (4)
- 5720 Von Rochlitz, Gustav im Juni 1944 nach Baden-Baden gebracht (3)
 Von Rochlitz, Gustav im Juni 1944 nach Baden-Baden geschickt
 Von Rochlitz, Gustav nach Aufhofen, Post Egling gebracht (2)
 Von Rochlitz, Gustav nach Baden-Baden gebracht (2)
 Von Rochlitz, Gustav nach Baden-Baden gebracht (Juni 1944)

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- 5725 Von Rochlitz, Gustav nach Füssen gebracht (6)
Von Rochlitz, Gustav nach Hohenschwangau/Füssen gebracht (11)
Von Rochlitz, Gustav nach Hohenschwangau ausgelagert
Von Rochlitz, Gustav nach Mühlhofen bei Meersburg gebracht (5)
Von Rochlitz, Gustav nach Schloss Adolfsburg gebracht
- 5730 Von Rochlitz, Gustav nach Wolfratshausen gebracht
Wendland, Hans/Luzern
Wendland, Hans/Paris
Zum Sonderauftrag Linz (Linz 1225)
Zum Sonderauftrag Linz (Linz 1493)
- 5735 Zum Sonderauftrag Linz (Linz 2278)
Zum Sonderauftrag Linz (Linz Anhang) (2)
Zurück an Bornheim, Walter/München
Zurück an Bührle/Oerlikon
Zurück an Bührle/Oerlikon über Herrn Stegmann
- 5740 Zurück an die Vertreter des Generals in Berlin am 26.06.1941 (2)
Zurück an Einsatzstab Reichsleiter Rosenberg im Nov. 1941 (3)
Zurück an Fischer, Theodor/Luzern, nicht gekauft, nur zur Ansicht (2)
Zurück an Garin/Paris am 26. 4.1944
Zurück an Goudstikker-Miedl/Amsterdam 1940, von dort Slg. Ten Cate/Alemlo, dann
- 5745 Sonderauftrag Linz (Linz 1275)
Zurück an Goudstikker-Miedl/Amsterdam 1941, von dort über Almas/München an den
Sonderauftrag Linz (Linz 1279)
Zurück an Goudstikker-Miedl/Amsterdam 1941, von dort zum Sonderauftrag Linz (Linz
1271)
- 5750 Zurück an Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 03.06.1942, von dort zu Hahn,
Heinrich/Frankfurt
Zurück an Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 03.12.1940, von dort an Lange, Hans
W./Berlin
Zurück an Goudstikker-Miedl/Amsterdam am 28.07.1940
- 5755 Zurück an Heulens, Franz/Brüssel am 26.06.1941
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 13.01.1941
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 22.03.1944, von dort an die Stadt Berlin
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 25.07.1940
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 28.07.1940 (3)
- 5760 Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 28.07.1940, dann Flick, Friedrich, von dort
als Geschenk an Göring zurück (2)
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 28.07.1940, dann Slg. Reemtsma,
Philipp/Hamburg (2)
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin am 28.07.1940, dann Slg. Reemtsma,
- 5765 Philipp/Schloss Puchhof
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin, Juli 1940
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin, von dort an Flick, Friedrich, von dort als
Geschenk zu Göring (2)
Zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin, von dort zu Goudstikker-Miedl/Amsterdam, von
- 5770 dort am 3. 1.1941 an Schantung Bank A.G./Berlin verkauft
Zurück an Katz, Nathan/Dieren am 17.07.1941
Zurück an Lohse, Dr. Bruno/Paris am 04.04.1944
Zurück an Mandl, Victor/Paris am 26.04.1944
Zurück an Mühlmann/Den Haag am 29.07.1943
- 5775 Zurück an Mühlmann/Den Haag, von dort an Goudstikker-Miedl/Amsterdam
Zurück an Wendland, Hans/Paris von dort an Bührle/Oerlikon weitergegeben

Verbleib nach 1945

- 1945/1946 im CCP München abhanden gekommen
- 5780 1946 an Deutschland zurück
1946 aus Italien restituiert
1946 bei Bührle/Zürich blockiert
1946 bei Dubied/Schweiz blockiert
1946 im Kunstmuseum Bern beschlagnahmt (28)
- 5785 1946 in Bern beschlagnahmt (21)
1946 nach Washington
1946 Privatsammlung New York (USA)
1946 Verkauf an Museum of Fine Arts Boston (USA)
1946 von der franz. Botschaft in Rom sichergestellt (8)
- 5790 1947 wieder aufgefunden

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- 1948 restituiert durch Gerichtsbeschluss
 1948 restituiert durch Gerichtsbeschluss New York
 1948 zurück an die Erben (3)
 1948 zurück an Hofer, Walter Andreas/Berlin
 5795 1948 zurück an Kann aus London gemäß Gerichtsbeschluss
 1948 zurück an Rosenberg aus New York gemäß Gerichtsbeschluss vom 3. 5.1948
 1948 zurück an Rosenberg durch Urteil in New York
 1949 bei Übergabe an den Bay. Ministerpräsidenten nicht mehr vorhanden,
 wahrscheinlich im CCP gestohlen
 5800 1949 im CCP Wiesbaden vernichtet
 1951 zurück an die Künstlerin (Küpper von Bereskine in Düsseldorf)
 1951 zurück an Emmy Göring (3)
 1951 zurück an Emmy Göring/München
 1951 zurück an Thomas von Kantzow (2)
 5805 1953 Privatbesitz Dortmund/Deutschland
 1953 von Muller/Amsterdam verkauft
 1953 von Muller/Amsterdam verkauft.
 1953 zurück an Reemtsma, Philipp/Hamburg
 1954 zurück an Emmy Göring/München (3)
 5810 1955 an Eigentümer zurück
 1956 an Eigentümer zurück
 1959 nach Beschluss des Amtes für äußere Restitution anerkannt
 1959 zurück an Eigentümer (2)
 1959 zurück an Emmy Göring/München
 5815 1960 an Eigentümer zurück (2)
 1961 verkauft
 1962 verkauft an Kunstsammlung Kassel
 1962 vernichtet
 1963 als Lucas von Gassel angeblich in Meming bei Augsburg aufgefunden.
 5820 1963 angeblich bei Augsburg wieder aufgefunden.
 1963 versteigert bei Bödiger/Bonn (15)
 1963 versteigert bei Bödiger/Bonn 30.03.1963
 1963 versteigert bei Lempertz, Mathias/Köln
 1964 zurück an Edda und Emmy Göring
 5825 1965 zurück an die Erben (2)
 1966 verkauft
 1966 verkauft an Jan Dik/München
 1966 verkauft an Kelberer, W./Zürich (16)
 1966 verkauft an Scheidwimmer, Xaver/München
 5830 1966 verkauft bei Lempertz, Mathias/Köln (8)
 1966 verkauft bei Lodi/München
 1966 verkauft bei Scheidwimmer, Xaver/München (9)
 1966 verkauft bei Weinmüller/München (5)
 1966 verkauft bei Wertheimer/Paris
 5835 1967 verkauft bei Scheidwimmer, Xaver/München (5)
 1967 verkauft bei Spik, Leo/Berlin (8)
 1969 an Eigentümer zurück
 1969 verkauft (3)
 1973 versteigert bei Weinmüller/München (5)
 5840 1976 in Privatbesitz Frankreich
 1977 aus dem Museum gestohlen
 1979 vernichtet
 1981 versteigert bei Neumeister/München (32)
 1981 versteigert bei Weinmeister/München (5)
 5845 1984 Verkauft bei Koester/Zürich
 1987 verkauft (2)
 1989 verkauft an Auktionshaus Beyer/München
 1990 vernichtet (7)
 1990 versteigert (11)
 5850 1997 verkauft
 1997 versteigert bei Neumeister/München
 1998 verkauft (4)
 1999 zurück an die Erben (2)
 1999 zurück an Eigentümer
 5855 2000 an Eigentümer zurück
 2000 zurück an die Erben

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- 2001 zurück an die Erben
2005 auf dem deutschen Kunstmarkt wieder aufgetaucht
2005 zurück an die Erben (2)
5860 2006 an die Erben zurück (4)
2006 zurück an die Erben (183)
2007 zurück an die Erben (3)
2008 zurück an die Erben
2009 zurück an die Erben
5865 2013 im Nachlass von Hildebrand Gurlitt in München aufgetaucht
Abgabe
Abgabe IRSO
- Abgabe USA (129)**
5870 Am 29.6.1950 nach Washington D.C.
An CCP Wiesbaden (3)
An CCP Wiesbaden, dann USA
An Edda Göring/München
An Edda und Emmy Göring zurück (3)
5875 An Emmy Göring zurück (4)
An Emmy Göring/ München zurück
An Fritz Görnert zurück
An Lilly Martin/München (f. Thomas v.Kantzow)
An Lilly Martin/München (für Thomas v.Kantzow) (2)
5880 An Mr. Faison (2)
An Philipp Reemtsma zurück
An Quantmeyer zurück (3)
An Thomas von Kantozw zurück (2)
angeblich dort beschlagnahmt (13)
5885 Angeblich im CCP Wiesbaden vernichtet als militaristische Kunst
Angeblich sei das Bild während des Krieges nur in den Parteibauten Münchens nur
eingelagert gewesen
Anspruch von Frau Göring
Auf der Fehlliste vermerkt
5890 Auswärtiges Amt/Bonn (38)
Auswärtiges Amt/Bonn (für Botschaft in Bangkok) (7)
Auswärtiges Amt/Bonn (für Botschafterresidenz Djakarta) (2)
Auswärtiges Amt/Bonn Okt. 1977
Auswärtiges Amt/Bonn, Bot. Kapstadt
5895 Auswärtiges Amt/Bonn, Ref. 111 (Bern) (5)
- BADV (248)**
Bay. Schlösser und Gärten (6)
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13111
5900 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13112
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13113
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13149
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13169
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13170
5905 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13171
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13172
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13173
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13174
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13175
5910 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13176
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13177
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13179
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13180
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13181
5915 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13182
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13183
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13184
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13187
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13188
5920 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13189
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13190
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13191

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13194
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13195
 5925 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13196
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13197
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13221 + 13222
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13223
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13224
 5930 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13246
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13248
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13249
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13250
 5935 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13251
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13252
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13253
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13254
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13255
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13256
 5940 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13257
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13258
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13259
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13260
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13261
 5945 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13262
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13263
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13264
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13265
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13266
 5950 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13267
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13268
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13269
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13270
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13271
 5955 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13272
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13273
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13274
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13275
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13276
 5960 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13277
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13278
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13279 - 82
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13283
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13284
 5965 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13285
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13286
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13287
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13288
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13289
 5970 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13290
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13291
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13292
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13293
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13294
 5975 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13295
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13296
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13297
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13298
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13299
 5980 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13300
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13301
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13302
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13303
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13304
 5985 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13305
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13306
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13307
 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13308

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

- 5990 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13309
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13310
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13311
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13312
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13313
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13314
- 5995 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13315
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13316
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13317
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13318
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13319
- 6000 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13320
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13321
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13322
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13323
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13324
- 6005 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13325
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13326
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13327
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13328
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13329
- 6010 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13330
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13331
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13332
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13333
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13334
- 6015 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13335
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13336
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13337
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13358
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13359
- 6020 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13360
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13361
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13362
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13706
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13707
- 6025 Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13708
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13709 - 13711
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13713
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13714
Bay. Staatsgemäldesammlungen: 13715
- 6030 Bay. Staatsgemäldesammlungen: B 695
Berlin (Steht heute im Tierpark Berlin Friedrichsfelde)
Berlin, Ermelerhaus (2)
bis 1964
Bis 2004 Utah Museum of Fine Arts
- 6035 Bundesfinanzhof München (2)
Bundesinstitution des Sicherheitsbereiches (2)
Bundeskanzleramt (2)
Bundesministerium der Finanzen
Bundespräsidialamt/Bonn (6)
- 6040 Bundesrat
Bundesschuldenverwaltung
Deutsches Historisches Museum
Deutschland (42)
- 6045 **Fehlt (694)**
Fischer, Theodor/Luzern
galt als militaristisch und nationalsozialistisch
Heute in Polen (2)
Heute Slg. Schäfer/Schweinfurt
- 6050 Heute: Musee de Louvre
Heute: Nationalmuseum Belgrad (9)
Heute: US Army Center of Military History Washington D.C./USA
Heute: Von der Heydt-Museum Wuppertal
Im CCP München abhanden gekommen

- 6055 Im CCP München gestohlen
 Im CCP Wiesbaden vernichtet (5)
 In der Schweiz aufgefunden (3)
 Jewish Restitution Successor Organisation
- 6060 **Kunstbesitz der Bundesrepublik Deutschland (436)**
 Kunsthandel England
 Kunsthandel England 1993
 Kunsthandel England 2005 (2)
 Kunsthandel USA
- 6065 Kunsthandel USA 1954
- Land Bayern (941)**
 Letzter bekannter Standort: Bay. Staatsgemäldesammlungen (799)
 Ministerpräsident
- 6070 München Nationalmuseum
 Nach dem Krieg in New York verkauft
 Nach dem Krieg: National Galerie Washington
 Nach dem Krieg: Privatbesitz/USA
 Nach dem Krieg: Privatsammlung Deutschland
- 6075 Nach Washington D.C. gebracht (75)
 Nach Washington DC gebracht (39)
 NS-Widmung an Göring konnte nicht entfernt werden
 Ostberliner Museen (13)
 Restitution Belgien (41)
- 6080 Restitution Deutschland (143)
- Restitution Frankreich (701)**
 Restitution Frankreich: MCSR CVI
 Restitution Frankreich: MCSR CXII
- 6085 Restitution Frankreich: MCSR CXIII und CXIV
 Restitution Frankreich: MNR 010
 Restitution Frankreich: MNR 012
 Restitution Frankreich: MNR 014
 Restitution Frankreich: MNR 015
- 6090 Restitution Frankreich: MNR 016
 Restitution Frankreich: MNR 018
 Restitution Frankreich: MNR 019
 Restitution Frankreich: MNR 022
 Restitution Frankreich: MNR 024
- 6095 Restitution Frankreich: MNR 027
 Restitution Frankreich: MNR 028
 Restitution Frankreich: MNR 029
 Restitution Frankreich: MNR 030
 Restitution Frankreich: MNR 032
- 6100 Restitution Frankreich: MNR 041
 Restitution Frankreich: MNR 051
 Restitution Frankreich: MNR 053
 Restitution Frankreich: MNR 054
 Restitution Frankreich: MNR 077
- 6105 Restitution Frankreich: MNR 078
 Restitution Frankreich: MNR 096
 Restitution Frankreich: MNR 104
 Restitution Frankreich: MNR 117 + 118
 Restitution Frankreich: MNR 240
- 6110 Restitution Frankreich: MNR 241
 Restitution Frankreich: MNR 243
 Restitution Frankreich: MNR 244
 Restitution Frankreich: MNR 245
 Restitution Frankreich: MNR 246
- 6115 Restitution Frankreich: MNR 247
 Restitution Frankreich: MNR 251
 Restitution Frankreich: MNR 253
 Restitution Frankreich: MNR 266
 Restitution Frankreich: MNR 267
- 6120 Restitution Frankreich: MNR 281

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

	Restitution	Frankreich:	MNR	287
	Restitution	Frankreich:	MNR	305
	Restitution	Frankreich:	MNR	312
	Restitution	Frankreich:	MNR	320
6125	Restitution	Frankreich:	MNR	349
	Restitution	Frankreich:	MNR	353
	Restitution	Frankreich:	MNR	354
	Restitution	Frankreich:	MNR	357
6130	Restitution	Frankreich:	MNR	358
	Restitution	Frankreich:	MNR	361
	Restitution	Frankreich:	MNR	362
	Restitution	Frankreich:	MNR	374
	Restitution	Frankreich:	MNR	381
	Restitution	Frankreich:	MNR	388
6135	Restitution	Frankreich:	MNR	389
	Restitution	Frankreich:	MNR	390
	Restitution	Frankreich:	MNR	393
	Restitution	Frankreich:	MNR	400
	Restitution	Frankreich:	MNR	401
6140	Restitution	Frankreich:	MNR	407
	Restitution	Frankreich:	MNR	422
	Restitution	Frankreich:	MNR	429
	Restitution	Frankreich:	MNR	433
	Restitution	Frankreich:	MNR	435
6145	Restitution	Frankreich:	MNR	436
	Restitution	Frankreich:	MNR	439
	Restitution	Frankreich:	MNR	444
	Restitution	Frankreich:	MNR	445
	Restitution	Frankreich:	MNR	446
6150	Restitution	Frankreich:	MNR	450
	Restitution	Frankreich:	MNR	458
	Restitution	Frankreich:	MNR	459
	Restitution	Frankreich:	MNR	460
	Restitution	Frankreich:	MNR	489
6155	Restitution	Frankreich:	MNR	490
	Restitution	Frankreich:	MNR	496
	Restitution	Frankreich:	MNR	497
	Restitution	Frankreich:	MNR	500
	Restitution	Frankreich:	MNR	503
6160	Restitution	Frankreich:	MNR	508
	Restitution	Frankreich:	MNR	572
	Restitution	Frankreich:	MNR	614
	Restitution	Frankreich:	MNR	622
	Restitution	Frankreich:	MNR	693
6165	Restitution	Frankreich:	MNR	827
	Restitution	Frankreich:	MNR	851
	Restitution	Frankreich:	MNR	853
	Restitution	Frankreich:	MNR	888
	Restitution	Frankreich:	MNR	910
6170	Restitution	Frankreich:	MNR	935
	Restitution	Frankreich:	MNR	937
	Restitution	Frankreich:	MNR	938
	Restitution	Frankreich:	MNR	939
	Restitution	Frankreich:	MNR	952
6175	Restitution	Frankreich:	MNR	957
	Restitution	Frankreich:	MNR	958
	Restitution	Frankreich:	MNR	960
	Restitution	Frankreich:	MNR	961
	Restitution	Frankreich:	MNR	967
6180	Restitution	Frankreich:	MNR	969
	Restitution	Frankreich:	MNR	971
	Restitution	Frankreich:	MNR	972
	Restitution	Frankreich:	MNR	984
	Restitution	Frankreich:	MNR	989
6185	Restitution	Frankreich:	MNR	993
	Restitution	Frankreich:	MNR	OAR 15

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

Restitution Frankreich: MNR OAR 16
 Restitution Frankreich: MNR OAR 17
 Restitution Frankreich: MNR OAR 32
 6190 Restitution Frankreich: MNR OAR 58
 Restitution Frankreich: MNR OAR 64
 Restitution Frankreich: MNR OAR 65
 Restitution Frankreich: MNR OAR 67
 Restitution Frankreich: MNR OAR 69
 6195 Restitution Frankreich: MNR OAR 79
 Restitution Frankreich: MNR OAR 80
 Restitution Frankreich: MNR OAR 81
 Restitution Frankreich: MNR OAR 83
 Restitution Frankreich: MNR OAR 84
 6200 Restitution Frankreich: MNR OAR 85
 Restitution Frankreich: MNR OAR 86
 Restitution Frankreich: MNR OAR 88
 Restitution Frankreich: MNR OAR 89
 Restitution Frankreich: MNR OAR 92
 6205 Restitution Frankreich: MNR OAR 93
 Restitution Frankreich: MNR OAR 94
 Restitution Frankreich: MNR OAR 95
 Restitution Frankreich: MNR OAR 96
 Restitution Frankreich: MNR OAR 97
 6210 Restitution Frankreich: MNR OAR 98
 Restitution Frankreich: MNR OAR 346
 Restitution Frankreich: MNR OAR 347
 Restitution Frankreich: MNR OAR 348
 Restitution Frankreich: MNR OAR 448
 6215 Restitution Frankreich: MNR OAR 504 A - J
 Restitution Frankreich: MNR OAR 505
 Restitution Frankreich: MNR OAR 508
 Restitution Frankreich: MNR OAR 510 AB
 Restitution Frankreich: MNR OAR 511 A
 6220 Restitution Frankreich: MNR OAR 511 B
 Restitution Frankreich: MNR OAR 511 C
 Restitution Frankreich: MNR OAR 511 D
 Restitution Frankreich: MNR OAR 511 E
 Restitution Frankreich: MNR OAR 511 F
 6225 Restitution Frankreich: MNR OAR 512
 Restitution Frankreich: MNR OAR 513
 Restitution Frankreich: MNR OAR 514 A
 Restitution Frankreich: MNR OAR 514 B
 Restitution Frankreich: MNR OAR 517
 6230 Restitution Frankreich: MNR OAR 520 A
 Restitution Frankreich: MNR OAR 520 B
 Restitution Frankreich: MNR OAR 520 C
 Restitution Frankreich: MNR OAR 522
 Restitution Frankreich: MNR OAR 523
 6235 Restitution Frankreich: MNR OAR 610
 Restitution Frankreich: MNR OAR 611
 Restitution Frankreich: MNR RFR 1
 Restitution Frankreich: MNR RFR 5
 Restitution Frankreich: MNR RFR 8
 6240 Restitution Frankreich: MNR RFR 9
 Restitution Frankreich: MNR RFR 53
 Restitution Frankreich: MNR RFR 55
 Restitution Frankreich: MNR RFR 59
 Restitution Frankreich: MNR RFR 62
 6245 Restitution Frankreich: MNR RFR 63 + 64
 Restitution Frankreich: MNR RFR 65

Restitution Italien (171)

Restitution Italien (1948) (11)
 6250 Restitution Italien (1949) (2)
 Restitution Italien (1954) (45)
 Restitution Jugoslawien

Restitution Jugoslawien (irrtümlich) (28)
 Restitution Luxemburg

6255

Restitution Niederlande (137)

Restitution Niederlande NK 2831
 Restitution Niederlande: NK 248
 Restitution Niederlande: NK 1080

6260 Restitution Niederlande: NK 1408
 Restitution Niederlande: NK 1409
 Restitution Niederlande: NK 1411
 Restitution Niederlande: NK 1413
 Restitution Niederlande: NK 1416

6265 Restitution Niederlande: NK 1418
 Restitution Niederlande: NK 1419
 Restitution Niederlande: NK 1421
 Restitution Niederlande: NK 1422
 Restitution Niederlande: NK 1423

6270 Restitution Niederlande: NK 1425
 Restitution Niederlande: NK 1426
 Restitution Niederlande: NK 1427
 Restitution Niederlande: NK 1429
 Restitution Niederlande: NK 1430

6275 Restitution Niederlande: NK 1431
 Restitution Niederlande: NK 1433
 Restitution Niederlande: NK 1437
 Restitution Niederlande: NK 1438
 Restitution Niederlande: NK 1439

6280 Restitution Niederlande: NK 1440
 Restitution Niederlande: NK 1442
 Restitution Niederlande: NK 1443
 Restitution Niederlande: NK 1444
 Restitution Niederlande: NK 1445

6285 Restitution Niederlande: NK 1446
 Restitution Niederlande: NK 1448
 Restitution Niederlande: NK 1449
 Restitution Niederlande: NK 1450
 Restitution Niederlande: NK 1452

6290 Restitution Niederlande: NK 1453
 Restitution Niederlande: NK 1454
 Restitution Niederlande: NK 1455
 Restitution Niederlande: NK 1458
 Restitution Niederlande: NK 1459

6295 Restitution Niederlande: NK 1460
 Restitution Niederlande: NK 1462
 Restitution Niederlande: NK 1463
 Restitution Niederlande: NK 1464
 Restitution Niederlande: NK 1465

6300 Restitution Niederlande: NK 1472
 Restitution Niederlande: NK 1473
 Restitution Niederlande: NK 1474
 Restitution Niederlande: NK 1475
 Restitution Niederlande: NK 1476

6305 Restitution Niederlande: NK 1477
 Restitution Niederlande: NK 1478
 Restitution Niederlande: NK 1479
 Restitution Niederlande: NK 1480
 Restitution Niederlande: NK 1481

6310 Restitution Niederlande: NK 1482
 Restitution Niederlande: NK 1483
 Restitution Niederlande: NK 1484
 Restitution Niederlande: NK 1485
 Restitution Niederlande: NK 1486

6315 Restitution Niederlande: NK 1487
 Restitution Niederlande: NK 1488
 Restitution Niederlande: NK 1491
 Restitution Niederlande: NK 1492

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

6320 Restitution Nederlande: NK 1493
 Restitution Nederlande: NK 1494
 Restitution Nederlande: NK 1495
 Restitution Nederlande: NK 1497
 Restitution Nederlande: NK 1503
 Restitution Nederlande: NK 1509
 6325 Restitution Nederlande: NK 1512
 Restitution Nederlande: NK 1518
 Restitution Nederlande: NK 1519
 Restitution Nederlande: NK 1520
 Restitution Nederlande: NK 1521
 6330 Restitution Nederlande: NK 1522
 Restitution Nederlande: NK 1523
 Restitution Nederlande: NK 1524
 Restitution Nederlande: NK 1525
 Restitution Nederlande: NK 1526
 6335 Restitution Nederlande: NK 1527
 Restitution Nederlande: NK 1528
 Restitution Nederlande: NK 1545
 Restitution Nederlande: NK 1564
 Restitution Nederlande: NK 1575
 6340 Restitution Nederlande: NK 1581
 Restitution Nederlande: NK 1600
 Restitution Nederlande: NK 1601
 Restitution Nederlande: NK 1602
 Restitution Nederlande: NK 1631
 6345 Restitution Nederlande: NK 1632
 Restitution Nederlande: NK 1633
 Restitution Nederlande: NK 1634
 Restitution Nederlande: NK 1635
 Restitution Nederlande: NK 1636
 6350 Restitution Nederlande: NK 1643
 Restitution Nederlande: NK 1663
 Restitution Nederlande: NK 1664
 Restitution Nederlande: NK 1693
 Restitution Nederlande: NK 1694
 6355 Restitution Nederlande: NK 1695
 Restitution Nederlande: NK 1696
 Restitution Nederlande: NK 1697
 Restitution Nederlande: NK 1698
 Restitution Nederlande: NK 1730
 6360 Restitution Nederlande: NK 1737
 Restitution Nederlande: NK 1751
 Restitution Nederlande: NK 1754
 Restitution Nederlande: NK 1788
 Restitution Nederlande: NK 1814
 6365 Restitution Nederlande: NK 1815
 Restitution Nederlande: NK 1823
 Restitution Nederlande: NK 1824
 Restitution Nederlande: NK 1825
 Restitution Nederlande: NK 1827
 6370 Restitution Nederlande: NK 1831 (2)
 Restitution Nederlande: NK 1833
 Restitution Nederlande: NK 1843
 Restitution Nederlande: NK 1844
 Restitution Nederlande: NK 1845
 6375 Restitution Nederlande: NK 1846
 Restitution Nederlande: NK 1847
 Restitution Nederlande: NK 1848
 Restitution Nederlande: NK 1849
 Restitution Nederlande: NK 1850-1855, 1885-1889
 6380 Restitution Nederlande: NK 1856
 Restitution Nederlande: NK 1857
 Restitution Nederlande: NK 1858
 Restitution Nederlande: NK 1859
 Restitution Nederlande: NK 1860

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

6385 Restitution Nederlande: NK 1861
 Restitution Nederlande: NK 1871
 Restitution Nederlande: NK 1876
 Restitution Nederlande: NK 1880
 Restitution Nederlande: NK 1881
 6390 Restitution Nederlande: NK 1882
 Restitution Nederlande: NK 1883
 Restitution Nederlande: NK 1890
 Restitution Nederlande: NK 1891
 Restitution Nederlande: NK 1897
 6395 Restitution Nederlande: NK 1898
 Restitution Nederlande: NK 1899
 Restitution Nederlande: NK 1901
 Restitution Nederlande: NK 1906
 Restitution Nederlande: NK 1915
 6400 Restitution Nederlande: NK 1916
 Restitution Nederlande: NK 1917
 Restitution Nederlande: NK 1918
 Restitution Nederlande: NK 1920
 Restitution Nederlande: NK 1921
 6405 Restitution Nederlande: NK 1922
 Restitution Nederlande: NK 1923
 Restitution Nederlande: NK 1924
 Restitution Nederlande: NK 1925
 Restitution Nederlande: NK 1927
 6410 Restitution Nederlande: NK 1929
 Restitution Nederlande: NK 1957
 Restitution Nederlande: NK 1958
 Restitution Nederlande: NK 1976
 Restitution Nederlande: NK 2009
 6415 Restitution Nederlande: NK 2074
 Restitution Nederlande: NK 2078
 Restitution Nederlande: NK 2085
 Restitution Nederlande: NK 2092
 Restitution Nederlande: NK 2093
 6420 Restitution Nederlande: NK 2094
 Restitution Nederlande: NK 2122
 Restitution Nederlande: NK 2168
 Restitution Nederlande: NK 2192
 Restitution Nederlande: NK 2193
 6425 Restitution Nederlande: NK 2203
 Restitution Nederlande: NK 2234
 Restitution Nederlande: NK 2242
 Restitution Nederlande: NK 2263
 Restitution Nederlande: NK 2278
 6430 Restitution Nederlande: NK 2300
 Restitution Nederlande: NK 2301
 Restitution Nederlande: NK 2305
 Restitution Nederlande: NK 2310
 Restitution Nederlande: NK 2312
 6435 Restitution Nederlande: NK 2331
 Restitution Nederlande: NK 2332
 Restitution Nederlande: NK 2347
 Restitution Nederlande: NK 2349
 Restitution Nederlande: NK 2350
 6440 Restitution Nederlande: NK 2357
 Restitution Nederlande: NK 2361
 Restitution Nederlande: NK 2363
 Restitution Nederlande: NK 2368
 Restitution Nederlande: NK 2369
 6445 Restitution Nederlande: NK 2376
 Restitution Nederlande: NK 2377
 Restitution Nederlande: NK 2397
 Restitution Nederlande: NK 2400
 Restitution Nederlande: NK 2402
 6450 Restitution Nederlande: NK 2405

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

Restitution Nederlande: NK 2406
 Restitution Nederlande: NK 2407
 Restitution Nederlande: NK 2410
 Restitution Nederlande: NK 2412
 6455 Restitution Nederlande: NK 2419
 Restitution Nederlande: NK 2425
 Restitution Nederlande: NK 2426
 Restitution Nederlande: NK 2427
 Restitution Nederlande: NK 2428
 6460 Restitution Nederlande: NK 2432
 Restitution Nederlande: NK 2440
 Restitution Nederlande: NK 2447
 Restitution Nederlande: NK 2448
 Restitution Nederlande: NK 2455
 6465 Restitution Nederlande: NK 2456
 Restitution Nederlande: NK 2457
 Restitution Nederlande: NK 2461
 Restitution Nederlande: NK 2465
 Restitution Nederlande: NK 2469
 6470 Restitution Nederlande: NK 2470
 Restitution Nederlande: NK 2471
 Restitution Nederlande: NK 2480
 Restitution Nederlande: NK 2492
 Restitution Nederlande: NK 2495
 6475 Restitution Nederlande: NK 2505
 Restitution Nederlande: NK 2522
 Restitution Nederlande: NK 2536
 Restitution Nederlande: NK 2538
 Restitution Nederlande: NK 2539
 6480 Restitution Nederlande: NK 2540
 Restitution Nederlande: NK 2545
 Restitution Nederlande: NK 2546
 Restitution Nederlande: NK 2551
 Restitution Nederlande: NK 2552
 6485 Restitution Nederlande: NK 2554
 Restitution Nederlande: NK 2555
 Restitution Nederlande: NK 2557
 Restitution Nederlande: NK 2558
 Restitution Nederlande: NK 2559
 6490 Restitution Nederlande: NK 2573
 Restitution Nederlande: NK 2575
 Restitution Nederlande: NK 2577
 Restitution Nederlande: NK 2578
 Restitution Nederlande: NK 2579
 6495 Restitution Nederlande: NK 2582
 Restitution Nederlande: NK 2583
 Restitution Nederlande: NK 2592
 Restitution Nederlande: NK 2596
 Restitution Nederlande: NK 2602
 6500 Restitution Nederlande: NK 2605
 Restitution Nederlande: NK 2606
 Restitution Nederlande: NK 2607
 Restitution Nederlande: NK 2608
 Restitution Nederlande: NK 2610
 6505 Restitution Nederlande: NK 2618
 Restitution Nederlande: NK 2619
 Restitution Nederlande: NK 2622
 Restitution Nederlande: NK 2630
 Restitution Nederlande: NK 2639
 6510 Restitution Nederlande: NK 2640
 Restitution Nederlande: NK 2641
 Restitution Nederlande: NK 2642
 Restitution Nederlande: NK 2644
 Restitution Nederlande: NK 2646
 6515 Restitution Nederlande: NK 2647
 Restitution Nederlande: NK 2648

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

Restitution Nederlande: NK 2650
 Restitution Nederlande: NK 2658
 Restitution Nederlande: NK 2659
 6520 Restitution Nederlande: NK 2660
 Restitution Nederlande: NK 2661
 Restitution Nederlande: NK 2663
 Restitution Nederlande: NK 2664
 Restitution Nederlande: NK 2665
 6525 Restitution Nederlande: NK 2670
 Restitution Nederlande: NK 2672
 Restitution Nederlande: NK 2674
 Restitution Nederlande: NK 2675
 Restitution Nederlande: NK 2676
 6530 Restitution Nederlande: NK 2677
 Restitution Nederlande: NK 2678
 Restitution Nederlande: NK 2679
 Restitution Nederlande: NK 2680
 Restitution Nederlande: NK 2681
 6535 Restitution Nederlande: NK 2683
 Restitution Nederlande: NK 2690
 Restitution Nederlande: NK 2692
 Restitution Nederlande: NK 2696
 Restitution Nederlande: NK 2699
 6540 Restitution Nederlande: NK 2702
 Restitution Nederlande: NK 2703
 Restitution Nederlande: NK 2704
 Restitution Nederlande: NK 2705
 Restitution Nederlande: NK 2706
 6545 Restitution Nederlande: NK 2713
 Restitution Nederlande: NK 2716
 Restitution Nederlande: NK 2718
 Restitution Nederlande: NK 2719
 Restitution Nederlande: NK 2721
 6550 Restitution Nederlande: NK 2723
 Restitution Nederlande: NK 2726
 Restitution Nederlande: NK 2729
 Restitution Nederlande: NK 2768
 Restitution Nederlande: NK 2777
 6555 Restitution Nederlande: NK 2817
 Restitution Nederlande: NK 2822
 Restitution Nederlande: NK 2823
 Restitution Nederlande: NK 2825
 Restitution Nederlande: NK 2826
 6560 Restitution Nederlande: NK 2827
 Restitution Nederlande: NK 2828
 Restitution Nederlande: NK 2829
 Restitution Nederlande: NK 2830
 Restitution Nederlande: NK 2832
 6565 Restitution Nederlande: NK 2833
 Restitution Nederlande: NK 2834
 Restitution Nederlande: NK 2835
 Restitution Nederlande: NK 2836
 Restitution Nederlande: NK 2837
 6570 Restitution Nederlande: NK 2838
 Restitution Nederlande: NK 2840
 Restitution Nederlande: NK 2842
 Restitution Nederlande: NK 2843
 Restitution Nederlande: NK 2844
 6575 Restitution Nederlande: NK 2845
 Restitution Nederlande: NK 2846
 Restitution Nederlande: NK 2847 - 2850
 Restitution Nederlande: NK 2851
 Restitution Nederlande: NK 2852
 6580 Restitution Nederlande: NK 2853
 Restitution Nederlande: NK 2854
 Restitution Nederlande: NK 2855

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

Restitution Nederlande: NK 2857
 Restitution Nederlande: NK 2858
 6585 Restitution Nederlande: NK 2859
 Restitution Nederlande: NK 2860
 Restitution Nederlande: NK 2861
 Restitution Nederlande: NK 2867
 Restitution Nederlande: NK 2868
 6590 Restitution Nederlande: NK 2872
 Restitution Nederlande: NK 2879
 Restitution Nederlande: NK 2881
 Restitution Nederlande: NK 2883
 Restitution Nederlande: NK 2890
 6595 Restitution Nederlande: NK 2914
 Restitution Nederlande: NK 2919
 Restitution Nederlande: NK 2920
 Restitution Nederlande: NK 2921
 Restitution Nederlande: NK 2922
 6600 Restitution Nederlande: NK 2923
 Restitution Nederlande: NK 2924
 Restitution Nederlande: NK 2926
 Restitution Nederlande: NK 2927
 Restitution Nederlande: NK 2931
 6605 Restitution Nederlande: NK 2939
 Restitution Nederlande: NK 3067
 Restitution Nederlande: NK 3068
 Restitution Nederlande: NK 3069
 Restitution Nederlande: NK 3071
 6610 Restitution Nederlande: NK 3074
 Restitution Nederlande: NK 3084
 Restitution Nederlande: NK 3085
 Restitution Nederlande: NK 3086
 Restitution Nederlande: NK 3087
 6615 Restitution Nederlande: NK 3088
 Restitution Nederlande: NK 3103
 Restitution Nederlande: NK 3107
 Restitution Nederlande: NK 3108
 Restitution Nederlande: NK 3219
 6620 Restitution Nederlande: NK 3220
 Restitution Nederlande: NK 3221
 Restitution Nederlande: NK 3259
 Restitution Nederlande: NK 3260
 Restitution Nederlande: NK 3261
 6625 Restitution Nederlande: NK 3262
 Restitution Nederlande: NK 3263
 Restitution Nederlande: NK 3264
 Restitution Nederlande: NK 3265
 Restitution Nederlande: NK 3266
 6630 Restitution Nederlande: NK 3267
 Restitution Nederlande: NK 3268
 Restitution Nederlande: NK 3270
 Restitution Nederlande: NK 3271
 Restitution Nederlande: NK 3272 + 3273
 6635 Restitution Nederlande: NK 3274
 Restitution Nederlande: NK 3280
 Restitution Nederlande: NK 3288
 Restitution Nederlande: NK 3291
 Restitution Nederlande: NK 3292
 6640 Restitution Nederlande: NK 3293
 Restitution Nederlande: NK 3379
 Restitution Nederlande: NK 3380
 Restitution Nederlande: NK 3381
 Restitution Nederlande: NK 3383
 6645 Restitution Nederlande: NK 3384
 Restitution Nederlande: NK 3385
 Restitution Nederlande: NK 3386
 Restitution Nederlande: NK 3387

Naspeuringen van Paul Theelen: Redjang Lebong en Alois Miedl

Restitution Nederlande: NK 3393
6650 Restitution Nederlande: NK 3394
Restitution Nederlande: NK 3403
Restitution Nederlande: NK 3404
Restitution Nederlande: NK 3405
Restitution Nederlande: NK H 54
6655 Restitution Österreich (18)
Restitution Polen
Restitution USA (2)
Restitution weil Aussagen behaupten, dass aus Frankreich (2)
Schloss Charlottenburg Berlin (26)
6660 Verbleib unbekannt (36)

Verlust (95)

Vermutlich vernichtet (3)
Vernichtet (2)
6665 verschollen
Versteigert (2)
Zentralfinanzamt München (2)
Zurück an die Stadt Köln
Zurück an Edda und Emmy Göring
6670 Zurück an Emmy Göring/Etzelwang (23)
Zurück an Emmy Göring/München (58)
Zurück an Emmy Göring/München für Edda Göring

Zie http://www.dhm.de/datenbank/goering/dhm_goering.php?seite=10